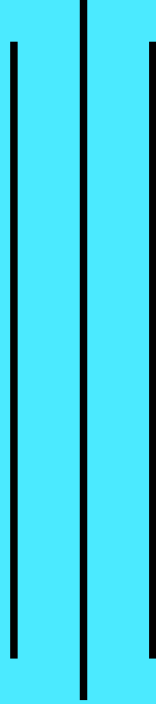

आ.व. २०७६/७७ को
वार्षिक प्रगति विवरण

प्रदेश सरकार
आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय
बागमती प्रदेश
हेटौंडा, मकवानपुर, नेपाल
२०७७ भाद्र

आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को
वार्षिक प्रगति विवरण

प्रदेश सरकार
आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय
बागमती प्रदेश, हेटौंडा, मकवानपुर
भाद्र, २०७७

मन्तव्य

बागमती प्रदेश सरकारले "समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली" को राष्ट्रिय आकाङ्क्षालाई मूर्तरूप दिने प्रतिबद्धता सहित संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणालीको अभ्याससंगै हालसम्म तेस्रो वार्षिक बजेटको कार्यान्वयन पूरा गरिसकेको छ भने चौथो बजेट कार्यान्वयनको चरणमा रहेको छ। वार्षिक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दा भए गरेका आर्थिक, सामाजिक तथा अन्य गतिविधिहरूको बारेमा प्रदेश भित्रका एवम् बाहिरका सबै सरोकारवालाहरूले जानकारी राख्न आवश्यक छ। त्यस्तो जानकारी प्रदान गर्न नेपालमा संवैधानिक एवम् कानुनी व्यवस्थाहरू समेत गरिएको छ। सोही बमोजिम प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०७४ को दफा २० ले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको दुई महिना भित्र बजेट तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन अवस्थाको मूल्यांकन गरी मन्त्रालयले निर्दिष्ट विवरणहरू सहितको वार्षिक प्रगति सार्वजनिक गर्नुपर्ने व्यवस्थागरेको छ। सोही कानुनी व्यवस्था अनुरूप यो प्रतिवेदन तयार गरिएको छ।

सार्वजनिक खर्चको व्यवस्थापन वित्तीय संघीयताको एक महत्वपूर्ण पाटो हो। बजेट विनियोजन दक्षता तथा खर्च गर्ने क्षमतालाई समयानुसार परिमाणमुखी बनाउँदै लैजानुपर्दछ। विश्वव्यापी रूपमा फैलिएको कोरोना भाईरसको महामारीबाट सिर्जित विषम परिस्थितिका कारण आ.व.२०७६/७७ मा सार्वजनिक सेवा प्रवाह र विकास निर्माण प्रभावित भई अपेक्षित लक्ष्य हासिल गर्न नसकेतापनि, विभिन्न मन्त्रालय एवम् निकायहरूको प्रगति सन्तोषजनक नै मान्न सकिन्छ। प्रदेश सरकारले आउँदा दिनमा थप वित्तीय अनुशासन र खर्चको प्रभावकारिता हासिल गर्नका लागि पूँजीगत खर्चमा वृद्धि गर्नुपर्ने हुन्छ। यसका लागि योजनाबद्ध बजेट तर्जुमा प्रक्रिया अबलम्बन गर्दै, विनियोजित बजेट आर्थिक वर्षको अन्त्यमा खर्चगर्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्दै समयमै बजेट कार्यान्वयन गर्ने तर्फ सबै पक्ष ईमानदारिताका साथ अग्रसर हुनुपर्दछ।

प्रस्तुतविवरणमा प्रदेशका मन्त्रालय/निकायहरूको आ.व.२०७६/७७ मा विनियोजित बजेट, खर्चको अवस्था, स्वीकृत योजना कार्यक्रमको कार्यान्वयनको अवस्था र विनियोजित बजेट लक्ष्य अनुरूप खर्च हुन नसक्नुका कारणहरू समेत खुलाई यथासम्भव धेरै जानकारी समेटेने कोशिस गरिएको छ। यस विवरणमा प्रस्तुत मन्त्रालय/निकायगत रूपमा भएको खर्च र सोको गुणस्तरियता तथा प्रभावकारिताको अध्ययन गरी सबै मन्त्रालय/निकायहरूले आउँदा दिनमा आफ्नो कार्यसम्पादनलाई थप पारदर्शी र उत्तरदायी बनाउन महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउने कुरामा म विश्वस्त छु।

अन्त्यमा, यो विवरण पुस्तिका प्रदेश सरकारको विनियोजन दक्षता तथा खर्चको प्रवृत्तिलाई अझ परिमाणमुखी बनाउन सम्पूर्ण सरोकारवालालाई उपयोगी हुने देख्दछु। प्रतिवेदन तयार गर्नका लागि आवश्यक विवरण उपलब्ध गराई सहयोग पुऱ्याउने सबै मन्त्रालय, निकाय र प्रतिवेदनलाई अन्तिम रूप दिन संलग्न, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयका सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु।

कैलाश प्रसाद हुङ्गेल

मन्त्री

आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय

प्रस्तुत प्रगति विवरणको सम्बन्धमा

प्रस्तुत मन्त्रालयगत वार्षिक प्रगतिविवरणमा विनियोजन ऐन २०७६ द्वारा सचिवालय, मन्त्रालय तथा मातहतका निकायहरूलाई आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा विनियोजित बजेट एवम् सो को असार मसान्तसम्मको खर्चको अवस्था, स्वीकृत कार्यक्रमको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति, मन्त्रालय/निकाय अन्तरगत संकलन भएको राजध्व, वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्यको कार्यान्वयनको अवस्था लगायत गत आ.व.मा निर्माण भएका ऐन, नियम, कार्यविधिहरूको विवरण, सम्पादन भएका मुख्य मुख्य कार्यहरू र विनियोजित बजेट लक्ष्य अनुरूप खर्च हुन नसक्नुका कारणहरू समावेश गरिएको छ।

यसका अतिरिक्त यो विवरणमा प्रदेशका मन्त्रालय/निकायहरूको पृष्ठभूमि, दीर्घकालीन सोच, उद्देश्य, रणनीति, प्रदेश सरकार (कार्यविभाजन) नियमावली, २०७४ बमोजिमको कार्यक्षेत्र, स्वीकृत संगठन संरचना तथा दरबन्दी र हालको पदपूर्तिको अवस्था समेत उल्लेख गरिएको छ।

प्रस्तुत विवरणमा उल्लेख गरिएका सूचना तथा तथ्याङ्क, प्रगति विवरण लगायतका जानकारीहरू सम्बन्धित मन्त्रालयहरूले उपलब्ध गराएको सूचनाका अतिरिक्त प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयको खर्च विवरणमा आधारित रही प्रस्तुत गरिएको छ।

आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय
वागमती प्रदेश

सारांश

संघीय शासन प्रणालीको स्थापनासँगै बागमती प्रदेश सरकारले नेपालको संविधानले निर्धारण गरेको अधिकारक्षेत्र भित्र रही कार्यसञ्चालन गरिरहेको छ। संविधानको अनुसूची ६ बमोजिम प्रदेशको अधिकारको सूचीमा संलग्न कार्यहरू सञ्चालन गर्नका लागि प्रत्येक आर्थिक वर्षको वार्षिक आय व्ययको अनुमानित विवरण प्रदेश सभाबाट पारित गराई सोही अनुरूप नै खर्च गर्नुपर्ने कानुनी व्यवस्था रहेको छ। वार्षिक बजेट तर्जुमा गर्ने क्रममा हालसम्म प्रदेश सरकारले आर्थिक वर्ष २०७४/७५ देखि २०७६/७७ सम्ममातीन वटा वार्षिक बजेट कार्यान्वयन गरिसकेको छ। प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०७४ को दफा २० मा वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन अवस्थाको मुल्याङ्कन गरी आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयले वार्षिक रूपमा सो अवधि समाप्त भएको दुई महिना भित्र निर्दिष्ट विवरण सहितको प्रगति विवरण सार्वजनिकीकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। सोही व्यवस्था बमोजिम गत आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमहरूको प्रगतिको अवस्था चित्रण गर्न यो विवरण तयार गरिएको हो ।

गत आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को वार्षिक बजेट २०७६/०३/०१ गते प्रदेश सभामा पेश भई २०७६/०३/१२ मा पारित भएको थियो। जसमा चालु तर्फ २४ अर्ब ४६ करोड ७९ लाख ९० हजार (करिब ५१ प्रतिशत), पूँजीगत तर्फ २२ अर्ब ८३ करोड ९८ लाख ९६ हजार (करिब ४८ प्रतिशत) र वित्तीय व्यवस्था तर्फ रु. ३० करोड (करिब १ प्रतिशत) गरी कुल रु. ४७ अर्ब ६० करोड ७८ लाख ८६ हजार बराबरको वार्षिक बजेटको अनुमान गरिएको थियो, जसमध्ये आर्थिक वर्षको अन्त्य (असारमसान्त) सम्म रु. २७ अर्ब ९५ करोड ४६ लाख १९ हजार खर्च भएको देखिन्छ, जुन कुल अनुमानको करिब ५८ प्रतिशत अंश हो। वार्षिक बजेटको चालु तर्फ विनियोजित बजेटको करिब ६० प्रतिशत तथा पूँजीगत तर्फको करिब ५७ प्रतिशत रकम खर्च भएको अवस्था छ। पूँजीगत विनियोजन धेरै हुने विषयगत मन्त्रालयहरूमा हेर्दा सामाजिक विकास मन्त्रालयले सबैभन्दा बढी करिब ६५.५७ प्रतिशत, भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयले करिब ६३.८६ प्रतिशत तथा भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयले करिब ५८.७९ प्रतिशत रकम खर्च गरेको छ। माथि उल्लेखित मन्त्रालयहरूका साथै अन्य मन्त्रालयहरूको विनियोजित बजेट र खर्चको विवरण यसै

प्रतिवेदनको अनुसूची -१ मा राखिएको छ। आ.व. २०७५/७६ मा प्रदेश सरकारले करिब ६०.६५ प्रतिशत बजेट खर्च गरेकोमा सो को तुलनामा आ.व. २०७६/७७ मा वार्षिक बजेट खर्चको अनुपातमा थोरै कमी आएको छ ।

आर्थिक वर्षको तेस्रो चौमासिकको शुरूवात देखि विश्वव्यापी महामारीको रुपमा फैलिएको कोरोना भाइरसबाट सिर्जित विषम परिस्थितिका कारण सार्वजनिक गतिविधिमा आएको बन्दाबन्दीका कारण विकास निर्माणका धेरै कार्यहरू अवरुद्ध हुनाले अपेक्षित वार्षिक खर्च गर्न सकिएन। विषयगत मन्त्रालयहरूले कार्यान्वयन गर्ने वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन चरणमा जानै लाग्दा महामारीको कारणले सञ्चालन गर्न असहज परिस्थितिको सिर्जना भएको थियो। गत आर्थिक वर्षको चैत्र १० गतेदेखि नेपाल सरकारले घोषणा गरेको बन्दाबन्दीको कारणले त्यस्ता योजना तथा कार्यक्रमहरू त्यस पश्चात असार मसान्तसम्मै अपेक्षित रुपमा कार्यान्वयनमा आउन सकेनन् । त्यस्तै, प्रदेश लोकसेवा आयोग गठन भएतापनि प्रदेश निजामती ऐन बनिनसकेकोले नयाँ कर्मचारीको विज्ञापन हुन नसक्दा प्राविधिक धारका कर्मचारीहरूको अभाव यथावतै रहेको छ। विषयगत मन्त्रालयहरूले समयमा नियमावली, कार्यविधि लगायतका कानुनी प्रावधानहरूको तर्जुमा तथा समयानुकूल संशोधन नगर्दा कतिपय कार्यहरू गत आर्थिक वर्षमा सम्पन्न गर्न सकिएको छैन।

प्रदेश सरकारको वार्षिक आय अनुमानतर्फ गत आर्थिक वर्षमा राजश्व बाडँफाटँतर्फ करिब रु.२२ अर्ब ७९ करोड , संघीय सरकारबाट हस्तान्तरण हुने अनुदान तर्फ करिब रु.१८ अर्ब ०६ करोड, नगद मौजदात करिब रु ६ अर्ब ७५ करोड अनुमान गरिएकोमा आर्थिक वर्षको समाप्तिसम्ममा प्रदेश सरकारलाई राजश्व बाडँफाटँ तर्फ रु.१७ अर्ब ९३ करोड ९८ लाख ७३ हजार, संघीय सरकारबाट हस्तान्तरण अनुदान तर्फ कुल १६ अर्ब ६३ करोड १४ लाख ९६ हजार, प्रदेश सरकारको आन्तरिक आयबाट कुल रु. २ अर्ब ६० करोड ४५ लाख १६ हजार र नगद मौजदात बाट कुल १० अर्ब १८ करोड २७ लाख ९४ हजार गरी कुल ४७ अर्ब ३५ करोड ८६ लाख ८१ हजार प्राप्त भएको छ, जुन अनुमानित आयको ९९.४८ प्रतिशत हो। प्रदेश सरकारको आर्थिक वर्ष ०७६/७७ को अनुमानित आय तथा सोको प्राप्ति सम्बन्धी पूर्ण विवरण अनुसूची- २ मा राखिएको छ।

प्रदेश सरकारले वित्तीय संघीयता कार्यान्वयनको अभ्यासलाई प्राथमिकताका साथ अगाडी बढाएको छ। गत आर्थिक वर्षमा अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण अन्तर्गत प्रदेश भित्रका

सबै ११९ स्थानीय तहहरूलाई वित्तिय समानीकरण अनुदान तर्फ १ अर्व २५ करोड तथासशर्त अनुदान तर्फ १ अर्व ८४ करोड ७१ लाख ५६ हजार रकम हस्तान्तरण गरिएको थियो । सशर्त अनुदान तर्फ कोरोना महामारीको कारणले स्थानीय तहहरूमा अस्पताल सञ्चालन गर्नका लागि तीन वटा स्थानीय तह(भरतपुर महानगर, रत्ननगर नगरपालिका र धुलिखेल नगरपालिका)लाई प्रदेश सरकारको निर्णय अनुसार क्रमशः रु.१ करोड र २०/२० लाखका दरले थप अनुदान हस्तान्तरण गरिएको थियो। यसबाट प्रदेशभित्र कोभिड १९ को महामारीलाई नियन्त्रण गर्न केही हदसम्म भनेपनि सहज भएको थियो । त्यस्तै, स्थानीय तहको साझेदारी लगानीमा सञ्चालन हुने भौतिक पूर्वाधारका योजना तथा कार्यक्रमहरूको लागि समपूरक अनुदान अन्तर्गत ८२ स्थानीय तहका लागि एक अर्व ३८ करोड ७३ लाख ९६ हजार र विशेष अनुदान तर्फ शिक्षा, स्वास्थ्य तथा खानेपानीको पर्याप्तता नभएका ३४ स्थानीय तहलाई करिब २१ करोड ५५ लाख हस्तान्तरण गरिएको थियो। कोरोना महामारीलाई नियन्त्रण गर्न प्रदेश सरकारको निर्णयानुसार “कोरोना भाईरस संक्रमण रोकथाम नियन्त्रण तथा उपचार कोष” को स्थापना गरी आन्तरिक मामिला तथा कानुन मन्त्रालय अन्तर्गत रहने गरी व्यवस्थापन गरिएको थियो, जसमा प्रदेश सरकारको तर्फबाट ४० करोड एवम् जनप्रतिनिधी, कर्मचारी, नीजि क्षेत्र लगायतबाट करिब रु.४४ करोड ४० लाख २४ हजार रकमसंकलन भई सोही कोषबाट स्थानीय तहमा हस्तान्तरण लगायत कोरोना नियन्त्रणको क्षेत्रमा करिब रु १३ करोड ६७ लाख खर्च समेत भईसकेको छ ।

प्रदेश सरकारले प्रत्येक वर्ष सञ्चालन गर्ने वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न प्रदेश सरकारले संघीय सरकार एवम् स्थानीय तहहरूसँग उत्तिकै समन्वय एवम् अन्तर्क्रिया गर्नुपर्ने संवैधानिक एवम् कानुनी व्यवस्था मध्यनजर गर्दै योजना तथा कार्यक्रम छनौट गर्दा अन्य कुनै निकायको अधिकारक्षेत्रसँग दोहोरो नपर्ने गरी एवम् लगानी साझेदारी तथा सक्रिय सहभागितामा सञ्चालन हुने कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ लैजान बागमती प्रदेश प्रतिबद्ध छ।स्थानीय तह स्वयमले नै लगानी गरी कार्यान्वयन गर्नसक्ने प्रकृतिका कार्यक्रमहरूमा समेत प्रदेश सरकारको वार्षिक बजेटबाट विनियोजन गर्ने प्रवृत्तिलाई अन्त्य गर्न प्रदेश भित्रका स्थानीय तहहरूको आवश्यकता एवम् प्रादेशिक महत्वका योजना/कार्यक्रमलाई विशेष प्राथमिकता दिई वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम छनौट र सञ्चालन गर्न सबै मन्त्रालयहरूलाई अनुरोध समेत गरिन्छ। संवैधानिक एवम् कानुनी प्रावधान समेतको आधारमासहकार्य, समन्वय तथा सहअस्तित्व कायम गर्दै स्थानीय तहहरूबाट अन्तरसरकारी

वित्तीय हस्तान्तरणबाट विभिन्न अनुदानमा आधारित योजनाहरू कार्यान्वयनमा लैजानु आजको आवश्यकता हो । योजना तथा कार्यक्रमहरूको छनौट तथा प्राथमिकिकरणमा देखिएको समस्या समाधानका लागि प्रदेश सरकारले प्रादेशिक महत्व तथा नतिजामुलक आयोजना/कार्यक्रमहरूको निरन्तरता र सञ्चालनका लागि श्रोत व्यवस्थापन गर्न सकेमा प्रदेशको समग्र विकास हुने देखिन्छ। पूर्व तयारी नपुगेका योजना/कार्यक्रमहरू प्रस्ताव गर्ने परिपाटी, कार्यालयबाट सञ्चालन गरिने आयोजना कार्यक्रमहरू मन्त्रालय अन्तरगत विनियोजन गरि पछि सम्बन्धित कार्यालयमा कार्यक्रम संशोधन, रकमान्तर मार्फत विनियोजन गर्ने कार्यले खर्च गर्ने दक्षता, गुणस्तरियता र प्रभावकारितामा असर पुग्ने हुँदा वार्षिक बजेट तर्जुमा गर्दा आन्तरिक बजेट छलफल सहित योजनाबद्ध हिसाबबाट गरिनुपर्छ। विनियोजित बजेटको कार्यान्वयनको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गरी सुधार गर्नुपर्ने विषयहरूलाई क्रमश सुधार गर्दै लैजानुपर्दछ। अन्त्यमा, विश्वव्यापी महामारीको रूपमा फैलिएको कोरोना भाईरसको संक्रमणले आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा गम्भिर असर देखिएतापनि चालु आ.व.मा त्यस्ता विपतजन्य महामारीको असर न्यूनीकरण गर्दै अगाडि बढ्न सकेमा प्रदेश सरकारले लक्षित उद्देश्य र प्रगति हासिल गर्न सक्ने कुरामा कुनै द्विविधा रहँदैन।

विषय-सूची

क्र.सं.	विषय	पृष्ठ नं.
१.	प्रदेश-सभा सचिवालय	१-१३
२.	प्रदेश लोक सेवा आयोग	१४-१९
३.	मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय	२०-२८
४.	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	२९-४१
५.	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	४२-६०
६.	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	६१-९२
७.	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	९३-१४०
८.	आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	१४१-१५८
९.	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	१५९-१८८
१०.	सामाजिक विकास मन्त्रालय	१८९-२४३
११.	प्रदेश नीति तथा योजना आयोग	२४४-२५०
१२.	अनुसूची-१, आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को मन्त्रालय/निकायगत खर्च विवरण	२५१
१३.	अनुसूची-२, प्रदेश सरकारको आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को यथार्थ आयको विवरण	२५२-२५४

प्रदेश-सभा सचिवालय

१. पृष्ठभूमि:

नेपालको संविधानको धारा ५६ वमोजिम राज्यको संरचना संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको हुनेछ भन्ने व्यवस्था रहेको तथा संविधानको भाग १४, धारा १७५ मा भएको व्यवस्था वमोजिम प्रदेश व्यवस्थापिकाको स्थापना भई मिति २०७४ माघ १८ गते प्रदेश सभाको पहिलो बैठक बाट विधिवत रूपमा प्रदेश सभाको कार्य प्ररम्भ भएको थियो।

यसरी नेपालको संविधानले लिएका उद्देश्यहरू हासिल गर्नका लागि प्रदेश सभाले विधायिकी कार्य तथा प्रदेश सरकारको गठन तथा नियन्त्रण गर्दछ। ती कार्यहरू मर्यादितरूपमा व्यवस्थापन गर्न सभामुख र उप सभामुखको व्यवस्था गरेको छ। बागमती प्रदेशको प्रदेश सभा नियमावली २०७४ मा विभिन्न विषयगत समितिहरू संसदीय दलहरू, प्रमुख सचेतकहरू, सचेतकहरू जस्ता संरचनाहरू रहेन व्यवस्था छ। उल्लेखित संरचनाको प्रभावकारी र मर्यादित व्यवस्थापन गर्नको लागि कर्मचारीहरूको आवश्यकता पर्ने हुनाले प्रदेश सभा सचिवालयको स्थापना भएको हो।

२. दीर्घकालीन सोच:

प्रदेश स्तरीय राज्य व्यवस्थामा विधिको शासन र संविधानको भावनालाई सम्मान गर्दै प्रदेश सरकार तथा स्थानीय निकायमा आवश्यक पर्ने विधायिकी कार्य सम्पन्न गर्ने।

३. उद्देश्य:

- सार्वजनिक सरोकारका विषयमा जनहित प्रवर्धन गर्न आवश्यक विधेयकको औचित्यता पुष्टी गर्दै कार्यान्वयनको लागि पास गर्ने।
- सरकारका हरेक गतिविधिमा संसदीय समिति मार्फत निगरानी एवं निर्देशन गर्दै सरकारका संचालनका लागि मार्ग प्रशस्त गर्ने।
- सार्वभौम संसदको रूपमा रहेको सभाले सरकार गठन र अविश्वासको प्रस्तावको माध्यमबाट शक्ति पृथक्करणको सिद्धान्त अवलम्बन गर्दै सिमित सरकारका अवधारणालाई मुर्त रूप दिने।

४. रणनीति:

- मौलिक हक कार्यान्वयन गर्न कानून निर्माण गर्ने।

- सार्वजनिक महत्वका विषयमा आवश्यक कानून निर्माण गर्ने ।
- संसदको विधायिकी कार्यमा सहयोग गर्ने ।
- संसदको समिति मार्फत विषयगत मन्त्रालयहरुको कार्यमा नियन्त्रण निगरानी एवं समन्वय गर्ने ।

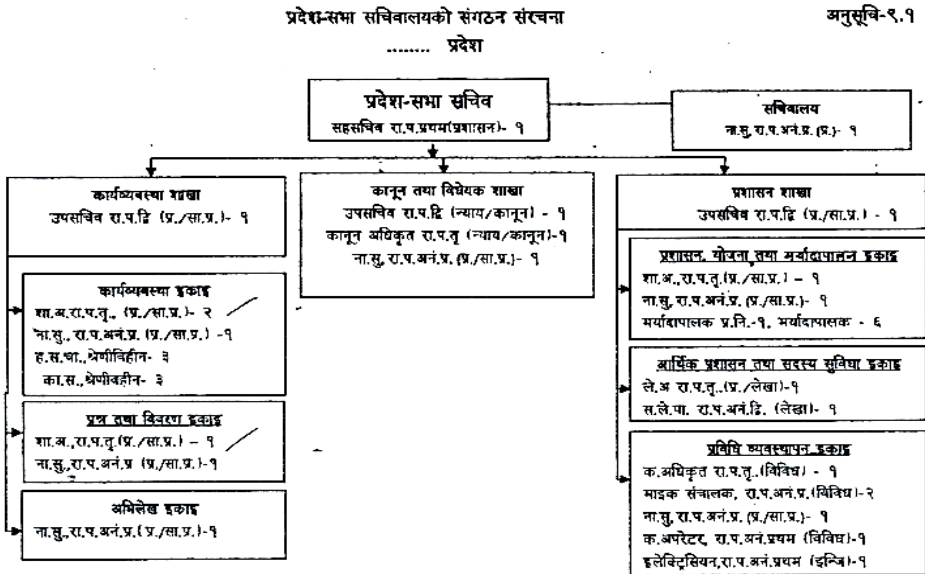
५. कार्य जिम्मेवारी:

यस सचिवालयको देहायका कार्य जिम्मेवारी रहेका छन् ।

- प्रदेश सभा एवम् प्रदेश सभा विषयगत समितिका विधायिकी कार्यमा सहयोग गर्ने ।
- प्रदेश सभा समिति र सभाका सदस्यलाई आवश्यक सेवा सुविधा उपलब्ध गराउने ।
- प्रदेश सभाको काम कारवाही सुचारु रूपले संचालन गर्न प्रशासनिक आर्थिक र भौतिक व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउने ।
- प्रदेश सभा परिसरमा सुरक्षा प्रबन्ध मिलाउने ।
- संसदीय अध्ययन तथा अनुसन्धान सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- प्रदेश सभाका दलका कार्यालयलाई आवश्यक सेवा सुविधा उपलब्ध गराउने ।

६. संगठन संरचना र स्वीकृत दरबन्दी:

(क) संगठन संरचना

(ख) स्वीकृत दरबन्दी

क्र. सं.	पद	श्रेणी/तह	सेवा	समुह	जम्मा दरबन्दी	पदपूर्तिको अवस्था	कैफियत
१.	सचिव	रा.प.प्रथम	प्रशासन	सामान्य प्र.	१	रिक्त	
२.	उपसचिव	रा.प. द्वितीय	प्रशासन	सामान्य प्र.	२	रिक्त	
३.	उपसचिव	रा.प. द्वितीय	न्याय	कानून	१	पूर्ति	
४.	शाखा अधिकृत	रा.प. तृतीय	प्रशासन	सामान्य प्र.	४	२ रिक्त	१ काज
५.	लेखा अधिकृत	रा.प. तृतीय	प्रशासन	लेखा	१	पूर्ति	
६.	कानून अधिकृत	रा.प. तृतीय	न्याय	कानून	१	पूर्ति	
७.	कम्प्यूटर अधिकृत	रा.प. तृतीय	विविध		१	पूर्ति	
८.	नयव सुब्बा	रा.प.अनं. प्रथम	प्रशासन	सामान्य प्र.	७	२ रिक्त	२ काज
९.	कम्प्यूटर अपरेटर	रा.प.अनं. प्रथम	विविध		१	पूर्ति	
१०.	माईक सञ्चालक	रा.प.अनं. प्रथम	विविध		२	पूर्ति	
११.	ईलेक्ट्रिसियन	रा.प.अनं. प्रथम	ईन्जिनियरीङ्ग	ईलेक्ट्रोनिक्स	१	पूर्ति	
१२.	सहलेखापाल	रा.प.अनं. द्वितीय	प्रशासन	लेखा	१	सलेपा १	
१३.	मर्यादापालक प्र.नी.				१		प्रहरी वाट
१४.	मर्यादापालक				६		४७ काज
१५.	हलुका सवारी	श्रेणी विहिन			३	पूर्ति	करार

क्र. सं.	पद	श्रेणी/तह	सेवा	समुह	जम्मा दरवन्दी	पदपूर्तिको अवस्था	कैफियत
	चालक						
१६	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन			३	पूर्ति	१ स्थायी, २ करार
जम्मा					३६		

स्रोत: प्रदेश सभा सचिवालय

७. चालु र पूँजीगत खर्च शिर्षकको प्रगति विवरण:

क्र. सं.	व.उ.शि.नं.	कुल बजेट (रकम रु.मा)	आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को		कैफियत
			खर्च(रकम रु. मा)	खर्च (प्रतिशत)	
१	२०२००००१३	१२१०००००.००	६९,५६,४९२.५०	५७.४९	
२	२०२०००११३	२१,७१,२९,०००.००	१५,३२,५५,४००.६०	७०.५८	
३	२०२०००१२३	५,६०,०६,०००.००	३,०८,०७,०१७.३९	५५.०१	
४	२०२०००१२४	९,५१,५५,०००.००	२,१५,२३,३२४.१७	२२.६२	
	जम्मा	३८०३९००००.००	२१२५४२२३४.६६	५५.८७	

स्रोत: प्रदेश सभा सचिवालय

द. आ.व. २०७६/०७७ मा स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमको प्रगति:

(रकम रु. मा)

क्र. सं.	ब.उ.शि.नं.	ख.शी.नं.	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		
					खर्च	प्रगती (%)	
						भौतिक	वित्तीय
१	२०२०००१२३	२२५११	संसद संचालन प्रकृया, शुन्य समय, विशेष समय, प्रश्नोत्तर सेसन संचालन गर्ने तरिका सम्बन्धि तालिम	४०००००	९०८४६	५०	२३
२		२२५११	समिति संचालन तथा समितिमा विधेयक छलफल प्रकृया सम्बन्धि तालिम	४०००००	०		०
३		२२५११	विधेयक ड्राफिटिङ तथा प्रतिवेदन लेखन सम्बन्धि कर्मचारी तालिम	४०००००	०		०
४	२०२०००१२३	२२५११	कर्मचारी सीप विकास तालिम (डाईभिङ्ग, कम्प्युटर तालिम, माईक अप्रेशन, साउण्ड रेकर्डिङ्ग, श्रव्य दृश्य व्यवस्थापन)	१००००००	५२५४५	५	५
५		२२५११	तनाव व्यवस्थापन तथा पुनर्ताजगी तालिम	२०००००	५२१९०	५०	२६
६		२२५२२	संसदीय समितिका सभापतिको नेतृत्वमा अन्तरप्रदेश सुचना तथा अनुभव साटासाट तथा अवलोकन कार्यक्रम र प्रतिवेदन प्रकाशन	१८०००००	७६०३००	४२	४२
७	२०२०००११३	२२५२२	प्रदेश सभासदस्य, विषयगत समिति तथा विशेष समितिको कार्यक्षेत्र अन्तर्गत सञ्चालन हुने खोज, अध्ययन, अनुसन्धान र जाँचबुझ, गोष्ठी तथा अन्तर्क्रिया	४५०००००	३४१०५९	८	८

क्र. सं.	व.उ.शि.नं.	ख.शी.नं.	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		
					खर्च	प्रगती (%)	
						भौतिक	वित्तीय
८	२०२०००११३	२२५२२	प्रदेशसभा सदस्य, विषयगत समितिहरूको कार्यक्षेत्र अन्तर्गत सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा प्रतिवेदन प्रकाशन	३००००००	३७६५००	१५	१३
९		२२५२२	विषयगत समितिका सदस्यहरूको कार्यक्षेत्र बमोजिम क्षमता अभिवृद्धि तालिम	१५०००००	२९७७००	४०	२०
१०		२२५२२	बजेट निर्माण सम्बन्धि छलफल तथा अन्तर्क्रिया कार्यक्रम	२५०००००	०		०
११	२०२०००११३	२२५२२	प्रदेशसभा सदस्यहरूको अन्तर्प्रदेश व्यवस्थापकीय अध्ययन, अनुभव आदान प्रदान तथा प्रतिवेदन प्रकाशन	४००००००	०		०
१२		२२५२२	प्रदेश सभा सदस्यहरूको वैदेशिक भ्रमण	२००००००	०		०
१३		२२५२२	प्रकाशन (विधेयक संग्रह, प्रदेश सभा दर्पण, विशिष्ट व्यक्तिहरूको संवोधन तथा समितिका विविध प्रतिवेदनहरू)	२१०००००	२०९८१८३.८	१००	१००
१४	२०२०००११३	२२५२२	प्रदेश सभा संचालन खर्च(अडियो/भिडियो /रेकर्डिङ्ग माइक संचालन, स्क्रिन डिस्प्ले, भर्बेटिङ्ग, फोटोग्राफि, ईलेक्ट्रिक तथा मेकानिक्स लगायत)	३००००००	६९१४३४	६०	२३
१५		२२५२२	विषयगत समिति संचालन खर्च (अडियो/भिडियो /रेकर्डिङ्ग माइक संचालन, स्क्रिन डिस्प्ले, भर्बेटिङ्ग, फोटोग्राफि, ईलेक्ट्रिक तथा मेकानिक्स लगायत)	५०००००	०		०

क्र. सं.	व.उ.शि.नं.	ख.शी.नं.	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		
					खर्च	प्रगती (%)	
						भौतिक	वित्तीय
१६	२०२०००११३	२२५२२	संसदिय दलहरूको बैठक संचालन खर्च	१५०००००	९०२७९१.८६	६०	६०
१७		२२५२२	प्रदेशसभामा दर्ता भएका विधेयक सम्बन्धि विज्ञ र सरोकारवालाहरूसंग छलफल तथा अन्तर्क्रिया	६००००००	०	०	०
१८		२२५२२	प्रदेशसभा सदस्य र संचार क्षेत्रका विज्ञहरू विच अन्तर्क्रिया तथा छलफल कार्यक्रम	९०००००	०	०	०
१९		२२५२२	सभामुख तथा उपसभामुखको नेतृत्वमा अन्तर्प्रदेश अनुभव आदान प्रदान कार्यक्रम	१२०००००	४१७४९७	३५	३५
२०	२०२०००११३	२२५२२	सुविधाको कर्मचारीहरूका लागि दक्षता अभिवृद्धि तालिम	३०००००	०		०
२१	२०२०००१२४	३१११२	सत्ता पक्ष तथा विपक्षि दलको कार्यालय (भवन निर्माण)	१५००००००	०		०
२२		३१११२	प्रदेश सभा समितिहरूको कार्यालय (भवन निर्माण)	९६९००००	९२४४६७७	१००	९५
२३		३१११२	सभा भवन निर्माण (भवन निर्माण)	४५००००००	०		०

क्र. सं.	व.उ.शि.नं.	ख.शी.नं.	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		
					खर्च	प्रगती (%)	
						भौतिक	वित्तीय
२४	२०२०००१२४	३१११२	लाइब्रेरी र ईलाब्रेररी भवन निर्माण	३००००००	०		०
२५		३१११२	भिआइपि तथा साधारण पार्किङ(भवन निर्माण)	४००००००	०		०
२६		३१११२	मिडिया सेन्टर स्थापना भवन निर्माण	२००००००	०		०
२७		३१११२	चमेना गृह (भवन निर्माण)	३००००००	०		०
२८	२०२०००१२४	३१११२	लैडिग तथा अपाङ्ग मैत्री शौचालय (भवन निर्माण)	३००००००	०		०
२९		३१११२	सचिवालय निर्माण (मा.सभामुख /मा.उप-सभामुख)(भवन निर्माण)	५८३००००	३२८६३६०.५	१००	५६
३०	२०२०००१२४	३१११२	सुरक्षा सेन्ट्री पोष्ट निर्माण (भवन निर्माण)	३००००००	१५०५०१०. ३	१००	५०
३१		३१११२	व्यारेक भवन (भवन निर्माण)	८००००००	०		०

स्रोत: प्रदेश सभा सचिवालय

९. संकलन भएको राजस्व:

क्र.सं.	कर राजस्व		गैरकर राजस्व (रकम रु. मा)	
	शीर्षक	संकलित रकम	शीर्षक	संकलित रकम
१			१४२२९	७२०००.००
२			१५१११	४४८६.००
			जम्मा	७६४८६.००

स्रोत: प्रदेश सभा सचिवालय

१०. वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्यको प्रगति विवरण:

बजेट वक्तव्यको बुदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
१४६	प्रदेश सभा समितिहरूको कार्यालय र स्वकीय सचिवालय भवन निर्माण	निर्माण सम्पन्न
१४६	सभा भवन निर्माण (भवन निर्माण)	भौतिक पूर्वाधार तथा विकास मन्त्रालयबाट निर्माण कार्य अगाडि वढाएको
१४६	मिडिया सेन्टर स्थापना (भवन निर्माण)	शहरी विकास तथा भवन कार्यालयबाट लागत अनुमान प्राप्त हुन नसकेको
१४६	सुरक्षा सेन्ट्री पोष्ट निर्माण(भवन निर्माण)	निर्माण सम्पन्न

स्रोत: प्रदेश सभा सचिवालय

११. आ.ब. २०७६।०७७ मा सम्पादन भएका महत्वपूर्ण कार्यहरू:

- प्रदेश सभाका समितिहरूको कार्यकक्ष निर्माण सम्पन्न,
- माननीय सभामुखको स्वकीय सचिवालय निर्माण सम्पन्न,
- ने.क.पा. संसदीय दलको बैठक कक्ष निर्माण सम्पन्न,

- सुरक्षा सेन्ट्री पोष्ट निर्माण सम्पन्न,
- प्रदेश सभा बैठकको टेलिभिजन तथा यू ट्युववाट प्रत्यक्ष प्रसारण गर्ने प्रयोजनको लागि डेक्सटप कम्प्युटर खरीद, सिसिटिभि खरिद तथा जडान, यूरो गार्ड खरिद,
- Online UPS/Solar System खरिद तथा जडान,
- प्रदेश सभा बैठक हलमा टेबल तथा माइक जडान कार्य सम्पन्न,
- ट्रान्स्फर्मर खरिद सम्पन्न,
- यस आर्थिक वर्षमा १८ वटा विधेयकहरू दर्ता भएका तथा २४ वटा विधेयकहरू सभाबाट पारित भएका एक वटा नियमावलीको संशोधन र एक वटा कार्यविधि पारित भएको,
- पाँचवटै विषयगत समितिले आफ्नो वार्षिक प्रतिवेदन सभामा प्रस्तुत गरेका,
- पाँचौ अधिवेशन सम्मको विधेयक संग्रह प्रकाशन भएको,
- प्रदेशको स्थायी राजधानी तथा नामाकरण गर्ने कार्य मिति २०७६ पुस २७ गते सम्पन्न,
- चौथो अधिवेशन सम्मको सम्पूर्ण विवरण तयार भएको,
- आ.ब. २०७६।०७७ देखी प्रश्नउत्तर कार्यक्रम सञ्चालनमा आएको।

१२. आ.ब.२०७६।०७७ मा तर्जुमा भएका ऐन, नियमावली तथा कार्यविधिहरूको विवरण:

विधेयक संख्या	विधेयक दर्ता मिति	विधेयकको नाम	प्रदेश सभाबाट पारित मिति
१.	२०७५।०८।११	प्रदेश भित्रको राष्ट्रिय वनको संरक्षण र सुव्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	२०७६।५।११
२.	२०७५।०९।५	प्रदेश भित्र औद्योगिक व्यवसाय स्थापना तथा सञ्चालन गर्न बनेको विधेयक,	२०७६।५।२५
३.	२०७५।१२।१३	प्रदेश सूचनाको हक सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	२०७६।५।११
४.	२०७५।१२।१७	मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानका सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	२०७६।५।१०
५.	२०७५।१२।१७	प्रादेशिक व्यापार व्यावसाय सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	२०७६।५।१२
६.	२०७६।१।१०	प्रदेशस्तरमा जलचर संरक्षण र व्यवस्थापन गर्न बनेको विधेयक	२०७६।३।९

विधेयक संख्या	विधेयक दर्ता मिति	विधेयकको नाम	प्रदेश सभाबाट पारित मिति
७.	२०७६।३।१८	सार्वजनिक निजी सहकारी साझेदारी सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	०७६।५।२५
८.	२०७६।०४।२१	प्रदेश सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन, २०७५ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक २०७६	०७६।५।१२
९.	२०७६।५।१४	प्रदेश सभा सचिवालय सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन, २०७५ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक	२०७६।५।१२
१०.	२०७६।५।१४	प्रदेश लोक सेवा आयोगको गठन, काम कर्तव्य अधिकार र कार्यविधिका सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	२०७६।५।२४
११.	२०७६/०९/२२	प्रदेशभित्र सुशासन प्रत्याभूति गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	२०७७।४।५
१२.	२०७६/१०/०६	प्रदेश दुग्ध विकास बोर्ड ऐन, २०७५ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक	२०७६/१०/१७
१३.	२०७६/१०/१७	प्रदेश लोक सेवा आयोग ऐन, २०७५ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक	२०७६।११।१२
१४.	२०७६/१०/१७	अन्तर प्रदेश बासिन्दाको समान सुरक्षा, व्यवहार र सुविधा सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	२०७७।३।१५
१५.	२०७६/१०/२८	प्रदेश युवा परिषद्को सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	२०७६/१२/०६
१६.	२०७६/११/१५	स्थानीय तहका पदाधिकारी र सदस्यको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक	२०७६/१२/०६
१७.	२०७६/११/३०	प्रदेश सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०७६ संशोधन गर्न बनेको विधेयक	२०७७।२।१४

विधेयक संख्या	विधेयक दर्ता मिति	विधेयकको नाम	प्रदेश सभाबाट पारित मिति
१८.	२०७७/०१/१५	प्रदेश प्रहरी सेवा सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	२०७७।४।४
१९.	२०७७/०३/०१	आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को सेवा र कार्यहरूको लागि प्रदेश सञ्चित कोषबाट केहि रकम खर्च गर्ने र विनियोजन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	२०७७।३।१९
२०.	२०७७/०३/०१	प्रदेश सरकारको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको विधेयक	२०७७।३।१९
२१.	२०७७/०३/२२	केही प्रदेश ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक	२०७७।४।५
२२.	२०७७/०३/२८	प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०७४ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक	२०७७।४।५
२३.	२०७७/०३/२८	वातावरण संरक्षण सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	२०७७।४।६
२४.	२०७७/०३/२२	प्रदेश सार्वजनिक सडक तथा परिवहन पूर्वाधारको सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक	दफावार छुलफलको लागि समितिमा रहेको

स्रोत: प्रदेश सभा सचिवालय

१३. विनियोजित बजेट लक्ष्य अनुसार खर्च नहुनुका कारण:

पूँजिगत तर्फ:

- शहरी विकास तथा भवन कार्यालय मकवानपुरबाट लगत ईष्टिमेट प्राप्त हुन नसक्नु।
- भौतिक निर्माणकोलागि उपयुक्त स्थानको अभाव हुनु।

चालु तर्फ:

- प्रदेश सभाको अधिवेशन चलेको समयमा बाहेक अन्य समयमा माननीयको उपस्थिति न्यून हुनु।

- प्रदेशको राजधानी र नामाकरणको विषयले गर्दा अन्य कार्यक्रममा माननीयको ध्यान केन्द्रीत हुन नसक्नु।
- कोभिड-१९ को कारणले तय भएका कार्यक्रमहरू समेत स्थगित हुनु।
- केही कार्यक्रमहरू मागका आधारमा सञ्चालन गर्दा प्रगति न्यून हुनु।

१४. आगामी कार्यदिशा:-

- प्रदेश सभाको काम कारवाही चुस्त दुरुस्त बनाउन तथा प्रदेश सभामा भएका काम कार्यवाहीको जानकारी सहजै हुने व्यवस्था मिलाउने उद्देश्यले डिजिटल प्रदेश सभाको अवधारणा अगाडि वढाउने।

प्रदेश लोक सेवा आयोग

१. पष्ठभूमि :

नेपालको संविधानको धारा २४४ को उपधारा (१) मा प्रत्येक प्रदेशमा प्रदेश लोक सेवा आयोग रहनेछ भन्ने व्यवस्था रहेको छ। संघीय सरकारको प्रदेश लोक सेवा आयोग (आधार र मापदण्ड निर्धारण) ऐन, २०७५ बमोजिमको आधार र मापदण्डलाई आत्मसात गर्दै आयोगको गठन, काम, कर्तव्य, अधिकार र कार्यविधिका सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न प्रदेश लोक सेवा आयोग ऐन, २०७६ बागमती प्रदेशको प्रदेश सभाबाट मिति २०७६ साल भाद्र २८ गते पारित भई प्रदेश प्रमुखबाट मिति २०७६ साल असोज २८ गते प्रमाणीकरण भएको छ।

प्रदेश लोक सेवा आयोग ऐन, २०७६ को दफा (४) बमोजिम २०७६ साल मंसिर २ गते अध्यक्षको नियुक्तिसँगै प्रदेश लोक सेवा आयोगको गठन भएको छ। साथै २०७६ साल माघ ६ गते २ जना सदस्यहरूको नियुक्तिसँगै आयोगले पूर्णता पाएको छ।

२. दीर्घकालीन सोच :

निष्पक्ष, प्रतिस्पर्धा र योग्यता प्रणालीको माध्यमबाट परीक्षा सञ्चालन गरी गुणस्तरीय, चुस्त र परिणाममुखी सार्वजनिक सेवा प्रवाह सुनिश्चित गर्न सक्ने सक्षम र योग्य जनशक्तिको समुचित व्यवस्था गर्दै सार्वजनिक प्रशासनमा योग्यता प्रणालीलाई स्थापित गर्ने।

३. उद्देश्यहरू :

प्रदेश निजामती सेवा, प्रदेश अन्य सरकारी सेवा, प्रदेश सङ्गठित संस्थाको सेवा, स्थानीय सरकारी सेवा र अन्य सङ्गठित संस्थाको सेवाको पदमा नियुक्तिका लागि उपयुक्त उम्मेदवार छनौट गर्न परीक्षा सञ्चालन गर्ने।

४. रणनीति :

प्रदेश लोक सेवा आयोगलाई जनशक्ति तथा स्रोत साधनले सम्पन्न बनाई प्रदेश र स्थानीय सरकारी सेवामा रिक्त पदहरूमा उचित पद्वति, साधन र प्रविधिको प्रयोग गर्दै सार्वजनिक सेवाको आवश्यकता अनुसारको उपयुक्त र सक्षम मानव संसाधन छनौटगरी सिफारिस गर्ने।

५. कार्यजिम्मेवारी:

- प्रदेश निजामती सेवा, प्रदेश अन्य सरकारी सेवा, प्रदेश सङ्गठित संस्थाको सेवा, स्थानीय सरकारी सेवा वा स्थानीय तहको सङ्गठित संस्थाको सेवाको पदमा नियुक्तिका लागि उपयुक्त उम्मेदवार छनौट गरी सिफारिस गर्ने,

- प्रदेश प्रहरी सेवा र प्रदेश अनुसन्धान व्यूरोको पदपूर्तिका लागि लिइने लिखित परीक्षा सञ्चालन ।
- देहायका विषयमा परामर्श दिने:
  - प्रदेश निजामती सेवा, प्रदेश अन्य सरकारी सेवाको पद र स्थानीय सरकारी सेवाको पदमा छ महिनाभन्दा बढी समयका लागि नियुक्ति गर्दा उम्मेदवारको उपयुक्तताको विषयमा,
  - प्रदेश निजामती सेवा, प्रदेश अन्य सरकारी सेवा, प्रदेश सङ्गठित संस्थाको सेवा र स्थानीय सरकारी सेवा तथा स्थानीय तहको सङ्गठित संस्थाको सेवाको पदमा कर्मचारीको सेवा, शर्त सम्बन्धी कानूनको विषयमा,
  - प्रदेश निजामती सेवा, प्रदेश अन्य सरकारी सेवा, प्रदेश सङ्गठित संस्थाको सेवा र स्थानीय सरकारी सेवा तथा स्थानीय तहको सङ्गठित संस्थाको सेवाको पदमा नियुक्ति, बढुवा र विभागीय कारवाही गर्दा अपनाउनु पर्ने सिद्धान्तको विषयमा,
  - प्रदेश प्रहरी सेवा र प्रदेश अनुसन्धान व्यूरोको पदमा नियुक्ति तथा बढुवा गर्दा अपनाउनु पर्ने सिद्धान्तको विषयमा,
  - कुनै एक प्रकारको प्रदेश निजामती सेवा वा स्थानीय सरकारी सेवाको पदबाट अर्को प्रकारको प्रदेश निजामती सेवा वा स्थानीय सरकारी सेवाको पदमा वा प्रदेश अन्य सरकारी सेवाबाट प्रदेश निजामती सेवा वा स्थानीय सरकारी सेवाको पदमा सरुवा वा बढुवा गर्दा वा सेवा परिवर्तन वा स्थानान्तरण गर्दा उम्मेदवारको उपयुक्तताको विषयमा,
  - आयोगको परामर्श लिनु नपर्ने अवस्थाको पदमा बहाल रहेको कर्मचारीलाई आयोगको परामर्श लिनु पर्ने अवस्थाको पदमा स्थायी सरुवा वा बढुवा गर्ने विषयमा,
  - प्रदेश निजामती सेवा, प्रदेश अन्य सरकारी सेवा वा स्थानीय सरकारी सेवाको कर्मचारीलाई दिइने विभागीय सजायको विषयमा ।

६. संगठन संरचना तथा स्वीकृत दरबन्दी तेरिज(पदपूर्तिको अवस्था सहित):

क्र.सं.	पद	श्रेणी/तह	सेवा	समूह	दरबन्दी	पूर्ति	रिक्त	कैफियत
१	सचिव	रा.प.प्रथम	प्रशासन	सा.प्र.	१	-	१	
२	अधिकृत नवौं/दशौं	अधिकृतस्तर नवौं/दशौं	प्रशासन	सा.प्र.	३	१	२	कामकाज
३	अधिकृत सातौं/आठौं	अधिकृतस्तर सातौं/आठौं	प्रशासन	सा.प्र.	७	३	४	कामकाज
४	अधिकृत	अधिकृतस्तर	प्रशासन	लेखा	१	-	१	

	सातौं/आठौं	सातौं/आठौं						
५	अधिकृत सातौं/आठौं	अधिकृतस्तर सातौं/आठौं	न्याय	कानून	१	-	१	
६	अधिकृत सातौं/आठौं	अधिकृतस्तर सातौं/आठौं	शिक्षा		१	-	१	
७	क.इञ्जिनियर सातौं/आठौं	अधिकृतस्तर सातौं/आठौं	इञ्जि./विविध	विविध	१	-	१	
८	अधिकृत छैठौं	अधिकृतस्तर छैठौं	प्रशासन	सा.प्र.	४	-	२	
९	कम्प्यूटर अधिकृत छैठौं	अधिकृतस्तर छैठौं	विविध		१	-	१	
१०	सहायक पाँचौं	सहायकस्तर पाँचौं	प्रशासन	सा.प्र.	१३	-	१३	
११	सहायक पाँचौं	सहायकस्तर पाँचौं	प्रशासन	लेखा	१	-	१	
१२	कम्प्यूटर अपरेटर पाँचौं	सहायकस्तर पाँचौं	विविध		६	-	६	
१३	ह.स.चा.				३	१	३	करार
१४	का.स.				५	२	५	करार
जम्मा					४८	८	४०	

स्रोत: प्रदेश लोक सेवा आयोग

७. चालु र पूँजीगत खर्च शीर्षकको प्रगति विवरण :

रकम रु मा

क्र. सं.	बजेट उपशीर्षक नं.	कुल बजेट	आ.व. २०७६/०७७ को	
			कुल खर्च	खर्च प्रतिशत
१	चालु खर्च	२८०६२०००.००	७९०७४२३.५०	२८.१८
२	पूँजीगत खर्च	१७६६००००.००	२४७०७६९.००	१३.९९

स्रोत: प्रदेश लोक सेवा आयोग

चालु तर्फ:

खर्च/वित्तीय संकेत नं	खर्च/वित्तीय संकेतको नाम	अन्तिम बजेट	जम्मा खर्च
२११३४	कर्मचारी बैठक भत्ता	६०००००.००	२८०५००.००
२११४२	पदाधिकारी अन्य सुविधा	१४०२०००.००	१२४६८७८.००
२२२१३	सवारी साधनमर्मत खर्च	१०००००.००	६६४१८.००
२२२१४	विमा तथा नवीकरण	१२००००.००	०.००
२२२२१	मेशिनरी तथा औजार मर्मत तथा सञ्चालन खर्च	७००००.००	०.००
२२३११	मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री	१६५००००.००	९२०८७१.००
२२४११	सेवा र परामर्श	२५००००.००	०.००
२२४१२	सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर संचालन खर्च	१५००००.००	०.००
२२५११	कर्मचारी तालिम खर्च	१५००००.००	१७५१५.००
२२५२२	कार्यक्रम खर्च	३९५००००.००	३९२१००.००
२८१४२	घरभाडा	२४०००००.००	७८४०००.००

पूँजीगत तर्फ:

खर्च/वित्तीय संकेत नं	खर्च/वित्तीय संकेतको नाम	अन्तिम बजेट	जम्मा खर्च
३११२१	सवारी साधन	१३०१००००.००	४९९८००.००
३११२२	मेशिनरी तथा औजार	२७२००००.००	१४६८८१.००
३११२३	फर्निचर तथा फिक्चर्स	१९३००००.००	१८२४०८८.००

स्रोत: प्रदेश लोक सेवा आयोग

८. आ.व. २०७६/०७७ मा स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमको प्रगति विवरण:

(रकम रु. मा)

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	ख.शी.नं.	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आ.व. २०७६/०७७ को		
					खर्च	प्रगति	
						भौतिक	वित्तीय
१	३०१०००११३	२२५२२	प्रदेश लोक सेवाको अन्तर प्रदेश अनुभव आदान प्रदान कार्यक्रम	२०००००/-	२०००००/-	१००	१००
२			वेभसाइट निर्माण	२०००००/-	१९२१००/-	१००	९६.०५
३			Online system निर्माण	२५०००००/-	-	-	-
४			प्रदेश लोक सेवा सचेतना कार्यक्रम	२०००००/-	-	-	-
५	३०१०००११४	३११२१	सवारी साधन खरिद	१३०१००००/-	४९९५००/-		३.६४

स्रोत: प्रदेश लोक सेवा आयोग

९. संकलन भएको राजस्व:

(रकम रु. मा)

क्र. सं.	कर राजस्व		गैरकर राजस्व	
	शीर्षक	संकलित रकम	शीर्षक	संकलित रकम
१	-	-	१४२२९	९०००/-

स्रोत: प्रदेश लोक सेवा आयोग

१०. वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्यको प्रगति विवरण:

- नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्यको समयमा प्रदेश लोकसेवा आयोगको गठन नभएकोले उल्लेख नगरिएको।

११. आ.व.२०७६/०७७ मा सम्पादन भएका महत्वपूर्ण कार्यहरू:

- प्रदेश प्रहरी सेवा विधेयकमा आयोगबाट संशोधनसहित परामर्श प्रदान,
- आयोगका अध्यक्ष र सदस्यहरूको आन्तरिक कार्य विभाजन,
- spsc.bagamati.gov.np वेबसाइट सञ्चालन,
- अन्तर प्रदेश लोक सेवा आयोग प्रथम कार्यशाला गोष्ठी हेटौँडामा आयोजना भई साझा अवधारणा पत्र जारी गरिएको,
- प्रदेश लोक सेवा आयोगको लागि भवन भाडामा लिई कार्य सञ्चालन,
- प्रदेश अन्तर्गत निकायहरू तथा सबै स्थानीय तहहरूमा मौजुदा दरबन्दी र सोको पदपूर्तिको अवस्थाको विवरण माग गरिएको,
- नेपाल इञ्जिनियरिङ सेवाका र नेपाल स्वास्थ्य सेवाका केही पदहरूको पाठ्यक्रम तयार भएको,
- दक्षविज्ञहरूको रोष्टर तयार गर्ने कार्य प्रारम्भ भई सङ्कलन भइरहेको,

१२. आ.व.२०७६/०७७ मा तयार भएका ऐन, नियमावली तथा कार्यविधिहरूको विवरण:

- प्रदेश लोक सेवा आयोग नियमावली, २०७६,
- प्रदेश लोक सेवा आयोगका पदाधिकारी, कर्मचारी तथा दक्षविज्ञहरूको आचारासंहिता, २०७६,
- प्रदेश लोक सेवा आयोगको बैठक सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६
- प्रदेश लोक सेवा आयोग पारिश्रमिक दररेट, २०७६

१३. विनियोजित रकम लक्ष्य अनुसार खर्च नभएको भए सो हुन नसक्नुका कारणहरू:

- आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को बीचमा (माघ ६ गते)मात्र आयोगले पूर्णता प्राप्त गरेकोले,
- कोभिड-१९ को महामारी र लकडाउन ।

१४. आगामी कार्यदिशा:

- आयोगलाई जनशक्ति तथा स्रोत साधनले सम्पन्न बनाई प्रदेश र स्थानीय सरकारी सेवामा रिक्त पदहरूमा उचित पद्धति, साधन र प्रविधिको प्रयोग गर्दै उपयुक्त र सक्षम मानव संसाधन छनौट गरी सिफारिस गर्ने।

मुख्यन्यायधिवक्ताको कार्यालय

१. पृष्ठभूमि:

नेपालको संविधानको धारा १६०(१) मा प्रत्येक प्रदेशमा एक(१) मुख्य न्यायाधिवक्ता रहने प्रवधान छ। मुख्य न्यायाधिवक्ताको नियुक्ति सम्बन्धित प्रदेश मुख्यमन्त्रीको सिफारिसमा प्रदेश प्रमुखबाट हुने व्यवस्था गरिएको छ । मुख्य न्यायाधिवक्ता प्रदेश सरकारको मुख्य कानूनी सल्लाहकार हुनेछ र संवैधानिक एवं कानूनी विषयमा प्रदेश सरकार वा प्रदेश सरकारले तोकिदिएको अन्य अधिकारीलाई कानूनी राय सल्लाह दिनु मुख्य न्यायाधिवक्ताको कर्तव्य हुनेछ भन्ने संवैधानिक एवं कानूनी व्यवस्था गरिएको छ । बागमती प्रदेश सभाले बनाएको मुख्य न्यायाधिवक्ताको काम, कर्तव्य र अधिकार तथा सेवाका शर्त सम्बन्धी ऐन,२०७५ मा संविधानको धारा १६० मा उल्लेखित काम, कर्तव्य र अधिकारका अतिरिक्त अन्य काम,कर्तव्य र अधिकार समेत तोकेको छ । जस अनुसार प्रदेश सरकार पक्ष वा विपक्ष भएको वा प्रदेश सरकारको हक, हित वा सरोकारको संविधान एवं कानूनको व्यख्या सम्बन्धमा कुनै जटिल संवैधानिक वा कानूनी प्रश्न समावेश भएको वा सम्बन्धित प्रदेशको सन्दर्भमा सार्वजनिक महत्व वा सार्वजनिक सरोकार रहेको मुद्दामा प्रदेश सरकारको तर्फबाट उपस्थित भई बहस पैरवी गर्ने, प्रदेश सरकार वा प्रदेश सरकारले तोकेको अधिकारीले कुनै संवैधानिक वा कानूनी राय माग गरेमा कानूनी राय प्रदान गर्ने लगायतका काम कर्तव्य मुख्य न्यायाधिवक्तालाई तोकेको छ । मुख्य न्यायाधिवक्ताको संवैधानिक एवं कानूनी जिम्मेवारी बहन गरी कार्य सम्पादन गर्नु मुल अभिष्टका साथ यस कार्यालयको स्थापना भएको हो ।

संगठनको लक्ष्य अनुरूप प्रभावकारी कार्य सम्पादनको लागि उपयुक्त कार्य वातावरण निर्माण हुन आवश्यक छ। यसका लागि कार्यालय भवन, आवास, फर्निचर, कार्यालय संचालन सम्बन्धी सामग्री लगायत भौतिक साधन र पूर्वाधारहरूको समुचित व्यवस्थापन हुन आवश्यक छ । तर यस कार्यालयको आफ्नै भवन छैन । हाल यस कार्यालय हेटौँडा उपमहानगरपालिका वडा नं. १ स्थित श्रम कार्यालयको भवनमा रहि आएको छ। कार्यालयमा बैठक कक्ष, पुस्तकालय, सबै कर्मचारीको लागि कार्यकक्ष समेतका लागि प्रयास स्थान छैन। वर्तमान कार्यालय भवनको विकल्प खोज्नु पर्ने टड्कारो आवश्यकता महशुस गरिएको छ । उपर्युक्त वातावरणको अभावमा तथा सांगुरो भवन र अपर्याप्तता कर्मचारी बाबजुद पनि यस कार्यालयले आफ्नो अभिष्ट पुरा गर्न निरन्तर प्रयासरत रहेको छ ।

२. दीर्घकालीन सोच:

- प्रदेश सरकारलाई कानून बमोजिम कार्यसम्पादन गर्न सहयोगी भूमिका निर्वाह गर्नु एवं प्रदेश सरकारको मुख्य कानूनी सल्लाहको भूमिका निर्वाह गर्नु ।

३. उद्देश्य:

- प्रदेश सरकार, प्रदेश सरकारका कार्यालय वा प्रदेश सरकारले तोकिदिएको अधिकारीलाई संवैधानिक वा कानूनी विषयमा राय परामर्श माग गरेमा कानूनी राय प्रदान गर्ने ।
- प्रदेश सरकार पक्ष वा विपक्ष भएको वा प्रदेश सरकारको हक हित वा सरोकार निहित रहेको वा प्रदेश भित्रका सार्वजनिक सरोकारको मुद्दामा प्रदेश सरकारको पक्षबाट बहस पैरवी गर्ने ।
- प्रदेश सरकारको व्यवस्थापन अन्तर्गत थुनामा रहेका थुनुवा उपर मानवोचित व्यवहार भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने ।
- मानवअधिकार र मौलिक हकको संरक्षणका लागि आवश्यक कार्य गर्ने ।

४. रणनीति:

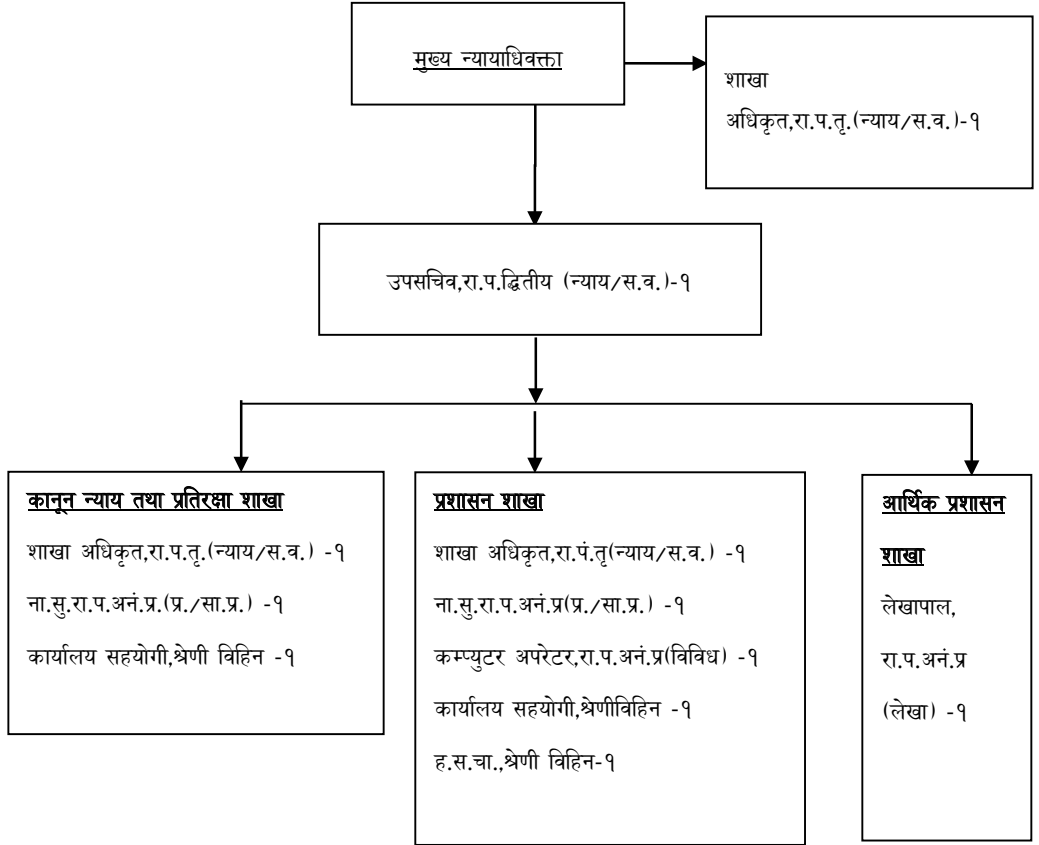
- संवैधानिक एवं कानूनी प्रश्नमा प्रदेश सरकार वा मातहतका निकायका पदाधिकारीले कानूनी राय माग भएमा राय प्रदान गर्ने ।
- प्रदेश सरकारको निहित सरोकार निहित रहेको वा प्रदेश भित्रका सार्वजनिक सरोकार निहित रहेको मुद्दामा प्रदेश सरकारको तर्फ बाट प्रमाण बहस प्रतिरक्षा गर्ने ।
- महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय संग समन्वय गरी थुनामा रहेका कैदी/ बन्दी लाई मानवोचित व्यवहार भए नभएको अदालतबाट स्थापित नजीर वा फैसलाको पालना गर्ने गराउने ।

५. कार्य क्षेत्र:

- बागमती प्रदेशका १३ जिल्ला हरू (काठमाण्डौं, भक्तपुर, ललितपुर, नुवाकोट, रसुवा, सिन्धुपाल्चोक, काभ्रेपल्लोचोक, धादिङ्ग, चितवन, मकवानपुर, सिन्धुलि, रामेछाप र दोलखा)

६. संगठन संरचना र स्वीकृत दरबन्दी:

(क) संगठन संरचना :

(ख)स्वीकृत दरबन्दी तेरिज पदपूर्ती अवस्था :

क्र. सं.	पद	श्रेणी	सेवा	समुह/उपसमुह	कुल दरबन्दी	कैफियत
१	उप न्यायाधिवक्ता	रा.प.द्वितीय	न्याय	सरकारी वकिल	१	
२	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	न्याय	सरकारी वकिल	३	१ रिक्त
३	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्रथम	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	२	दुवै रिक्त
४	लेखापाल	रा.प.अ.प्र.	प्रशासन	लेखा	१	
५	क.अपरेटर	रा.प.अनं.प्रथम	विविध		१	करार
६	ह.स.च.	श्रेणी विहिन	इन्जि.	मे./जे.मे	१	करार
७	का.स.	श्रेणी विहिन	प्रशासन	सा. प्र.	२	करार
जम्मा					१२	

स्रोत: मुख्यन्यायधिवक्ताको कार्यालय

७. चालु र पूँजीगत खर्च शिर्षकको प्रगति विवरण :

(रकम रु. मा)

क्र.स.	ब.उ.शि.न.	कुल बजेट	आ.व. २०७६/०७७ को		कैफियत
			खर्च	खर्च प्रतिशत	
१	२१६०००११३	१५४६९०००	९१,२२,६४५.६३	५८.९६	
२	२१६०००११४	१०५००००	१०,०८,८५६.००	९६.०८	

स्रोत: मुख्यन्यायधिवक्ताको कार्यालय

द. आ.ब. २०७६/०७७ मा स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमको प्रगति विवरण :

(रकम रु. मा)

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	ख.शी.न.	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आ.ब. २०७६/०७७ को			कैफियत
					खर्च	प्रगति		
						भौतिक	वित्तीय	
१	२१६००११३	२२५२२	मुख्य न्यायाधिवक्ताको वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन	१,००,०००	१,००,०००		१००	
२	२१६००११३	२२५२२	देवानी तथा फौजदारी संहिता बारे सरोकारवालाहरु बीच अन्तरक्रिया कार्यक्रम	२,००,०००	०		०	
३	२१६००११३	२२५२२	स्थानिय तहमा न्याय सम्पादन सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम	६,००,०००	४,९७,६२७		८३	
४	२१६००११३	२२५२२	संघिय सरकार र प्रदेश सरकार विच परेका मुद्दामा प्रदेश सरकारको प्रतिरक्षा गर्न कानूनी व्यवसायी मुकरर गर्न	१,००,०००	०		०	
५	२१६००११३	२२५२२	मुख्य न्यायाधिवक्ताको नेतृत्वमा कर्मचारीहरु समेत अन्तर प्रदेश अनुभव आदान प्रदान तथा प्रतिवेदन तयार	५,००,०००	३०७१९६.५		६१.४३	

स्रोत: मुख्यन्यायधिवक्ताको कार्यालय

९. सङ्कलन भएको राजस्व:

(रकम रु. मा)

क्र.स.	कर राजस्व		गैरकर राजस्व	
	शिर्षक	संकलित रकम	शिर्षक	संकलित रकम
१	-	-	१४३१२	५०००.००
२	-	-	१५१११	११०२३३.००

१०. वार्षिक नीती तथा कार्यक्रम र बजेट बक्तव्यको प्रगती विवरण :

- यस कार्यालयसंग सम्बन्धित विषय वार्षिक नीती तथा कार्यक्रम र बजेट बक्तव्यमा समावेश नभएको।

११. आ.व. २०७६/०७७ मा सम्पादन भएका मुख्य कामहरू:-

- नियमित रूपमा प्रदेश सरकार तथा सो मातहतका कार्यालयहरू विपक्षी भएका सर्वोच्च अदालत, उच्च अदालत पाटन, उच्च अदालत पाटन हेटौडा र यस प्रदेशभित्र रहेका जिल्ला अदालतहरूमा समेत मुद्दा परी मुद्दाहरूको वहस, पैरवी तथा प्रतिरक्षा तथा नियमित रूपमा मुद्दाको सम्बन्धमा गर्नु पर्ने कामहरू गरेको,
- प्रदेश सरकार र मातहत कार्यालयहरूले विभिन्न विषयहरूमा माग गरिएको कानूनी राय सल्लाह दिएको,
- प्रदेश निर्मित कानून र वन्न बाँकी कानून समेतको अध्ययन गर्न मुख्य न्यायाधिवक्ताको अध्यक्षतामा तीन सदस्यीय समिति गठन भई सो समितिले अध्ययन गरी आफ्नो प्रतिवेदन बुझाएको,
- कानून निर्माण प्रक्रियामा प्रारम्भिक मस्यौदा तयार गर्न, मन्त्रालयबाट मस्यौदा भई आएका कानूनी मस्यौदामा राय दिने र कानून मस्यौदा समितिको सदस्यको हैसियतले सक्रिय सहभागिता जनाएको,

- संविधान दिवसको अवसरमा मुख्य न्यायाधिवक्ताको संयोजकत्वमा प्रवचन गोष्ठी उप समितिको गठन भएकोमा "संविधान र संविधानवाद" विषयक विचार गोष्ठी सम्पन्न गरियो ।
- स्थानिय तहमा रहेको न्यायिक समितिको क्षमता अभिवृद्धि गर्न न्याय सम्पादन सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम मकवानपुर र चितवन जिल्लाका सबै न्यायिक समितिका पदाधिकारी तथा कानूनी सहजकर्ताहरूलाई हेटौंडामा, धादिङ, नुवाकोट र रसुवा जिल्ला सम्बन्धित सदरमुकाम मै गई एक पटक न्याय सम्पादन सम्बन्धी अभिमुखिकरण र देवानी तथा फौजदारी संहिता सम्बन्धी छलफल कार्यक्रम सम्पन्न गरियो । साथै चितवन जिल्लाको खैरहनी नगरपालिकाको न्यायिक समितिको काम अवलोकन गरी तालिम प्रदान गरियो ।
- संघिय व्यवस्थामा सबै प्रदेशका मुख्य न्यायाधिवक्ताहरू बिच अनुभव आदान प्रदान कार्यक्रम रहेकोमा यस कार्यालयबाट प्रदेश नं. १, २ र ५ का मुख्य न्यायाधिवक्ता कार्यालयमा कार्यक्रमको उद्देश्यानुसार अन्तर प्रदेश भ्रमण कार्यक्रम सम्पन्न भयो ।
- अदालतहरूबाट भएका फैसला र आदेशहरू कार्यान्वयनमा यस कार्यालयले सक्रिय भूमिका खेलेको अवस्था छ ।
- "कानून निर्माणमा संसदीय प्रणाली सम्बन्धी क्षमता विकास कार्यक्रम" यस कार्यालय र संस्थागत सुधार मार्फत न्यायमा पहुँच परियोजना (UNDP) को सहकार्यमा तीन दिने तालिम चितवनको सौराहामा सम्पन्न गरियो ।
- महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय सिंहदरवार काठमाडौंको आयोजनामा काठमाडौंमा आयोजित "महान्यायाधिवक्ता र मुख्य न्यायाधिवक्ताहरू बिच अन्तर सम्बन्ध र संघिय व्यवस्थामा मुख्य न्यायाधिवक्ताको भूमिका" सम्बन्धी अन्तरक्रिया कार्यक्रममा यस कार्यालयको सहभागिता रह्यो ।
- प्रदेश नं. १ को आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयले विराटनगरमा "प्रदेश सरकारका आन्तरिक मामिला मन्त्रि तथा मुख्य न्यायाधिवक्ताहरू बिच दुई दिने छलफल कार्यक्रममा सहभागिता भई १० बुँदे घोषणा पत्र जारी गरियो ।
- विभिन्न संघ संस्थाहरूले आयोजना गरेको कार्यक्रमहरूमा उपस्थित भई विचार आदान प्रदान गरियो ।

१२. आ.व. २०७६/०७७ मा तयार भएका ऐन, नियमावलि तथा कार्यविधिहरूको विवरण :

- कुनै ऐन, नियमावलि तथा कार्यविधि नबनाईएको ।

१३. विनियोजित बजेट लक्ष्य अनुसार खर्च हुन नसक्नुका कारणहरू :

- (क) आर्थिक वर्षको विचमा कार्यालय प्रमुखको सरुवा भई कार्यालय प्रमुखको रिक्तता ।
- (ख) कर्मचारी अभावको कारण यस कार्यालयको कार्य उत्कृष्ट सम्पादन गर्नमा समस्या देखिएको ।
- (ग) १३ वटा जिल्ला कार्य क्षेत्रधिकार भित्र पर्ने भएकाले कर्मचारीको उचित व्यवस्थापनको लागि (Organization And Management) तयार गरी भएको संगठन संरचनालाई परिमार्जन गर्न आवश्यक देखिएको ।

१४. आगामी कार्यदिशा :

- प्रदेश सरकारको हक हित र सरोकार रहेका मुद्दामा प्रभावकारीता ल्याउन मुद्दाको प्रकृति र गाम्भिर्यता लाई मनन गरी सामुहिक प्रतिनिधित्व गर्ने :-
  - सामुहिक प्रतिनिधित्व
  - सान्दर्भिक नजिर, कानूनी अभ्यासका विषयमा छलफल,
  - लिखित जवाफमा प्रभावकारीता ल्याउने सरोकारवाला निकाय संग आवधिक छलफल गर्ने एव अन्तरक्रिया गर्ने,
  - प्रदेश सरकारद्वारा स्वीकृत मापदण्डको आधारमा निजि कानून व्यवसायीको सेवा उपलब्ध गराउने,
  - कर्मचारी क्षमता अभिवृद्धिको लागी तालिम प्रदान गर्ने,
- मुद्दाको मिसिल अध्यावधिक गर्ने :
- कानूनी राय प्रदान गर्ने कार्य प्रभावकारी बनाउने :-
  - संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्ने,
  - भौतिक पूर्वधारको विकास गर्ने,
  - मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयलाई सूचना प्रविधिमा आवद्ध गराउने,
  - सरोकारवालाहरूसंगको समन्वयलाई प्रभावकारी बनाउने,

- कानूनी मस्यौदामा सहयोग गर्ने ,
- सचेतना तथा तालिम कार्य संचालन गर्ने,
- मानवअधिकारको संरक्षण गर्ने,
- संगठन संरचना चुस्त दुरुस्त बनाउन जनशक्ति सर्वेक्षण र व्यवस्थापन (Organization And Management) गर्ने ,
- सातै प्रदेशको मुख्य न्यायाधिवक्ताहरूको सम्मेलन गर्ने,
- कर्मचारी नियुक्त भएका कानूनी व्यवसायी समेतका लागि आचार संहिता निर्माण गर्ने,
- नागरिक वडापत्र तयार गरी लागु गर्ने,
- मुख्य न्यायाधिवक्ताको समग्र कार्यमा प्रभावकारीता ल्याउन रणनीतिक योजना तयार गरी सो आधारमा कार्य सम्पादन गर्ने,
- महान्यायधिवक्ताको कार्यालय संग समन्वय गरी कारागार हिरासत रहेका थुनुवा कैदी बन्दि तथा बाल सुधार गृहमा रहेका बालबालिकाहरू प्रति Covid-19 समेतको कारणबाट उनिहरूको मानवअधिकारको अवस्थामा परेको प्रभावबारे अनुगमन गरी मुख्यमन्त्री कार्यालय तथा महान्यायाधिवक्ता कार्यालयमा अनुगमन प्रतिवेदन पेश गर्ने ।

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

१. पृष्ठभूमि:

विक्रम सम्वत् २००४ सालको "नेपाल सरकार वैधानिक कानून" निर्माणसँगै सुरु भएको नेपालको संवैधानिक इतिहासमा वर्तमान कार्यान्वयनमा रहेको संविधान वि.सं. २०७२ साल आश्विन ३ गते जारी भएको नेपालको सातौं संविधान हो। यो संविधान जनताको सार्वभौम अधिकार प्रयोग गरी संविधानसभाबाट जारी भएकोले यसको महत्व विशेष छ। नेपालको संविधानको प्रस्तावनामा नेपालको शासन व्यवस्था संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक हुने उल्लेख छ भने धारा ५६ मा नेपालको मूल संरचना संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको व्यवस्था भए बमोजिम मिति २०७४/०८/१० र २०७४/०८/२१ गते गरी दुई चरणमा संघीय संसद र प्रदेश संसदको निर्वाचन सम्पन्न भई संघ, र प्रदेश तहमा सरकार गठन भइसकेका छन्। प्रदेश सरकारले २ आर्थिक वर्ष (आर्थिक वर्ष २०७५/७६ र २०७६/७७) को बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिसकेको छ। आ.व. २०७७/७८ को बजेट तथा कार्यक्रम प्रदेश सरकारको तेस्रो वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट हो।

संविधानतः प्रदेशको शासन व्यवस्थाको सामान्य निर्देशन, नियन्त्रण र सञ्चालन गर्ने कार्य प्रदेश सरकारले गर्दछ। मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् कार्यालय प्रदेश सरकारको प्रमुख प्रशासनिक निकायका रूपमा रहेको छ। राजनीतिक र प्रशासनिक दुबै दृष्टिकोणले उच्च निर्णय लिने, निर्देशन दिने र समन्वय एवम् नियन्त्रण गर्ने कार्यालय भएको हुँदा यो प्रदेशको प्रशासनको केन्द्रविन्दुको रूपमा रहेको छ। मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट प्रदेश मन्त्रिपरिषद्सम्बन्धी कार्य, प्रदेश सरकारको नीति तर्जुमा, प्रदेश भित्रका सार्वजनिक प्रशासन र सेवाको सुदृढीकरण, प्रदेशका सबै मन्त्रालयहरूको कार्यको रेखदेख, नियन्त्रण, निरीक्षण, परीक्षण, समन्वय, अनुगमन तथा मूल्यांकन एवं सूचना प्रविधि प्रयोग र अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरू यस कार्यालयको कार्यक्षेत्र भित्र पर्ने भएकोले पनि यसको सक्रियता र प्रभावकारिताले अन्य मन्त्रालयहरूको कार्यसम्पादनस्तरलाई प्रभावकारी बनाउन सघाउ पुग्दछ।

२. दीर्घकालीन सोच:

- "सु-संस्कृत र सुखी जनता: समाजवाद उन्मुख समृद्ध प्रदेश"

३. उद्देश्य:

- संघीय शासन प्रणाली अनुरूप नागरिकलाई नजिकको विन्दुबाट सेवा प्रवाह गर्न आवश्यक संस्थागत संरचनागत पूर्वाधार विकास गरी नागरिकको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने।

- प्रदेश र स्थानीय तहमा निष्ठावान, सक्षम, इमान्दार र गतिशील नेतृत्व विकास गर्नु।
- मजबुत प्रादेशिक शासन प्रणालीमा आधारित भई समृद्ध प्रदेश निर्माण गर्नु।
- समृद्ध प्रदेश विकासका लागि मजबुत शासन प्रणाली स्थापना गर्नु।
- प्रदेश भित्र पारदर्शिता, जवाफदेहिता, जनउत्तरदायी, सदाचारयुक्त र आधुनिक प्रविधिमा आधारित विधिको शासन सुनिश्चित गर्नु ।
- भ्रष्टाचार नियन्त्रण गरी सदाचारयुक्त समाज निर्माण गर्नु ।
- सुदृढ तहगत सम्बन्ध र उपलब्धिमुखी अन्तर सरकार समन्वय गरी गुणस्तरिय सेवा प्रवाह गर्नु।
- सार्वजनिक सेवालार्ई भरपर्दो, सुलभ, गुणस्तरीय र पहुचयोग्य बनाई विकास प्रकृयालाई अपेक्षाकृत बनाउनु ।
- स्रोत साधनको अधिकतम उपयोग मार्फत आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा सघाउ पुऱ्याउने।

४. रणनीति:

- सुसंस्कृत र सुखी जनता: समाजवाद उन्मुख समृद्ध प्रदेश निर्माण गर्न आवश्यक कानून निर्माण गर्ने, कार्यान्वयनमा ल्याउने, सुशासन कायम गर्ने, सेवा प्रवाहमा सुधार ल्याउने, क्षमता विकास गर्ने, स्थानीय तह र संघसँग समन्वय गर्ने, विकास निर्माणका काममा नियमन र सहजीकरण गर्ने।

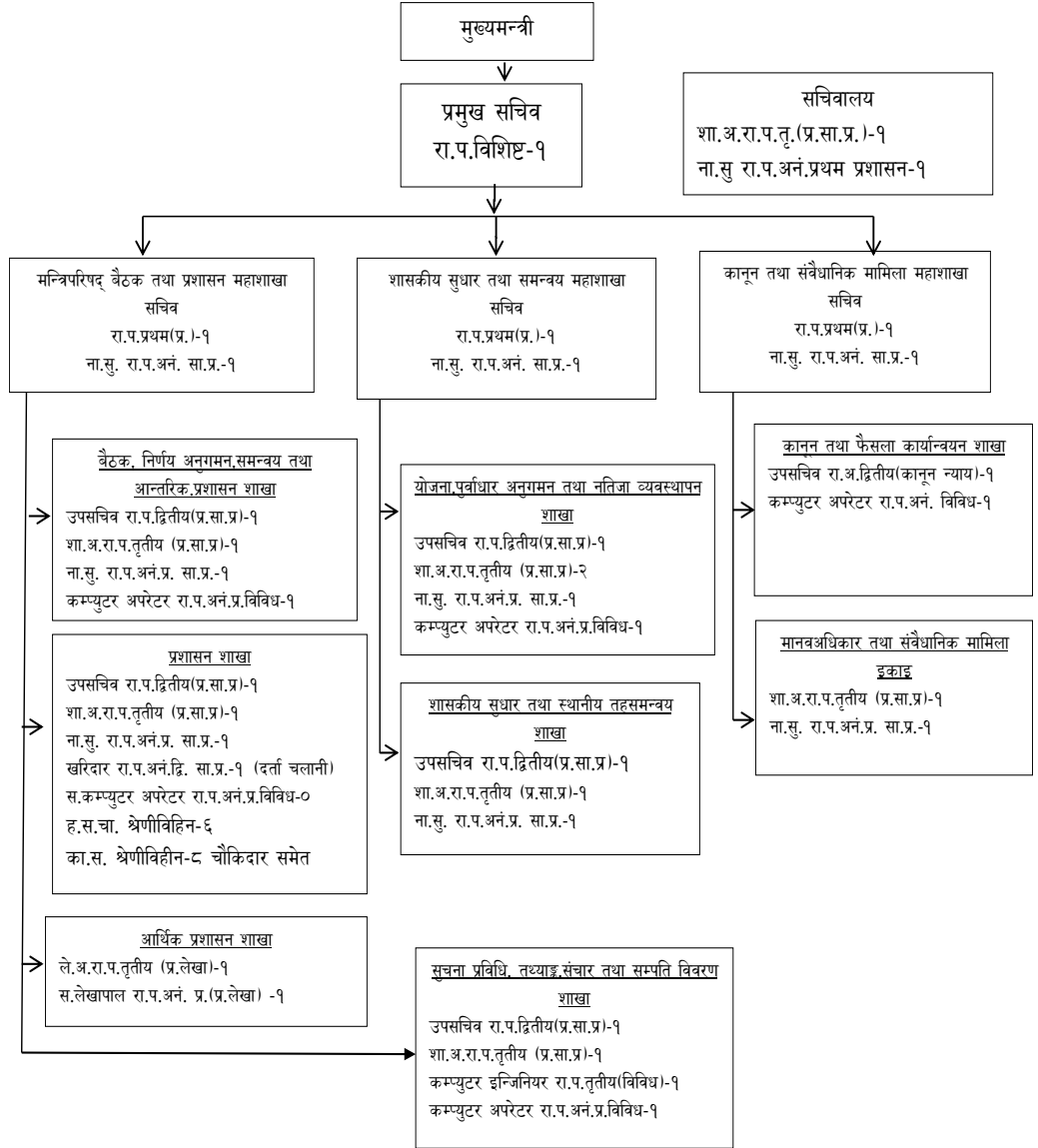
५. कार्य जिम्मेवारी:

- प्रदेशको प्रदेश भित्रको समग्र शासन व्यवस्था सञ्चालन गर्न आवश्यक व्यवस्था गर्ने।
- प्रदेश सरकारको निकायका कार्यविभाजन तथा कार्य सञ्चालन गर्ने।
- प्रदेश सरकारको नीति तर्जुमा, स्वीकृति, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने।
- प्रदेश सरकारको कार्यसम्पादन नियमावली तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने।
- प्रदेश मन्त्रालयहरूको कार्यको समन्वय, सुपरपवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन र नियन्त्रण गर्ने।
- प्रदेश मन्त्रपरिषद्का निर्णयको कार्यान्वयन र अनुगमन गर्ने।
- प्रदेश मन्त्रपरिषद्मा पेश हुने नियम र आदेशको तर्जुमा, स्वीकृति तथा प्रमाणीकरण गर्ने।
- प्रदेश भित्रको राजनितिक, आर्थिक, सामाजिक, शान्ति सुव्यवस्था एवम् प्रशासनिक गतिविधिहरूको अद्यावधिक जानकारी र सम्बोधनको व्यवस्था गर्ने।
- मानव अधिकारको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक व्यवस्था गर्ने।

- प्रदेश मन्त्रिपरिषद् तथा मुख्यमन्त्रीको कार्यालय ।
- सुशासन, भ्रष्टाचार नियन्त्रण र प्रशासन सुधारमा तदारुकताका साथ काम गर्ने ।
- प्रदेशभित्रका प्रदेश प्रमुख तथा आयोग, प्रदेश लोक सेवा आयोग र अन्य संघीय तथा प्रादेशिक आयोगसंगको सम्पर्क र समन्वय गर्ने ।
- संघीय सरकारको स्वीकृति बमोजिम द्विपक्षीय वा बहुपक्षीय स्तरमा भएका सन्धि, सम्झौता वा सहमती कार्यान्वयन गर्ने ।
- प्रदेश प्रमुखको सम्पर्क सम्बन्धी विषय (प्रतिवेदन समेत) ।
- अन्तरप्रदेश परिषद् र संघ तथा अन्य प्रदेश र स्थानीय तहसंगको समन्वय र अन्तरसम्बन्ध सम्बन्धी ।
- प्रदेश स्तरका आयोग तथा निकायहरूको गठन एवम् सञ्चालन र पदाधिकारीहरूको नियुक्ति एवम् सेवा, सुविधा सम्बन्धी नीति तथा कानूनको तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी ।
- निर्वाचन कार्यमा सहयोग र समन्वय सम्बन्धी ।
- प्रदेशस्तरीय मानव संशाधन विकास योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी ।
- प्रदेश निजामती सेवा र अन्य प्रदेश सरकारी सेवा सञ्चालन सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा एवम् कार्यान्वय र अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धी ।
- प्रदेशस्तरका सरकारी निकायको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण र व्यवस्थापन परिक्षण सम्बन्धी ।
- प्रदेशस्तरीय तालिम नीति तथा मापदण्ड निर्धारण र स्तरीकरण तथा राष्ट्रिय र प्रदेशस्तरका तालिम केन्द्रसंगको सम्पर्क एवम् समन्वय सम्बन्धी ।
- प्रदेशस्तरमा सार्वजनिक सेवा वितरणको न्युनतम मापदण्ड निर्धारण र सेवाग्राहि सन्तुष्टि तथा सेवा प्रवाहको अनुगमन सम्बन्धी ।
- गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको कर्मचारी र कार्यालयको व्यवस्थापन सम्बन्धी कानून तर्जुमा सम्बन्धी ।

६. संगठन संरचना र स्वीकृत दरबन्दी:

६.१ मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालयको संगठन संरचना

६.२ मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको दरबन्दी तेरीज:

क्र.सं.	पद	श्रेणी/तह	सेवा	समूह	मौजुदा दरबन्दी	पदपूर्तिको अवस्था
१	प्रमुख सचिव	विशिष्टश्रेणी	प्रशासन		१	१
२	सचिव	रा.प.प्र.	प्रशासन	सा.प्र.	२	२
३	सचिव	रा.प.प्र.	न्याय	कानून	१	०
४	उप-सचिव (प्र.)	रा.प.द्वि.	प्रशासन	सा.प्र.	७	१
५	उप-सचिव (कानून)	रा.प.द्वि.	न्याय	कानून	१	१
६	शाखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन	सा.प्र.	८	९ (२ संघीय)
७	लेखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन	लेखा	१	१
८	कम्प्युटर अधिकृत	रा.प.तृ.	विविध		१	१
९	कम्प्युटर ईन्जिनियर	रा.प.तृ.	विविध		०	०
१०	नायव सुब्बा	रा.प.अनं.प्रथम	प्रशासन	सा.प्र.	१०	६ (१ अस्थायी)
११	लेखापाल	रा.प.अनं.प्रथम	प्रशासन	लेखा	०	०
१२	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं.प्रथम	विविध		४	२ (१ करार)
१३	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन	सा.प्र.	२	२
१४	सह लेखापाल	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन	लेखा	१	१
१५	सहायक कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं.द्वि.	विविध		०	०
१६	हलुका सवारी चालक	श्रेणीविहिन			६	६
१७	कार्यालय सहयोगी	श्रेणीविहिन			७	७
	जम्मा				५२	४०

स्रोत: मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

७. चालु र पूँजीगत खर्च शीर्षकको प्रगति विवरण:

(रकम रु.मा)

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कुल बजेट	आ.व.२०७६/७७ को		कैफियत
			खर्च	खर्च प्रतिशत	
१	३०१०००११३	२५६०९६०००	६९५९७५४८.४	२७.१७	(चालु)
२	३०१०००११४	५३६०००००	७१६८४१३	१३.३७	(पूँजीगत)
	कुल जम्मा	३०९६९६०००	७६७६५९६१.४	२४.७९	

स्रोत: मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

द. आ.व. २०७६/७७ मा स्वीकृत कार्यक्रमको प्रगति विवरणः

(रकम रु.मा)

क्र. सं.	ब.उ.शी. नं.	ख.शी.नं.	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आ.व. २०७६/७७ को		
					खर्च	प्रगति प्रतिशत	
						भौतिक	वित्तिय
१	३०१०००११४	३१११२	भवन निर्माण (भवन)	(रु.२००००००० मिति २०७७/०२/११ मा अर्थ विविधमा रकमान्तर)			
२		३११५९	कार्यालय हाताभिन्न इन्टर लक बिछ्याउने कार्य	१०००००००	०	०	०
३	३०१०००११३	२२५२२	अतिथि सत्कार तथा राजकीय समारोह	३००००००	११५३९९	१००	४
४		२२५२२	सम्पत्ति तथा आन्तरिक नियन्त्रण व्यवस्थापन प्रणालीको विकास	२००००००	२३५२००	१००	११.७६
५	३०१०००११३	२२५२२	शासकीय सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण कार्यक्रम	१००००००	०	०	०
६		२२५२२	डिजिटल डिस्प्ले तथा स्मार्ट कक्ष सञ्चालन	१६०००००	०	०	०

क्र. सं.	ब.उ.शी. नं.	ख.शी.नं.	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आ.व. २०७६/७७ को		
					खर्च	प्रगति प्रतिशत	
						भौतिक	वित्तिय
७	३०१०००११३	२२५२२	जनता सामु प्रदेश सरकार अन्तर सम्वाद कार्यक्रम	४८०००००	१०३९९९७	१००	२२
८		२२५२२	भ्रष्टाचार विरुद् शून्य सहनशीलता अभियानमुखी कार्यक्रम	४००००००	०	०	०
९		२२५२२	प्रदेश सरकारका कर्मचारी क्षमता विकास कार्यक्रम	९९०००००	०	०	०
१०	३०१०००११३	२२५२२	खरिद व्यवस्थापन अभिमुखीकरण कार्यक्रम	२००००००	०	०	०
११		२२५२२	संघ/संस्था एवम् उत्कृष्ट कर्मचारी प्रोत्साहन तथा वार्षिकोत्सव समारोह कार्यक्रम	३००००००	१०००९५२	१००	३३.३६
१२	३०१०००११३	२२५२२	प्रदेश निजामती कर्मचारी अभिलेख केन्द्रव्यवस्थापन कार्यक्रम	१००००००	०	०	०

क्र. सं.	ब.उ.शी. नं.	ख.शी.नं.	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आ.व. २०७६/७७ को		
					खर्च	प्रगति प्रतिशत	
						भौतिक	वित्तीय
१३		२२५२२	प्रदेश विकास समस्या समाधानका लागि अनुगमन, मूल्यांकन तथा सहजीकरण कार्यक्रम	२००००००	०	०	०
१४		२२५२२	पुस्तकालय व्यवस्थापन तथा सुदूढीकरण कार्यक्रम	१००००००	०	०	०
१५		२२५२२	अन्तर प्रदेश अनुभव आदान प्रदान कार्यक्रम	२४०००००	२७६०९३	३३	११.५
१६		२२५२२	प्रदेश सँगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण	३००००००	०	०	०
१७	३०१०००११३	२२५२२	भ्रष्टचार निवारण सम्बन्धी रणनीति कार्यान्वयनगर्न कार्ययोजना निर्माण र अन्तरकृया	१००००००	२९५३२५	७०	२९.५
१८		२२५२२	कानून/नियमावली/नीतिको मस्यौदा तयारी/छलफल/गोष्ठी	३००००००	८४४५००	९०	२८.१५

क्र. सं.	ब.उ.शी. नं.	ख.शी.नं.	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आ.व. २०७६/७७ को		
					खर्च	प्रगति प्रतिशत	
						भौतिक	वित्तीय
१९		२२५२२	जिल्ला समन्वय समिति सहयोग कार्यक्रम	(७०००००००जि.स.स.लाई अख्तियारी)			
२०	३०१०००११३	२२५२२	इन्टरनेट क्षमता बृद्धि र नेटवर्किङ	१००००००	४३९०५१	१००	४४
२१		२२५२२	योजना अनुगमन तथा मुल्याङ्कनका लागि सूचनाव्यवस्थापन प्रणाली थप र फलोअप डेक्स राख्ने	१५०००००	०	०	०
२२		२२५२२	कार्यविधि रणनीति निर्देशिका	३००००००	२०६९०२	१००	७
२३	३०१०००११३	२२५२२	प्रदेश समन्वय परिषद्को बैठक	२००००००	०	०	०
२४		२२५२२	प्रदेश सार्वजनिक सेवा प्रवाह सम्बन्धी अभिमुखीकरणकार्यक्रम	२६०००००	०	०	०
२५	३०१०००११३	२२५२२	आगामी वर्षको नीति कार्यक्रम लागि छलफल, गोष्ठी, सेमिनार	२६०००००	१३८२३३	७०	५.३१

क्र. सं.	ब.उ.शी. नं.	ख.शी.नं.	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आ.व. २०७६/७७ को		
					खर्च	प्रगति प्रतिशत	
						भौतिक	वित्तीय
२६		२२५२२	प्रदेश विकास कार्यक्रम (विशेष)	२८०००००००	मिति २०७६/०९/१६ मा रु.२१ करोड अर्थ विविधमा फिर्ता भएको		
२७		२२५२२	स्थानीय तहको पदाधिकारीको क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धीकार्यक्रम	२४०००००	०	०	०
२८		२२५२२	प्रदेश सार्वजनिक प्रशासन गुरुयोजना तर्जुमा (अन्य)	६०००००	६७६९९	५०	११.२६
२९	३०१०००११३	२२५२२	सम्पत्ति विवरण व्यवस्थापन (अन्य)	५०००००	०	०	०
३०	३०१०००११३	२२५२२	मानव अधिकार दिवस समारोह (अन्य)	१०००००	९५९८९	१००	९५.९८
३१		२२५२२	सुचना प्रवाह र व्यवस्थापन (अन्य)	८०००००	४९९६७	१००	५.९४
			जम्मा	१४२००००००	४८७५६२७		३.४३

स्रोत: मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

९. संकलन भएको राजस्व:

- प्रकाशनको लागि प्राप्त नभएको।

१०. वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्यको प्रगति विवरण

बजेट वक्तव्यको बुदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
१५	सम्पत्ति विवरण व्यवस्थापन	प्रदेश सरकार अन्तर्गत रहने निजामती कर्मचारी एवम् अन्य सरकारी कर्मचारीको वैयक्तिक विवरणलाई व्यवस्थित गर्न र प्रदेशले राख्नुपर्ने सम्पत्ति विवरण सुरक्षित एवम् सूचना प्रविधिमा आधारित बनाउन बजेटको व्यवस्था
१६	कार्य सम्पादन करार नवप्रवर्तन र सृजनशिल पुरस्कार कार्यक्रम	
१७	प्रदेश सरकारको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण	प्रदेश सरकारको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण सम्बन्धी विज्ञ समुहबाट प्राप्त मस्यौदामा छलफल जारी।
१८	ललितपुरको जावलाखेलमा संघीय सरकारबाट प्राप्त जग्गामा सुशासन केन्द्र निर्माण तथा सञ्चालन	ललितपुरको जावलाखेलमा संघीय सरकारबाट प्राप्त जग्गामा अवस्थित महिला विकास प्रशिक्षण केन्द्रको सम्पूर्ण संरचना प्रदेश सरकारमा हस्तान्तरणको चरणमा

स्रोत: मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

११. आ.व.२०७६/७७ मा सम्पादन भएका महत्वपूर्ण कार्यहरू:

- संगठन तथा व्यवस्थापनको मस्यौदा तयार,
- पदस्थापना, कामकाज, राजिनामा/अनिवार्य अवकास, अभिलेखिकरण लगायतका दैनिक कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी कार्यहरू,
- सम्पत्ति विवरण व्यवस्थापन (५७ स्थानीयतहहरूको) सम्पत्ती विवरण खाम संकलनभएको,
- कार्यालयको Internet Networking सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय तहहरूको लागि भगिनी सम्बन्ध लगायत विभिन्न सिफारिस गरिएको,

- स्थानीय तहको केन्द्र निर्धारण , नाम परिवर्तन तथा वडा सिमाना हेरफेर सम्बन्धमा नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गरिएको,
- प्रदेश मातहतका कार्यालयहरू अनुगमन मूल्यांकन तथा सुझाव प्रदान,
- नेपाल सरकार, प्रदेश सरकारका अन्य मन्त्रालयहरू र स्थानीय तहहरूबीच समन्वय गरिएको,
- मन्त्रपरिषद्का ३४ वटा बैठक सञ्चालन गरी विभिन्न १३३ वटा निर्णयहरू गरिएको,
- प्रदेश मन्त्रपरिषद्का बैठकका निर्णयहरूको अभिलेखीकरण साथै सार्वजनिकीकरण गरिएको,
- भ्रष्टाचार नियन्त्रण सम्बन्धमा सन्देशमूलक सूचना एफ. एम. रेडियोबाट प्रसारण तथा सञ्चारकर्मीहरू संग अन्तरक्रिया कार्यक्रम गरिएको,
- एकिकृत वस्ती विकाससम्बन्धी योजनाको डिपिआर तयार भईरहेको ।
- अदालतमा प्रदेश सरकार विरुद्ध परेका रिटहरूको लिखित जवाफ पठाइएको।

१२. आ.ब. २०७६/०७७ मा तयार भएका ऐन, नियमावलि तथा कार्यविधिहरूको विवरण :

- प्रदेश लोकसेवा आयोग ऐन, २०७६
- सुशासन ऐन, २०७६
- प्रदेश निजामती कर्मचारीको पदस्थापन सुरुवा तथा काज सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६
- जिल्ला समन्वय समितिलाई उपलब्ध गराइने बजेट तथा अनुदान रकम खर्च सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६
- प्रदेश संगठन सर्वेक्षण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६

१३. विनियोजित रकम लक्ष्य अनुसार खर्च नभएको भए सो हुन नसक्नुका कारणहरू :

- राजधानी तोक्ने निर्णयमा समय लागेकोले कतिपय पूँजीगत निर्माणसँग सम्बन्धित कार्य गर्न ढिलाई भएको।
- बजेट तर्जुमा गर्दा कृयाकलापगत बाँडफाँड नभएकोले पछि बाँडफाँड गर्दा समय लागेको ।
- मुख्यमन्त्री (प्रदेश विशेष)कार्यक्रमको रु. २८ करोड मध्ये रु. २१ करोड आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयमा फिर्ता गरि भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय मार्फत विकास योजनामा प्रदान।
- जिल्ला समन्वय समितिलाई प्रदान गर्ने अनुदानको कार्यविधि बनाएर मात्रै दिनुपर्ने भएकाले केहि ढिला भएको।

- कतिपय तेस्रो चौमासिकमा संचालन हुने कार्यहरू कोभिड-१९(लकडाउन)को कारणले गर्दा सञ्चालन गर्न नसकिएको ।

१४. आगामी कार्यदिशा :

- यस आ.व.को स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि माननीय मुख्यमन्त्री ज्यू र मा. मन्त्रीज्यूहरू एवम् माननीय मुख्यमन्त्री ज्यू र सचिवज्यूहरू बीच मिति २०७७/०४/०१ गते कार्यसम्पादन करार सम्पन्न भई समयमै कार्य सम्पन्न गर्ने प्रतिबद्धता जाहेर गरिएको ।
- स्वीकृत कार्यक्रमहरूको स्पष्ट कार्यान्वयन कार्ययोजना तयार गरिएको तथा सोही वमोजिम समयमै कार्यान्वयन हुने अपेक्षा ।
- महाशाखा, शाखागत कार्य विवरण तयार गरि कार्यजिम्मेवारी प्रदान गरिएको तथा सोही वमोजिम जिम्मेवार महाशाखा, शाखाबाट समयमै कार्य सम्पन्न हुने ।
- स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यक कार्यविधि/ निर्देशिका/ मापदण्ड २०७७ भाद्र महिना भित्र स्वीकृत गर्ने गरी तयार भइरहेको ।
- प्रदेश मन्त्रालय, केन्द्रिय निकाय तथा मातहतका कार्यालयहरूबाट सन्चालन गरिने कार्यक्रमहरूको कार्ययोजना अनुरूप प्रभावकारी सुपरिवेक्षण, अनुगमन, मूल्यांकन समयमै गरिने ।

आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय

१. पृष्ठभूमि:

नेपालको संविधानको भाग १३ मा प्रदेश कार्यपालिकाको व्यवस्था भएको र सोही संवैधानिक व्यवस्था बमोजिम आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयको मिति २०७४ साल माघ २८ गते गठन भई कार्यारम्भ भएको हो। प्रदेशको आर्थिक अवस्थाको विश्लेषण तथा आर्थिक नीतिको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन, प्रदेशस्तरको आर्थिक श्रोतको बाँडफाँड, लगानी प्रक्षेपण र वित्तीय व्यवस्थापन तथा प्रदेश राजस्व सम्बन्धी नीति तथा कानूनको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन गर्ने दायित्व आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयमा रहेको छ।

प्रदेशस्तरको आर्थिक स्थायित्व र मुल्य स्थिरता सम्बन्धी नीति तर्जुमा र नियमन, प्रदेश विनियोजन ऐन तथा प्रदेशको बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, नियमन र आर्थिक अनुशासन, प्रदेशको सार्वजनिक खर्च व्यवस्थापन तथा प्रदेश स्तरीय अर्थ, योजना, बजेट, वित्तीय संस्थाहरु संचालन व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यको लागि यो मन्त्रालय स्थापना भएको हो।

२. दीर्घकालीन सोच:

- सबल वित्त व्यवस्थापन तथा आर्थिक क्षेत्र व्यवस्थापन मार्फत दिगो, फराकिलो तथा उच्चदरको आर्थिक वृद्धि हासिल गरी प्रदेशको आर्थिक सक्षमता अभिवृद्धि गर्ने।

३. उद्देश्य:

- उपलब्ध स्रोत साधनको अधिकतम उपयोग मार्फत आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा सघाउ पुऱ्याउने।

४. रणनीति:

- राजस्वका स्रोतहरुको क्षेत्र पहिचान गरि आर्थिक उपलब्धिको न्यायोचित वितरणमार्फत गरिबी निवारण, रोजगारी सिर्जना गर्दै समृद्ध प्रदेश निर्माणमा योगदान पुऱ्याउने।

५. कार्यजिम्मेवारी:

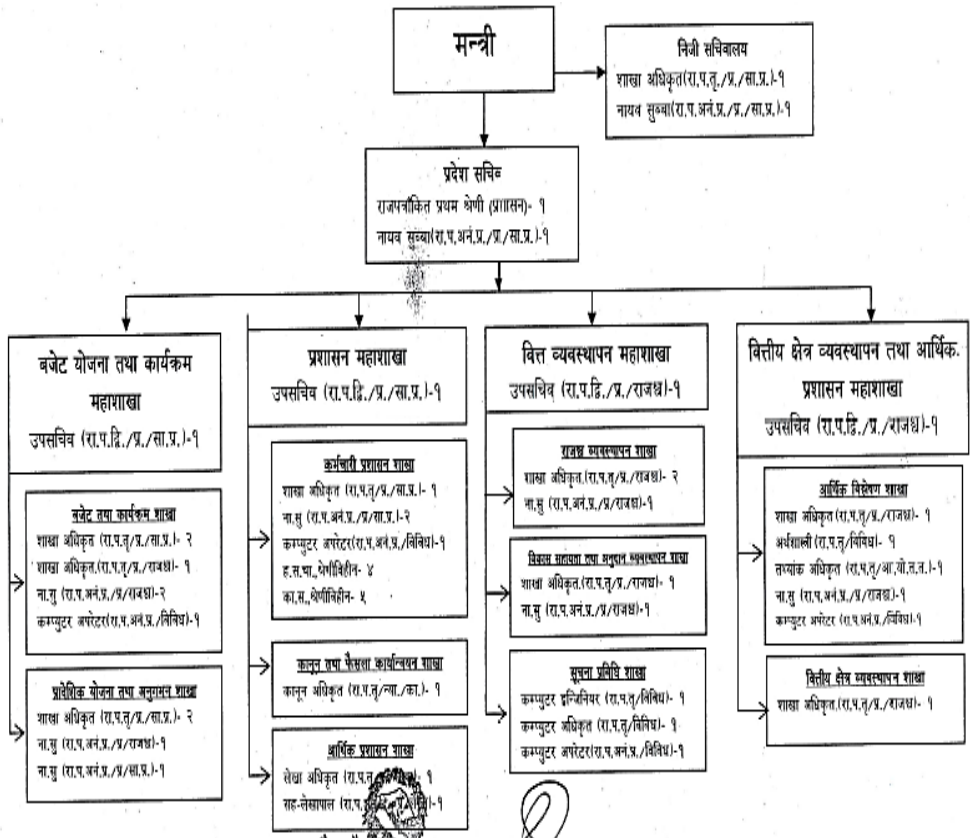
- आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारी प्रदेश सरकार, मन्त्रिपरिषद्को मिति २०७४/११/१६ मा स्वीकृत गरेको प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ ले तोके अनुसार निम्न रहेको छ:

- प्रदेशको आर्थिक अवस्थाको विश्लेषण तथा आर्थिक नीतिको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रदेशस्तरको आर्थिक स्रोतको बाँडफाँट, लगानी प्रक्षेपण र वित्तीय व्यवस्थापन
- प्रादेशिक वित्त सन्तुलन सम्बन्धी नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- संघको स्वीकृतिमा वैदेशिक सहयोग, वैदेशिक ऋण र अनुदान प्राप्ति, उपयोग, लेखाङ्कन र प्रतिवेदन
- प्रदेश स्थित सरकारी सम्पत्तिको एकीकृत विवरण र सरकारी बाँकी रकमको लगत तथा असुलउपर
- प्रदेश स्तरीय विकास नीति, प्राथमिकता, आवधिक तथा क्षेत्रगत योजना र वार्षिक विकास कार्यक्रमको तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
- राष्ट्रिय तथा अन्तर प्रदेश विकास आयोजनाको समन्वय र सशर्त अनुदानको सदुपयोग
- प्रदेश राजस्व सम्बन्धी नीति तथा कानूनको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रदेश सार्वजनिक खर्च सम्बन्धी नीतिको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा स्थानीय तह अनुदान
- संघीय नीति अनुरूप सहवित्तीयकरण/प्रदेश आर्थिक कार्यविधि सम्बन्धी नीति तथा कानूनको निर्माण, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रदेश विनियोजन ऐन तथा प्रदेशको बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, नियमन र आर्थिक अनुशासन
- प्रदेश संचित कोषको संचालन तथा व्यवस्थापन र प्रदेश लेखा नियन्त्रण एवं व्यवस्थापन/प्रदेश पुरक अनुमान तथा पेशकी खर्च र प्रदेश आकस्मिक कोष व्यवस्था
- प्रदेश सरकारी लगानी र लाभांशको लेखा व्यवस्थापन
- प्रदेशगत विनियोजन, राजस्व, धरौटी, कार्यसंचालन कोष र अन्य सरकारी कोष तथा सम्पत्तिको एकीकृत विवरण र लेखा परीक्षण
- घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क, सवारी साधन कर, मनोरञ्जन कर, विज्ञापन कर, पर्यटन शुल्क, कृषि आयमा कर,सेवा शुल्क, दस्तुर र दण्ड जरिवाना संकलन, बाँडफाँट र उपयोग सम्बन्धी नीति तथा कानून तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- संघीय कानून अनुसार प्रकृतिक श्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी र शुल्क संकलन, नियमन र हस्तान्तरण
- राजस्व चुहावट नियन्त्रण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन

- संघसँगको अन्तरसरकारी वित्तीय सम्पर्क, सम्बन्ध र सहकार्य
- तथ्याङ्क, सूचना प्रणाली तथा अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धमा प्रदेशिक नीति, कानून, मापदण्ड एवं योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा संघ र स्थानीय तहसँग सहयोग, समन्वय र सहकार्य
- बीमा र बीमा व्यवसायको संचालन, व्यवस्थापन, प्रवर्धन तथा विस्तार र नियमन
- प्रदेशस्तरका सार्वजनिक संस्थान, वित्तीय संस्था, समिति, प्रतिष्ठान तथा कम्पनी आदिको सञ्चालन, व्यवस्थापन सुधार र नियमन
- आर्थिक विकासमा निजी, सहकारी तथ गैरसरकारी क्षेत्रसँगको समन्वय र सहकार्य

६. संगठन संरचना तथा स्वीकृत दरबन्दी तेरिज(पदपूर्ति अवस्था सहित):

६.१ संगठन संरचना अनुसारको दरबन्दी तेरिज

क्र. सं.	पद	श्रेणी/तह	सेवा	समूह	दरबन्दी	पदपूर्ती	रिक्त
१.	प्रदेश सचिव	रा.प.प्रथम	प्रशासन		१	१	०
२.	उपसचिव	रा.प.द्वितीय/नवौ/दशौ	प्रशासन	राजश्व	२	२	०
३.	उपसचिव	रा.प.द्वितीय/नवौ/दशौ	प्रशासन	सा.प्र.	२	०	२
४.	शाखा अधिकृत	रा.प. तृतीय/सातौ/आठौ	प्रशासन	सा.प्र.	६	६	०
५.	शाखा अधिकृत	रा.प. तृतीय/सातौ/आठौ	प्रशासन	राजश्व	६	५	१
६.	लेखा अधिकृत	रा.प. तृतीय/सातौ/आठौ	प्रशासन	लेखा	१	१	०
७.	कानून अधिकृत	रा.प. तृतीय	न्याय	कानून	१	०	१
८.	अर्थशास्त्री	रा.प. तृतीय	विविध		१	०	१
९.	तथ्यांक अधिकृत	रा.प. तृतीय	योजना तथा तथ्यांक	तथ्यांक	१	०	१
१०.	कम्प्युटर इन्जिनियर	रा.प. तृतीय	विविध		१	०	१
११.	कम्प्युटर अधिकृत	रा.प. तृतीय/सातौ/आठौ	विविध		१	१	०
१२.	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्रथम/अधिकृत छैठौ/सहायक पाचौ	प्रशासन	सा.प्र.	३	३	०
१३.	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्रथम/अधिकृत छैठौ/सहायक पाचौ	प्रशासन	राजश्व	६	२	४
१४.	खरिदार	रा.प.अनं.प्रथम/सहायक चौथो/सहायक पाचौ	प्रशासन	सा.प्र.	२	१	१
१५.	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं.प्रथम/अधिकृत छैठौ/सहायक पाचौ	विविध		३	१	२
१६.	सह लेखापाल	रा.प.अनं.द्वितीय	प्रशासन	लेखा	१	०	१
१७.	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन			४	४	०
१८.	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन			५	५	०
जम्मा					४७	३२	१५

स्रोत: आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय

७. चालु र पूँजीगत खर्च शीर्षकको प्रगति विवरण

रकम रु. हजारमा

क्र.स.	व.उ.शी.नं.	कुल बजेट	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		कैफियत
			खर्च	खर्च प्रतिशत	
१	३०५००११३	२४९२७७.००	३४७५८.४८	१३.९४	चालु
२	३०५००११४	२८९३०.००	१४३५.७२	४.९६	पूँजीगत

स्रोत: आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय

८. आ.व.२०७६/७७ मा स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमको प्रगति विवरण

रकम रु. हजारमा

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	ख.शी.नं.	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आर्थिकवर्ष २०७६/७७को		
					खर्च	प्रगति प्रतिशत	
						भौतिक	वित्तीय
१	३०५००११३	२२५२२	आयव्ययको अनुमानित विवरण (रेडबुक) प्रकाशन	५००	१९८.३२	१००	४०
२	३०५००११३	२२५२२	आर्थिक विधेयकको छलफल निर्माण तथा प्रकाशन	३००	१३३.५०	१००	४५
३	३०५००११३	२२५२२	बिनियोजन विधेयकको छलफल निर्माण तथा प्रकाशन	१,०००	६९३.३५	१००	६९

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	ख.शी.नं.	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आर्थिकवर्ष २०७६/७७को		
					खर्च	प्रगति प्रतिशत	
						भौतिक	वित्तिय
४	३०५००११३	२२५२२	राजस्त्र परामर्श समितिको बैठक, प्रतिवेदन तथा प्रकाशन	२,०००	३००.५०	१००	१५
५	३०५००११३	२२५२२	स्रोत अनुमान समितिको गठन, बैठक, प्रतिवेदन र प्रकाशन	१,०००	-	१००	०
६	३०५००११३	२२५२२	मन्त्रालयले निर्माण गर्नुपर्ने ऐन, नियम, कार्यविधि तथा निर्देशिका रणनीति निर्माण	१,५००	२३४.३०	५०	१६
७	३०५००११३	२२५२२	परियोजना बैंक मापदण्ड निर्धारण समिति बैठक, प्रतिवेदन र प्रकाशन	५००	-	०	०
८	३०५००११३	२२५२२	बजेट वक्तव्य निर्माण तथा प्रकाशन	२००	७२.३२	१००	३६
९	३०५००११३	२२५२२	बजेट सम्बन्धी अन्य गतिविधि र प्रकाशन	३००	२३२.१०	१००	७७

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	ख.शी.नं.	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आर्थिकवर्ष २०७६/७७को		
					खर्च	प्रगति प्रतिशत	
						भौतिक	वित्तिय
१०	३०५००११३	२२५२२	वार्षिक बजेट कार्यतालिका प्रकाशन	१००	-	१००	०
११	३०५००११३	२२५२२	वार्षिक/अर्धवार्षिक/चौमासिक प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशन	९००	५००.२५	१००	५६
१२	३०५००११३	२२५२२	मन्त्रालयगत प्रगति पुस्तिका निर्माण र प्रकाशन	२००	१८७.५०	१००	९४
१३	३०५००११३	२२५२२	सशर्त अनुदान सम्बन्धि पुस्तिका निर्माण	२००	-	१००	०
१४	३०५००११३	२२५२२	प्रदेशको राजस्व सम्बन्धी अध्ययन	५००	-	०	०
१५	३०५००११३	२२५२२	PLMBIS तालिम	३,६००	-	०	०

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	ख.शी.नं.	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आर्थिकवर्ष २०७६/७७को		
					खर्च	प्रगति प्रतिशत	
						भौतिक	वित्तीय
१६	३०५००११३	२२५२२	सार्वजनिक निजी साझेदारी (PPP)कार्यक्रम	१,५०,०००	-	५०	०
१७	३०५००११३	२२५२२	आर्थिक अवस्था सम्बन्धी अन्तरप्रदेशिय छलफल कार्यक्रम	१,६००	-	०	०
१८	३०५००११३	२२५२२	बैंकिङ्ग प्रणालीमा आधारित वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम	१,०००	-	०	०
१९	३०५००११३	२२५२२	गैरकर सम्बन्धी निति,क्षेत्रको पहिचान,दर निर्धारण,सम्बन्धित मन्त्रालय तथा सँग समन्वयात्मक कार्यक्रम	९००	-	०	०
२०	३०५००११३	२२५२२	योजना र कार्यक्रमको वित्तीय प्रगति अनुगमन र प्रतिवेदन स्वचालित डिजिटल प्रणाली स्थापना	२,२००	-	०	०
२१	३०५००११३	२२५२२	राजस्व संकलनको अवस्था, अध्ययन,अनुगमन,छलफल,अन्त रक्रिया कार्यक्रम तथा समिक्षा कार्यक्रम सन्चालन	१,२००	७५१.४४	१००	६३

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	ख.शी.नं.	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आर्थिकवर्ष २०७६/७७को		
					खर्च	प्रगति प्रतिशत	
						भौतिक	वित्तिय
२२	३०५००११३	२२५२२	विभिन्न ऐन तथा नियम संग्रह खरिद	३००	-	५०	०
२३	३०५००११३	२२५२२	परियोजना बैंक सम्बन्धी परामर्श खर्च	१,६२०	-	०	०
२४	३०५००११३	२२५२२	परियोजना बैंक सफ्टवेयरको परिमार्जन सम्बन्धी खर्च	६००	-	०	०
२५	३०५००११३	२२५२२	परियोजना बैंक सफ्टवेयर अवस्था, अनुगमन, तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम	५००	-	०	०
२६	३०५००११३	२२५२२	पूर्व बजेट छलफल	३,९००	-	१००	०
२७	३०५००११३	२२५२२	बजेट कार्यान्वयन समिक्षा गोष्ठी	९००	-	०	०

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	ख.शी.नं.	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आर्थिकवर्ष २०७६/७७को		
					खर्च	प्रगति प्रतिशत	
						भौतिक	वित्तीय
२८	३०५००११३	२२५२२	बजेट कार्यान्वयनको अनुगमन कार्यक्रम	२,६००	-	०	०
२९	३०५००११३	२२५२२	बजेट समिति र उपसमितिको बैठक खर्च	१,२००	३२५.५०	१००	२७
३०	३०५००११३	२२५२२	बजेट प्रस्तावमाथिको छलफल कार्यक्रम	३,०००	१,३९६.९३	१००	४७
३१	३०५००११३	२२५२२	बजेट निर्माण अतिरिक्त समय कार्य संचालन कार्यक्रम	१,०००	-	१००	०
३२	३०५००११३	२२५२२	प्रदेशले प्रदान गरेका विभिन्न अनुदानमा आधारित कार्यक्रमहरूको अनुगमन	३,९००	१,२१०.६७	१००	३१
३३	३०५००११३	२२५२२	कर्मचारी सीप विकास, क्षमता अभिवृद्धि तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रम	९००	३१८.६०	५०	३५

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	ख.शी.नं.	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आर्थिकवर्ष २०७६/७७को		
					खर्च	प्रगति प्रतिशत	
						भौतिक	वित्तिय
३४	३०५००११३	२२५२२	तनाव ब्यबस्थापन, स्वास्थ्य सचेतना र आध्यात्मिकता सम्बन्धि गोष्ठी सेमिनार	२,०००	४८३.८६	५०	२४
जम्मा				१,९२,५२०	६,९५९.१२		३.६१

स्रोत: आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय

९. सङ्कलन भएको राजस्व

क्र.स.	कर राजस्व		गैरकर राजस्व	
	शिर्षक	संकलित रकम	शिर्षक	संकलित रकम
१	-	-	१४२२९	३३,०००.००
जम्मा				३३,०००.००

स्रोत: आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय

१०. वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्यको प्रगति विवरण

क्र.सं.	वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्य	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
१	नीति कार्यक्रम बुँदा नं १२४ तथा बजेट वक्तव्य बुँदा नं १९३	वित्तीय सुशासन रणनीति तथा सार्वजनिक खर्च मापदण्डको निर्माण	सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड तयार गरी मन्त्रपरिषदमा पेश भएको, वित्तीय सुशासन सम्बन्धी रणनीति तर्जुमा गर्न बाँकी ।
२	नीति कार्यक्रम बुँदा नं १२६ तथा बजेट वक्तव्य बुँदा नं १८८	बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन निर्माण	तर्जुमा गर्न बाँकी
३	नीति कार्यक्रम बुँदा नं ७९ तथा बजेट वक्तव्य बुँदा नं २९	परियोजना बैंकका माध्यमबाट योजना छनौट प्रणाली स्थापना	मन्त्रालयहरुलाई अभिमुखीकरण गरी आई डी/पासवर्ड प्रदान गरिएको, छलफल तथा अन्तर्क्रिया समेत भएको ।
४	नीति कार्यक्रम बुँदा नं १२८ तथा बजेट वक्तव्य बुँदा नं १६५	वित्तीय साक्षरतामा आधारित बैंकिङ प्रणाली मार्फत सबै कारोबार	सञ्चालन गर्न नसकिएको
५	नीति कार्यक्रम बुँदा नं १२९ तथा बजेट वक्तव्य बुँदा नं १९५	राजध्व चुहावट नियन्त्रण रणनीति	तर्जुमा गर्न बाँकी
६	बजेट वक्तव्य बुँदा नं १९४	प्रदेश विकास सहायता परिचालन नीति	तर्जुमा गर्न बाँकी
७	बजेट वक्तव्य बुँदा नं १६३	सार्वजनिक निजी साझेदारीमा आधारित कार्यक्रम	ऐन तर्जुमा भई नियमावलीको मस्यौदा तयारी भईरहेको

स्रोत: आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय

११. आ.व. २०७६/०७७ मा सम्पादन भएका महत्वपूर्ण कार्यहरू:

➤ अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण

- वित्तीय समानीकरण अनुदान तर्फ ११९ स्थानीय तहहरूमा कुल रु.१ अर्ब २५ करोड रकम हस्तान्तरण ।
- सशर्त अनुदान तर्फका शिक्षा तथा स्वास्थ्य तर्फका योजना तथा कार्यक्रमहरूका लागि कुल रु. ५८ करोड ८१ लाख ५६ हजार हस्तान्तरण ।
- सशर्त अनुदान सञ्चालन सम्बन्धी मापदण्ड बमोजिमका सशर्त तर्फका थप योजनाका लागि कुल रु. १ अर्ब २४ करोड ५० लाख हस्तान्तरण ।
- समपुरक अनुदान तर्फ प्रदेश मन्त्रिपरिषदबाट विभिन्न मितिमा स्वीकृत ८२ स्थानीय तहका कुल १६७ योजनाहरूमा कुल रु. १ अर्ब ३८ करोड ७३ लाख ९६ हजार हस्तान्तरण ।
- विशेष अनुदान तर्फ प्रदेश मन्त्रिपरिषदबाट स्वीकृत ३४ स्थानीय तहका ४६ योजनाहरूमा कुल रु. २१ करोड ५५ लाख ०३ हजार हस्तान्तरण ।
- आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको साझेदारीमा सञ्चालन गरिने समपुरक तर्फ ३० र विशेष अनुदान तर्फ ५ योजना प्रस्ताव गरिएको जसमध्ये समपुरक तर्फ ६ वटा योजनामा कुल रु.६४ करोड ६६ लाख र विशेष अनुदान तर्फ ५ वटा आयोजनामा कुल रु.४१ करोड संघीय सरकारबाट हस्तान्तरण भई विषयगत मन्त्रालयमा कार्यान्वयनका लागि पठाईएको ।
- आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको साझेदारीमा सञ्चालन गरिने समपुरक तर्फ १५ र विशेष अनुदान तर्फ ७ योजना प्रस्ताव गरिएको जसमध्ये समपुरक तर्फ ६ योजनामा ८१ करोड ८२ लाख र विशेष तर्फ ७ आयोजनामा ४९ करोड संघीय सरकारबाट हस्तान्तरण भई विषयगत मन्त्रालयको बजेटमा प्रविष्टि गरिएको ।
- आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा स्थानीय तहहरूलाई निम्नानुसार अन्तरसरकारी वित्त हस्तान्तरण गर्नेगरी वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमहरू स्वीकृत गरिएको ।

अनुदान	स्थानीय तह	कुल रकम (रु .मा)
वित्तीय समानीकरण	११९	रु.१,२५,००,००,०००/-
सशर्त	११९	रु.३,०६,४५,५२,०००/-
समपुरक	११०	रु.२,६३,१६,०९,०००/-
विशेष	७५	रु.२९,७०,००,०००/-

➤ अन्य विविध कार्यक्रम

- प्रदेश सरकार अन्तरगतका मन्त्रालय तथा निकायहरूको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रममा प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन, नियम, विनियोजन ऐनका आधारमा बजेट रकमान्तर, थप बजेट निकासा, बहुवर्षीय आयोजनाको लागि स्रोत सुनिश्चितता र कार्यक्रम संशोधन गरिएको।
- बजेट कार्यान्वयन सम्बन्धमा देखिएका समस्याहरूको समाधानका लागि मन्त्रालयको तर्फबाट सहजीकरण गरिएको।
- अन्तरसरकारी वित्त हस्तान्तरण तर्फ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा प्रदान गरिएका विभिन्न अनुदानमा आधारित योजना कार्यक्रमहरूको प्रगतिका सम्बन्धमा २४ स्थानीय तहमा अनुगमन गरी प्रतिवेदन तयार गरिएको।
- प्रदेशका यातायात तथा मालपोत कार्यालयहरूसंगको अन्तरक्रिया कार्यक्रम मार्फत राजस्व संकलनको अवस्था, करको दर, दायरा सम्बन्धी छलफल गरिएको।
- विभिन्न मन्त्रालयहरूबाट तर्जुमा गरिएका ऐन/नियमावली तथा कार्यविधि उपर थप आर्थिक दायित्वका विषयमा राय/सहमति सम्बन्धी कार्य भएको।
- आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को वार्षिक प्रगति विवरण र आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को अर्धवार्षिक र बजेट निर्माण को समयमा चैत्रमसान्तसम्मको प्रगति विवरण तयार गरी प्रकाशन गरिएको।
- आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को बजेट निर्माण तथा सो संग सम्बन्धित विवरणहरू तयार गरी प्रकाशन गरिएको।

१२. आ.व. २०७६/०७७ मा तयार भएका ऐन, नियमावली तथा कार्यविधिहरूको विवरण:

क्र.सं.	ऐन, नियमावली, कार्यविधि र मापदण्डहरू	पारित मिति
१	एकिकृत अनुदान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७६	२०७६/०५/०४
२	सार्वजनिक, निजी, सहकारी, साझेदारी ऐन, २०७६	२०७६/०७/१४
३	सशर्त अनुदान सम्बन्धी योजना/कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी मापदण्ड	२०७६/०७/२९
४	प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०७६	२०७६/०८/०५
<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश सार्वजनिक खर्चको कार्यसञ्चालन निर्देशिका, २०७६ स्वीकृतिका लागि प्रदेश मन्त्रपरिषदमा पेश गरिएको। • प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०७४ को पहिलो संशोधन अध्यादेश मन्त्रपरिषदबाट स्वीकृती गराई प्रदेश प्रमुखबाट जारी। सो को २०७७/०२/०२ राजपत्रमा प्रकाशन। 		

स्रोत: आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय

१३. विनियोजित रकम लक्ष्य अनुसार खर्च नभएको भए सो हुन नसक्नुका कारणहरु:

- सार्वजनिक नीजि साझेदारीको लागि यस मन्त्रालयको चालु (कार्यक्रम) खर्चमा रु.१५ करोड विनियोजन गरिएको तर नियमावली नबनेकोले खर्च गर्न नसकिएको।
- कार्यालय भवन निर्माण कार्यका लागि ड्रईङ डिजाईन, लागत ईस्टिमेट समयमा तयार हुन नसकेकोले पूँजीगत खर्च हुन नसकेको।
- सवारी साधन खरिद नहुदा पूँजीगत खर्च कम देखिएको।
- विश्वव्यापी रुपमा फैलिएको कोभिड-१९ को नियन्त्रणका लागि गरिएको लकडाउनका कारण अनुगमन/अन्तरक्रिया कार्यक्रम गर्न नसकिएको।

१४. आगामी कार्यदिशा:

- आर्थिक वर्षको सुरु देखि नै विनियोजित बजेट र स्वीकृत योजना तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनका लागि स्पष्ट कार्ययोजना निर्माण गरी कार्यान्वयन।
- वित्तीय अनुशासन सहितको प्रादेशिक सार्वजनिक प्रशासन निर्माण।
- बजेट कार्यान्वयनका प्रभावकारीताका लागि नतिजामुलक अनुगमन।
- पारदर्शिता र जवाफदेहितामा आधारित रही बजेटको कार्यान्वयन।

प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय

१. पृष्ठभूमि:

प्रदेश सरकारको संचित कोषको संचालन गर्ने, आन्तरिक लेखापरिक्षण गर्न तथा प्रदेशको एकिकृत आर्थिक विवरण तयार गरि तोकिएका निकायहरू समक्ष पेश गर्न प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयको स्थापना भएको हो ।

२. दीर्घकालीन सोच:

प्रदेश सरकारको आर्थिक प्रशासनलाई पारदर्शी,सुचना मैत्री, आधुनिक लेखा प्रणालीयुक्त, चुस्त दुरुस्त बनाउने ।

३. उद्देश्य:

प्रदेश संचित कोष संचालन गर्ने, प्रदेश सरकारको आय तथा व्ययको लेखा राख्ने, प्रदेश सरकार मातहतका कार्यालयहरूको आर्थिक लेखा परिक्षण गर्ने साथै प्रदेश सरकारको एकिकृत वित्तिय विवरण तयार गर्ने,

४. रणनीति:

प्रदेश सरकारको आर्थिक कारोवारलाई पारदर्शी बनाउने, सुचना प्रविधिको अधिकतम् उपयोग आय व्ययको अनुमान सुचना प्रविधिको प्रयोग, प्रणालीको सिद्धान्त र आधुनिकिकरण, आन्तरिक नियन्त्रण तथा आन्तरिक लेखापरिक्षण जस्ता कार्यहरूमा समसामयिक सुधार गर्दै सम्बन्धित निकाय तथा पदाधिकारी एवम् कर्मचारीहरूलाई जिम्मेवारी एवं उत्तरदायी बनाउने ।

५. कार्यजिम्मेवारी:

प्रदेश सरकारलाई प्राप्त आयको लेखा राख्ने, प्रदेश सरकारको एकिकृत वित्तिय विवरण तयार गर्ने, बागमती प्रदेश भित्रका सरकारी कार्यालयहरूलाई स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रम अनुसार रकम निकास दिने र त्यस्तो निकास खर्चको लेखा/श्रेस्ताको आन्तरिक लेखापरिक्षण गर्ने र लेखा समूहका कर्मचारीहरूको व्यवस्थापन गर्ने ।

६. संगठन संरचना र स्वीकृतदरबन्दी:

पद	सेवा/समुह	समुह /उपसमुह	श्रेणी/तह	दरबन्दी	पदपूर्ति संख्या	रिक्त संख्या
प्रदेश लेखा नियन्त्रक	प्रशासन	लेखा	रा.प. द्वितीय	१	१	०
लेखा अधिकृत	प्रशासन	लेखा	रा.प.तृतीय	४	४	०
लेखापाल	प्रशासन	लेखा	रा.प.अनं. प्रथम	४	४	०
सह-लेखापाल	प्रशासन	लेखा	रा.प.अनं. द्वितीय	४	४	०
स-कम्प्युटर अपरेटर	विविध		रा.प.अनं. द्वितीय	१	१	०
ह.स.चा.	प्रशासन	सा.प्र.	श्रेणी विहिन	२	०	२
कार्यालय सहयोगी	प्रशासन	सा.प्र.	श्रेणी विहिन	४	०	४
जम्मा				२०	१४	६

स्रोत: प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय

७. चालु र पूँजीगत खर्च शीर्षकको प्रगति विवरण

रकम रु. हजारमा

क्र.स.	ब.उ.शि.न.	खुद बजेट	आ व २०७६/७७ को		कैफियत
			खर्च रु	खर्च प्रतिशत	
१	३०५०१०११३	२६१३६.००	१६०५१.८६	६१.४२	
२	३०५०१०११४	९१००.००	४५३९.५०	४९.८८	

स्रोत: प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय

द. आ.व.२०७६/७७ मा स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमको प्रगति विवरणः

रकम रु.हजारमा

क्र.स.	ब.उ.शि.नं.	ख.शि.न.	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		
					खर्च	प्रगति प्रतिशत	
						भौतिक	वित्तिय
१	३०५०१०११३	२२५२२	लेखाप्रणाली सम्बन्धी तालिम	१३००.००	०.००	०.००	०.००
२		२२५२२	आर्थिक प्रशासनसँग सम्बन्धित कर्मचारीहरूसँग अन्तरक्रिया	६००.००	२४०.३२	५३.८५	४०.०५
३	३०५०१०११३	२२५२२	लेखासमुहको कर्मचारीको अभिलेख व्यवस्थापन	५००.००	०.००	०.००	०.००
४		२२५२२	आन्तरिक लेखा परिक्षण निर्देशिका मस्यौदा तर्जुमा	३००.००	०.००	०.००	०.००
५		२२५२२	एकिकृत आन्तरिक लेखा परिक्षण प्रतिवेदन तयारी	५००.००	०.००	०.००	०.००
६	३०५०१०११३	२२५२२	प्रदेशको एकिकृत वित्तिय विवरण तयारी	५००.००	३४१.००	१००	६८.२६
७		२२५२२	प्रदेश इकाइ कार्यालयहरूसँगको गोष्ठी	५३९.००	०.००	०.००	०.००

स्रोत:प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय

९. आ.व.२०७६/७७ मा संकलित राजश्वको विवरण:

- कार्यालयको राजश्व संकलन विवरण प्राप्त नभएको ।

१०. वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्यको प्रगति विवरण

- वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्यमा सम्बन्धित विषय समावेश नभएको ।

११. वित्तीय हस्तान्तरण तर्फ प्रगति विवरण:

- बागमती प्रदेश अन्तरगतका कुल ११९ स्थानीय तहहरूलाई आ.व. २०७६/७७ मा विभिन्न अनुदान शीर्षकमा हस्तान्तरण गरिएको बजेट र खर्चको अवस्था निम्नानुसार रहेको छ ।

(रकम रु.मा)

क्र.सं.	अनुदानको प्रकार	विनियोजित बजेट	निकास भएको रकम	प्रतिशत
१	समानीकरण अनुदान	१२५०००००००.००	१२४८६२७४३७.००	९९.८९
२	सशर्त अनुदान	१८४७१५६०००.००	१७९८३४१८०९.७२	९७.३६
३	विशेष अनुदान	२१५५०३०००.००	२०२१८७३७२.००	९३.८२
४	समपूरक अनुदान	१३८७३९६०००.००	१२५२०३४४१५.८४	९०.२४
	जम्मा	४७०००५५०००.००	४५०११९१०३४.५६	९५.७७

स्रोत: प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय

१२. विनियोजित रकम लक्ष्य अनुसार खर्च नभएको भए सो हुन नसक्नुका कारणहरू:

- कोरोना महामारी र विभिन्न सफ्टवेयर म.ले.नि.का.ले बनाइ दिने भएकोले सफ्टवेयरमा विनियोजित बजेट खर्च गर्न नसकेको ।

१३. आगामी कार्यदिशा:

- प्रदेश सरकारका आर्थिक तथा गैर आर्थिक क्रियाकलापहरूमा सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी आधुनिक तवरले लेखा प्रणाली र जिन्सी व्यवस्थापन छिटो, छरितो, विश्वसनिय र पारदर्शी बनाउनुको साथै प्रदेश संचित कोषको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्ने ।

उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय

१. पृष्ठभूमि:

नेपालको संविधान बमोजिम राज्य संचालन संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबाट हुनेगरी राज्यशक्तिको बाँडफाँड भए अनुसार राज्यको पुनःसंरचना पश्चात हाल ७५३ स्थानीय तह, ७ प्रदेश र संघ रहेका छन् । नेपाल सरकारको मिति २०७४।१०।१० को निर्णयानुसार यस बागमती प्रदेश मा सातवटा मन्त्रालयहरू स्थापना भइ कार्य सञ्चालन गर्ने मध्ये यो मन्त्रालय पनि एक हो । प्रदेश सरकार कार्य विभाजन नियमावली २०७४ अनुसार यस मन्त्रालयलाई उद्योग, वाणिज्य, आपूर्ती, पर्यटन, संस्कृती, वन र वातावरण सम्बन्धी ६७ वटा कार्य जिम्मेवारी तोकिएको छ ।

२. दीर्घकालीन सोच:

उद्योग:	औद्योगिक उत्पादनको अभिवृद्धि, प्रदेशको समृद्धि ।
वाणिज्य आपूर्ती:	वाणिज्य क्षेत्रको विस्तार र सहज आपूर्ती
पर्यटन:	पर्यटन आयमा वृद्धि, रोजगारी र समृद्धि
वन तथा वातावरण:	वातावरणमैत्री विकास, उत्पादनशील वन, संरक्षित जलाधार र जैविक विविधताको दिगो संरक्षण स्वस्थ जीवनका लागि स्वच्छ वातावरण
जलवायू परिवर्तन अनुकूलन:	जलवायू परिवर्तन अनुकूलन र न्यूनीकरण मार्फत स्वच्छ एवम् स्वस्थ प्रदेश निर्माण
धार्मिक तथा सांस्कृतिक:	प्रदेशको पहिचान, भाषा, संस्कृति र कलाको प्रवर्धन

३. उद्देश्य:

क) उद्योग:

उपलब्ध स्रोत, सिप र क्षमतामा आधारित उद्योगहरूको प्रवर्धनद्वारा प्रादेशिक ग्राहस्थ उत्पादनमा औद्योगिक क्षेत्रको योगदान बढाउनु ,
उद्योगको प्रवर्धनद्वारा व्यापार घाटा, बेरोजगारी र गरिबी न्यूनीकरण गर्नु,

समग्र उद्योग क्षेत्रलाई वातावरणमैत्री बनाई मानव स्वास्थ्य, साँस्कृतिक सम्पदा र प्राकृतिक स्रोतहरूको संरक्षण गर्नु,

ख) वाणिज्य आपूर्ती:

प्रादेशिक बजार केन्द्रहरूको सुव्यवस्था मार्फत अत्यावश्यक वस्तुहरूको आन्तरिक आपूर्ती प्रणालीलाई सुदृढ बनाई स्वच्छ, स्वस्थ उपभोग्य वस्तुहरू उपलब्ध गराउनु, स्थानीय कच्चा पदार्थ, स्रोत, साधन र सिपमा आधारित वस्तुको उत्पादन र निकासी प्रवर्धन गर्नु,

ग) पर्यटन:

आन्तरिक, बाह्य तथा छिमेकी मुलुकका पर्यटकहरू आकर्षित गर्ने र बसाई लम्ब्याउनु, पर्यटकीय वस्तु तथा सेवाको विकास, विस्तार र विविधिकरण गर्दै रोजगारी र आयआर्जनको भरपर्दो र दिगो बनाउनु,

घ) वन तथा भू-संरक्षण:

वैज्ञानिक वन व्यवस्थापनद्वारा वन पैदावारको उत्पादनवृद्धि तथा व्यावसायीकरण गर्नुका साथै भू दृश्य (ल्याण्डस्केप) को व्यवस्थापन गरी वन, वन्यजन्तु र जैविक विविधताको संरक्षण गर्नु, एकिकृत जलाधार व्यवस्थापन मार्फत नदी-नाला, माटो र अन्य प्राकृतिक संरचनाहरूको संरक्षण गरी स्वस्थ र सन्तुलित वातावरण कायम राखी पारिस्थितिकीय सेवा प्रवाहलाई अक्षुण्ण राख्नु,

चुरे क्षेत्रको वन अतिक्रमण स्थायी समाधान गरी एकिकृत संरक्षण र व्यवस्थापन गर्नु, वन क्षेत्रलाई उद्योग र पर्यटनसँग आबद्ध समृद्धिका लागि योगदान पुऱ्याउनु,

ङ) वातावरण:

वायू प्रदूषण नियन्त्रण गरी नागरिकहरूको स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउनु, नदीहरूमा हुने प्रदूषण नियन्त्रण गरी नागरिकहरूको स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउनु, फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापन र पुन प्रयोगका उपायहरूबाट रोजगारी सृजना गर्नु, धूँवाधूलो तथा आवाजबाट सिर्जित प्रदूषणको नियन्त्रणमा आवश्यक प्रणाली अबलम्बन गर्नु,

च) जलवायू परिवर्तन अनुकूलन:

पानीको दिगो उपलब्धता, जलवायूजन्य विपद्का असरहरूको न्यूनीकरण, जलवायू परिवर्तनले मानव स्वास्थ्यमा पार्ने असर नियन्त्रण र जलवायू परिवर्तनले कृषि र खाद्यान्न सुरक्षामा पारेको

असरसँग अनुकूलित हुँदै त्यसबाट सिर्जित लाभ र जलवायू कोष र संयन्त्रहरूबाट हुने लाभको अधिकतम उपयोग गर्नु,

छ) धर्मिक तथा सांस्कृतिक:

सबै सांस्कृतिक सम्पदाहरूको अभिलेखिकरण गरी संरक्षण गर्नु ।

४. रणनीति:

क) उद्योग:

- औद्योगिक लगानीका निमित्त अनुकूल वातावरण तयार गर्ने ।
- स्थानीय स्रोत साधन, परम्परागत सिप र प्रविधिमा आधारित लघु उद्यम, घरेलु तथा साना उद्योगको विकासलाई प्राथमिकता दिने,
- उद्योगहरूलाई आवश्यक पर्ने पूर्वाधार विकासमा जोड दिने,
- समग्र उद्योग क्षेत्रलाई वातावरणमैत्री बनाउने,

ख) वाणिज्य आपूर्ति:

- स्वच्छ र स्वस्थ अत्यावश्यक उपभोग्य वस्तुहरूको सुलभ आपूर्ति र वितरण प्रणालीको विकास गर्ने,
- निर्यात हुने वस्तु तथा सेवाको उत्पादन वृद्धि हुने वातावरण तयार गर्ने,

ग) पर्यटन:

- नयाँ पर्यटन गन्तव्यहरूको पहिचान र विकास गर्ने,
- उच्च मूल्यको गुणस्तरीय पर्यटनको प्रबर्धन गर्ने,
- पर्यटन क्षेत्रको विकासको लागि स्थानीय तह, निजी क्षेत्र र समुदायसँग सहकार्य गर्ने, यातायात र सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय र विश्वासनीय बनाउने

घ) वन तथा भू-संरक्षण:

- वन तथा जलाधारको वैज्ञानिक व्यवस्थापन गर्न नीति र कार्यान्वयन संरचना निर्माण गर्ने,
- प्रदेशभित्र वैज्ञानिक वन व्यवस्थापन परियोजनाहरू सञ्चालन गरी मौजुदा एवम् उत्पादित वन पैदावारको उपयोग गर्ने,
- वन्यजन्तु ओहोर-दोहर हुने जैविक मार्गको विकास तथा क्षतिपूर्ति व्यवस्थाद्वारा मानव-वन्यजन्तु बीचको द्वन्द घटाउने,

- समुदायमा आधारित वन कार्यक्रमलाई थप समावेशी बनाउँदै समुदायका विपन्न र सीमान्तकृत वर्गलाई लाभ पुऱ्याउने,
- नदी प्रणालीमा आधारित एकिकृत जलाधार व्यवस्थापनको योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने,
- चुरे अतिक्रमण र वन्यजन्तु चोरी शिकारी जस्ता गैह्र कानूनी र वातावरण विनाश गर्ने खुल्ला चरिचरन, वन डढेलोजस्ता कार्यमाथि नियन्त्रणका साथै कृषिवनजस्ता वैकल्पिक जीवनयापनका उपायहरूको प्रवर्धन गर्ने,

ङ) वातावरण:

- यातायातका साधनहरू तथा उद्योगलाई वातावरणमैत्री उन्मुख, वैकल्पिक उर्जा र स्वच्छ प्रविधिको प्रयोग तथा हरियाली वृद्धि गर्ने,
- नगर तथा नगर उन्मुख क्षेत्रमा ढल प्रशोधन, फोहोरमैला व्यवस्थापन, पुनः प्रशोधन र पुन प्रयोग विधि अवलम्बन गर्ने,
- कीटनाशक विषादी र रासायनिक मल प्रयोगलाई दुरुत्साहन गरी जैविक उपाय र प्राङ्गारिक मलको प्रयोग र प्लाष्टिक झोलाको सडामा स्थानीय सामाग्रीबाट उत्पादित वातावरणमैत्री झोला उपयोगमा ल्याउने,
- प्रदुषण नियन्त्रणका लागि संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गरी वातावरण व्यवस्थापनलाई विकास कार्यक्रमको अभिन्न अङ्गका रूपमा आबद्ध गर्ने ।

च) जलवायु परिवर्तन अनुकूलन:

- उपलब्ध पानीका श्रोतहरूको संरक्षण तथा वैकल्पिक उपायहरू अवलम्बन गर्ने,
- जलवायु ज्ञान व्यवस्थापन तथा मौसम पुर्वानुमान प्रणालीलाई सुदृढीकरण गर्दै विपद् न्यूनीकरण गर्ने,
- चरम जलवायुजन्य घटनाहरूको पहिचान गरी मानवस्वास्थ्यको रक्षा गर्ने ,
- जलवायूमैत्री उर्जा र कृषि प्रविधिको छनौट र विस्तार गर्ने,
- अन्तराष्ट्रिय अभिसन्धिहरूबाट बनेका जलवायुकोष र संयन्त्रहरूबाट उपलब्ध वित्तीय सहयोग तथा लाभ हासिल गर्ने,

छ) धर्मिक तथा सांस्कृतिक:

- पुरातात्त्विक एवम् मौलिक सम्पदा, जातीय संस्कृति र गुठीहरूको संरक्षण, सम्बर्धन र अभिलेखीकरण गर्न संस्थागत संरचनाको निर्माण गर्ने ।

५. कार्य जिम्मेवारी:

यस मन्त्रालयले जनतालाई छिटो छरितो तथा सहज सेवा प्रदान गर्दै शुसासन कायम राखी स्थानीय तह, प्रदेश तह र केन्द्रको सहकार्य तथा समन्वयमा समृद्ध प्रदेश बनाउन देहाय बमोजिमको क्षेत्रमा देहाय बमोजिमको कार्यजिम्मेवारी तय गरिएको छ:

१. व्यापार बाणिज्य र बजार प्रतिस्पर्धा सम्बन्धी प्रादेशीक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजनाको तर्जुमा, कार्यान्वयन एवम नियमन र सिन्डिकेट तथा कार्टेलिड नियन्त्रण
२. प्रादेशीक व्यापार सम्बन्धी पूर्वाधार निर्माण, प्रवर्द्धन, सहजीकरण, बजार अनुगमन, समन्वय, तथ्यांकप्रणाली, बौद्धिक सम्पत्ति संरक्षण, अध्ययन तथा अनुसन्धान र नियमन
३. ढुवानी / परिवहन प्रणाली तथा कार्गो व्यवस्थापन
४. नेपाल सरकारको सहमतिमा आर्थिक तथा औद्योगिक विषयका करारजन्य सम्झौता
५. व्यापारिक फर्महरूको दर्ता, नवीकरण, खारेजी र नियमन
६. खानी तथा खनिज पर्दाथको अन्वेषण सम्बन्धी प्रादेशीक नीति, कानून, मापदण्ड र योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन र नियमन एवम पूर्वाधार विकास, अनुसन्धान, सर्वेक्षण, लगत संकलन, अभिलेखाङ्कन, अन्वेषण, उत्खनन, प्रादेशीक प्रयोगशालाको स्थापना तथा सञ्चालन र संघसँग समन्वय
७. भौगर्भिक अध्ययन तथा अनुसन्धान र नक्सा सम्बन्धी
८. कलकारखाना र औद्योगिकीकरण सम्बन्धी, नीति, कानून, मापदण्ड र योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
९. उद्योग दर्ता, अनुमति, नवीकरण एवम खारेजी र औद्योगिक विकास तथा औद्योगिक व्यवसायको प्रवर्धन र नियमन
१०. प्रदेशस्तरको उद्योग क्षेत्रको भौतिक पूर्वाधार विकास सम्बन्धी योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन तथा औद्योगिक क्षेत्र र विशेष आर्थिकक्षेत्रको स्थापना, संचालन र विस्तार
११. औद्योगिक वस्तुको निर्यात प्रवर्द्धन
१२. सार्वजनिक सेवा, अत्यावश्यक सेवार वस्तु आपूर्ति सम्बन्धी नीति कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
१३. उपभोक्ता हक अधिकार संरक्षण तथा प्रवर्द्धन, उपभोक्ताजागरण कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन

१४. मूल्य र कालो बजारी तथा कृत्रिम अभावनियन्त्रण एवं नियमन
१५. संघीय मापदण्ड अनुसार स्टान्डर्ड वर्गीकरण, गुणस्तरपरीक्षण र नियमन
१६. उपभोक्ता अदालत गठन र सञ्चालन
१७. अत्यावश्यक वस्तुहरूको प्रादेशीक माग र आपूर्तिसम्बन्धी सूचना संकलन, विश्लेषण, प्रक्षेपण र आपूर्ति व्यवस्था, मौज्जातको व्यवस्था र आपूर्तिमा अन्तरप्रादेशीकर स्थानीय तहबीच समन्वय
१८. लक्षित क्षेत्र र वर्गका लागि वस्तु र सेवामा प्रादेशीक अनुदान र नियमन
१९. करार, साझेदारी र एजेन्सी सम्बन्धी प्रादेशीक नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन
२०. संघसँगको समन्वयमा कम्पनी स्थापना सम्बन्धी नीति तथा कानूनतर्जुमा तथा कार्यान्वयन, नियमन र कम्पनी प्रशासन
२१. दामासाहिमा परेका उद्योग, व्यवसायिककम्पनी तथा फर्म व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्डतर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
२२. प्रदेशस्तरमा हानिकारक पदार्थहरूको नियमन तथा व्यवस्थापन
२३. प्रदेशस्तरमा इन्धनको गुणस्तर अनुगमन
२४. संघीय कानून बमोजिम क्यासिनो तथा चिट्ठा दर्ता, अनुमति र नियमन सम्बन्धी
२५. प्रदेशभित्रका उद्योगहरू र साना, मझौला, घरेलु तथा लघु उद्योगहरू स्थापना र प्रवर्द्धन सम्बन्धमा नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
२६. औद्योगिक तथा व्यापार प्रदर्शनीको आयोजना तथा व्यवस्थापन
२७. उद्योगमा श्रममूलक प्रविधि र स्वदेशी श्रमिकको उपयोग
२८. स्वरोजगारका लागि उद्यमशीलता विकास, प्रशिक्षण, सहूलियतकर्जा र व्यवसाय प्रवर्द्धन सहायता
२९. प्रादेशीक पर्यटन विकासको नीति, कानून, मापदण्ड र योजना निर्माण, पूर्वाधार विकास, प्रवर्द्धन र नियमन
३०. पर्यटक प्रहरी समन्वय
३१. पर्यटकीय होटल, रिसोर्ट, लज, ट्राभल तथा ट्रेकिङ एजेन्सी, गाइड, च्याफटिङ्ग आदिको दर्ता, अनुमति, नवीकरण र नियमन
३२. प्रदेशस्तरमा वन क्षेत्रको नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
३३. वन्यजन्तु र वन पैदावार ओसारपसार सम्बन्धी नियमन र अपराध नियन्त्रण
३४. वन, वनस्पति, वन्यजन्तु र जैविक विविधता सम्बन्धी प्रादेशीक संग्रहालय व्यवस्थापन

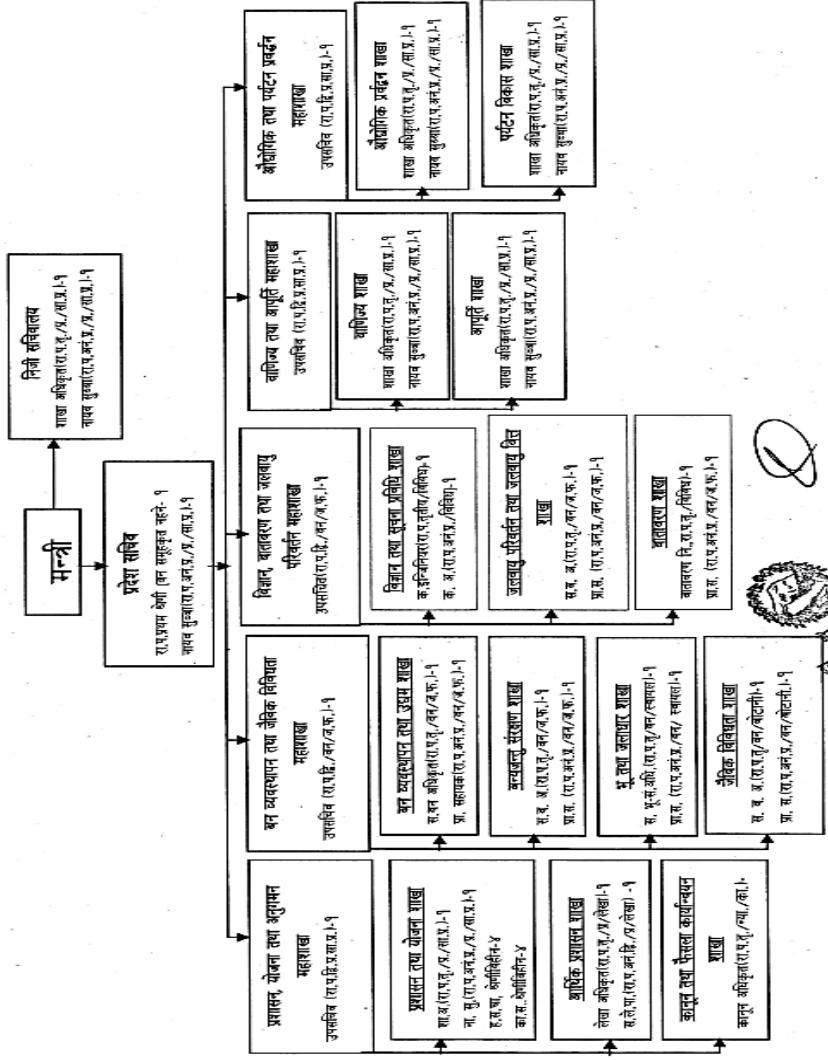

३५. प्रदेशस्तरमा संरक्षण क्षेत्र र चरन क्षेत्रको व्यवस्थापन
३६. हात्तीसार तथा चिडियाखानाको व्यवस्थापन
३७. जडिवुटी खेती प्रविधि प्रवर्द्धन, विस्तार तथा बजारीकरण सम्बन्धी नीति तथा कानून तर्जुमा तथा कार्यान्वयन र नियमन, अध्ययन अनुसन्धान तथा तथ्यांक संकलन
३८. वन तथा वातावरण सम्बन्धी विषयमा प्राविधिक सूचना तथा सेवा प्रवाह
३९. वन अतिक्रमण तथा वन डहेलो नियन्त्रण तथा रोकथाम सम्बन्धी नीति, समन्वय र सहयोग
४०. प्रदेशस्तरका वनस्पति उद्यान तथा हर्वेरियमहरूको व्यवस्थापन र वनस्पति पहिचान तथा अभिलेखीकरण सम्बन्धी नीति र व्यवस्थापन
४१. प्रदेशस्तरमा जैविक विविधताको अध्ययन, अनुसन्धान, व्यवस्थापन, नियमन, संरक्षण एवम लाभांश बाडफाँट
४२. प्रदेशस्तरमा जलाधार संरक्षण तथा जल उपयोगनीति, प्रविधि विकास, व्यवस्थापन
४३. प्रदेशभित्र भूस्खलन नियन्त्रण
४४. प्रदेशस्तरमा वातावरणीय संरक्षण तथा स्वच्छतासम्बन्धी प्रविधि विकास र व्यवस्थापन
४५. प्रदेशस्तरमा वातावरण सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
४६. प्रदेशस्तरमा वातावरणीय सूचना प्रणालीको व्यवस्थापन
४७. प्रदेशस्तरमा वातावरणीय जोखिमका लागि तयारी तथा उद्धार
४८. प्रदेशस्तरमा वातावरणीय प्रयोगशालाको स्थापना, सञ्चालन र व्यवस्थापन तथा वातावरण मैत्री शासकीय प्रवन्ध
४९. प्रदेशस्तरमा ठोस, वायु, तरल, जल, ध्वनि तथा विद्युतीय लगायत प्रदूषणको मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन, अनुगमन र नियन्त्रण
५०. प्रदेशस्तरमा न्यून कार्बनमुखी तथा वातावरणमैत्री विकास प्रकृया र हरित क्षेत्र प्रवर्द्धन
५१. प्रदेशस्तरमा वातावरणीय संरक्षण क्षेत्र तथा प्राकृतिक सम्पदाको संरक्षण र सम्बर्द्धन
५२. प्रदेशभित्र वातावरणीय क्षेत्रको अध्ययन, अनुसन्धान, क्षमता अभिवृद्धि, वातावरणीय सुशासन तथा परीक्षण
५३. भूपरिधि क्षेत्र तथा वन क्षेत्रको पहिचान, वर्गीकरण, संरक्षण र व्यवस्थापन
५४. संरक्षण क्षेत्र पहिचान र व्यवस्थापकीय पद्धति निर्धारण
५५. अन्तरप्रदेशीय नदी उकास तथा सडक किनार वृक्षारोपण व्यवस्थापन

५६. वृक्षारोपणको लागि दिगो तथा गुणस्तरीय बीउउत्पादन, बीउ बगैँचा स्थापना र व्यवस्थापन
५७. प्रदेशभित्र वृक्षारोपण तथा सम्भार सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
५८. प्रदेशभित्र जडिवुटी तथा अन्य गैह्र काष्ठ वनपैदावार सम्बन्धी व्यवस्थापन
५९. वन्यजन्तु र चराचुरुंगी सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
६०. खानेपानी, ध्वनि र हावाको गुणस्तर अनुगमन तथा लेखाजोखा ढाँचा निर्माण एवं गुणस्तरको मापदण्ड निर्धारण र कार्यान्वयन
६१. विश्व सम्पदामा परेका स्मारक र पुरातात्विक महत्वका स्थल सम्बन्धी
६२. भाषा लिपि संस्कृति, ललितकला र धर्मको संरक्षण र प्रयोग सम्बन्धी प्रादेशिक नीति कानूनसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
६३. ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक एवं कला र वास्तु कलात्मक दृष्टिकोणले महत्व बोकेका प्रादेशिकस्तरका दरवारको संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान तथा व्यवस्थापन
६४. प्रादेशिकस्तरमा संग्रहालयको स्थापना, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन
६५. प्रदेशस्तरका पुरातात्विक महत्वका स्थल, ऐतिहासिक र धार्मिक साँस्कृतिक सम्पदा, प्राचिनस्मारक, संग्रहालय, गढी, साँस्कृतिक धरोहरसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन एवम संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान, उत्खनन तथा पुनर्निर्माण
६६. धर्म, परम्परा र गुठी अन्तरगत चलिआएका विभिन्न जात्रा, पर्वहरूको सञ्चालन र व्यवस्थापन
६७. संस्कृतिको विकास सम्बन्धि नीति तथा कानून तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन

६. संगठन संरचना र स्वीकृतदरबन्दी:

६.१ संगठन संरचना

६.२ स्वीकृत दरबन्दी र पदपूर्तीको अवस्था:

क्र. सं.	स्वीकृत दरबन्दी				पदपूर्ति		रिक्त
	पद	श्रेणी	सेवा/ समूह	दरबन्दी संख्या	तह	संख्या	
१	सहसचिव	रा.प.प्रथमप्रा.	वन	१	-----	१	०
२	वन निर्देशक	रा.प.प्रथम प्रा.	वन/ज.फ.	१	अधिकृत एघारौं	१	०
३	डिभिजनल वन अधिकृत	रा.प.द्वितीय	वन / ज.फ.	२०	अधिकृत दशौं	१३	२
					अधिकृत नवौं	५	
४	वरिष्ठ जलाधार व्यवस्थापन अधिकृत	रा.प.द्वितीय	वन/स्वायल एण्ड वाटर कं.	३	अधिकृतदशौं	१	०
					अधिकृत नवौं	२	
५	उप सचिव	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	८	अधिकृतदशौं	०	८
					अधिकृत नवौं	०	
६	सहायक वन अधिकृत	रा.प.तृतीय प्रा.	वन / ज.फ.	१४९	अधिकृतआठौं	८५	७
					अधिकृत सातौं	५६	
७	जलाधारव्यव.अधिकृत /स.भू. अधिकृत	रा.प.तृतीय प्रा.	वन/स्वायलएण्ड वाटर कं.	९	अधिकृतआठौं	८	०
					अधिकृत सातौं	१	
८	सहायक अनुसन्धान अधिकृत	रा.प.तृतीयप्रा.	वन/फ.रि.	१	अधिकृत आठौं	०	०
					अधिकृत सातौं	१	
९	सहायक वनस्पति अधिकृत	रा.प.तृतीय प्रा.	वन/वोटनी	१	अधिकृतआठौं	०	१
					अधिकृत सातौं	०	
१०	वालीविकास अधिकृत	रा.प.तृतीयप्रा.	कृषि	३	अधिकृत आठौं	१	२
					अधिकृत सातौं	०	
११	ईन्जिनियर	रा.प.तृतीय प्रा.	ईन्जी.	२	अधिकृतआठौं	०	१
					अधिकृत सातौं	१	
१२	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	२४	अधिकृतआठौं	३	२
					अधिकृत सातौं	१९	
१३	लेखा अधिकृत	रा.प.तृतीय प्र.	प्रशासन/लेखा	९	अधिकृतआठौं	४	१
					अधिकृत सातौं	४	
१४	कानून अधिकृत	रा.प.तृतीय प्र.	न्याय/कानून	१	अधिकृतआठौं	०	१

क्र. सं.	स्वीकृत दरबन्दी				पदपुर्ति		रिक्त
	पद	श्रेणी	सेवा/ समूह	दरबन्दी संख्या	तह	संख्या	
					अधिकृत सातौ	०	
१५	कम्प्युटर ईन्जी.	रा.प.तृतीय	विविध	१	अधिकृतआठौ	०	१
					अधिकृत सातौ	०	
१६	खानी अधिकृत	रा.प.तृतीय	इन्जिनियर	१	अधिकृतआठौ	०	१
					अधिकृत सातौ	०	
१७	आटिस्ट इन्ग्रेभिड	रा.प.तृतीय	विविध	१	अधिकृत आठौ	०	१
					अधिकृत सातौ	०	
१८	प्रशिक्षण अधिकृत	रा.प.तृतीय	विविध	४	अधिकृत आठौ	३	१
					अधिकृत सातौ	०	
१९	वातावरण निरीक्षण	रा.प.तृतीय	विविध	१	अधिकृतआठौ	०	१
					अधिकृत सातौ	०	
२०	रेन्जर	रा.प.अ.प्रथ.प्रा.	वन जफ	७०	छैठौ	२५	१
					पाचौ	४४	
२१	रेन्जर	रा.प.अ.प्रथ.प्रा.	वन/फ.रि.	१	छैठौ	०	०
					पाचौ	१	
२२	भू.सं. सहायक	रा.प.अ.प्रथ.प्रा.	वन/स्वायल एण्ड वाटर कं.	५	छैठौ	१	०
					पाचौ	४	
२३	प्राविधिक सहायक	रा.प.अ.प्रथ.प्रा.	वन/वोटनी	१	छैठौ	०	१
					पाचौ	०	
२४	सब ईन्जिनियर	रा.प.अ.प्रथ.प्रा.	ईन्जी.	४	छैठौ	१	२
					पाचौ	१	
२५	नायब सुब्बा	रा.प.अ.प्रथ. प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	३५	छैठौ	३१	४
					पाचौ	०	
२६	प्रमुखशिक्षक	रा.प.अ.प्रथ. प्र.	विविध	१९	छैठौ	४	१०
					पाचौ	५	
२७	लेखापाल	रा.प.अ.प्रथ.प्र.	प्रशासन/लेखा	२२	छैठौ	१७	४
					पाचौ	१	
२८	टाइपिष्ट	रा.प.अ.प्रथ. प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	४	छैठौ	३	१
					पाचौ	०	

क्र. सं.	स्वीकृत दरबन्दी				पदपुर्ति		रिक्त	
	पद	श्रेणी	सेवा/ समूह	दरबन्दी संख्या	तह	संख्या		
२९	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अ.प्रथ. प्र.	विविध	२	छौटो	१	१	
					पाचौ	०		
३०	नायबसुब्बा (प्रा.)	रा.प.अ.प्रथ.प्रा.	ईन्जी./माईनिड	२	पाचौ	०	२	
२१	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	२०	पाचौ	१५	५	
					चौथो	०		
३२	सहायक लेखापाल	रा.प.अनं.द्वि.प्र.	प्रशासन/लेखा	३	पाचौ	०	०	
					चौथो	३		
३३	फरेष्टर	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	वन	३१	पाचौ	३०	१	
३४	शिक्षक	रा.प.अनं.द्वि.	विविध	१	चौथो	०	१	
३५	वनरक्षक	श्रेणी विहीन	वन	४८५	श्रेणी विहीन	२६९	२१६	
३६	कार्यालयसहयोगी	श्रेणी विहीन	प्रशासन	७५	श्रेणी विहीन	७५	०	
३७	हलुकासवारी चालक	श्रेणी विहीन	ईन्जी.	३९	श्रेणी विहीन	३९	०	
३८	सुवेदार	रा.प.अ.प्रथ.	विविध	५	रा.प.अ.प्रथ.	०	५	
३९	जमदार	रा.प.अ.द्विति.	विविध	१०	रा.प.अ.द्विति.	१०	०	
४०	हवलदार	रा.प.अ.तृ.	विविध	२३	रा.प.अ.तृ.	०	२३	
४१	सशस्त्रवन रक्षक	श्रेणी विहीन	विविध	९२	श्रेणी विहीन	०	९२	
४२	चौकिदार	श्रेणी विहीन	प्रशासन	१५	श्रेणी विहीन	१	१४	
४३	अपरेटर	रा.प.अ.द्वि.प्रा.	ईन्जी.	५	रा.प.अ.द्वि.प्रा.	४	१	
४४	फरेष्टगार्ड	श्रेणीविहीन		१	श्रेणीविहीन	०	१	
४५	हेल्पर	श्रेणी विहीन	ईन्जी.	५	श्रेणी विहीन	०	५	
	जम्मा			१२१		७९४	४२०	
					५			
	७वटा घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय (धादिङ्ग, नुवाकोट, रसुवा, सिन्धुपाल्चोक, रामेछाप, दोलखा र सिन्धुली) अस्थायी दरबन्दी						६३	
	उपत्यका पर्यटनकार्यालय, ललितपुरको अस्थायी दरबन्दी						१०	
	पर्यटन विकासआयोजना, हेटौडाको अस्थायी दरबन्दी						१७	
	सुवेदार, जमदार, हवलदार र सशस्त्र वन रक्षकसंघीय सरकारको दरबन्दी संख्या						१२०	

स्रोत: उद्योग पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय

७. चालु र पूँजीगत खर्च शीर्षकको प्रगती विवरण

(रकम रु. हजारमा)

क्र. सं	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	व.उ.शी.नं	कुल बजेट	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		कैफियत
				खर्च	खर्च प्रतिशत	
१	वन्यजन्तु तथा वास स्थान संरक्षण कार्यक्रम,	३०७००१०७३	६५२०	३९५१.२३	६०.६०	
		३०७००१०७४	२०३००	११४०९.३४	५६.२०	
२	वातावरण संरक्षण कार्यक्रम	३०७००१०२३	२००००	१६२००.६१	८१.००	
		३०७००१०२४	७००००	४२९८५.७५	६१.४१	
३	विज्ञान प्रविधि तथा नव प्रवर्तन कार्यक्रम	३०७००१०३३	४६५०	०.००	०.००	
		३०७००१०३४	३००००	२६०७.६४	८.६९	
४	जडिबुटी विकास आयोजना	३०७००११०३	१८३५०	१०२०७.७७	५५.६३	
		३०७००११०४	४२०००	१४०१८.९१	३३.३८	
५	वृक्षारोपण, निजी तथा शहरी वन कार्यक्रम	३०७००१११३	२२७४०	९८८५.००	४३.४७	
		३०७००१११४	१५०१००	५१३४३.३२	३४.२१	
६	राष्ट्रियवन संरक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	३०७००१०६३	७४११६	४६६३५.१४	६२.९२	
		३०७००१०६४	२१३७९०	१२४९१९.९४	५८.४३	
७	भू-तथा जलाधार संरक्षण कार्यक्रम	३०७००१०५३	१२३३०	२६७४.७५	२१.६९	
		३०७००१०५४	४६८६०६	३७७५५७.५१	८०.५७	
८	पर्यटन प्रवर्धन कार्यक्रम	३०७००१०९३	७०९९६	२१४०३.१६	३०.१५	
		३०७००१०९४	१४८२५१९	३८३१८८.७४	२५.८५	
९	वाणिज्य, आपूर्ती तथा	३०७००१०४४	२४३५०	६०१४.२७	२४.७०	

	बजार अनुगमन कार्यक्रम	३०७००१०४३	३८६००	२२४२७.७७	५८.१०	
१०	उद्योगविकास तथा प्रवर्धन कार्यक्रम	३०७००१०८३	६८६४७	११९१.८५	१.७४	
		३०७००१०८४	५३५१९५	११२३६३.२१	२०.९९	
११	उद्योग पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय	३०७०००११३	८८१९४	४४३२८.३९	५०.२६	
		३०७०००११४	५७९५५	३२१०५.७४	५५.४०	
१२	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	३०७०२०१३३	२८५३३	२०७१०.२१	७२.५८	
		३०७०२०१३४	२३००	२०६८.२४	८९.९२	
१३	वन निर्देशनालय हेटौडा	३०७०२०११३	२५९९८	१७६३८.७३	६७.८५	
		३०७०२०११४	२१७५०	१७५०.००	८.०५	
१४	उद्योग बाणिज्य तथा उपभोक्ता हित संरक्षण निर्देशनालय	३०७०१०११३	१५६८३	१०२०५.६९	६५.०७	
		३०७०१०११४	११००	१०९५.६६	९९.६१	
१५	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयहरु	३०७०१०१२३	९७२६०	६२०३६.१३	६३.७८	
		३०७०१०१२४	३९०००	३८७६३.६९	९९.३९	
१६	पर्यटन विकास आयोजना हेटौडा	३०७००१०१३	८८६८	७४८५.९२	८४.४२	
		३०७००१०१४	८५०	८४३.५५	९९.२४	
१७	वन अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र	३०७०३०११३	८५०७	७७३९.२२	९०.९७	
		३०७०३०११४	५३५०	३०८३.३९	५७.६३	
१८	डि.व.का.हरु	३०७०२०१२३	६८९६४७	४९२१००.०१	७१.३६	
		३०७०२०१२४	९७६००	६०९८८.२५	६२.४९	
	प्रदेशतर्फ जम्मा		४५६२४०४	२०६३९२८.७३	४५.२४	
१९	संघीय शसर्त कार्यक्रम	३०७००१२०३	२७१८४१	३४६३४.२१	१२.७४	
		३०७००१२०४	१७८४००	१०६२६२.८७	५९.५६	
	संघीय शसर्त तर्फ जम्मा		४५०२४१	१४०८९७.०७	३१.२९	
	कुल जम्मा		५०१२६४५	२२०४८२५.८१	४३.९९	

द. आ.व. २०७६/०७७ मा स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमको प्रगति विवरणः

प्रदेश सरकार तर्फको कार्यक्रम

(रकम रु. हजारमा)

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रमको नाम	खर्च शीर्षक नं	कुल बजेट	आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को		
					खर्च	प्रगति %	
						भौतिक	वित्तीय
१	३०७००१०७	वन्यजन्तु तथा वास स्थान संरक्षण कार्यक्रम,	२२५११	७००	०	७०.०२२	०
			२२५१२	४१२०	२६२८		६३.७८६
			२२५२२	८५०	७३१.२५		८६.०२९
			२२६११	८५०	५९१.९७६		६९.६४४
			३११५७	९०००	२३२७		२५.८५६
			३११५९	१०००	९५२.३६८५		९५.२३७
जम्मा			१०३००	८१२९.९७३		७८.९३२	
२	३०७००१०२	वातावरण संरक्षण कार्यक्रम	२२४१३	२८५	२८५	७२.४४९	१००
			२२५१२	७७१०	६२४२		८०.९६
			२२५२२	१२००५	९६७३.६०९		८०.५८
			३१११२	११०००	४३४९.९०३		३९.५४५
			३११२२	१००००	५००		५
			३११५७	२४२००	१७७२०.६१		७३.२२६
			३११५९	१८८००	१४४५०.५९		७६.८६५
जम्मा			९००००	५९१८६.३६		७२.४५	६५.७६
३	३०७००१०३	विज्ञान प्रविधि तथा नव प्रवर्तन कार्यक्रम	२२५२२	३६५०	०	१३.२७६	०
			२२५२९	१०००	०		०
			३१११२	९०००	०		०
			३११२२	१८४००	३३.०५२		०.१७९६
			३११७२	२६००	२५७४.५९२		९९.०२३
जम्मा			३४६५०	२६०७.६४४		१३.२८	७.५२६
४	३०७००११०	जडिबुटी विकास आयोजना	२२४१३	१०००	३७९.२	४९.८३७	३७.९२
			२२५१२	५०००	२९६५		५९.३
			२२५२२	७४००	३२७५.५९५		४४.२६५
			२२६११	४९५०	३५८७.९७७		७२.४८४
			३११२२	१००००	०		०
			३११५७	२४०००	१४०१८.९१		५८.४१२
जम्मा			८०३५०	२४२२६.६९		४९.८४	४०.१४

५	३०७००१११	वृक्षारोपण, निजी तथा शहरी वन कार्यक्रम	२२४१३	१३६३०	३७६७	७७.३८७	२७.६३८
			२२५२२	९११०	६११८.००२		६७.१५७
			३११२२	३००००	१२५३३.२५		४१.७७७
			३११५७	९३१००	२११२६.२		२२.६९२
			३११५९	२७०००	१७६८३.८७		६५.४९६
जम्मा			१७२८४०	६१२२८.३२		७७.३९	३५.४२
६	३०७००१०६	राष्ट्रीयवन संरक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	२११३४	६७५	३९४	६८.८६७	५८.३७
			२२४१३	१७०४८	१३९९६.३६		८२.१
			२२५११	७६३३	३२१३.६		४२.१०१
			२२५१२	१३९३०	१०१३७.९७		७२.७७८
			२२५२२	२१८९२	११३७३.८८		५१.९५५
			२२६११	६५४३	५०५१.०३९		७७.१९८
			२२६१२	३०००	०		०
			२२७११	३३९५	२४६८.२९		७२.७०४
			३१११२	५०००	१९२९.४६		३८.५८९
			३११२२	१३०००	८९४९.८५५		६८.८४५
			३११५७	१८१४९०	११२०४८.१		६१.७३८
			३११५९	१२०००	१६९३.४२९		१४.११२
			३११७२	२३००	२९९.१२९७		१३.००६
जम्मा			२८७९०६	१७१५५५.१		६८.८७	५९.५९
७	३०७००१०५	भू- तथा जलाधार संरक्षण कार्यक्रम	२२५१२	३४२५	९२१.३७	८७.२६७	२६.९०१
			२२५२२	७०२५	८४५.४२२		१२.०३४
			२२६११	१८८०	९०७.९६		४८.२९६
			३११५५	२००००	१८४८८.५६		९२.४४३
			३११५७	३८२८२६	३०९५१६.४		८०.८५
			३११५९	६१३००	४९०७३.२३		८०.०५४
			३११७२	४४८०	४७९.३३		१०.६९९
जम्मा			४८०९३६	३८०२३२.३		८७.२७	७९.०६
८	३०७००१०९	पर्यटन प्रवर्धन कार्यक्रम	२२४११	९९९६	४८९९.५०८	६७.५७८	४९.०१५
			२२५१२	७५००	०		०
			२२५२२	१०५००	५२९१.६६६		५०.३९७
			२२५२९	३९०००	१०३०९.९४		२६.४३६
			२२६११	४०००	९०२.०४		२२.५५१
			३१११२	२०००	०		०
			३११५९	१४२४५१९	३७५४५.६		२६.०८२
३११७२	५६०००	११६४३.१	२०.७९१				

जम्मा				१५५३५१५	४०४५९१.९	६७.५८	२६.०४
९	३०७००१०४	वाणिज्य, आपूर्ति तथा बजार अनुगमन कार्यक्रम	२२५१२	२१५०	१२४८.३५२	५४.२६५	५८.०६३
			२२५२२	६८००	२६१०.७८		३८.३९४
			२२५२९	१००००	०		०
			२२६११	५४००	२१५५.१३४		३९.९१
			३१११२	३१५००	१७७९३.५		५६.४८७
			३११२२	३६००	१२४६.७९५		३४.६३३
			३११७२	३५००	३३८७.४७९		९६.७८५
जम्मा				६२९५०	२८४४२.०४	५४.२७	४५.१८
१०	३०७००१०८	उद्योग विकास तथा प्रबर्धन कार्यक्रम	२११३४	२५२	०	२६.८१२	०
			२२५११	८००	०		०
			२२५१२	३७७२५	५१८.८४५		१.३७५३
			२२५२२	१७२३०	१५०		०.८७०६
			२२५२९	१२२८०	३६९.८		३.०११४
			२२६११	३६०	१५३.२		४२.५५६
			३१११२	१४९१००	२३१८६.५४		१५.५५१
			३११२२	८११९५	२८१६१		३४.६८३
			३११५९	२०५०००	२४८.३७४		०.१२१२
			३११७१	१८९००	४९००		२५.९२६
			३११७२	८१०००	५५८६७.३		६८.९७२
जम्मा				६०३८४२	११३५५५.१	२६.८१	१८.८१

संघीय शासर्त तर्फको कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रमको नाम	खर्च शीर्षक नं	कुल बजेट	आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को	
					खर्च	वित्तीय प्रगति
१	३०७००१२०	संघ शासर्त अनुदान	२२५१२	१९३३४१	०	०.००
२			२२५२२	७८५००	३४६३४.२०	४४.१२
३			३११५७	१०३५००	६५२९७.८१	६३.०९
४			३११५९	७३४००	३९४६५.०५	५३.७७
५			३११७१	१५००	१५००	१००.००
जम्मा				४५०२४१	१४०८९७.१	५७.२७

स्रोत: उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय

९. सङ्कलन भएको राजस्व:

क्र.सं.	वित्तीय संकेत नं	वित्तीय शीर्षक	राजस्व
१	३३३६१	वन क्षेत्रको रोयल्टी	०.००
२	३३३११	मु.अ.कर-उत्पादन	०.००
३	१४२६४	वन क्षेत्रको अन्य आय	०.००
४	१४२१९	अन्य सेवा शुल्क तथा विक्री	०.००
५	१४२२९	अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	३७,५२,८४४.००
६	१४३१२	प्रशासनिक दण्ड, जरिवाना र जफत	४,२८,१००.००
७	१४३१३	धरौटी सदर स्याहा	३,४३,०९४.००
८	१४२५३	व्यवसाय रजिष्ट्रेसन शुल्क	१५,९५,७१,६९५.००
९	१४१५१	सरकारी सम्पत्तीको वहालबाट प्राप्त आय	०.००
१०	१५१११	वेरुजु	३,५१,३७१.००
११	३३३१७	मु.अ.कर	०.००
जम्मा			१६,४४,४७,१०४.००

स्रोत: उद्योग पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय

१०. वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्यको प्रगती विवरण

क्र.सं.	नीति र बुँदा नं	बजेटवक्तव्य	प्रगती
१	१३२. "पर्यटन क्षेत्रको विस्तार, प्रदेश समृद्धिको आधार" भन्ने अवधारणालाई सार्थक बनाउन स्थापित तथा नयाँ गन्तव्य स्थलहरूमा एकिकृत र समन्वयात्मक रूपमा पूर्वाधार विकास गरी पर्यटन क्षेत्रलाई सुरक्षित भरपर्दो र गुणस्तरीय बनाईनेछ । पर्यटकीय क्षेत्रहरूमा पूर्वाधार विकास, होटल, रिसोर्ट आदी सञ्चालनका लागि नीतिक्षेत्रलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति अंगिकार	"पर्यटनक्षेत्रको विस्तार, प्रदेश समृद्धिको आधार" भन्ने अवधारणालाई सार्थक बनाउन गोज्जलापास संचालन, ऐतिहासिक सिन्धुली गढी लगायत महत्वपूर्ण गढीहरूको संरक्षण तथा प्रबर्द्धन, होमस्टे विकास तथा विस्तार एवं स्थापित नयाँ गन्तव्य स्थलहरूमा एकिकृत र समन्वयात्मक रूपमा पूर्वाधार विकासका । १२१ प्रदेश भित्रका घोषित	विभिन्न गढीहरूदुङ्गेगढी, कविलासगढी, मकवानपुरगढीमा पर्यटकीय पूर्वाधार, सूचना गोलघर तथा मर्मतकार्य सम्पन्न भएको । होमस्टे प्रबर्द्धनको लागि सिकाई आदानप्रदान लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको । नमूना पर्यटकीय गन्तव्य घोषणा भएका स्थानहरूमा पदमार्ग, भ्यू टावर, पिकनिक स्थल, रिक्तयसनल

क्र.सं.	नीति र बुँदा नं	बजेटवक्तव्य	प्रगती
	गरिनेछ । प्राकृतिक, ऐतिहासिक तथा मानव निर्मित सम्पदाहरूको संरक्षण र विकास गरिनेछ ।	हिलस्टेशनहरू, भ्यु टावरहरू, छनोट भएका नमूना पर्यटन गन्तव्यहरू, हिमाली तथा उच्चपहाडी क्षेत्रका पदमार्गहरू, साहसिक पर्यटकीय गन्तव्यहरू, विभिन्न प्राकृतिक तथा मानव निर्मित सम्पदाहरूको संरक्षण कार्य । १९५	हल लगायतका पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माण गरिएको ।
२	१३३. सन् २०२० देखि २०३० सम्मको अवधिलाई प्रदेश भ्रमण दशकको रूपमामनाईनेछ । पर्यटन क्षेत्रको संस्थागत विकास, नियमन र प्रवर्द्धन गरी पर्यटनसंस्कृतिको विकास गर्न प्रदेश पर्यटन परिषद् गठन गरिनेछ । संघीय सरकारले घोषणागरेको नेपाल भ्रमण वर्ष २०२० लाई सफल बनाउन प्रदेश तहमा विभिन्न कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।	पर्यटनक्षेत्रको संस्थागत विकास नियमन र प्रवर्द्धन गरी पर्यटन संस्कृतिको विकास गर्न प्रदेश पर्यटन परिषद् गठन तथा संचालन एवं नेपाल सरकारले घोषणा गरेको नेपाल भ्रमण वर्ष २०२० लाई सफल बनाउन विभिन्न कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने । १९८ सन् २०२० देखि २०३० सम्मको अवधिलाई "प्रदेश भ्रमण दशक" को रूपमा मनाउने । १९७	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तह र संघीय सरकार सँग समन्वय गरी कार्यक्रम तर्जुमा गरी नेपाल भ्रमण वर्ष २०२० लाई सफल बनाउन चितवन, रसुवा, सिन्धुपाल्चोक र काठमाडौं उपत्यकामा विभिन्नकार्यक्रम सञ्चालन गरिएको । बेल्जियमकी राजकुमारी लाई विशेष स्वागत कार्यक्रमआयोजना गरिएको । मकवानपुर स्थित सहिद स्मारकमा सम्मानीय राष्ट्रपती ज्यूको समुपस्थितीमा विशेष कार्यक्रम आयोजना गरिएको । काठमाडौं म्याराथन, हेरिटेज साईकलन्याली, हेटौंडा रन, हात्ति महोत्सव लगायतका कार्यक्रम आयोजना गरी नेपाल भ्रमण वर्षको सुरुवात कार्यक्रम मनाईएको ।

क्र.सं.	नीति र बुँदा नं	बजेटवक्तव्य	प्रगती
३	१३४. संघीय सरकारसँगको समन्वयमा स्थानिय तहसँग सहकार्य र निजी क्षेत्रसँग साझेदारी गरी सिन्धुपाल्चोक जिल्लाको त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका तथादोलखा जिल्लाको भिमेश्वर नगरपालिकाको संगम स्थल डांगडुङ्गे डाँडामा फिल्म सिटीनिर्माण गर्ने कार्य अगाडी बढाईनेछ।	संघियसरकारसंगको समन्वयमा स्थानिय तहसँग सहकार्य र निजी क्षेत्रसँग साझेदारी गरी सिन्धुपाल्चोक र दोलखा जिल्लाको संगमस्थल डांगडुङ्गे डाँडामा फिल्म सिटी निर्माण गर्ने । १२०	संघीय सरकार तथा अन्तर मन्त्रालय समन्वय गर्ने कार्य भएको ।
४	१३५. प्रदेशलाई वन पैदावारमा आत्मनिर्भर बनाइने छ। नयाँ वन व्यवस्थापन पद्धतीका माध्यमबाट वन तथा जैविक विविधताको दिगोव्यवस्थापन र वन क्षेत्रको उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धि गरी रोजगारीका अवसरबृद्धि गरिनेछ । नरम काठको गुणस्तरमा बृद्धिगरी बहुउपयोग तुल्याईनेछ । वनक्षेत्रलाई उद्योग तथा पर्या-पर्यटनसँग आबद्ध गरिनेछ ।	अनुमानित पाँच लाख घन फिट काठ उत्पादन हुने अपेक्षाका साथ वन क्षेत्रको उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धि गर्न स्थानिय सम्दायसंगको सहकार्यमा ६५ वटा सामुदायिक वनमा सिल्भीकल्चरमा आधारित वैज्ञानिक वन व्यवस्थापन कार्यक्रम संचालन गर्न व्यवस्था। (१०१)	१२लाख १५ हजार घन फिट काठ उत्पादन भएको । ६५ भन्दा बढी वनमा सिल्भीकल्चरमा आधारितवैज्ञानिक वन व्यवस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन भएको ।
		सामुदायिक तथा गरिबमुखी कबुलियती वन कार्यक्रमलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी समुदायमा आधारित वन व्यवस्थापन कार्यक्रममा सहयोग पुऱ्याउन इन्टर्नसिप कार्यक्रम सञ्चालन।(१०२)	ईन्टर्नसीपमार्फत ८ जना वन प्राविधिकहरुलाई सामुदायिक तथा कबुलियती वनमा प्राविधिक सहयोगको लागि परिचालन गरिएको ।

क्र.सं.	नीति र बुँदा नं	बजेटवक्तव्य	प्रगती
५	१३६. नयाँ विरुवाको वृद्धिका लागि सिल्भीकल्चरमा आधारित वनव्यवस्थापन प्रणालीमा जोड दिईनेछ । वनमा ढलेका, सुकेका, वुढा तथा उमेर पुगेका रुखहरूलाई उपयोग गरी तिनको स्थानमा नयाँ वृक्षारोपण गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ । सामुदायिक वनको कोषमा रहेको पच्चीस प्रतिशत रकम वन व्यवस्थापन कार्यमा परिचालन गर्ने मौजुदा व्यवस्थामा पुनरावलोकन गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।	संघिय एवं प्रदेश सरकारद्वारा वातावरण संरक्षण कार्यका लागि थालिएको बृहत् वृक्षारोपण कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन सफल सामुदायिक वनमा आवद्ध युवा वर्गलाई न्युनतम दुई महिनाको रोजगारी सहित वृक्षारोपण कार्यमा सहभागि गराउने । (१०३)	वृहत्वृक्षारोपण कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन ३१५ जना सामुदायिक वनमा आवद्धयुवाहरूलाई वृक्षारोपण दस्ताको रूपमा परिचालन गरी वृक्षारोपण कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको ।
६	१३७. वनजङ्गललाई आमजनताको जीवनपद्धतिसंग आवद्ध गर्ननिजी वन, कृषि वन र प्राविधिकदृष्टिकोणले उपयुक्त तथा सिमान्तकृत वन क्षेत्रमा उपयुक्त प्रजातीको पकेटक्षेत्र पहिचान गरी आयमूलक वन विरुवा तथा फलफूल खेती गरिनेछ । गुणस्तरीय तथाबहुवर्षिय विरुवा उत्पादनका लागि प्रविधियुक्त वृहत नर्सरी संचालन गरिनेछ । विरुवा उत्पादन तथा खेति विस्तारमा नीजी क्षेत्रलाई	एकसमूह एक वन उद्यम कार्यक्रम संचालन गरी जडीबुटी तथा गैरकाष्ठ वन पैदावारको दिगोसंरक्षण तथा संकलन, ब्यावसायिक खेतिकोलागि वनलाई जनताको जीविसंग जोड्ने निजी वन कृषि वन र प्राविधिक दृष्टिकोणले उपयुक्त वन क्षेत्रमा आवश्यक प्रजातिको जडीबुटी खेति गर्ने (१०४)	नीजिजग्गामा ५ रोपनी भन्दा वढी जडिबुटी खेती गर्ने किसानलाई सिंचाई, कम्पोष्ट मल, विरुवा ढुवानी तथा विरुवा खरिदमा सहयोग कार्यक्रम अन्तरगत ७८५ रोपनी क्षेत्रफलमा जडिबुटी वृक्षारोप गरिएको । प्राकृतिकरूपमा पाइने जडिबुटीको संरक्षण तथा प्राकृतिक पुनरुत्पादन व्यवस्थापन कार्यक्रम अन्तरगत ३३.३४ हेक्टर क्षेत्रफलमा जडिबुटीको प्राकृतिक पुनरुत्पादन कार्य गरिएको ।

क्र.सं.	नीति र बुँदा नं	बजेटवक्तव्य	प्रगती
	प्रोत्साहान गरिनेछ ।		१४ हेक्टर क्षेत्रफलमा जडिबुटीको बीउका लागि स्लीप/कटिङ्ग/राईजोम/ रोपण गरी बिउबाली तयारी गरिएको । जडिबुटी सम्बन्धी विभिन्न अध्ययन गर्ने कार्य सम्पन्न भएको ।
७	१३८. सामुदायिक विद्यालयमा “एक विद्यार्थी, एक विरुवा रोपण” कार्यक्रमलाई अभियानको रूपमा थालनी गरिनेछ । विद्यार्थीहरूलाई लक्षित गरी वातावरण संरक्षणसम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।	“वातावरण संरक्षण हाम्रो अभियान, पृथ्वी हाम्रो सहारा” भन्ने भावना आम प्रदेशवासीमा जागृत गराउन वातावरण सचेतना कार्यक्रम, सडक किनारा हरियाली विकास कार्यक्रम, शहरी क्षेत्रको खोला किनारा हरियाली विकास तथा संरक्षण कार्यक्रमका संचालन गर्ने। (१०८)	एकवडा एक वन/पार्क/वगैचा अन्तरगत १० ओटा पार्क, हरेक नगरमा children Park सहितकोवन पार्क अन्तरगत १३ वटा पार्क, एक विद्यार्थी एक विरुवा रोपण अन्तरगत स्कुलहरियाली कार्यक्रम अन्तरगत २६४० ओटा विरुवा रोपण गरिएको । २.५ किलोमिटर सडककिनारा हरियाली कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको । ४ स्थानमा नदी किनारा हरियालीकार्यक्रम सम्पन्न भएको । ५ जिल्लामा शहरी जलाधार संरक्षण कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको ।
८	१३९. “एक समुह, एक वन उद्यम” कार्यक्रम मार्फत जडिबुटी तथा गैरकाष्ठ वनपैदावारको दिगो संरक्षण तथा सङ्कलन र व्यावसायिक	फलफूल तथा जडीबुटीका उच्च गुणस्तरीय तथा बहुवर्षिय विरुवा उत्पादनका लागि कम्तिमा पाँचलाख वटा विरुवा उत्पादन गर्ने	हाईटेकनर्सरी निर्माणको स्थान छनौट तथा DPR तयारी भएको । यस आ.व. मा ४ लाख भन्दा बढी विरुवा उत्पादन भएको

क्र.सं.	नीति र बुँदा नं	बजेटवक्तव्य	प्रगती
	खेतीको विकास तथा विस्तार गरी उद्यमशीलतासँग आवद्ध गरिनेछ ।	क्षमता भएको हाईटेक नर्सरी स्थापना तथा संचालन गर्ने । (१०५)	
९	१४०. वन्यजन्तु संरक्षण गर्न तथा तिनको वासस्थान खण्डीकरण हुन नदिन जैविक मार्गको विकास र सिमसार क्षेत्रको संरक्षण गरी वासस्थान व्यवस्थापन गर्ने, मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व व्यवस्थापन गर्ने तथा वन्यजन्तु उद्धार केन्द्र स्थापना गर्ने लगायत कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ	वन्यजन्तु एवं तिनको वासस्थान संरक्षण गर्न, जैविक मार्गको विकास एवं सिमसार क्षेत्रको संरक्षण गरी वासस्थान व्यवस्थापन गर्न, मानव-वन्यजन्तु द्वन्द्व व्यवस्थापन गर्न तथा वन्यजन्तु उद्धार केन्द्र स्थापना गर्ने । (१०६)	जैविकमार्गको व्यवस्थापन कार्य चितवनको बरणडाभार क्षेत्रमा सम्पन्न भएको । मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व न्यूनीकरणको लागि प्रभावित क्षेत्रमा राहत पुऱ्याउने कार्यक्रम तथा चितवन र मकवानपुरमा वन्यजन्तु उद्धार केन्द्र निर्माण लागि DPR गर्ने कार्य सम्पन्न भएको । गैडाको घाँसे मैदान, सालकको आहारा व्यवस्थापन, अन्यमहत्वपूर्ण वन्यजन्तुहरु रेडपाण्डा लगायतको वासस्थान लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको । वन्यजन्तु लक्षित ताल तलैया, घोल आहाल तथा सिमसार क्षेत्र व्यवस्थापन गर्ने कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको ।
१०	१४१. जल, जंगल, जमिन लगायत प्राकृतिक श्रोतको दिगो संरक्षणका लागि संवेदनशिल जलाधार क्षेत्रको पहिचान र बर्गिकरण गरी नदी प्रणालीमा आधारित एकीकृत	तथाचुरे, महाभारत तथा हिमाली क्षेत्रको संरक्षण सम्बर्द्धन तथा प्रबर्द्धन गर्न नागरिक सचेतनाका साथै एकीकृत जलाधार व्यवस्थापन सम्बन्धी	३५ प्याकेजमा गरी ६० स्थान भन्दा बढी स्थानमा खहरेखोला नियन्त्रण, ५० प्याकेजमा गरी १०० भन्दा बढी स्थानमा पहिरो रोकथाम तथा उपचार, सुनकोशी, निमोटे तथा राप्ती

क्र.सं.	नीति र बुँदा नं	बजेटवस्तव्य	प्रगती
	जलाधार व्यवस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । जलाधार क्षेत्रको संरक्षणका लागि भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यक्रमको सेवा विस्तार गरीनेछ ।	कार्यक्रम संचालन गर्ने (१०७) जिवनका लागि पानी कार्यक्रम मार्फत प्रदेश भित्रका पानीको मुहान संरक्षणगर्न संरक्षण पोखरी तथा खानेपानी जलाधार संरक्षण गर्ने । (१०९)	जस्ता ठूला तथा मध्यम स्तरका नदी नियन्त्रणकार्य सम्पन्न गरिएको । ५ किलोमिटरक्षेत्रमा बायो ईन्जिनियरिङ्ग प्रविधिबाट नदी निन्त्रण, २८ स्थानमा संरक्षणपोखरी तथा ४३ स्थानमा खानेपानीको मुहान संरक्षण कार्य सम्पन्न भएको । ३० प्याकेजको हटस्पट ट्रिटमेन्ट, ३ हजार पाँच सय वटा बाँसको राईजोम, २२ हेक्टरजमिनमा अमृसो लगायतका घाँस रोपन कार्य सम्पन्न भएको तथा आकस्मिक बाढी तथा पहिरोनियन्त्रण कार्य सम्पन्न गरिएको ।
११	१४२. विद्युतीय आयोजनाको जलाधार क्षेत्र र शहरीखानेपानी जलाधार क्षेत्रको व्यवस्थापन गर्दै पानी संरक्षणका लागि पानीमूहान संरक्षण तथा संरक्षण पोखरी निर्माण गरिनेछ । चुरे, महाभारत तथा हिमालीक्षेत्रको संरक्षण सम्बर्द्धन तथा प्रवर्द्धनको लागि नागरिक सचेतनाका साथै एकिकृत जलाधार व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ		
१२	१४३. सम्भावित विपद् न्यूनीकरणका लागि संघीय सरकारसँग समन्वय गरी मौसम पूर्वानुमान रविपद् पूर्वानुमान र विपद् पूर्व जानकारी प्रणालीको विकास गरी प्रयोगमा ल्याईनेछ । शहरी विकासका लागि वातावरणीय मापदण्ड तयार	जलवायुपरिवर्तनको असरलाई न्यूनीकरण गर्न अनुकूलनका क्रियाकलापहरु संचालन गरिनेछ । यसकार्यका लागि जलवायु परिवर्तनका कारण प्रदेशका विभिन्न भूभागमा परेको वातावरणीय प्रभावको अध्ययन गर्ने । (११०) प्राकृतिक प्रकोपबाट हुन	चुरेक्षेत्रका खहरे नियन्त्रणको लागि ५५००वटा तथा महाभारत क्षेत्रमा ८१५० वटा बाँसको वृक्षारोपण गरी बायो ईन्जिनियरीङ्गतटबन्ध निर्माण कार्य गरिएको । सिन्धुपाल्चोक, धादिङ्ग तथा रसुवा जिल्लाका वाढीपहिरो, जोखिम युक्त पदमार्ग संवेदनशिल क्षेत्रमा ४

क्र.सं.	नीति र बुँदा नं	बजेटवक्तव्य	प्रगती
	<p>गरी लागू गरिनेछ । शहरी क्षेत्रमा "एक घर, दुई विरुवा" र सबै स्थानिय तहमा "एक वडा, एक वगैँचा" अभियानक्रमशः सञ्चालन गरिनेछ । दिगो विकासका लागि विकास र वातावरणबीच सन्तुलन कायमगरिनेछ ।</p>	<p>सक्ने जनधनको क्षतिलाई न्युनिकरण गर्न जोखिमयुक्त वस्तीको पहिचान, नक्शाङ्कन गरी बायो इन्जिनियरीडतटबन्धन लगायत उपयुक्त प्रविधिको माध्यमबाट जोखिम न्युनिकरण गर्ने । १११</p>	<p>वटा सुरक्षा घर निर्माणगरिएको । राप्ती, त्रिशुली, थोपल, बाह्रविसे, लोथर, कर्रा, सालिनदी लगायत ८ वटाखोला सरसफाई गरिएको । पाँच पोखरी, गोसाईकुण्ड, भैरवकुण्ड, पार्वती कुण्ड लगायतका धार्मिक, सांस्कृतिक तथा ऐतिहासिक महत्वका कुण्ड तथा ताल सरसफाई तथा संरक्षणकार्य सम्पन्न भएको । पानी अभाव क्षेत्रमा Rain water harvesting का लागि २८ वटासिमेन्टेड घैटा निर्माण गरिएको । माईकेनिया, जलकुम्भी लगायतका मिचाहा झारनियन्त्रण कार्य सम्पन्न भएको ।</p>
१३	<p>१४४. नयाँ खोज तथा अविष्कारलाई प्रोत्सहान गरी उत्पादन र लगानीका क्षेत्रहरूमा विज्ञान र प्रविधिको उच्चतम प्रयोगगरिनेछ । प्रदेश खाद्य प्रविधि तथा गुणस्तर प्रयोगशाला स्थापना गरी कार्यन्वयनमा ल्याईनेछ ।</p>	<p>विज्ञान क्षेत्रको विकास गरी नवप्रवर्तन, आविस्कार एवं अनुसन्धानमा संलग्न युवावैज्ञानिकहरूलाई उत्प्रेरित गर्न विज्ञान आइडिया इन्क्युबेसन केन्द्र स्थापनाकालागि अध्ययन गर्ने । ११२). युवा वैज्ञानिकलाई प्रोत्साहन गर्न राष्ट्रिय युवावैज्ञानिक सम्मेलन प्रदेशस्तरीय युवा वैज्ञानिक</p>	<p>उपभोक्ताहकहितका लागि खाद्यवस्तु जाँच प्रयोगशाला निर्माण लागि DPR तयारी र सम्भाव्यताअध्ययन कार्य सम्पन्न भएको । संवेदनशिल खोला नालामा वाढीको पूर्वसुचना प्रणालीविकासको सम्भाव्यता अध्ययन । आगलागि तथा वन डढेलो सुचना प्रणाली विकासकोसंभाव्यता अध्ययन । विज्ञान Idea Incubation</p>

क्र.सं.	नीति र बुँदा नं	बजेटवक्तव्य	प्रगती
		प्रदर्शनी मेला, नवप्रवर्तन एवं नव आविस्कार कार्यलाई सहयोग कार्यक्रम संचालन गर्ने । ११३). वन तथा वनस्पतिक्षेत्रको अध्ययन गराउने विश्वद्यालयहरूसँगको समन्वय एवं सहकार्यमा माटो, वनसम्बन्धी प्रयोगशाला तथा लाइफ साइन्स फड्सनल जिनेमिक्स प्रयोगशाला स्थापना गर्ने । ११४.	centre स्थापना सम्भाव्यता अध्ययनलगायतका कार्य सम्पन्न भएको ।
१४	१४५. "हामी सबै उद्यमी" भन्ने सोचका साथ वन तथा कृषिजन्य उद्योग एवम्हस्तकला तथा परम्परागत पेशागत उद्योगहरूको आधुनिकीकरण गर्न उद्यमीहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । "आयात प्रतिस्थापनको विकास, उद्योगको वैज्ञानिक विकास" भन्ने नाराका साथ आयात प्रतिस्थापन गर्ने वस्तु तथा सेवाको पहिचान गरी त्यस्ता वस्तु तथा सेवाको उत्पादनलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिईनेछ । स्वच्छ प्रतिस्पर्धाको आधारमा सरल र	"हामीसबै उद्यमी" भन्ने नारालाई सार्थक तुल्याउन दलित, अल्पसंख्यक, महिला एवं आर्थिक रूपले विपन्न वर्ग समुदायलाई विशेष प्राथमिकतामा राखि वन तथा कृषि जन्य उद्योग एवं हस्तकला तथा परम्परागत सीप प्रवर्द्धन कार्यक्रम (१२२) विकासको सूचकाङ्कमा पछाडी रहेका सिन्धुली सिन्धुपाल्चोक नुवाकोट धादिङ्ग रामेछाप जिल्लामा गरीबी न्युनिकरणका लागि लघु उद्यम विकास	नुवाकोट सिन्धुली जिल्ला बाहेकमा लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन भएको । ४ ओटा जिल्लाका मुख्य-मुख्य पहाडि/हिमाली क्षेत्रका सार्वजनिक जग्गामा बजार घर निर्माण भएको । कालाबजारी तथा तस्करी नियन्त्रणको लागि नियमिति बजार, राजमार्गका होटल, पसल तथा बजार अनुगमन कार्य सम्पन्न गरिएको । तरकारी तथा फलफूलको विषादी जाँच गर्ने कार्य सम्पन्न भएको । ५ वटा उद्योग ग्रामको वातावरणीय अध्ययन, DPR लगायतका कार्य सम्पन्न

क्र.सं.	नीति र बुँदा नं	बजेटवक्तव्य	प्रगती
	सहजरूपमा व्यापार व्यवसाय गर्ने वातावरण सिर्जना गरिनेछ ।	कार्यक्रमको आन्तरीकरण परियोजना मोडल कार्यान्वयनगर्ने । (१२५) औद्योगिक क्षेत्र नभएका निर्वाचन क्षेत्रमा “एक निर्वाचन क्षेत्र एक उद्योग ग्राम” स्थापना गर्दै जान आवश्यक व्यवस्था । औद्योगिक कोरिडोर विस्तृत परियोजना अध्ययन (१२७) उद्योगलाई पर्यटन संग जोडी घरेलु तथा औद्योगिक उपजको बिक्रीलाई व्यवस्थित गर्न धादिङ्गको मास्टरमा बृहत् घरेलु उद्योग बिक्रीकेन्द्र स्थापना गर्ने (१२८)	भएको । औद्योगिक करिडोरको DPR तथा वातावरणीय अध्ययन सम्पन्न भएको । धादिङ्गको मास्टरमा बृहत् घरेलु उद्योग बिक्री केन्द्र स्थापनाको लागि जग्गा प्राप्तिमा लागि संघीय सरकारसंग समन्व गर्ने कार्य भएको तथा DPR तथा वातावरणीय अध्ययन सम्पन्न भएको
१५	१४६. औद्योगिक क्षेत्र, औद्योगिक करिडोर र औद्योगिक ग्रामको विकास गरी लगानी प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । औद्योगिक विकासका लागि भौतिक पूर्वाधार निर्माण र दक्ष जनशक्तिको उत्पादनमा जोड दिइनेछ ।	औद्योगिकीकरण मार्फत राष्ट्रिय समृद्धि यात्रामा अधि बढ्न सिन्धुलीको मरिन एवं मकवानपुरको मनहरीमा प्रदेश औद्योगिक क्षेत्रको स्थापना गर्न पूर्वाधार निर्माण (१२४)	औद्योगिकक्षेत्र निर्माण स्थलको सम्भाव्यता अध्ययन ,DPR तयारी, वातावरणीय अध्ययन कार्यसम्पन्न भएको । E-bidding मार्फत नदी नियन्त्रण कार्यको लागि भएको टेन्डर बन्दावन्दीको कारण मूल्याङ्कन हुन नसकेको ।

क्र.सं.	नीति र बुँदा नं	बजेटवक्तव्य	प्रगती
१६	१४७. औद्योगिक क्षेत्रहरूलाई संघीय सरकारको समन्वयमा प्रदेश सरकार मातहत ल्याउन पहल गरिनेछ । उद्योग स्थापनाको लागि जग्गा उपलब्ध गराउन सहयोग र समन्वय गरिनेछ । प्रदेशमा स्थापना हुने उद्योग कलकारखानाको संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धनको लागि संघीय सरकारसँगको समन्वयमा निश्चित अवधि सम्मका लागि कर छुट लगायत आर्थिक सहूलियत प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।	संघिय सरकार संग समन्वय गरी औद्योगिक क्षेत्रहरूलाई प्रदेश सरकार मातहत ल्याउन आवश्यक पहल गर्ने (१२३) कागज उद्योगका लागि आवश्यक पूर्वाधार निर्माण, नेपाली हाते कागजको जापानिज प्रविधिबाट उत्पादन तथा प्राकृतिक रेसा उत्पादनका कार्यक्रम सञ्चालनका लागि बजेटको व्यवस्था (१२९)	जापानिज प्रविधिबाट नेपाली हाते कागज उत्पादन गर्नको लागि कोभिडको कारण सम्पन्न गर्न नसकिएको तर स्थान छनौट तथा संचालन गर्ने समूह गठन भएको । ४ ओटा औद्योगिक क्षेत्रप्रदेश सरकार मार्फत ल्याउन आवश्यक समन्वय भएको । २४ स्थानमा दलित लक्षित सिपविकास प्रवर्धन तथा प्रविधि हस्तान्तरण कार्यक्रम सञ्चालन भएको । ११ स्थानमा सिप विकास तथा प्रविधि हस्तान्तरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको । २ स्थानमा घरेलु, लघु तथा साना उद्योगको उपजहरू विक्री केन्द्र निर्माण भएको । २ स्थानमा घरेलु उपजतथा औद्योगिक सामाग्री विक्री घर तथा पुर्वाधार निर्माण भएको । चितवनको भरतपुर मनपा मा वृहत घरेलु तथा उद्योग उपज प्रदर्शनी भवन तथा संरचना निर्माण पुर्वाधार निर्माण भएको ।

क्र.सं.	नीति र बुँदा नं	बजेटवक्तव्य	प्रगती
१७	१४८. भौगर्भिक अन्वेषण, अध्ययन तथा अनुसन्धान गरी खनिज पदार्थहरूको दीगो संरक्षण तथा उपयोग गरिनेछ। नदीजन्य पदार्थको अप्राकृतिक दोहनलाई नियन्त्रण गरिनेछ । निर्माण सामग्रीको रुपमा प्रयोग हुनेढुंगा, गिट्टी, बालुवाको सहज आपूर्तीका लागि उत्खनन् गर्न उपयुक्त देखिएकास्थानबाट उत्खनन् तथा सङ्कलन गर्ने गरी व्यवस्थित गरिनेछ ।	विश्वद्यालयहरू सँगको समन्वय एवं सहकार्यमा माटो, वन सम्बन्धी प्रयोगशालास्थापना (११४).	बागमती प्रदेश भित्रको खानी तथा खनिज पदार्थको सम्भाव्यता अध्ययन तथा नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् गर्ने कार्यको लागि विकल्प सहितको स्थान पहिचान, DPRR वातावरणीय अध्ययनकार्य सम्पन्न भएको । यस बाहेक चुनढुङ्गा खानी, फलाम खानी, तामा खानी, यूरेनियमखानी लगायतका खानीहरूको अध्ययन कार्य सम्पन्न भएको ।

स्रोत: उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय

११. आ.व. २०७६/०७७ मा सम्पादन भएका महत्वपूर्ण कार्यहरू:

सि. नं.	विवरण	जम्मा
१	काठ उत्पादन (प्रजाती अनुसार)क्यू.फिट	
	राष्ट्रिय वन	१३८९६२९.५५
	नीजि वन	६३७१३१.३१
२	गैहकाष्ठ तथा जडिबुटी उत्पादन (प्रजाती अनुसार) के.जी.	
	राष्ट्रिय वन	१४५६१४.७८
	नीजि वन	१०९५९८.८३३
३	बाँस/निगालो गोटा	
	राष्ट्रिय वन	३४०००
	नीजि वन	०
४	दाउरा उत्पादन (चट्टा)	

सि. नं.	विवरण	जम्मा
	राष्ट्रिय वन	४३०.९३
	नीजि वन	७२१.०५
५	विरुवा उत्पादन (संख्या)	
	काष्ठ जन्य	१०२१३२८
	फलफूल/जडिवुटीका विरुवा	५८७१५६
६	वृक्षारोपण (हेक्टर)	३३३.४९
७	अतिक्रमण नियन्त्रण (हेक्टर)	२९.२८
८	वनमा आधारित उद्यम विकास (संख्या)	
	स मिल	८
	फर्निचर	३६
	जडिवुटी प्रशोधन/उद्यम	११
	भेनियर/प्लाईवोर्ड	१
	अन्य	२
९	सिमसार क्षेत्र व्यवस्थापन (संख्या)	१४
१०	वैज्ञानिक वन व्यवस्थापनको क्षेत्रफल (हेक्टर)	१९६७७.३९
११	वन नविकरण (संख्या)	
	सामूदायिक वन	२६९
	कबुलियती वन	८२
१२	वन गठन	
	सामूदायिक वन	१६
	कबुलियती वन	०
१३	हस्तान्तरण	
	सामूदायिक वन	१६
	कबुलियती वन	१
१४	मुद्धा दायरी विवरण	
	वन पैदावार संग सम्बन्धित	८६
	वन्यजन्तुसंग सम्बन्धित	५४
	अन्य	६
१५	मुद्धा फैसला विवरण	
	वन पैदावार संग सम्बन्धित	१२

सि. नं.	विवरण	जम्मा
	वन्यजन्तुसंग सम्बन्धित	४
	अन्य	०
१६	पर्यापर्यटन प्रवर्धन कार्यक्रम	
	सामूदायिक वनमा पर्यापर्यटन प्रवर्धन कार्यक्रम सञ्चालन संख्या	१५
	बाल उद्यान/पार्क निर्माण संख्या	४२

व्यवसायको क्षेत्र	नयाँ दर्ता	नविकरण
ट्रेकिङ्ग व्यावसाय	२८३५	६८
ट्रेकिङ्ग गाइड	१८५३४	६७३
ट्रेकिङ्ग पोर्टर गाइड	२४०	
पर्यटकिय साधारण होटल	१	१
ट्राभल एजेन्सी	३९५२	३३
जलयात्रा	८३	१
टुरिष्ट गाइड	४४३७	२४९
रिभर गाइड	२७५	१२
होमस्टे	२६०	१
पर्यटन यातायात व्यवसाय	०	१

पर्यटन व्यवसाय दर्ता तथा नविकरणको अवस्था

उद्योग दर्ताको अवस्था

- लघु उद्योग - ३७६९
- घरेलु उद्योग - १६२११३
- साना उद्योग- ८५९५
- मझौला उद्योग- २

वाणिज्य(व्यवसाय दर्ताको अवस्था)

वाणिज्य फर्म	संख्या	प्राइभेट फर्म	साझेदारी फर्म
आ.व.०७६/७७	७२३३	४३४०	२८९३

१२. आ.व. २०७६/०७७ मा तयार भएका ऐन, नियमावली तथा कार्यविधिहरूको विवरण:

- प्रदेश राष्ट्रिय वन ऐन, २०७६
- प्रदेश व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी ऐन, २०७६
- प्रदेश औद्योगिक व्यवसाय ऐन, २०७६
- वातावरण अध्यादेश, २०७७
- प्रदेश पर्यटन विधेयक, २०७६ (अर्थ मन्त्रालय तथा कानून मन्त्रालयमा सहमतिका लागि पठाइएको)
- प्रदेश पर्यटन परिषद विधेयक, २०७६ (अर्थ मन्त्रालय तथा कानून मन्त्रालयमा सहमतिका लागि पठाइएको)
- वातावरण विधेयक, २०७७ को सैद्धान्तिक सहमती प्राप्त भई काम अगाडी बढेको
- प्रदेश पर्यटन विधेयकको सैद्धान्तिक सहमती प्राप्त भई काम अगाडी बढेको
- सीप विकास तथा सीमूलक तालिम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- उद्योग तर्फको, वन वन्यजन्तु भू संरक्षण तर्फको र पर्यटन तर्फको कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६

१३. विनियोजित रकम लक्ष्य अनुसार खर्च नभएको भए सो हुन नसक्नुका कारणहरू:

- कोभिड-१९ (कोरोना भाईरस) को कारण उत्पन्न परिस्थितिले ठेक्का सम्झौता हुन नसकेको
- बन्दाबन्दीको कारण सम्झौता भएका कामहरू सञ्चालन हुन नसकेको ।
- ठेक्का मार्फत सञ्चालन भएका कार्यक्रमहरूको ठेक्का सकार रकम कम भएकोले खर्च देखिएको ।
- उपभोक्ता मार्फत भएका केहि कामहरू लागत ईष्टिमेट भन्दा कम काम हुनु ।
- दरबन्दी अनुसारको पदपूर्ती नहुनु ।
- केहि कार्यक्रमहरूको समयमै कार्यक्रम संशोधन तथा रकमान्तर हुन नसकेको ।

१४. आगामी कार्यदिशा:

- कार्यालयहरूको सेवा विस्तार र कर्मचारीको पदपूर्ती दरबन्दी अनुसार बनाई समयमै कार्य सम्पन्न गर्ने र सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनलाई अझ चुस्त र प्रभावकारी बनाई लक्ष्य अनुसारको प्रगती हाँसिल गर्ने ।

भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय

१. पृष्ठभूमि:

नेपाली अर्थतन्त्रको प्रमुख क्षेत्र कृषि हो । यसले कुल जनसंख्याको ६६ प्रतिशत रोजगारीको अवसर प्रदान गर्दछ भने यसको कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा करिब ३३ प्रतिशत योगदान छ । त्यसैले, कृषि क्षेत्रको विकास राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको विकासका लागि महत्वपूर्ण छ । बागमती प्रदेशमा कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी क्षेत्रको विकास र समृद्धिको लागि यस मन्त्रालयलाई कार्य जिम्मेवारी तोकिएको छ । पशुपालन क्षेत्रले देशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा करिब ११ प्रतिशत र कुल कृषि गार्हस्थ्य उत्पादनमा २६.८ प्रतिशत योगदान गर्दै आएको सन्दर्भमा पशुपंक्षी क्षेत्रको विशेष आर्थिक महत्व छ । उत्पादनका साधनको रूपमा रहेको प्रचुर जमिन र दुई तिहाई उत्पादक शक्तिको रूपमा रहेको किसानलाई जोडेर उत्पादन बृद्धि गरी राष्ट्रिय पुँजीको सृजना गर्न सकिन्छ । यसका लागि कृषिको व्यवसायीकरण, आधुनिकीकरण तथा औद्योगिकीकरण गर्दै कृषिजन्य वस्तुमा आत्मनिर्भर बनाउँदै आयात प्रतिस्थापन र निर्यात गरी समाजको अग्रगामी रूपान्तरणको दिशामा अघि बढ्न आजको टड्कारो आवश्यकता बनेको छ ।

नेपाल विश्व व्यापार सङ्गठन तथा विश्व पशु स्वास्थ्य सङ्गठनको सदस्य राष्ट्र भएपश्चात् त्यस्तो राष्ट्रका हैसियतले कृषि तथा पशु विकास क्षेत्रमा पूरा गर्नुपर्ने दायित्व निर्वाह गर्न विकासका विभिन्न साझेदारहरूसँग समन्वय गर्दै कृषि तथा पशुपंक्षी विकासका कार्यहरू गर्नुपर्ने देखिन्छ । त्यस्तै दिगो विकासको भोक अन्त्य, खाद्य र पोषण सुरक्षा जस्ता लक्ष्य प्राप्त गर्न कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यक्रमको ठुलो भूमिका रहन्छ । कृषि तथा पशुपंक्षी विकासको क्षेत्रमा सार्वजनिक निजी साथै सहकारी क्षेत्रको लगानी समुचित रूपमा बृद्धि गरी देशलाई कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउन सकिने आवश्यकता र सम्भावना छ । यसबाट देशको आर्थिक वृद्धिमा योगदान मात्र नभई समावेशी रूपमा आर्थिक वृद्धिको प्रतिफल जनताहरूमा पुर्याउन सकिने अवसर पनि रहेको छ । सहकारी पद्धतिमा आधारित उद्योग व्यवसायको स्थापना गरी देशको आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा योगदान पुर्याउनु सहकारीको मुख्य उद्देश्य हो । गरीबी निवारण, उत्पादक, पूर्ण रोजगारी सिर्जना, सामाजिक एकिकरण र वातावरण संरक्षणमा सहकारी उद्योग व्यवसायको योगदान महत्वपूर्ण रहेको छ ।

नेपालको संविधान अनुसार सहकारी क्षेत्रलाई प्रवर्द्धन गर्दै राष्ट्रिय विकासमा अत्याधिक प्रयोग गर्ने र कृषि तथा भूमिसुधार सम्बन्धि नीति अवलम्बन गरी भूमि व्यवस्थापन, भूमि प्रशासन, जग्गा नापजाँच, भूमि सुधार, भू-उपयोग तथा चक्लाबन्दी सम्बन्धि प्रादेशिक नीति, कानून, तथा मापदण्डको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमनको आवश्यकता रहेको छ ।

२. दीर्घकालीन सोच:

- भूमि, कृषि तथा सहकारी क्षेत्रको दिगो विकास, खाद्य सम्प्रभूता, आत्मनिर्भर र समृद्ध प्रदेश

३. उद्देश्य:

- कृषिमा आधुनिकीकरण र व्यवसायीकरण गरी खाद्य र पोषण सुरक्षा गर्दै उद्योग प्रवर्द्धन गरी निर्यात गर्ने अवस्था सिर्जना गर्ने ।
- एकिकृत कृषि, पशु सेवा, भूमि र सहकारी क्षेत्रमा सेवा प्रवाह सुनिश्चित गरी बृहत्तर उत्पादन क्षेत्र बनाउने ।
- एकल महिला, जनजाति, आदिवासी, दलित लगायत पिछडिएको समुदायमा लक्षित भूमि, कृषि, तथा सहकारी सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।
- चक्लाबन्दी गरी कृषिको समग्रमा उत्पादन र उत्पादकत्व बढाउने ।
- “One Health Approach” मा आधारित वातावरण विकास तथा पशुपन्छी रोग न्यूनीकरण गर्ने ।
- स्थानीय र रैथाने जातका कृषि तथा पशुपन्छीहरूको संरक्षण र प्रवर्द्धन गरी जैविक विविधताको संरक्षण एवं उपयोग गर्ने ।

४. रणनीति::

- दिगो भूमि व्यवस्थापन, कृषि र सहकारीको माध्यमबाट प्रदेशलाई खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर बनाई उच्च र फराकिलो आर्थिक वृद्धिदर हाँसिल गर्ने ।

५. कार्यजिम्मेवारी:

- कृषि, पशु विकास तथा खाद्य पोषण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून मापदण्ड र योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- कृषि तथा पशुपन्छीजन्य रोग, किरा एवं महामारी नियन्त्रण
- कृषि औद्योगिकीकरण र पशुपन्छी उद्योग व्यवसायको विकास तथा प्रवर्द्धन
- कृषि तथा पशु यान्त्रिकीकरण र उन्नत औजार विकास तथा विस्तार
- कृषि तथा पशुरोग निदान प्रयोगशाला व्यवस्थापन र नियमन
- कृषि उपज, कृषिजन्य वस्तु, पशुपन्छी, पशुपन्छीजन्य पदार्थ र पशु उत्पादन सामग्री तथा विउविजन एवम् नक्ष सम्बन्धी सेवा र प्रविधिको गुणस्तर निर्धारण, सम्बद्धता निर्धारण, स्तरीयकरण, प्रमाणीकरण र नियमन
- प्रादेशिक खाद्य सुरक्षा, खाद्य अधिकार, खाद्य सम्प्रभुता र खाद्य गुणस्तर
- कृषि तथा पशुपन्छी एवं खाद्य प्रविधि सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान एवम् विकास तथा प्रवर्द्धन, तथ्याङ्क प्रणालीको व्यवस्थापन र स्रोत संरक्षण

- कृषि मल, बिऊ र बिषादी आपूर्ति व्यवस्था र नियमन
- कृषि प्रसार, कृषक तालिम तथा क्षमता विकास र सशक्तिकरण
- कृषिउपजको न्यूनतम समर्थन मूल्य कार्यान्वयन
- कृषि तथा पशुपन्छी बीमा सम्बन्धी नीति तथा योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन
- कृषि बजार, पूर्वाधार र कृषि फार्म केन्द्रहरूको विकास, विस्तार तथा सञ्चालन
- राष्ट्रिय नीति र मापदण्ड बमोजिम पाराभेटको दर्ता, अनुमति, नवीकरण, खारेजी र नियमन
- सामुहिक खेति कृषि करार खेतिको कार्यान्वयन र प्रबर्द्धन
- चरन तथा खर्क सम्बन्धी प्रादेशिक नीति तथा कानून तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- कृषि तथा पशुपन्छीजन्य औषधी, विषादी र सूक्ष्म पोषणतत्वयुक्तवस्तुको उपयोग र व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रदेश नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन तथा उत्पादन, उपयोग र बिक्री बितरणको अनुमति, अनुगमन र नियमन
- भूमि व्यवस्थापन, भूमी प्रशासन र जग्गा नापजाँच, भूमिसुधार, भूउपयोग तथा चक्लाबन्दी सम्बन्धी प्रदेश नीति, कानून तथा मापदण्डको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- निजी, सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाको प्रादेशिक अभिलेख व्यवस्थापन
- जग्गा दर्ता, रजिष्ट्रेशन, जग्गाधनी प्रमाण पूर्जा, दाखिल खारेज, स्वामित्व हस्तान्तरण सम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन
- संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने नक्सा, भौगोलिक सूचना र अभिलेख तथा प्रदेशभित्रका नापनक्सा र अभिलेखको व्यवस्थापन
- नाप नक्साका नियन्त्रण विन्दुहरूको सञ्चालन स्थापना
- क्रमबद्ध कित्ता नापी र भूमि लागत सम्बन्धी मापदण्ड र कार्यान्वयन
- भूमिहीन सुकुम्बासी, दलित, मुक्त कर्मैया, हलिया, हरवा चरवा आदि वर्गको बसोवास, जीविकोपार्जन र पुनःस्थापना सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- सरकारी जग्गा भाडामा दिने सम्बन्धी नीति, कानून, तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- सुरक्षित बसोवास र जग्गा एकीकरण सम्बन्धी नीति कार्यान्वयन
- गुठी तथा गुठीजग्गा व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा गुठी तथा गुठीजग्गाको संरक्षण, अभिलेख व्यवस्थापन र संघीय तथा स्थानीय तहसँग समन्वय
- गरबी निवारण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा अध्ययन, अनुसन्धान, सर्वेक्षण, सूचना संकलन, गरिब घरपरिवार पहिचान, सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण

- सहकारी संस्था,सहकारी संघ तथा सहकारी बैंक सम्बन्धी प्रादेशिक नीति,कानून तथा मापदण्डको तर्जुमा र कार्यान्वयन, सञ्चालन अनुमति, नियमन,तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान
- सहकारी बचत तथा ऋण परिचालन सम्बन्धी प्रादेशिक मापदण्ड निर्धारण र नियमन
- सहकारी सम्बन्धमा संघीय, अन्तरप्रादेशिक र स्थानीय तहका संघ संस्थासँग समन्वय र सहकार्य
- सहकारी क्षेत्रको विकास तथा प्रवर्धन, क्षमता अभिवृद्धि र परिचालन

६. संगठन संरचना र स्वीकृत दरबन्दी अनुसार हालको पदपूर्ति अवस्था:

१. भूमि व्यवस्था कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय, बागमती प्रदेश, हेटौडा, मकवानपुर							
सि. नं.	पद	श्रेणी	सेवा/समुह	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	पदपूर्ति संख्या	रिक्त संख्या	कैफियत
१	सचिव	रा.प.प्र.प्रा.	कृषि	१	१		समुहकृत नहुने
२	उप-सचिव	रा.प.द्वि.	प्रशासन/सा.प्र.	२	१	१	संघमा समायोजन
३	वरिष्ठ कृषि विकास अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/एगू.इको.एण्ड मार्केटिङ्ग	१		१	
४	वरिष्ठ कृषि विकास अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/कृषि प्रसार	१	१		
५	प्रमुख नापी अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	इजि./सर्भे	१		१	
६	वरिष्ठ पशु विकास अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/ला.पो.एण्ड डेरी डे.	१	१		
७	कृषि अर्थ विज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/एगू.इको.एण्ड मार्केटिङ्ग	३	३		
८	खाध्य अनुसन्धान अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/खा.पो.गु.नि.	२		२	
९	कृषि प्रसार अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/कृषि प्रसार	२	१	१	
१०	बाली विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/बाली विकास	२	१	१	संघमा समायोजन
११	कम्प्यूटर इन्जिनियर	रा.प.तृ.प्रा.	विविध	१		१	

१२	नापि अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	इंजि./सभे	२		२	
१३	शाखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन/सा.प्र.	८	४	४	
१४	लेखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन/लेखा	१	१		
१५	पशु विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	५	५		
१६	पशु चिकित्सक	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/भेटरिनरी	४	२	२	
१७	कानून अधिकृत	रा.प.तृ.	न्याय/कानून	१	१		
१८	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	७	७		१ जना संघमा समायोजन
१९	कम्प्यूटर अपरेटर	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	विविध	१		१	१ जना करारमा
२०	तथ्यांक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	आ.यो.तथा त./त.	१		१	
२१	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/एगू.इको.एण्ड मार्केटिङ्ग	२	१	१	
२२	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/कृषि प्रसार	२	१	१	
२३	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/वागवानी	१		१	
२४	पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	३	१	२	
२५	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/भेटरिनरी	१	१		
२६	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/खा.पो.गु.नि.	१		१	
२७	सभेयर	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	इन्जि./सभे	१	१		
२८	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/सा.प्र.	२	२		
२९	सहलेखापाल	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/लेखा	१	१		
३०	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्जि./मेकानिकल	६		६	६ जना करारमा
३१	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	६	१	५	जना करारमा
जम्मा				७३	३८	३५	

२. कृषि विकास निर्देशनालय, हेटौंडा, मकवानपुर							
१	प्रमुख	रा.प.प्र.प्रा.	कृषि	१	१		समुहकृत नहुने
२	बरिष्ठ कृषि अर्थ विज्ञ	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/एगू.इको.एण्ड मार्केटिङ्ग	२	१	१	
३	बरिष्ठ कृषि प्रसार अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/कृषि प्रसार	३	३		
४	बरिष्ठ वागवानी विकास अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/वागवानी	१	१		
५	बरिष्ठ बाली संरक्षण अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	१		१	
६	बरिष्ठ बाली विकास अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/बाली विकास	१		१	
७	शाखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
८	लेखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन/लेखा	१	१		
९	कृषि अर्थ विज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/एगू.इको.एण्ड मार्केटिङ्ग	२	१	१	
१०	कृषि प्रसार अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/कृषि प्रसार	१	१		
११	बाली विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/बाली विकास	१		१	
१२	वागवानी विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/वागवानी	२	१	१	
१३	बाली संरक्षण अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	१	१		
१४	कृषि इन्जिनियर	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/इन्जिनियर	१		१	१ जना करारमा
१५	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/एगू.इको.एण्ड मार्केटिङ्ग	२	१	१	
१६	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/कृषि प्रसार	२	२		
१७	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/वागवानी	२	२		
१८	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	१	१		
१९	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/बाली विकास	१	१		

२०	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/स्वायल साइन्स	१		१	
२१	सब इन्जिनियर	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/इन्जिनियर	१		१	
२२	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
२३	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
२४	कम्प्यूटर अपरेटर	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	विविध	१		१	
२५	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्जि./मेकानिकल	२		२	२ जना करारमा
२६	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	४	२	२	२ जना करारमा
जम्मा				३८	२३	१५	
३. कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन सहयोग तथा तालिम केन्द्र, हरिहरभवन, ललितपुर							
१	प्रमुख	रा.प.प्र.प्रा.	कृषि	१		१	समुहकृत नहुने
२	वरिष्ठ कृषि अर्थ विज्ञ	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/एगू.इको.एण्ड मार्केटिङ्ग	१	१		
३	वरिष्ठ कृषि प्रसार अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/कृषि प्रसार	१	१		
४	कृषि प्रसार अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/कृषि प्रसार	२	२		
५	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/एगू.इको.एण्ड मार्केटिङ्ग	१	१		
६	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/कृषि प्रसार	२	२		
७	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
८	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
९	खरिदार	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
१०	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्जि./मेकानिकल	२		२	२ जना करारमा
११	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	३	१	२	२ जना करारमा
जम्मा				१६	११	५	

४. पशुपन्थी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय, हाल हेटौडा, मकवानपुर							
१	निर्देशक	रा.प.प्र.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे./भेरेरिनरी/मत्स्य	१		१	
२	वरिष्ठ पशु विकास अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१		१	
३	वरिष्ठ चिकित्सक	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/भेरेरिनरी	१	१		
४	वरिष्ठ मत्स्य विकास अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/मत्स्य	१		१	
५	पशु विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	२	२		
६	मत्स्य विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/मत्स्य	२		२	
७	पशु चिकित्सक	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/भेरेरिनरी	२	२		
८	कृषि अर्थ विज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/एग्री.इको.	१		१	
९	शाखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन/सा.प्र.	१		१	
१०	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
११	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
१२	पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	२	२		
१३	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/भेरेरिनरी	२	१	१	
१४	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/मत्स्य	२		२	
१५	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्जि./मेकानिकल	२	१	१	
१६	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	३	२	१	
जम्मा				२५	१३	१२	
५. सहकारी प्रशिक्षालय, चितवन							
१	प्राचार्य	रा.प.द्वि.	प्रशासन/सा.प्र.	१		१	
२	सहकारी प्रशिक्षक	रा.प.तृ.	प्रशासन/सा.प्र.	३	३		

३	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	२	२		
४	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
५	कम्प्यूटर अपरेटर	रा.प.अनं.प्र.	विविध	१	१		
६	सहायक सहकारी निरिक्षक	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
७	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्जि./मेकानिकल	१	१		
८	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	३	३		
जम्मा				१३	१२	१	
६. बाखा विकास फार्म, चित्लाङ्ग, मकवानपुर							
१	पशु विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१	१		
२	पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	२	२		
३	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
४	सहलेखापाल	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/लेखा	१	१		
५	नायब पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	४	१	३	
६	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्जि./मेकानिकल	१		१	
७	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	५	२	३	
जम्मा				१५	८	७	
७. पशु सेवा तालिम केन्द्र, लगनखेल, ललितपुर							
१	वरिष्ठ तालिम अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे./भेटेरिनरी	१	१		
२	पशु विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१	१		
३	मत्स्य विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/मत्स्य	१	१		
४	पशु चिकित्सक	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी	१	१		

५	पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१	१		
६	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी	१	१		
७	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/मत्स्य	१	१		
८	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
९	सहलेखापाल	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/लेखा	१	१		
१०	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्जि./मेकानिकल	१		१	
११	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	२		२	
जम्मा				१२	९	३	
८. मत्स्य विकास केन्द्र, कुलेखानी, मकवानपुर							
१	वरिष्ठ मत्स्य विकास अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/मत्स्य	१	१		
२	मत्स्य विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/मत्स्य	१		१	
३	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/मत्स्य	२	२		
४	नायब प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	कृषि/मत्स्य	२	१	१	
५	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
६	सहलेखापाल	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/लेखा	१	१		
७	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्जि./मेकानिकल	१		१	
८	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	२	१	१	
जम्मा				११	७	४	
९. मत्स्य विकास केन्द्र, भण्डारा, चितवन							
१	वरिष्ठ मत्स्य विकास अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/मत्स्य	१	१		
२	मत्स्य विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/मत्स्य	२	१	१	

३	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/मत्स्य	२	२		
४	नायब प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	कृषि/मत्स्य	१	१		
५	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
६	सहलेखापाल	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/लेखा	१	१		
७	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्जि./मेकानिकल	१		१	
८	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	२		२	
जम्मा				११	७	४	
१०. बिउ बिजन प्रयोगशाला, हेटौडा, मकवानपुर							
१	वरिष्ठ बाली विकास अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/बाली विकास	१		१	
२	बाली विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/बाली विकास	२	१	१	
३	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
४	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
५	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/बाली विकास	२	२		
६	नायब प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	कृषि/बाली विकास	१	१		
७	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	२	१	१	
जम्मा				१०	७	३	
११. बाली संरक्षण प्रयोगशाला, हरिहरभवन, ललितपुर							
१	वरिष्ठ बाली विकास अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	१	१		
२	बाली संरक्षण अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	१		१	
३	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	३	३		
४	नायब प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	१	१		
५	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		

६	सहलेखापाल	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/लेखा	१	१		
७	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्जि./मेकानिकल	१	१		
८	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	२		२	
जम्मा				११	८	३	
१२. माटो तथा मल परिक्षण प्रयोगशाला, हेटौंडा, मकवानपुर							
१	बरिष्ठ माटो विज्ञ	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/माटो विज्ञान	१		१	
२	माटो विज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/माटो विज्ञान	२	१	१	
३	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/माटो विज्ञान	३	२	१	
४	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
५	सहलेखापाल	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/लेखा	१	१		
६	नायब प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	कृषि/माटो विज्ञान	३	१	२	
७	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	२	१	१	
जम्मा				१३	७	६	
१३. शितोष्ण फलफुल रुटस्टक विकास केन्द्र, बोच, दोलखा							
१	बरिष्ठ वागवानी विकास अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/वागवानी	१	१		
२	वागवानी विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/वागवानी	१		१	
३	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/वागवानी	३	३		
४	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
५	नायब प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	कृषि/वागवानी	१	१		
६	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/सा.प्र.	१		१	
७	टाईपिष्ट	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/सा.प्र.	१		१	
८	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	४	१	३	
जम्मा				१३	७	६	

१४. पुष्प विकास केन्द्र, गोदावरी, ललितपुर							
१	बरिष्ठ वागवानी विकास अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/वागवानी	१	१		
२	वागवानी विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/वागवानी	२	१	१	
३	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/वागवानी	२	२		
४	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
५	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
६	नायब प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.द्वि.	कृषि/वागवानी	२	१	१	
७	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहित	प्रशासन/सा.प्र.	६	२	४	
जम्मा				१५	९	६	
१५. उपोष्ण प्रदेशिय वागवानी विकास केन्द्र, त्रिशुली, नुवाकोट							
१	बरिष्ठ वागवानी विकास अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/वागवानी	१		१	
२	वागवानी विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/वागवानी	१	१		
३	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/वागवानी	४	३	१	
४	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
५	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
६	टाईपिष्ट	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/सा.प्र.	१		१	
७	नायब प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.द्वि.	कृषि/वागवानी	३	१	२	
८	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहित	प्रशासन/सा.प्र.	६	२	४	
जम्मा				१८	९	९	
१६. शितोष्ण वागवानी नर्सरी केन्द्र, दामन, मकवानपुर							
१	बरिष्ठ वागवानी विकास अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/वागवानी	१	१		
२	वागवानी विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/वागवानी	१		१	

३	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/वागवानी	४		४	
४	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
५	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
७	नायब प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.द्वि.	कृषि/वागवानी	२	१	१	
८	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहित	प्रशासन/सा.प्र.	६	२	४	
जम्मा				१६	६	१०	

१७. कन्दमुल तरकारी विकास केन्द्र, सिन्धुली

१	बरिष्ठ वागवानी विकास अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/वागवानी	१		१	
२	तरकारी विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/वागवानी	२	२		
३	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/वागवानी	२	२		
४	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
५	टा.नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
६	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
७	नायब प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.द्वि.	कृषि/वागवानी	१	१		
८	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहित	प्रशासन/सा.प्र.	४	२	२	
जम्मा				१३	१०	३	

१८. मसलाबाली विकास केन्द्र, पांचखाल, काभ्रेपलाञ्चोक

१	बरिष्ठ मसलाबाली विकास अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/वागवानी	१	१		
२	मसलाबाली विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/वागवानी	२	१	१	
३	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/वागवानी	१	१		
४	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		

५	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
६	नायब प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.द्वि.	कृषि/वागवानी	१	१		
७	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	८		८	
जम्मा				१५	६	९	
१९. किम्बु नर्सरी विकास केन्द्र, भण्डारा, चितवन							
१	बरिष्ठ रेशम खेती विकास अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	१	१		
२	रेशम खेती विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	१		१	
३	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	३	३		
४	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
५	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
६	नायब प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.द्वि.	कृषि/बाली संरक्षण	३	३		
७	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	३		३	
जम्मा				१३	९	४	
२०. प्रजनन पिंढी बिज कोया स्रोत केन्द्र, धुनिवेसी, धादिङ्ग							
१	बरिष्ठ रेशम खेती विकास अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	१	१		
२	रेशम खेती विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	१		१	
३	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	३	२	१	
४	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
५	सहलेखापाल	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/लेखा	१	१		
६	नायब प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.द्वि.	कृषि/बाली संरक्षण	२	२		
७	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्जि./मेकानिकल	१	१		
८	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	२		२	
जम्मा				१२	८	४	

२१.व्यवसायिक ग्रेनेज केन्द्र, चित्तापोल, भक्तपुर							
१	बरिष्ठ रशम विकास अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/वाली संरक्षण	१	१		
२	रेशम खेती विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/वाली संरक्षण	१		१	
३	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/वाली संरक्षण	३	१	२	
४	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
५	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
६	नायब प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.द्वि.	कृषि/वाली संरक्षण	१	१		
७	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	४		४	
८	कामदार	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	४		४	
जम्मा				१६	५	११	
२२. मौरीपालन विकास कार्यक्रम, भण्डारा, चितवन							
१	बरिष्ठ मौरी विज्ञ	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/वाली संरक्षण	१	१		
२	मौरी विज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/वाली संरक्षण	१		१	
३	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/वाली संरक्षण	३	२	१	
४	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
५	सहलेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
६	नायब प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.द्वि.	कृषि/वाली संरक्षण	४	४		
७	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	४	१	३	
जम्मा				१५	१०	५	
२३. कृषि ज्ञान केन्द्र, सिन्धुली							
१	प्रमुख	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि	१	१		समुहकृत नहुने
२	वागवानी विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/वागवानी	१	१		
३	कृषि प्रसार अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/कृषि प्रसार	१		१	

४	कृषि अर्थविद	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/एगू.इको.	१		१	
५	बाली संरक्षण अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	१		१	
६	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/बागवानी	१	१		
७	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/कृषि प्रसार	१		१	
८	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	१		१	
९	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
१०	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
११	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्जि./मेकानिकल	१		१	
१२	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	३	३		
जम्मा				१४	८	६	

२४. कृषि ज्ञान केन्द्र, काभ्रेपलाञ्चोक

१	प्रमुख	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि	१	१		समूहकृत नहुने
२	बागवानी विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/बागवानी	१	१		
३	कृषि प्रसार अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/कृषि प्रसार	३	३		
४	कृषि अर्थविद	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/एगू.इको.	१	१		
५	बाली संरक्षण अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	१	१		
६	बाली विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/बाली विकास	१	१		
७	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/बागवानी	१	१		
८	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/कृषि प्रसार	१	१		
९	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	१	१		

१०	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
११	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
१२	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्जि./मेकानिकल	१		१	
१३	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	३	३		
जम्मा				१७	१६	१	
२५. कृषि ज्ञान केन्द्र, रामेछाप							
१	प्रमुख	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि	१	१		समूहकृत नहुने
२	बागवानी विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/बागवानी	१		१	
३	कृषि प्रसार अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/कृषि प्रसार	३	२	१	
४	कृषि अर्थविद	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/एगृ.इको.	१	१		
५	बाली संरक्षण अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	१		१	
६	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/बागवानी	१	१		
७	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/कृषि प्रसार	१	१		
८	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	१		१	
९	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
१०	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/सा.प्र.	१		१	
११	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्जि./मेकानिकल	१		१	
१२	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	३	१	२	
जम्मा				१६	८	८	
२६. कृषि ज्ञान केन्द्र, ललितपुर							
१	प्रमुख	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि	१	१		समूहकृत नहुने
२	बागवानी विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/बागवानी	१	१		

३	कृषि प्रसार अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/कृषि प्रसार	३	३		
४	कृषि अर्थविद	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/एगृ.इको.	१	१		
५	बाली संरक्षण अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	१	१		
६	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/बागवानी	१	१		
७	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/कृषि प्रसार	१	१		
८	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	१	१		
९	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/एगृ.इको.	१	१		
१०	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
११	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
१२	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहित	इन्जि./मेकानिकल	१		१	
१३	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहित	प्रशासन/सा.प्र.	३	३		
जम्मा				१७	१६	१	
२७. कृषि ज्ञान केन्द्र, नुवाकोट							
१	प्रमुख	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि	१	१		समूहकृत नहुने
२	बागवानी विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/बागवानी	१		१	
३	कृषि प्रसार अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/कृषि प्रसार	३	२	१	
४	कृषि अर्थविद	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/एगृ.इको.	१	१		
५	बाली संरक्षण अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	१	१		
६	बाली विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/बाली विकास	१		१	
७	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/बागवानी	१		१	
८	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/कृषि प्रसार	१	१		
९	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	१		१	

१०	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
११	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
१२	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्जि./मेकानिकल	१		१	
१३	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	३	२	१	
जम्मा				१७	१०	७	
२८. कृषि ज्ञान केन्द्र, धादिङ्ग							
१	प्रमुख	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि	१	१		समुहकृत नहुने
२	वागवानी विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/वागवानी	१		१	
३	कृषि प्रसार अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/कृषि प्रसार	१	१		
४	कृषि अर्थविद	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/एगृ.इको.	१		१	
५	वाली संरक्षण अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/वाली संरक्षण	१		१	
६	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/वागवानी	१	१		
७	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/कृषि प्रसार	१	१		
८	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/वाली संरक्षण	१	१		
९	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
१०	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
११	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्जि./मेकानिकल	१		१	
१२	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	३	३		
जम्मा				१४	१०	४	
२९. कृषि ज्ञान केन्द्र, चितवन							
१	प्रमुख	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि	१	१		समुहकृत नहुने
२	वागवानी विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/वागवानी	१		१	

३	कृषि प्रसार अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/कृषि प्रसार	२	२		
४	कृषि अर्थविद	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/एगू.इको.	१	१		
५	बाली संरक्षण अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	१	१		
६	बाली विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/बाली विकास	१		१	
७	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/बागवानी	१	१		
८	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/कृषि प्रसार	१	१		
९	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/बाली संरक्षण	१		१	
१०	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि/एगू.इको.	१	१		
११	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
१२	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
१३	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहित	इन्जि./मेकानिकल	१		१	
१४	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहित	प्रशासन/सा.प्र.	३	२	१	
जम्मा				१७	१२	५	
३०. भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, काभ्रेपलाञ्चोक							
१	वरिष्ठ पशु चिकित्सक	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी/ला.पो.डे.डे.	१	१		
२	पशु चिकित्सक	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी	१	१		
३	पशु विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१	१		
४	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
५	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
६	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	रा.प.अनं.प.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी	१	१		

७	पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अनं.प.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१	१		
८	नायब पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी	१	१		
९	नायब पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१	१		
१०	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्जि./मेकानिकल	१		१	
११	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	२	१	१	
जम्मा				१२	१०	२	
३१. भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, दोलखा							
१	वरिष्ठ पशु चिकित्सक	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी/ला.पो.डे.डे.	१		१	
२	पशु चिकित्सक	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी	१	१		
३	पशु विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१	१		
४	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्रा.	प्रशासन/सा.प्र.	१		१	
५	लेखापाल	रा.प.अनं.प्रा.	प्रशासन/लेखा	१	१		
६	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	रा.प.अनं.प.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी	१	१		
७	पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अनं.प.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१	१		
८	नायब पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी	१		१	
९	नायब पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१		१	
१०	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्जि./मेकानिकल	१	१		
११	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	२	२		
जम्मा				१२	८	४	

३२. भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, ललितपुर							
१	वरिष्ठ पशु चिकित्सक	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी/ला.पो.डे.डे.	१	१		
२	पशु चिकित्सक	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी	१	१		
३	पशु विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१	१		
४	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
५	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
६	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	रा.प.अनं.प.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी	१	१		
७	पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अनं.प.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१	१		
८	नायब पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी	१		१	
९	नायब पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१	१		
१०	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्ज./मेकानिकल	१		१	
११	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	२		२	
जम्मा				१२	८	४	
३३. भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, धादिङ्ग							
२	पशु चिकित्सक/पशु विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी	१	१		
४	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
५	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
६	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	रा.प.अनं.प.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी	१	१		
७	पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अनं.प.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१	१		
८	नायब पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी	१	१		

९	नायब पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१	१		
१०	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्जि./मेकानिकल	१		१	
११	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	२	२		
जम्मा				१०	९	१	
३४. भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, सिन्धुली							
१	वरिष्ठ पशु चिकित्सक/वरिष्ठ पशु विकास अधिकृत/ब.म.ि ब.अ.	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी/ला.पो.डे.डे./मत्स्य	१	१		
२	पशु चिकित्सक	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी	१	१		
३	पशु विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१	१		
४	मत्स्य विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/मत्स्य	१	१		
५	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
६	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
७	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	रा.प.अनं.प.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी	१	१		
८	पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अनं.प.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१	१		
९	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प.प्रा.	कृषि/मत्स्य	१	१		
१०	नायब पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा	कृषि/भेटेरिनरी	१	१		
११	नायब पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१		१	
१२	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्जि./मेकानिकल	१		१	
१३	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	२	२		
जम्मा				१४	१२	२	

३५. भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, चितवन							
१	वरिष्ठ पशु चिकित्सक/वरिष्ठ पशु विकास अधिकृत/ब.म.वि.अ.	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी/ला.पो.डे.डे./मत्स्य	१	१		
२	पशु चिकित्सक	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी	१	१		
३	पशु विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१	१		
४	मत्स्य विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/मत्स्य	१		१	
५	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
६	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
७	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	रा.प.अनं.प.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी	१	१		
८	पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अनं.प.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१	१		
९	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प.प्रा.	कृषि/मत्स्य	१	१		
१०	नायब पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी	१	१		
११	नायब पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१		१	
१२	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्ज./मेकानिकल	१		१	
१३	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	२	१	१	
जम्मा				१४	१०	४	
३६. भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, मकवानपुर							
१	वरिष्ठ पशु चिकित्सक/वरिष्ठ पशु विकास अधिकृत/ब.म.वि.अ.	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी/ला.पो.डे.डे./मत्स्य	१	१		
२	पशु चिकित्सक	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी	१		१	

३	पशु विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१	१		
४	मत्स्य विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/मत्स्य	१		१	
५	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
६	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
७	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	रा.प.अनं.प.प्रा.	कृषि/भेटरिनरी	१	१		
८	पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अनं.प.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१	१		
९	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प.प्रा.	कृषि/मत्स्य	१		१	
१०	नायब पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	कृषि/भेटरिनरी	१	१		
११	नायब पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१	१		
१२	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्जि./मेकानिकल	१	१		
१३	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	२	२		
जम्मा				१४	११	३	
३७. भेटरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, नुवाकोट							
१	बरिष्ठ पशु चिकित्सक/बरिष्ठ पशु विकास अधिकृत/ब.म.वि.अ.	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि/भेटरिनरी/ ला.पो.डे.डे./मत्स्य	१	१		
२	पशु चिकित्सक	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/भेटरिनरी	१	१		
३	पशु विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१	१		

४	मत्स्य विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	कृषि/मत्स्य	१		१	
५	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१		
६	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१		
७	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	रा.प.अनं.प.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी	१	१		
८	पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अनं.प.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१	१		
९	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प.प्रा.	कृषि/मत्स्य	१		१	
१०	नायब पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	कृषि/भेटेरिनरी	१		१	
११	नायब पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	कृषि/ला.पो.डे.डे.	१		१	
१२	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्जि./मेकानिकल	१	१		
१३	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	२	२		
जम्मा				१४	१०	४	
कुल जम्मा				६०८	३८७	२२१	

७. चालु र पूँजीगत खर्च शीर्षकको खर्च शीर्षकगत प्रगति विवरण:

(रकम रु.हजारमा)

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कुल बजेट	आ.व. २०७६/७७ को		कैफियत
			खर्च	खर्च प्रतिशत	
१	३१२०००११३	२०२५५३	६१०६५.५	३०.१५	भू.व्य.कृ.त.स.म.
	३१२०००११४	५४४५००	४१०९३२.२	७५.४७	„
२	३१२०००११३	२७९००	२१०९.०	७.५६	प्रदेश दुग्ध विकास बोर्ड
	३१२०००११४	९६००	३३७०.०	३५.१०	„
३	३१२०१०११३	८४८३२६	५३५७३८.०	६३.१५	कृषि विकास निर्देशनालय
	३१२०१०११४	११८५६०	३१९५०.०	२६.९५	„
४	३१२०२०११३	५५५८८२	२७९०७०.९	५०.२०	पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कुल बजेट	आ.व. २०७६/७७ को		कैफियत
	३१२०२०११४	१५०७०	९७८४.९	६४.९३	..
५	३१२०३०११३	१३७३०	९०२२.०	६५.७१	सहकारी प्रशिक्षालय, भरतपुर
	३१२०३०११४	१६५०	२५०.०	१५.१५	..
६	३१२०१०१२३	२१३०२	१६५९८.५	७७.९२	कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन सहयोग तथा तालिम केन्द्र, ललितपुर
	३१२०१०१२४	२५५५	२५४८.४	९९.७४	..
७	३१२०१०२३३	७४१९०	५३९२३.२	७२.६८	कृषि ज्ञान केन्द्र, नुवाकोट
	३१२०१०२३४	२२६९०	२२४७७.३	९९.०६	..
८	३१२०१०२३३	७४७४७	४७७२६.९	६३.८५	कृषि ज्ञान केन्द्र, घादिङ्ग
	३१२०१०२३४	१८११०	१७८९०.०	९८.७९	..
९	३१२०१०२३३	१२९५२३	९७१७७.०	७५.०३	कृषि ज्ञान केन्द्र, ललितपुर
	३१२०१०२३४	१९५७०	१२१४२.७	६२.०५	..
१०	३१२०१०२३३	९७०६५	५५०५२.२	५६.७२	कृषि ज्ञान केन्द्र, काभ्रे
	३१२०१०२३४	२५८५०	२५०८८.७	९७.०५	..
११	३१२०१०२३३	१२१४४२	४२७५२.०	३५.२०	कृषि ज्ञान केन्द्र, रामेछाप
	३१२०१०२३४	२५३००	१५८२७.४	६२.५६	..
१२	३१२०१०२३३	७०२२३	४१०१०.०	५८.४०	कृषि ज्ञान केन्द्र, सिन्धुली
	३१२०१०२३४	१८४७०	१५६०७.०	८४.५०	..
१३	३१२०१०२३३	१८९८२८	११७५१४.६	६१.९१	कृषि ज्ञान केन्द्र, चितवन
	३१२०१०२३४	५१५६०	३८५५४.०	७४.७७	..
१४	३१२०१०२४३	१५३२८	९११७.१	५९.४८	व्यवसायिक ग्रेनेज केन्द्र, भक्तपुर
	३१२०१०२४४	२०२५	१९७९.१	९७.७३	..

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कुल बजेट	आ.व. २०७६/७७ को		कैफियत
१५	३१२०११०१३	२२८७२	१४३१४.६	६२.५९	मौरी पालन विकास कार्यक्रम,चितवन
	३१२०११०१४	२८००	२७४५.७	९८.०६	..
१६	३१२०१०१३३	२१५२१	१२१३४.०	५६.३८	कन्दमुल तरकारी विकास केन्द्र,सिन्धुली
	३१२०१०१३४	२८५०	१०८३.०	३८.००	..
१७	३१२०१०१४३	२९१४०	१९०५८.५	६५.४०	मसलाबाली विकास केन्द्र,काभ्रेपलान्चोक
	३१२०१०१४४	३४००	२४७७.७	७२.८७	..
१८	३१२०१०२५३	१५३०५	११८९२.०	७७.७०	प्रजनन पिढी विजकोया श्रोत केन्द्र,घादिङ्ग
	३१२०१०२५४	३३००	३२७८.०	९९.३३	..
१९	३१२०१०१७३	१३९७७	११८८०.०	८५.००	किम्बु नर्सरी विकास केन्द्र,चितवन
	३१२०१०१७४	२८००	२५८५.०	९२.३२	..
२०	३१२०१०१५३	३०२३१	१८२०३.०	६०.२१	पुष्प विकास केन्द्र,ललितपुर
	३१२०१०१५४	२६१०	२४८५.०	९५.२१	..
२१	३१२०१०१८३	२८६६८	१८८१६.०	६५.६३	उपोष्ण प्रदेशिय वागबानी विकास केन्द्र,नुवाकोट
	३१२०१०१८४	२०००	१९०९.०	९५.४५	..
२२	३१२०१०१९३	२७२४०	१९९४८.८	७३.२३	शितोष्ण फलफुल रुटस्टक विकास केन्द्र, दोलखा
	३१२०१०१९४	२७४०	२६६१.९	९७.१५	..
२३	३१२०१०१६३	२६६२४	१३७८३.०	५१.७७	शितोष्ण बागबानी नर्सरी केन्द्र,मकवानपुर
	३१२०१०१६४	२८०२	२६५८.०	९४.८६	..

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कुल बजेट	आ.व. २०७६/७७ को		कैफियत
२४	३१२०१०२०३	१५५८८	१००२६.७	६४.३२	माटो तथा मल परीक्षण प्रयोगशाला मकवानपुर
	३१२०१०२०४	२२९०	२१३४.०	९३.१९	..
२५	३१२०१०२१३	१४८१९	९४३३.४	६३.६६	वीउ विजन प्रयोगशाला मकवानपुर
	३१२०१०२१४	२३९०	१०५६.७	४४.२१	..
२६	३१२०१०२२३	१८८७४	१०९५३.०	५८.०३	बाली संरक्षण प्रयोगशाला, ललितपुर
	३१२०१०२२४	१७७५	१४१०.०	७९.४४	..
२७	३१२०२०११३	३०७२२	२४२४१.९	७८.९१	भेटेरीनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र,नुवाकोट
	३१२०२०११४	२५००	१११५.०	४४.६०	..
२८	३१२०२०११३	२५७८७	२४६९०.०	९५.७५	भेटेरीनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र,घादिङ्ग
	३१२०२०११४	१४३५	१४३५.०	१००.००	..
२९	३१२०२०११३	४७५३१	३३७३८.०	७०.९८	भेटेरीनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र,ललितपुर
	३१२०२०११४	३०००	२९०४.०	९६.८०	..
३०	३१२०२०११३	२९९५६	२५९३६.४	८६.५८	भेटेरीनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र,काभ्रेपलान्चोक
	३१२०२०११४	२५००	१५०१.०	६०.०४	..
३१	३१२०२०११३	३१२०५	२७९८५.८	८९.६८	भेटेरीनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र,दोलखा
	३१२०२०११४	१५२०	५१७.८	३४.०७	..

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कुल बजेट	आ.व. २०७६/७७ को		कैफियत
३२	३१२०२०११३	३५४८२	२६३६२.२	७४.३०	भेटीरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, सिन्धुली
	३१२०२०११४	२६६५	२४२८.३	९१.१२	..
३३	३१२०२०११३	३१६४९	२१४१०.३	६७.६५	भेटीरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, मकवानपुर
	३१२०२०११४	२९५०	१२४६.०	४२.२४	..
३४	३१२०२०११३	३२९५१	२८०५४.९	८५.१४	भेटीरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, चितवन
	३१२०२०११४	५५००	३६६५.०	६६.६४	..
३५	३१२०२०१२३	१७७६५	१३६६५.०	७६.९२	पशु सेवा तालिम केन्द्र, ललितपुर
	३१२०२०१२४	२४००	२२६०.०	९४.१७	..
३६	३१२०२०१३३	२३०८९	१७८६७.७	७७.३९	बाखा विकास फार्म चित्लाङ्ग
	३१२०२०१३४	२८००	२७४८.३	९८.१५	..
३७	३१२०२०१४३	१४७८३	११०१३.६	७४.५०	मत्स्य विकास केन्द्र, कुलेखानी
	३१२०२०१४४	१६५०	१६४०.५	९९.४२	..
३८	३१२०२०१४३	२०४३९	१६०३८.६	७८.४७	मत्स्य विकास केन्द्र, भन्डारा
	३१२०२०१४४	३२५०	१७७१.६	५४.५१	..
३९	३१२००१२०३	८६०५५०	३६२८१२.०	४२.१६	संघ सशर्त अनुदान
	जम्मा	४८४८२४४	२८३०२५४	५८.३८	

स्रोत: भूमि व्यवस्था कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय

द. आ.व.२०७६/०७७ मा स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमहरूको प्रगति विवरण:

(रकम रु.हजारमा)

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	ख.शी.नं.	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आ.व.२०७६/७७ को			कैफियत
					खर्च	प्रगति प्रतिशत		
						भौतिक	वित्तीय	
१	३१२०००११३/४	३१११२	चितवनको भण्डारामा कृषि तालिम केन्द्र भवन निर्माण निरन्तरता (भवन निर्माण)	८००००	५८५९५	८०.०	७३.०	
२		३१११२	फलफूल तथा तरकारी भण्डारणका लागि साझेदारीमा शीत भण्डार निर्माण(निरन्तरता)	३१००००	३२२६१ १	१००.०	१०४.०	
३	३१२०००११३/४	३११२२	GISएकाई तथा GISप्रणाली स्थापना र संचालनको लागि उपकरणहरू (ब्राण्डेड डेस्कटप कम्प्युटर २, GPS उपकरण २, ब्राण्डेड ल्यापटप १ र कलर प्रिन्टर २) खरिद	५००			०.०	
४	३१२०००११३/४	३११५९	मानव र वन्यजन्तुबीच द्वन्द्व न्युनिकरण तथा कृषि वाली सुरक्षाका लागि चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रका उपभोगता र स्थानीय तहका समन्वयमा पर्खाल निर्माण(निरन्तरता)(अन्य सार्वजनिक निर्माण)	१३२०००	३०८०९	२७.५	२३.३	

५	३१२०००१३/४	३११५९	मकवानपुर जिल्लामा प्रादेशिक तरकारी तथा फलफूल थोक बजारनिर्माण तथा संचालन (वहुवर्षिय)(अन्य सार्वजनिक निर्माण)	१००००	४९८	१०.०	५.०
६	३१२०००१३/४	३११३१	प्रादेशिक दुग्ध विकास बोर्ड, सहकारी विकास बोर्ड तथा समस्याग्रस्त सहकारी संस्थाहरुको व्यवस्थापनका लागि गठन हुने समितिका लागि पूँजीगत खर्च तर्फको कार्यक्रम(पशुधन विकास खर्च)	६४००			०.०
७	३१२०००१३/४	२२४११	Milk quality chain analysis का लागि अध्ययन	१०००	९००	१००.०	९०.०
८	३१२०००१३/४	२२४११	प्रदेश कृषि विकास सम्बन्धी गुरुयोजना तयारी	२०००	५१३	२५.०	२५.७
९	३१२०००१३/४	२२४११	प्राङ्गारिक मापदण्ड निर्धारण एवं प्राङ्गारिक कृषि पकेट क्षेत्र पहिचानका लागि अध्ययन	१५००	१४७७	१००.०	९८.५
१०	३१२०००१३/४	२२४११	प्रशोधन केन्द्र सहितको आधुनिक कृषि बजार स्थापनाका लागि सम्भाव्यता अध्ययन र डि.पि.आर्. निर्माण	१५००	१५००	१००.०	१००.०

११	३१२०००११३/४	२२५११	कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि तालिम(प्रमाणपत्र दिने)	३००	५३	३३.०	१७.७	
१२		२२५११	GIS सम्बन्धी तालिम (प्रमाणपत्र दिने)	१५००	३३०	३३.०	२२.०	
१३	३१२०००११३/४	२२५११	कृषि अधिकृत तथा प्राविधिकहरूको लागि वैदेशिक तालिम	२१००			०.०	
१४		२२५१२	युवा तथा उत्कृष्ट कृषकका लागि वैदेशिक भ्रमण कार्यक्रम	५०००			०.०	
१५		२२५१२	राप्ती नगरपालिका, चितवन र मध्यपुर ठिमी नगरपालिका, भक्तपुरको सहकार्यमा कृषि तालिम संचालन	२००	१८३	१००.०	९१.५	
१६	३१२०००११३/४	२२५१२	मालपोत कार्यालयहरूको अनुगमन तथा सहजिकरण गरी आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय र प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा राजश्वको प्रतिवेदन बुझाउने	५००			०.०	
१७		२२५१२	कृषि,पशुपन्छी, खाद्य, सहकारी तथा भूमि सम्बन्धी गोष्ठी, दिवस,समारोह संचालन (गोष्ठी तथा कार्यशाला)	१४००	२२५	२०.०	१६.१	

१८	३१२०००११३/४	२२५१२	पशुपन्छी र मत्स्य सम्बन्धी प्रादेशिक ऐन, नियम र कार्यविधि सम्बन्धी सरोकारवालाहरु संग कार्यशाला	४००	३९३	१००.०	९८.३	
१९		२२५१२	ट्राभेलिङ्ग सेमिनार	५००	४००	१००.०	८०.०	
२०	३१२०००११३/४	२२५१२	रैथाने तथा लोपोन्मुख वालीहरुको संरक्षण र उपयोगिता बारे सरोकारवालाहरु बीच गोष्ठी	२००			०.०	
२१		२२५१२	प्रदेशको कृषि प्रणालीमा जलवायु परिवर्तनको प्रभाव तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलनको सफल अभ्यास बारे गोष्ठी	२००			०.०	
२२	३१२०००११३/४	२२५१२	खाद्य प्रविधि सम्बन्धी गोष्ठी	३००	८६	३३.०	२८.७	
२३		२२५१२	खाद्य सुरक्षा तथा कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन सम्बन्धी प्रादेशिक ऐन, नियम र कार्यविधि सम्बन्धी सरोकारवाला संग बैठक	३००	२९४	१००.०	९८.०	
२४	३१२०००१ १३/४	२२५२२	प्रदेश अन्तर्गतका जिल्लाहरुमा सार्वजनिक पर्ति जग्गाको विवरण सङ्कलन तथा प्रकाशन	३००			०.०	

२५		२२५२२	वैज्ञानिक भूमि व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य योजना तयार	१००			०.०	
२६	३१२०००११३/४	२२५२२	प्रदेश भरको भूमि सम्बन्धी प्रोफाइल तयार गरी प्रकाशन	३००			०.०	
२७		२२५२२	GIS एकाई तथा GIS प्रणाली स्थापना र संचालन	५००			०.०	
२८	३१२०००११३/४	२२५२२	जलवायू अनुकूल कृषि प्रणालीमा विकास भएका नविन प्रविधि र राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय सफल अभ्यास बारे अध्ययन तथा प्रतिवेदन	२०००	११४९	१००.०	५७.५	
२९		२२५२२	असल कृषि/पशुपन्छी अभ्यास तथा उत्कृष्ट कृषि कार्यहरुको डकुमेन्टी निर्माण तथा प्रसारण	१८००	१७८९	१००.०	९९.४	
३०	३१२०००११३/४	२२५२२	स्थानीय तहसंगको साझेदारीमा मकवानपुर जिल्लाको हेटौडामा कृषि सुपरमार्केट स्थापनाका लागि DPR तयार गरी कार्य प्रारम्भ गर्ने	१००००	३२		०.३	
३१		२२५२२	खाद्य सुरक्षा अनुगमन प्रणाली स्थापना र संचालन	३००			०.०	
३२	३१२००० ११३/४	२२५२२	प्रदेशको खाद्य सुरक्षाको अवस्थाबारे प्रोफाइल निर्माण	२००			०.०	

३३		२२५२२	खाद्य स्वच्छता प्रवर्द्धन तथा नियमन कार्यक्रम	३००	९४	३३.०	३९.३	
३४	३९२०००९३/४	२२५२२	दुध, फूल, मासु खाऔ स्वस्थ रहौ अभियान संचालन	२००	९००	५०.०	५०.०	
३५		२२५२२	तथ्याङ्क संकलन र विशलेषणको लागि सफ्टवेयर निर्माण	९०००	९८२	९००.०	९८.२	
३६	३९२०००९३/४	२२५२२	केन्द्रिय अण्डा संघको सहकार्यमा अण्डाको वजारीकरणको लागि अण्डा फेस्टिवल संचालन	३००	३००	९००.०	९००.०	
३७		२२५२२	प्रादेशिक दुग्ध विकास बोर्ड, सहकारी विकास बोर्ड तथा समस्याग्रस्त सहकारी संस्थाहरुको व्यवस्थापनका लागि गठन हुने समितिहरुको लागि तलब, भत्ता लगायतका अनिवार्य दायित्वका खर्च तथा कार्यक्रम	४६००			०.०	
३८	३९२०००९३/४	२२६९९	सहकारी संस्थाहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	९५००			०.०	
३९		२६४९३	सहकारी संस्था अनुदान तथा सहजीकरण कार्यक्रम	६५००			०.०	

४०		२६४१३	कृषि मेला प्रदर्शनीहरूलाई सहयोग	२०००	१८९७	१००.०	९४.९	
४१	३१२०००११३/४	२६४२३	निजि क्षेत्रसंगको साझेदारीमा मकवानपुर जिल्लामा कृषि औजार कारखाना स्थापनाको कार्य प्रारम्भ	२००००	१४६८	१०.०	७.३	
४२		२६४२३	फलफूल तथा तरकारी भण्डारणका लागि साझेदारीमा शीत भण्डार निर्माण	५९७००			०.०	

स्रोत: भूमि व्यवस्था कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय

९. संकलन भएको राजस्व:

(रकम रु. हजारमा)

क्र.सं.	कर राजस्व		गैरकर राजस्व	
	शीर्षक	संकलितरकम	शीर्षक	संकलितरकम
१			१४२११	१९३६७.४१४
२			१४२२९	६५०४.
३			१५१११	१८४
		जम्मा		२०२०१

स्रोत: भूमि व्यवस्था कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय

१०. वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्यको प्रगति विवरणः

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
६६	नीजि/समूह/सहकारी क्षेत्रसँगको सहकार्यमा ५० प्रतिशत अनुदानमा एकिकृत मोडेल कृषि फार्म विकास तथा विस्तार कार्यक्रम (कृषि)	प्रदेशका ९ स्थानहरूमा एकिकृत नमुना कृषि फार्म स्थापना भई सञ्चालन भईरहेका
	कृषक समुह/सहकारी/निजी क्षेत्रसँगको साझेदारीमा नमुना कृषि फार्म स्थापनाका लागि सहयोग	प्रदेशका ५९ वटा निर्वाचन क्षेत्रहरूमा नमुना कृषि फार्म स्थापना भई सञ्चालनमा आएका
६७	सामूहिक खेती प्रवर्द्धनका लागि अनुदान	सिन्धुलीको दुधौलीमा १२१ विगाहा तथा चितवनको माडीमा १०० विगाहामा चक्लाबन्दी मार्फत सामूहिक खेती भइरहेको तथा नुवाकोटको लिखु र पन्चकन्या गापा तथा सिन्धुपाल्चोकको मेलम्ची नपा र इन्द्रावती गापामा सामूहिक खेतीको शुरुवात भएको
७०	स्थानीय तह, सहकारी तथा निजी क्षेत्रको सहकार्यमा अभियानमूलक फलफूल विरुवा बृक्षारोपण कार्यक्रम	प्रदेशभित्र अभियानमूलक रुपमा विभिन्न जातका फलफूलका २ लाख ७८ हजार विरुवा बृक्षारोपण गरी ५५६ हे. क्षेत्रफल विस्तार भएको
७१	निजि/सहकारीसँगको सहकार्यमा ५० अनुदानमा आधुनिक फलफूल नर्सरी विकास तथा विस्तार कार्यक्रम	निजि/सहकारीसँगको ५० प्रतिशत सहकार्यमा चितवन जिल्लामा २, धादिङ्गमा १, काभ्रेपलान्चोकमा १ र रामेछाप जिल्लामा १ आधुनिक फलफूल नर्सरी स्थापना भएको

बजेट बक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको अवस्था यथार्थ
७३	उत्पादनमा आधारित दूधमा अनुदान कार्यक्रम	दूध उत्पादनमा प्रति लिटर रु. १ का दरले १९८ वटा दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थालाई ७ करोड ८३ लाख १८ हजार ४ सय बाइस अनुदान वितरण गरिएको
७५	कृषि बीमा तथा कृषि ऋण डेस्क स्थापना	प्रदेश अन्तर्गतका कृषि ज्ञान केन्द्रहरू तथा भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्रहरूमा कृषि बीमा तथा कृषि ऋण डेस्क स्थापना गरी सोका लागि सहजिकरण गरिएको
८०	गैर आवासीय नेपाली संघसँगको साझेदारीमा नमुना कृषि उपज संकलन तथा बिक्री केन्द्र स्थापना	गैर आवासीय नेपाली संघसँगको साझेदारीमा प्रत्येक जिल्लाका उपयुक्त स्थानमा एक-एक वटा नमुना कृषि उपज संकलन तथा बिक्री केन्द्र स्थापनाका लागि डि.पि.आर. तयार गरिएको
८१	कृषि विकास बैंकसँग समझदारी पत्रमा हस्ताक्षर	कृषि क्षेत्रमा प्रदान गरिने अनुदानको रकम कृषि विकास बैंक मार्फत प्रवाह गर्नुका साथै कृषक, कृषि उद्यमि, समुह तथा सहकारीलाई सस्तो व्याजदरमा ऋण प्रदान गर्न मन्त्रालय र कृषि विकास बैंक बीच मिति २०७६।४।१४ मा समझदारी पत्रमा हस्ताक्षर भएको

बजेट बक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको अवस्था यथार्थ
८२	प्राङ्गारिक कौशी खेती कार्यक्रम	काठमाण्डौ उपत्यकामा २००० तथा चितवनमा १०० घरधुरीद्वारा प्राङ्गारिक कौसीखेती गरिएको
८४	कृषक समूह/सहकारी/निजी क्षेत्रसँग साझेदारीमा चौरी श्रोत केन्द्र विकास कार्यक्रममा पचास प्रतिशत अनुदान(दोलखाको कालिन्चोक)	दोलखाको कालिन्चोकमा चौरी श्रोत केन्द्र स्थापना भएको
८५	फलफूल तथा तरकारी भण्डारणका लागि साझेदारीमा शीत भण्डार निर्माण (निरन्तरता)	प्रदेशका काठमाण्डौ उपत्यका र काभ्रेपलान्चोक बाहेकका ९ जिल्लामा १२ स्थानमा शीत भण्डार निर्माण कार्य भैरहेको, आ.व. २०७७/७८ मा सम्पन्न हुने
	निजी क्षेत्रसँगको साझेदारीमा मकवानपुर जिल्लामा कृषि औजार कारखाना स्थापनाको कार्यप्रारम्भ	निजी क्षेत्रसँगको साझेदारीमा मकवानपुर जिल्लाको औद्योगिक क्षेत्रमा कृषि औजार कारखाना स्थापनाको लागि डि.पि.आर्. तयार भएको
	नमुना डेरी तथा दुग्ध प्रशोधन प्लान्ट (क्याडवरी र चक्लेट सहित) निर्माणमा सहकारी/निजी क्षेत्रलाई पचास प्रतिशत अनुदान	चितवन जिल्लामा नमुना डेरी तथा दुग्ध प्रशोधन प्लान्ट (क्याडवरी र चक्लेट सहित) निर्माणका लागि डि.पि.आर्. तयार भएको
८६	समुह/सहकारी/निजी क्षेत्रसँगको सहकार्यमा कृषि पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम	प्रदेशका १३ वटै जिल्लामा एक एक वटा कृषि पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन भएको
८९	आधारभूत सहकारी व्यवस्थापन एवं उद्यमशिलता तालिम	सहकारी संस्थाहरूका लागि सहकारी प्रशिक्षालय, भरतपुरबाट ३ वटा आधारभूत सहकारी

बजेट बक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको अवस्था यथार्थ
		व्यवस्थापन तालिम गरी क्षमता अभिवृद्धि गरिएको
९०	मागमा आधारित सौर्य सिंचाइ कार्यक्रम	९६ वटा सौर्य सिंचाइ सम्पन्न भई ११० हे. सिंचित क्षेत्र विस्तार भएको
	मागमा आधारित लिफ्ट सिंचाइ कार्यक्रम	५३ वटा लिफ्ट सिंचाइ जडान भई ३५० हे. सिंचित क्षेत्र विस्तार भएको
	सिंचित क्षेत्र विस्तारका लागि डिप बोरिङ्ग निर्माण र सञ्चालन	प्रदेशका ३५ स्थान डिप बोरिङ्ग निर्माणका लागि प्राविधिक सर्भेक्षणबाट छनौट गरिएको, चालु आ.व.मा डिप बोरिङ्ग निर्माण गरिने
९१	एकिकृत रेन्वो ट्राउट माछा विकास तथा विस्तार कार्यक्रममा सहकारी/निजी क्षेत्रलाई पचास प्रतिशत अनुदान	३३ जना साझेदारसँग कार्यक्रम सम्पन्न भई २५.२५ रोपनीमा रेशवे निर्माण, १२ वटा ह्याचरी र २१ वटा दाना उद्योग(दाना मेसिन र स्टोर घर) विस्तार भएको
	कृषक समूह/सहकारी/नीजि क्षेत्रको साझेदारीमा बृहत्तर मत्स्य विस्तार तथा विकास कार्यक्रम	५५.४७३ हे. मा पोखरी विस्तार तथा वायोफ्लक प्राविधिद्वारा २४ वटा पोखरी निर्माण भएको
९२	कृषक समूह/सहकारी/नीजि क्षेत्रसँगको साझेदारीमा बृहत्तर बाखा अनुसन्धान, विस्तार तथा विकास कार्यक्रम	राप्ती न.पा.-२ वटा, खाँडादेवी गा.पा.-३ वटा, पाँचपोखरी थाडपाल गा.पा.-३ वटा, वेनीघाट रोराड गा.पा.-२ वटा र भिमफेदी गा.पा.-१ वटा गरी कुल ११ वटा बाखा फार्म स्थापना तथा संचालन भएका

बजेट बक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
	कृषि पर्यटन प्रवर्द्धनको लागि नमुना कालिज/बदेल/स्थानीय कुखुरा लगायतका अन्य पशुपन्छी पालन कार्यक्रममा कृषक समूह/सहकारी/ नीजि क्षेत्रलाई अनुदान	१६ वटा कालिज फार्म, १८ वटा स्थानीय कुखुरा फार्म, ३ वटा टर्की फार्म, १ कडकनाथ र १ वटा अल्पका फार्म स्थापना भई संचालनमा आएको
९३	मानव र वन्यजन्तुबीचको द्वन्द्व न्यूनीकरण तथा कृषि उपजको सुरक्षाका लागि चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा स्थानीय तह एवं जनताहरुको सहभागितामा पर्खाल निर्माण	मानव र वन्यजन्तुबीचको द्वन्द्व न्यूनीकरण तथा कृषि उपजको सुरक्षाका लागि चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा स्थानीय तह एवं जनताहरुको सहभागितामा आ.व. २०७६/७७ मा २.२. कि.मि. पर्खाल निर्माण गरिएको, आ.व. २०७७/७८ मा पनि निरन्तरता दिइने
९४	बजारीकरण प्रवर्द्धनका लागि कृषि पकेट क्षेत्र लक्षित साना कृषि सडक निर्माण तथा मर्मत	कृषि पकेट क्षेत्रहरुमा ६९ वटा कृषि सडक निर्माण तथा मर्मत कार्यबाट उत्पादन ढुवानीमा सहजता
९५	निजि/सहकारी/समूहसंगको सहकार्यमा ५० अनुदानमा बिउ विजन प्रशोधन केन्द्र विकास तथा विस्तार कार्यक्रम	चितवन जिल्लाको विरेन्द्रनगरमा साना कृषि सहकारी संस्था लि. सँगको साझेदारीमा बीउ प्रशोधन केन्द्र निर्माण कार्य सम्पन्न भएको
९६	कृषि यान्त्रीकरण प्रवर्द्धन कार्यक्रम	प्रदेशमा कृषि यान्त्रीकरण प्रवर्द्धनका लागि ११५९ कृषक समूह/सहकारी/निजी फर्महरुलाई ७५ प्रतिशत अनुदानमा साना मेशिनरी औजार उपकरणहरु प्राप्त भएको

बजेट बक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
९७	जिविकोपार्जन सहयोग विशेष कार्यक्रम	विपन्न समुदायको जिविकोपार्जन सहयोगका लागि धादिङ्ग, चितवन र मकवानपुर जिल्लामा जिविकोपार्जन सहयोग कार्यक्रम सम्पन्न भएको
९८	वृहत्तर स्याउ विकास तथा विस्तार कार्यक्रम	रसुवा जिल्लामा १०५ रोपनीमा उन्नत(High Density Planting) स्याउ खेती विस्तार भएको

स्रोत: भूमि व्यवस्था कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय

११. आ.व.२०७६/०७७ मा सम्पादन गरेका मुख्य कार्यहरू:

- ❖ बागमती प्रदेशका काठमाण्डौ उपत्यका र काभ्रे बाहेकका ९ जिल्लामा १२ कोल्डस्टोर निर्माण कार्य भैरहेको, चालु आ.व. २०७७/७८ मा सम्पन्न हुने, उक्त निर्माण कार्यबाट १७७०० मे.ट. फलफूल तथा तरकारी भण्डारण गर्न सकिने ।
- ❖ सिन्धुलीको दुधौलीमा १२१ विगाहा तथा चितवनको माडीमा १०० विगाहामा चक्लाबन्दी मार्फत सामूहिक खेती भइरहेको तथा नुवाकोटको लिखु र पन्चकन्या गापा तथा सिन्धुपाल्चोकको मेलम्ची नपा र इन्द्रावती गापामा सामूहिक खेतीको शुरुवात भएको ।
- ❖ प्रदेशका ९ स्थानहरूमा नीजि/समूह/सहकारी क्षेत्रसँगको सहकार्यमा ५० प्रतिशत अनुदानमा एकिकृत मोडेल कृषि फार्म स्थापना भई सन्चालन भएको ।
- ❖ प्रदेशका ५९ वटा निर्वाचन क्षेत्रहरूमा नीजि/समूह/सहकारी क्षेत्रसँगको सहकार्यमा ५० प्रतिशत अनुदानमा नमुना कृषि फार्म स्थापना भई सन्चालनमा आएका ।
- ❖ उत्पादनका आधारमा दूधमा प्रति लिटर रु. १ का दरले १९८ वटा दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थालाई ७ करोड ८३ लाख १८ हजार ४ सय बाइस अनुदान वितरण गरिएको ।
- ❖ कृषि उपजहरूको बजारिकरण प्रवर्द्धनका लागि कृषि पकेट क्षेत्रहरूमा ६९ वटा कृषि सडक निर्माण तथा मर्मत गरिएको ।

- ❖ मागमा आधारित ९६ वटा सौर्य सिँचाइ तथा ५३ वटा लिफ्ट सिँचाइ कार्यक्रमबमट थप ४६० हे. सिंचित क्षेत्र विस्तार भएको ।
- ❖ एकिकृत रेन्वो ट्राउट माछा विकास तथा विस्तार कार्यक्रमतर्फ २५.२५ रोपनीमा रेशवे निर्माण, १२ वटा ह्याचरी र २१ वटा दाना उद्योग(दाना मेसिन र स्टोर घर) स्थापना भएको ।
- ❖ कृषक समूह/सहकारी/नीजि क्षेत्रको साझेदारीमा बृहत्तर मत्स्य विस्तार तथा विकास कार्यक्रम अन्तर्गत ५५.४७३ हे. मा पोखरी विस्तार तथा वायोफ्लक प्रविधिद्वारा २४ वटा पोखरी निर्माण भएको ।
- ❖ कृषि पर्यटन प्रवर्द्धनको लागि १६ वटा कालिज फार्म, १८ वटा स्थानीय कुखुरा फार्म, ३ वटा टर्की फार्म, १ कडकनाथ र १ वटा अल्पका फार्म स्थापना भई संचालनमा आएको ।
- ❖ रसुवा जिल्लामा १०५ रोपनीमा उन्नत(High Density Planting) स्याउ खेती विस्तार भएको ।
- ❖ मानव र वन्यजन्तुबीचको द्वन्द्व न्यूनीकरण तथा कृषि उपजको सुरक्षाका लागि चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा स्थानीय तह एवं जनताहरुको सहभागितामा आ.व. २०७६/७७ मा २.२. कि.मि. पर्खाल निर्माण गरिएको, आ.व. २०७७/७८ मा पनि निरन्तरता दिइने ।
- ❖ प्रदेशमा कृषि यान्त्रीकरण प्रवर्द्धनका लागि ११५९ कृषक समूह/सहकारी/निजी फर्महरुलाई ७५ प्रतिशत अनुदानमा साना मेशिनरी औजार उपकरणहरु वितरण गरिएको ।
- ❖ राप्ती न.पा.-२ वटा, खाँडादेवी गा.पा.-३ वटा, पाँचपोखरी थाडपाल गा.पा.-३ वटा, वेनीघाट रोराड गा.पा.-२ वटा र भिमफेदी गा.पा.-१ वटा गरी कुल ११ वटा बाखा फार्म स्थापना तथा संचालन भएका ।
- ❖ निजि क्षेत्रसँगको साझेदारीमा मकवानपुर जिल्लाको औद्योगिक क्षेत्रमा कृषि औजार कारखाना स्थापनाको लागि डि.पि.आर्. तयार भएको ।
- ❖ चितवन जिल्लामा नमुना डेरी तथा दुग्ध प्रशोधन प्लान्ट (क्याडवरी र चक्लेट सहित) निर्माणका लागि डि.पि.आर्. तयार भएको ।

१२. आ.व.२०७६/७७ मा निर्माण गरिएका कानून एवं कार्यविधिको विवरण:

- प्रदेश दुग्ध विकास बोर्ड विनियमावली — २०७६
- प्रदेश सहकारी नियमावली- २०७६
- जैविक विषादी उत्पादन कारखाना विकास तथा विस्तार कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- साझेदारीमा कृषि औजार कारखाना स्थापना कार्यविधि, २०७६
- सौर्य सिंचाई कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७६
- कृषि पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धनका लागि युवा स्वयंसेवक तालिम तथा परिचालन कार्यविधि, २०७६
- अभियानमुखी फलफूल वृक्षारोपण कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- एकीकृत नमुना कृषि फार्म विकास तथा विस्तार कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- एक निर्वाचन क्षेत्र एक नमुना फार्म कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- वृहत्तर स्याउ विकास तथा विस्तार कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- मागमा आधारित लिफ्ट सिंचाई कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७६
- गोलभेंडा प्रशोधन केन्द्र स्थापना कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७६
- कित्री बगानमा थांक्रा व्यवस्थापन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- आधुनिक फलफूल नर्सरी विकास तथा विस्तार कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- वृहत्तर आलु विकास तथा विस्तार कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७६
- साझेदारीमा चौरौ प्रजनन तथा श्रोत केन्द्र विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- पाडापाडी पालन कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- वृहत्तर मत्स्य विस्तार तथा विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- एकीकृत रेन्वो ट्राउट माछा विकास तथा विस्तार कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- साझेदारीमा पशु आहारा उद्योग स्थापना कार्यविधि, २०७६
- साझेदारीमा वृहत्तर बाखा अनुसन्धान, विस्तार तथा विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- साझेदारीमा नमुना डेरी तथा दुग्ध प्रशोधन प्लान्ट स्थापना (क्याडवरी र चकलेट) सहित कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६

- बाँदर व्यवस्थापन विशेष कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- साझेदारीमा दूध पाउडर प्लान्ट निर्माण कार्यविधि, २०७६
- साझेदारीमा नमूना गाईपालन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- तालतलैया निर्माण तथा सम्बर्द्धन गरी मत्स्य उत्पादन प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- साझेदारीमा पशुपालन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- अल्पसंख्यकको मागमा आधारित विशेष कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- कृषि पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि नमूना कालिज/स्थानीय कुखुरा लगायतका अन्य पशुपन्छीपालन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- व्यवसायिक बंगुरपालन प्रवर्द्धन खोर निर्माणमा अनुदान वितरण कार्यविधि, २०७६
- व्यवसायिक भेडापालन प्रवर्द्धन कार्यक्रममा अनुदान वितरण कार्यविधि, २०७६
- साझेदारीमा चिलिङ्ग सेन्टरका लागि भ्याट र जेनेरेटर सहयोग कार्यक्रम कार्यविधि, २०७६
- साझेदारीमा माछा दाना उद्योग प्रवर्द्धन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- सहकार्यमा दुध प्रशोधन कारखाना स्थापना कार्यक्रम कार्यविधि, २०७६
- एकीकृत नमूना बस्ती कृषि पर्यटन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- एकीकृत फलफूल प्रशोधन केन्द्र स्थापना कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- एग्रीमार्ट निर्माण तथा स्थापना कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- प्राङ्गारिक कृषि प्रवर्द्धन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- बृहत्तर कफी विस्तार कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७६
- आलुको रष्टिक स्टोर निर्माण कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- जीविकोपार्जन सहयोग कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- व्यवसायिक कृषि तथा पशुपन्छी कर्जा प्रदान गरिने थप ब्याज अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६
- प्रादेशिक तरकारी तथा फलफूल थोक बजार निर्माण तथा संचालन कार्यविधि, २०७६
- कोल्ड च्याम्बर/कोल्ड रुम निर्माण कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७६
- प्राङ्गारिक कौसी खेती प्रवर्द्धन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६

- कृषि, पशुपंक्षी तथा मत्स्य सम्बन्धी जिल्लाबाट संचालित कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६
- संरक्षण पोखरी निर्माण कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६

१३. विनियोजित रकम लक्ष्य अनुसार खर्च नभएको भए सो हुन नसक्नुका कारणहरु:

- विश्वव्यापी रूपमा फैलिएको Covid-१९ का कारण देशव्यापी रूपमा भएको लकडाउनका कारण कार्यक्रम कार्यान्वयनमा असहजता,
- बहुवर्षीय कार्यक्रमहरु मध्ये कार्य प्रगति कम भएका कारण केहीको भुक्तानि गर्न नसकिएको तर चालु आ.व. मा खर्च हुने ।

१४. आगामी कार्यदिशा:

- कृषि, पशुपन्छी र मत्स्य क्षेत्रको रूपान्तरण (यान्त्रीकरण, औद्योगिकीकरण र व्यवसायीकरण) ।
- कृषि उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि गरी गरिवी निवारण गर्ने ।
- कृषि, पशुपन्छी र मत्स्य क्षेत्रमा आत्मनिर्भरता ।
- आयात प्रतिस्थापन, निर्यात प्रवर्द्धन ।

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय

१. पृष्ठभूमि:

संविधान जारी भएपछि राज्य संचालन संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबाट हुनेगरी राज्यशक्तीको बाँडफाँड हुन गयो । राज्यको पुनर्संरचना पश्चात देशमा हाल ७५३ स्थानीय तह, ७ प्रदेश र संघ रहेको छ । देशमा स्थानीय तह र संघ तथा प्रदेशको निर्वाचन सम्पन्न पश्चात नेपाल सरकारको मिति २०७४।१०।१० को निर्णयानुसार यस प्रदेशमा सातबटा मन्त्रालयहरू स्थापना भई कार्य सञ्चालन गर्ने मध्ये यो मन्त्रालय पनि एक हो । यस मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र खास गरेर शान्ति सुरक्षा, सूचना तथा संचार र प्रदेश स्तरका कानूनहरूको तर्जुमा गर्ने रहेको छ ।

प्रदेशमा शान्ति सुव्यवस्था र सुरक्षा कायम गरी जनताको जिउ, धन र स्वतन्त्रताको संरक्षण गरी समग्र देशको शान्ति सुव्यवस्था र सुरक्षा कायम राख्ने, नेपालको संविधान द्वारा प्रत्याभुत जनताको अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता र सूचित हुन पाउने मौलिक हकको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्ने, पारदर्शिता तथा सुशासनको लागि सूचना प्रविधिमैत्री शासन व्यवस्था संचालन गर्ने तथा प्रदेशको लागि आवश्यक पर्ने कानूनहरूको तर्जुमा, समसामयिक संशोधन लगायत फैसला कार्यान्वयन गराई वास्तविक न्याय प्रदान गरी कानूनी राज्यको स्थापना गर्ने कार्यमा सहयोग पुर्याउनु यस मन्त्रालयको प्रमुख उद्देश्यहरू रहेको छ ।

२. दीर्घकालीन सोच:

नागरिक स्वतन्त्रताको उच्च सम्मान गर्दै सुरक्षित, शान्त एवं प्रविधिमैत्री प्रदेश ।

३. उद्देश्य:

- शान्ति सुव्यवस्था र सुरक्षा कायम गरी जनताको जिउ, धन र स्वतन्त्रताको संरक्षण गर्ने ।
- नेपालको संविधानद्वारा प्रत्याभूत नागरिक स्वतन्त्रता, विधिको शासन, मानव अधिकार लगायत लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यताको संरक्षण एवं सम्बर्द्धन गर्ने ।
- पारदर्शिता तथा सुशासनको लागि सूचना प्रविधिमैत्री शासन व्यवस्था संचालन गर्ने ।
- प्रदेश सरकारको लागि आवश्यक पर्ने कानूनहरूको निर्माण गरी लोकतन्त्रको संरक्षण गर्ने ।

४. रणनीति:

जनताको चाहना र आवश्यकता अनुरूप प्रदेशमा भरपर्दो शान्ति सुरक्षा एवं सुव्यवस्था कायम गरी विधिको शासन एवं प्रविधिमैत्री वातावरण श्रृजना गरी शासकीय प्रवन्ध मिलाउनु ।

५. कार्यजिम्मेवारी :

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारी प्रदेश सरकार, मन्त्रिपरिषद्को मिति २०७४/११/१६ मा स्वीकृत गरेको प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन नियमावली) २०७४ ले तोकेको छ।

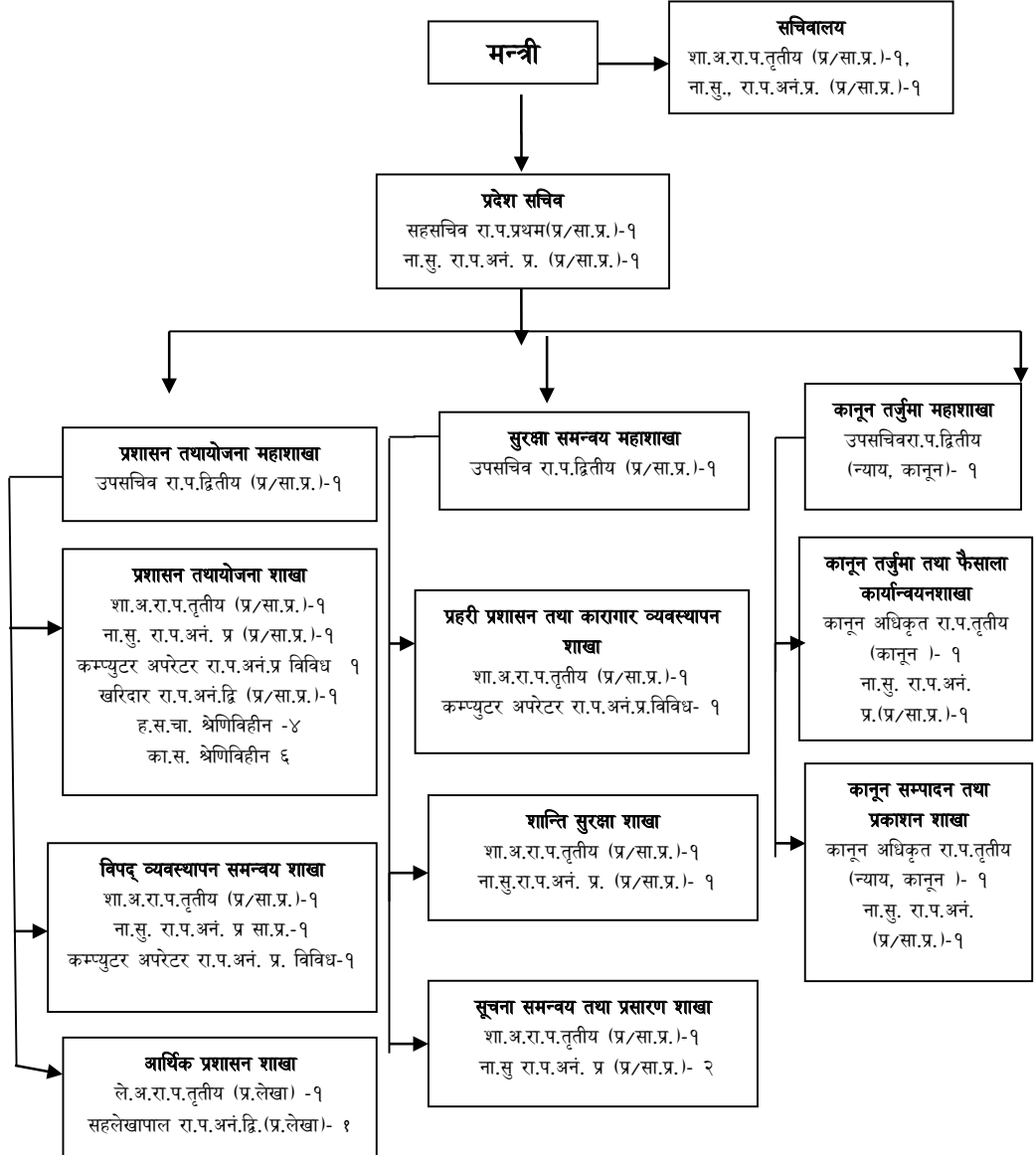
- प्रदेश शान्ति सुरक्षा र सुव्यवस्था सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, नियमन, सूचना संकलन, मूल्याङ्कन र प्रतिवेदन तथा संघसँगको समन्वय र सहकार्य
- अतिविशिष्टव्यक्ति, महत्वपूर्ण भौतिक संरचना, संवेदनशील सार्वजनिक स्थल तथा समारोहको सुरक्षा
- संघीय र प्रदेश सुरक्षा निकायसँगको सम्पर्क, सम्बन्ध, सूचना आदान प्रदान र समन्वय
- संघीय कानून बमोजिम प्रदेश प्रहरी संचालन, व्यवस्थापन र नियमन
- प्रदेशभित्रको अपराध अनुसन्धान, सूचना संकलन, रोकथाम, नियन्त्रण तथा समन्वय
- कानून, न्याय तथा प्रदेश सभा मामिला सम्बन्धी
- प्रदेशसभामा पेश हुने विधेयक तर्जुमा र प्रमाणीकरण सम्बन्धी
- अन्तर्राष्ट्रिय सीमा क्षेत्रमा हुने अपराध र गतिविधिको सूचना संकलन, विश्लेषण र उपयोग तथा अन्तर्राष्ट्रिय सीमा सुरक्षामा सहयोग
- आधारभूत मानव अधिकारको संरक्षण, नागरिक स्वतन्त्रताको रक्षा तथा प्रबर्द्धनमा सहयोग
- प्रादेशिक कारागार तथा हिरासतको व्यवस्थापन र सुरक्षा, थुनुवा तथा कैदीहरूको मानव अधिकारको संरक्षण र एकप्रदेशबाट अर्को प्रदेशमा अभियुक्त, थुनुवा वा कैदीको स्थानान्तरण सम्बन्धी
- सामुदायिक प्रहरी
- प्रदेश भित्रको सडक सुरक्षा तथा ट्राफिक व्यवस्थापन र यातायात क्षेत्रको सिन्डिकेट तथा कार्टेलिङ्ग नियन्त्रण
- प्रदेश भित्र न्यायिक र अर्ध न्यायिक निकायले गरेका फैसला कार्यान्वयन
- प्रदेशभित्रका गैर सरकारी संघ, संस्थाहरूको अभिलेख र समन्वय
- गुनासो र विवाद व्यवस्थापन
- संघीय मापदण्ड बमोजिम हातहतियार, खरखजाना तथा विष्फोटक पदार्थको नियमन
- फौजदारी कार्यविधि कानूनको कार्यान्वयन
- अपराध तथा यातना पीडितको पुनर्स्थापना र क्षतिपूर्ति
- निवारक नजरबन्द र स्थानहद सम्बन्धी
- अन्तरप्रदेश सुरक्षा सम्बन्धी
- सरकारी प्रयोजनका लागि जग्गा अधिग्रहण तथा सम्पत्ति प्राप्ति सम्बन्धी प्रादेशिक नीति तथा

कानून तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा जग्गा विवाद समाधान

- स्थानीय प्रशासन संचालन, व्यवस्थापन र समन्वय
- पारिवारिक मामिला (विवाह, सम्पत्ति हस्तान्तरण, सम्बन्ध विच्छेद, टुहुरा, धर्मपुत्र, धर्मपुत्री उत्तराधिकार र संयुक्त परिवार) सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्डको कार्यान्वयन र नियमन
- विपद्व्यवस्थापन, जोखिम न्यूनीकरण र विपद् प्रतिकार्य, प्रादेशिक विपद् कोष स्थापना रसंचालन, स्थानीय विपद् कोषमा सहयोग, विपद् तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन तथा अनुसन्धान, विपद् जोखिम क्षेत्र नक्शांकन र बस्ती स्थानान्तरण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून कार्यान्वयन, मापदण्ड र योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- उपाधि,सम्मान तथा विभूषणको सिफारिस
- प्रदेशस्तरमा सार्वजनिक विदा, उत्सव, उर्दी आदिको व्यवस्थापन
- प्रदेशस्तरमा दिगो शान्ति व्यवस्थापन तथा द्वन्दबाट पीडित तथा विस्थापित व्यक्तिको पुनस्थापना सम्बन्धी
- सत्यनिरूपण तथा मेलमिलाप र वेपत्ता पारिएका व्यक्ति सम्बन्धी
- प्रदेशस्तरको विद्युतीय संचार माध्यम संचालन (रेडियो, एफ. एम. तथा टेलिभिजन समेत) सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा अनुमति, इजाजत र नवीकरण
- प्रदेशस्तरमा तारयुक्त र ताररहित ब्रोडब्याण्ड पूर्वाधारको विकास, व्यवस्थापन र नियमन
- प्रदेशस्तरमा सूचना प्रविधिको प्रवर्धन, सूचना प्रविधि पार्कको निर्माण, सञ्चालन र नियमन
- प्रदेशभित्र टेलिसेन्टर संचालन, व्यवस्थापन र नियमन
- प्रदेशस्तरका इन्टरनेट सेवा र अनलाइन तथा अन्य प्रविधिमा आधारित संचार माध्यमको दर्ता, अभिलेख, अनुमति, नविकरण, अनुगमन र नियमन
- साइबर सुरक्षा अनुगमन
- छापा संचार माध्यमको दर्ता, अनुमति, आचार संहिता निर्धारण र अनुगमन, अभिलेखाङ्कन, बर्गीकरण, सञ्चालन र नियमन
- प्रेससूचना प्रवाह, सूचना सामग्रीको उत्पादन, प्रकाशन र वितरण
- श्रमजीवि सञ्चारकर्मीहरूको न्यूनतम पारिश्रमिक अनुगमन
- प्रदेशस्तरीय प्रेस रजिष्ट्रार सम्बन्धी
- केबुल वितरणको इजाजत, नवीकरण र नियमन
- सूचनाको हक सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्डको तर्जुमा र कार्यान्वयन
- चलचित्र निर्माण, हल संचालन तथा प्रदर्शन अनुमति र नियमन
- प्रदेश सरकारले गर्नु पर्ने तर कुनै मन्त्रालयलाई नतोकिएको कार्य

६. संगठन संरचना र स्वीकृत दरबन्दी:

६.१ आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयको सांगठनिक संरचना

६.२ आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयको स्वीकृत दरबन्दी

क्र.सं.	पद	सेवा	समूह	श्रेणी/तह	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	रिक्त	कैफियत
१.	प्रदेश सचिव	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	रा.प.प्रथम	१		
२.	उपसचिव	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	रा.प.द्वितीय	२	१	
३.	उपसचिव	न्याय	कानून	रा.प.द्वितीय	१		
४.	शाखा अधिकृत	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	रा.प.तृतीय	६	२	
५.	लेखा अधिकृत	प्रशासन	लेखा	रा.प.तृतीय	१		
६.	कानून अधिकृत	न्याय	कानून	रा.प.तृतीय	२		
७.	नायब सुब्बा	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	रा.प.अनं.प्रथम	९		ना.सु.-१ निलम्बन परेको ।
८.	कम्प्युटर अपरेटर	विविध		रा.प.अनं.प्रथम	४	१	
९.	सह लेखापाल	प्रशासन	लेखा	रा.प.अनं.द्वितीय	१		
१०.	खरिदार	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	रा.प.अनं.द्वितीय	१		
११.	हलुका सवारी चालक				४		
१२.	कार्यालय सहयोगी				६		
	जम्मा				३८		

स्रोत: आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय

७. चालु र पूँजीगत खर्च शीर्षकको प्रगति विवरण:

रकम रु.मा

मन्त्रालयको प्रगति			
शीर्षक	विनियोजित	खर्च	प्रतिशत
चालु	६३७१०००००	४९३५९७७१७	७७.४८
पुजीगत	११९६००००००	५५०२११३५१.३	४६
जम्मा	१८३३१०००००	१०४३८०९०६८.३	५६.९४
संचार रजिष्टारको कार्यालयको प्रगति			
चालु	२०००००००	१०२६०७००	५१.३
पुजीगत	१०००००००	७७८२७४०	७७.८३
जम्मा	३०००००००	१८०४३४४०	६०.१४
एकमुष्ट प्रगति	१८६३१०००००	१०६१८५२५०८.३	५६.९९

स्रोत: आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय

८. आ.व. २०७६/७७ मा स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमको प्रगति विवरण

रकम रु.मा

क्र.सं	ब.उ.शी.नं	ख.शी.नं	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		
					खर्च	प्रगति(%)	
						भौतिक	वित्तीय
१	३१४०००११३	२२५२९	प्रदेश राजपत्र प्रकाशन	३००००००	७६२३२८		२५.४१
२			ऐन कानून पुस्तक प्रकाशन	१५०००००	७८०३३०		५२.०२
३			प्रदेश राजपत्र एन कानून अभिलेखिकरण	६०००००	१९२१९०		३२.०३
४			कानून पुस्तक खरिद	२०००००			०.००

क्र.सं	ब.उ.शी.नं	ख.शी.नं	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		
					खर्च	प्रगति(%)	
						भौतिक	वित्तीय
५	३१४०००११३	२२५२९	द्वन्द्व पिडित तथा विस्थापित	५०००००००	१९३०८४००		३८.६२
६			अन्तर प्रदेश भ्रमण	६०००००			०.००
७			प्रदेश सुरक्षा निति	६०००००			०.००
८			कानुन मस्यौदा बैठक	२००००००	८१७२२५		४०.८६
९	३१४०००११३	२२५२९	कानुन मस्यौदा उपमिति बैठक	१८०००००	१०१२१२५		५६.२३
१०			कानुन निर्माण परामर्श खरिद	१५०००००			०.००
११			कानुन तर्जुमा छलफल	२००००००	४८०८११		२४.०४
१२			तलब भत्ता	३७१८३०००	३९६६६७८९		८५.१६
१३	३१४०००११३	२२५२९	छनौट तथा सिफारिस	१४४७०००	१४४५०००		९९.८६
१४			अनुगमन तथा मूल्यांकन	३००००००	१४४८५४०		४८.२८
१५			अभिमुखिकरण तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम	४५८००००	१८६३५९६		४०.६९
१६			चाडपर्व खर्च	३३५६०००			०.००
१७			सम्मान र पदक पुरस्कार	२७२५०००			०.००
१८	३१४०००११३		आर्थिक सहायता	५००००००			०.००
			जम्मा	१२१०९१०००	५९७७७३३४		४९.३७
१९	३१४०००११३	२२५१२	कैदीबन्दीलाई क्षमता विकास कार्यक्रम	५०००००	०		०.००

क्र.सं	ब.उ.शी.नं	ख.शी.नं	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		
					खर्च	प्रगति(%)	
						भौतिक	वित्तीय
२०			महिला पत्रकार क्षमता अभिवृद्धि	१५०००००	१३६३११		९.०९
२१			न्यायिक समितिका पदाधिकारी तालिम	१००००००			०.००
२२			कानून तर्जुमा सम्बन्धी तालिम	३०००००			०.००
२३			कारागारमा उत्पादित सामग्री बजारीकरण	३०००००			०.००
२४			रेडियो टेलिभिजन र अनलाईनमा कार्यरत पत्रकार	८३००००			०.००
२५			विपद सचेतना कार्यक्रम	४५००००	९७७४५		२१.७२
२६			प्रदेश भित्रका सडक सुरक्षा तथा सचेतना	३०००००	११५५००		३८.५
२७			लागू औषध विरुद्धको सचेतना कार्यक्रम	३०००००			०.००
२८			मानव वेचविखन लैङ्गिक तथा घरेलु हिंसा	३०००००			०.००
२९			सूचनाको हक सम्बन्धि अन्तरक्रिया	२०००००			०.००
३०			प्रतिलिपि अधिकार गोष्ठी	३०००००			०.००
३१			मानव अधिकार प्रवर्धन	३०००००			०.००

क्र.सं	ब.उ.शी.नं	ख.शी.नं	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		
					खर्च	प्रगति(%)	
						भौतिक	वित्तीय
३२	३१४०००११३	२२५१२	सुरक्षा गोष्ठी संचालन	१००००००	६११८०४		६१.१८
३३			नागरिक शिक्षाका लागि प्रदेश जागरण	७८०००००			०.००
३४			जम्मा	१५३८००००	९६१३६०		६.२५
			कार्यक्रम खर्च	३३६००००	२२०२५८०		६५.५५
३५		२२५२२					

स्रोत: आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय

९. सङ्कलन भएको राजस्व

रकम रु.मा

क्र.सं.	कर राजस्व		गैरकर राजस्व	
	शीर्षक	संकलित रकम	शीर्षक	संकलित रकम
१			१४२२९	६३,३५७/-
२			१५१११	७,९९,०००/-
		कुल		८,६२,३५७/-

स्रोत: आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय

१० वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्यको प्रगति विवरण-

क्र.सं.	बजेट वक्तव्यको बुदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
१	बुदा नं.१५४	प्रदेश अनुसन्धान व्यूरो स्थापना र सञ्चालन	हुन नसकेको ।
२	बुदा नं.१५३-	प्रहरी चौकी भवन निर्माण	६ वटा प्रहरी चौकी भवन निर्माण कार्यसम्पन्न, ४० वटा निर्माणाधिन, १ निर्माण कार्य सुरु नभएको । जम्मा प्रगति प्रतिशत-८४.५१
३	बुदा नं.१५६	नागरिक शिक्षाका लागि प्रदेश जागरण	हुन नसकेको ।
४	बुदा नं.१५७	कैदीबन्दीलाई क्षमता विकास कार्यक्रम	हुन नसकेको ।
५	बुदा नं.१५९	महिला पत्रकार क्षमता अभिवृद्धि	९.०९ वित्तिय प्रगति
६	बुदा नं.१५५	प्रदेश सरकारको पहिचान निःशुल्क जनसहायता अभियान	११६ वटा स्थानीय तहमा (महानगरपालिका बाहेक) निशुल्क कानूनी सहायताका लागि कानूनी सहजकर्ता छनौट गरी नियुक्ती, अभिमुखीकरण कार्य सम्पन्न भई असार मसान्तसम्म कार्यरत रहेको ।
७	बुदा नं.१६०-	द्वन्द्वपिडित तथा विस्तापित परिवारका लागि सहायता लगायतका कार्यक्रम रु ५ करोड ।	४८ वटा स्थानीय तहका ६८० जनालाई रु.२,०४,००,०००/- निकासा ।

क्र.सं.	बजेट वक्तव्यको बुदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
८	बुदा नं.१६१	शान्ति पार्क निर्माण	शान्ति पार्क निर्माण कार्यविधि, २०७६ निर्माण भई स्थानीय तहसँगको साझेदारीमा सञ्चालन गर्न प्रस्ताव संकलन गरी कार्यविधि अनुरूप थप कागजात माग गरीएको (कार्यविधि अनुरूप स्थानीय तहबाट आएका प्रस्तावहरू मापदण्ड भित्र नपरेको)
९	बुदा नं.१६२	अन्यसार्वजनिक निर्माण	१९ वटा स्थानीय तहसँगको साझेदारीमा न्यायीक समितिको इजलास निर्माणभएको ।

स्रोत: आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय

११.आ.व.२०७६/०७७ मा सम्पादन भएका महत्वपूर्ण कार्यहरू-

- ऐन-१९, नियमावली -७, सूचना-१४, निर्देशिका/कार्यविधि-९, अध्यादेश-३, अनुसूची संशोधन-३, गरी जम्मा ५५ प्रकाशन गरिएको ।
- प्रदेश विपद व्यवस्थापन नीति तथा रणनीतिक कार्ययोजना तर्जुमा भई स्वीकृत भएको ।
- प्रेस मेशिन खरिद गरी मन्त्रालयबाट राजपत्र प्रकाशन शुरु गरिएको ।
- प्रदेश सरकारबाट रु.४० करोडको कोरोना भाइरस कन्ट्रोल एण्ड ट्रिटमेन्ट कोष स्थापना गरी असार मसान्त सम्म रु.४४ करोड ४० लाख २४ हजार ७३० जम्मा भै रु १३ करोड ६७ लाख खर्च गरिएको ।
- प्रदेश प्रहरी ऐन तर्जुमा भै प्रदेश सभाबाट पारित भएको ।

१२. आ.व. २०७६/०७७ मा निर्माण गरिएका ऐन, नियम, निर्देशिका, मापदण्ड एवं कार्यविधिहरूको विवरण

१. ऐन तथा अध्यादेशहरू

क्र.सं.	विषय	मिति	सङ्ख्या	अतिरिक्ताङ्क
१.	विभूषण सिफारिस तथा सम्मान र पदक सम्बन्धी ऐन, २०७६	२०७६।०४।०३		११
२.	प्रदेश आर्थिक (पहिलो संशोधन) ऐन, २०७६	२०७६।०४।०३		१२
३.	प्रदेश जलचर संरक्षण र व्यवस्थापन ऐन, २०७६	२०७६।०५।०४		१४(क)
४.	प्रदेश सभा सचिवालय सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको (पहिलो संशोधन) ऐन, २०७६	२०७६।०५।१९		१६
५.	प्रदेश सवारी तथा यातायात (पहिलो संशोधन) ऐन, २०७६	२०७६।०५।१९		१७
६	मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान ऐन, २०७६	२०७६।०६।०२		१८(अ)
७	प्रदेश राष्ट्रिय बन ऐन, २०७६	२०७६।०६।०२		१८(क)
८.	प्रदेश लोक सेवा आयोग ऐन, २०७६	२०७६।०६।२८		२३
९	प्रदेश सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०७६	२०७६।०७।१४		२५

क्र.सं.	विषय	मिति	सङ्ख्या	अतिरिक्ताङ्क
१०.	सार्वजनिक, निजी, सहकारी साझेदारी ऐन, २०७६	२०७६।०७।१४		२६
११.	प्रादेशिक व्यापार व्यवसाय सम्बन्धी ऐन, २०७६	२०७६।०७।२२		२७
१२.	प्रदेश औद्योगिक व्यवसाय ऐन, २०७६	२०७६।०९।१८		३१
१३	प्रदेश दुग्ध विकास बोर्ड(पहिलो संशोधन) ऐन, २०७६	२०७६।१०।२८		३६(क)
१४	प्रदेश लोक सेवा आयोग (पहिलो संशोधन) अध्यादेश, २०७६	२०७६।०८।१५		२८
१५	प्रदेश लोक सेवा आयोग (पहिलो संशोधन) ऐन, २०७६	२०७६।११।१९		३८
१६.	प्रदेश युवा परिषद ऐन २०७६,	२०७७।०१।०३		४१(क)
१७	स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधा सम्बन्धी (पहिलो संशोधन) ऐन, २०७६	२०७७।०१।०३		४२
१८	वातावरण संरक्षण अध्यादेश, २०७७	२०७७।०१।२९		२
१९	प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन (पहिलो संशोधन) ऐन, २०७७	२०७७।०२।०२		३
२०	प्रदेश सूचनाको हक सम्बन्धी (पहिलो संशोधन) ऐन, २०७७	२०७७।०२।२६		५
२१	विनियोजन ऐन, २०७७	२०७७।०३।२५		६
२२	आर्थिक ऐन, २०७७	२०७७।०३।२५		७

२. नियमावलीहरु

क्र.सं.	विषय	मिति	सङ्ख्या	अतिरिक्ताङ्क
१	प्रदेश सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०७६	२०७६।०४।०६		१३(क)
२	प्रदेश सार्वजनिक खरिद(पहिलो संशोधन) नियमावली, २०७६	२०७६।०६।०७		१९
३	प्रदेश पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम सञ्चालन) (कार्यविधिनियमावली, २०७६	२०७६।६।१५		२२
४	प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०७६	२०७६।०८।०५		२७(ख)
५	प्रदेश पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम(सञ्चालन कार्यविधि) (पहिलो संशोधन) नियमावली, २०७६	२०७६।०८।२३		३०
६	प्रदेश स्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०७६	२०७६।०९।२७		३४
७	प्रदेश लोक सेवा आयोग नियमावली, २०७६	२०७६।१२।०७		४०(क)

३. निर्देशिका तथा कार्यविधिहरु

क्र.सं.	विषय	मिति	सङ्ख्या	अतिरिक्ताङ्क
१.	प्रदेश राजपत्र प्रकाशन सम्बन्धी निर्देशिका, २०७६	२०७६।०४।०६		१३
२.	प्रदेश एकीकृत अनुदान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७६	२०७६।०५।०४		१४(ग)

३.	प्रदेश निजामती कर्मचारीको पदस्थापन,सर्वा तथा काज सम्बन्धी कार्यविधि,२०७६	२०७६।०६।०७		२०
४.	सङ्गठन संरचना तथा दरबन्दी व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि,२०७६	२०७६।०६।१५		२१
५.	जिल्ला समन्वय समितिलाई उपलब्ध गराइने बजेट तथा अनुदान रकम खर्चसम्बन्धी कार्यविधि,२०७६	२०७६।०७।०५		२४
६.	जनता आवास कार्यक्रम कार्यान्वयन(पहिलो संशोधन) कार्यविधि,२०७६	२०७६।०८।२३		२९
७.	मुख्यमन्त्री जनता स्वास्थ्य परीक्षण कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि,२०७६	२०७६।०८।२३		३०(क)
८.	कोरोना भाइरस संक्रमण,रोकथाम,नियन्त्रण तथा उपचार सहयोग कार्यविधि,२०७६	२०७६।१२।१६		४१
९.	एकीकृत बस्ती विकास कार्यविधि, २०७७	२०७७।१।४		१

४. ऐन र नियमावलीको अनुसूचीमा भएको संशोधन

क्र.सं.	विषय	मिति	सङ्ख्या	अतिरिक्ताङ्क
१.	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीको पारिश्रमिक र सुविधा सम्बन्धी ऐन,२०७५ अनुसूची हेरफेर	२०७६।०४।१४		१४(क)
२.	प्रदेश सभाका पदाधिकारीको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ को अनुसूची हेरफेर सम्बन्धी सूचना	२०७६।०७।२९		२७(क)
३.	प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ को अनुसूची हेरफेर	२०७७।०३।१९		५(क)

५. प्रदेश प्रमुखको कार्यालयका सूचनाहरू

क्र.सं.	विषय	मिति	सङ्ख्या	अतिरिक्ताङ्क
१.	मुख्य न्यायाधिवक्ता नियुक्ति सम्बन्धी सूचना	२०७६।०४।०८		१४
२.	प्रदेश लोक सेवा आयोग अध्यक्ष नियुक्ति सम्बन्धी सूचना	२०७६।०७।२९		२७(ख)
३.	प्रदेश लोक सेवा आयोग सदस्य नियुक्ति सम्बन्धी सूचना	२०७६।१०।०५		३५
४.	मन्त्रिपरिषद्को पुनर्गठन सम्बन्धी सूचना	२०७६।११।०५		३७
५.	बागमती प्रदेश सभाको प्रदेश सचिव नियुक्ति सम्बन्धी सूचना	२०७६।११।२१		३९

६. मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयका सूचना

क्र.सं.	विषय	मिति	सङ्ख्या	अतिरिक्ताङ्क
१.	कार्यालयको नाम लेटरप्याड र छाप सम्बन्धी सूचना	२०७६।१०।२८		३६

७. प्रदेश सभा सचिवालयका सूचनाहरू

क्र.सं.	विषय	मिति	सङ्ख्या	अतिरिक्ताङ्क
१.	प्रदेश सभाको चौथो अधिवेशन अन्त्य सम्बन्धी सूचना	२०७६।०५।२५		१८
२.	प्रदेशको नामाकरण गर्ने र राजधानी तोक्ने सम्बन्धी सूचना	२०७६।०९।२७		३२

क्र.सं.	विषय	मिति	सङ्ख्या	अतिरिक्ताङ्क
३.	प्रदेश सभाको पाँचौ अधिवेशन आव्हान सम्बन्धी सूचना	२०७६।०९।१६	१	
४.	प्रदेश सभाको चालू पाँचौ अधिवेशन अन्त्य सम्बन्धी सूचना	२०७६।१२।०६		४०

९. उद्योग पर्यटन बन् तथा वातावरण मन्त्रालयका सूचनाहरू

क्र.सं.	विषय	मिति	सङ्ख्या	अतिरिक्ताङ्क
१.	अनुसन्धान तथा तहकिकात गर्न कर्मचारी तोक्ने सम्बन्धी सूचना	२०७६।०९।२३	२	
२.	निरीक्षण अधिकृतको रूपमा काम गर्न तोक्ने सम्बन्धी सूचना	२०७६।१२।१९	४	

१०. आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयका सूचना

क्र.सं.	विषय	मिति	सङ्ख्या	अतिरिक्ताङ्क.
१.	सार्वजनिक विदा सम्बन्धी सूचना	२०७६।०९।२७		३३

११. भूलसुधार सम्बन्धी सूचना

क्र.सं.	विषय	मिति	सङ्ख्या	अतिरिक्ताङ्क
१.	भूल सुधार सम्बन्धी सूचना	२०७६।१०।२२	३	

स्रोत: आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय

१३. विनियोजित रकम लक्ष्य अनुसार खर्च हुन नसक्नुका कारणहरु :

- आवश्यक ऐन/कानूनको निर्माण हुन नसकेको कारण लक्ष्य अनुरूप खर्च नभएको । (प्रदेश प्रहरी सवारी साधन खरिद)
- कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) का कारण बन्दाबन्दी भै कार्यक्रम सञ्चालन गर्न नसकिएको, बोलपत्र रद्द गरिएको ।
- शान्ति पार्क निर्माण- स्थानीय तहले साझेदारीका लागि जग्गाको व्यवस्था गरी प्रस्ताव पेश गर्न नसकेको ।

१४. आगामी कार्यदिशा

- प्रदेश प्रहरी कार्यालय गठन भई मन्त्रालय मार्फत प्रदेश प्रहरी संचालन र सुपरिवेक्षण हुँदा प्रदेशको शान्ति सुरक्षाको अवस्था थप सुदृढ हुने ।
- वार्षिक बजेट नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख भए बमोजिमको कार्यक्रमहरु समयमै स्वीकृत,कार्ययोजना निर्माण, अख्तियारी प्रदान, ठेक्का पट्टाका लगायतका कार्यहरु सम्पन्न गरी वार्षिक लक्ष्य हासिल गर्ने ।
- कार्य सम्पादन करार (मा. मन्त्रीज्यू र सचिवज्यू बीच, सचिवज्यू र सञ्चार रजिष्ट्रारज्यू बीच र सचिव र महाशाखा प्रमुख बीच) भएको ।

भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय

१. पृष्ठभूमि

२०७२ असोज ३ मा नेपालको संविधान लागू भए पश्चात् देशमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको सरकार रहेको छ । स्वीकृत कार्य विभाजन नियमावली अनुसार विभिन्न क्षेत्रहरूमा तीनवटै तहका सरकारहरूले गर्ने कार्य छुट्याइएको छ । सोही नियमावली बमोजिम यस बागमती प्रदेशका तेह जिल्लाहरूमा विभिन्न भौतिक संरचनाहरूको योजना तर्जुमा, स्वीकृति सहित आवश्यक विभिन्न अध्ययन अनुसन्धानका कार्यहरू गर्न यस मन्त्रालयको स्थापना भएको छ । यसका अतिरिक्त योजना निर्माण, संचालन तथा मर्मत सम्भार लगायतका कार्यहरू यस मन्त्रालय मातहतका कार्यालयहरूबाट हुने परिकल्पना गरिएको छ ।

२. दीर्घकालीन सोच

- विभिन्न भौतिक संरचनाहरूको विकास मार्फत् प्रदेशको दिगो विकास, समृद्धि, आर्थिक सामाजिक रूपान्तरण तथा स्वच्छ वातावरण कायम गर्ने ।

३. उद्देश्य

- प्रभावकारी, दिगो, भरपर्दो, सुरक्षित, वातावरणमैत्री र कम खर्चिलो यातायात सेवा मार्फत् आर्थिक क्रियाकलाप विस्तार र सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता बढाउनुको साथै संघ र प्रदेश, प्रदेश र प्रदेश बीच तथा प्रदेश र स्थानीय तह बीच सम्बन्ध विस्तार गर्नु प्रमुख उद्देश्य हो ।
- सिंचित क्षेत्र वृद्धि गर्नुका साथै जलस्रोतको बहुउद्देश्यीय, अन्तरजलाधार र जलाशययुक्त आयोजना र भूमिगत सिंचाई आयोजनाहरूलाई अघि बढाउने ।
- विकसित सिंचाइ प्रणालीमा व्यवस्थापन सुदृढीकरण गरी दिगोपना बढाउनु ।
- सिंचाइको आवश्यकता भएको स्थान र समयमा निर्बाध रूपमा पानीको उपलब्धता बढाउनु ।
- जलविद्युत् सेवाको विस्तार गरी सबै घरपरिवार र क्षेत्रको सहज पहुँच सुनिश्चित गर्नु ।
- व्यवस्थित बस्ती विकास गरी सबैका लागि सुलभ, सुरक्षित र वातावरणमैत्री आवासको प्रवर्द्धन गर्नु ।
- आधारभुत सुविधायुक्त, व्यवस्थित, सुरक्षित एवम् पहिचानयुक्त शहरको विकास गर्नु ।
- आर्थिक अवसरहरूको सिर्जना गरी रोजगारी अभिवृद्धि गरी शहरी क्षेत्रको विकास गर्नु ।

- प्रदेशका सबै नागरिकहरूलाई आधारभूत स्तरको खानेपानी तथा सरसफाई सेवा उपलब्ध गराउनु ।
- मध्यम तथा उच्च स्तरको खानेपानी तथा सरसफाई सेवा विस्तार गर्नु ।
- मानव बसोबासका प्रमुख क्षेत्रहरूमा सरसफाई प्रवर्द्धन गर्नु ।

४. रणनीति

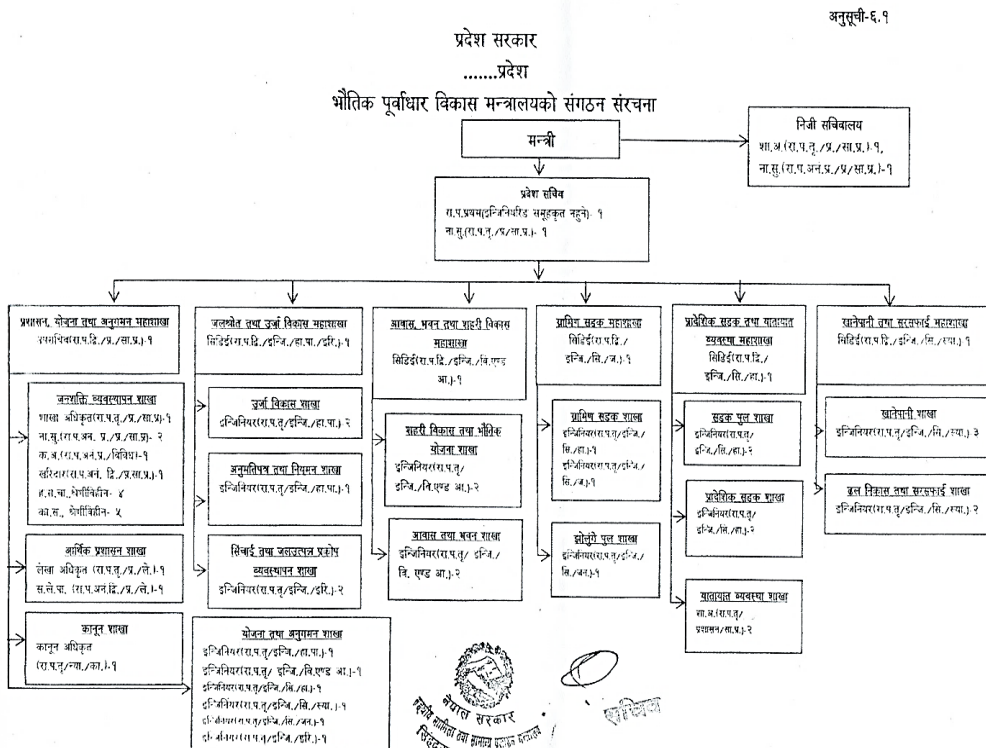
- पूर्वाधारहरूको निर्माण गरी सबै नागरिकलाई सर्वसुलभ खानेपानी सेवाको पहुँच सुविधायुक्त, व्यवस्थित र पहिचानयुक्त बस्ती विकास गर्ने, विद्युतमा आत्मनिर्भरता, कृषि उत्पादकत्व तथा उत्पादनमा वृद्धि तथा सडक सञ्चालनको विस्तार गर्ने ।

५. कार्यजिम्मेवारी :

- प्रदेशस्तरको ऊर्जा, विद्युत्, सिंचाइ, खानेपानी, जल उत्पन्न प्रकोप (नदी तथा पहिरो) व्यवस्थापन सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान, नीति, कानून, मापदण्ड, गुरुयोजना, योजना तथा आयोजना निर्माण, कार्यान्वयन, सञ्चालन, मर्मत सम्भार, समन्वय र नियमन,
- प्रदेशस्तरमा ऊर्जा, विद्युत्, सिंचाइ तथा खानेपानी सम्बन्धी सेवाको गुणस्तर र सेवा शुल्कको आधार निर्धारण र नियमन,
- ऊर्जा, विद्युत्, सिंचाइ सेवा विस्तारमा निजी क्षेत्रको सहभागिता र लगानी प्रवर्द्धन सम्बन्धी नित तथा मापदण्ड निर्धारण र नियमन,
- राष्ट्रिय जलस्रोत नीति र संघीय योजना बमोजिम प्रदेश सीमा नदीका जलउपयोग सम्बन्धी आयोजनाको पहिचान, निर्माण, संचालन, सम्भार र व्यवस्थापन,
- प्रदेशभित्रको जलस्रोत उपयोग तथा नदी संरक्षण सम्बन्धी योजना तथा गुरु योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनगमन तथा मूल्यांकन,
- प्रदेशभित्रको जलस्रोत उपयोग हुने आयोजनाहरूको अध्ययन, सर्वेक्षण, तयारी, कार्यान्वयन, अनुगमन र सञ्चालनमा समन्वय,
- प्रदेशस्तरमा जलाधार संरक्षण तथा जलउपयोग नीतिको तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, प्रविधि विकास र व्यवस्थापन,
- मौसम र जलमापन सञ्चार सञ्जाल व्यवस्थापन,
- जलगुण तथा वायुगुण सम्बन्धी प्रयोगशाला व्यवस्थापन,
- प्रदेशस्तरको यातायात सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र योजनाको तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, अध्ययन अनुसन्धान र नियमन,

- प्रदेशभित्रको सवारी दर्ता र नवीकरण, चालक अनुमति र नवीकरण,
- प्रदेशभित्र सार्वजनिक यातायातको रुट अनुमति, मापदण्ड, गुणस्तर र भाडा दर निर्धारण र अनुगमन तथा नियमन,
- वातावरणमैत्री, अपाङ्गतामैत्री र लैङ्गिकमैत्री यातायात प्रणालीको प्रवर्द्धन,
- प्रदेश तहमा यातायात सुरक्षा र सवारी प्रदुषण नियन्त्रण सम्बन्धी योजना निर्माण र कार्यान्वयन
- रन्जुमार्ग, जलमार्ग लगायतका वैकल्पिक यातायात प्रविधिको यातायात प्रविधिको प्रवर्द्धन, सम्भाव्यता अध्ययन, आयोजना कार्यान्वयन, सञ्चालन र व्यवस्थापन,
- प्रदेश लोकमार्ग, सडक, पुल, झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा र निर्माण, स्तरोन्नति, मर्मत सम्भार, तथ्याङ्क व्यवस्थापन, सडक प्रविधि सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान, यातायात सुरक्षा, कार्यान्वयन र नियमन तथा सडक अधिकार क्षेत्र (राइट अफ वे) को संरक्षण,
- प्रदेशस्तरका सरकारी कार्यालयहरूको भौतिक व्यवस्थापन र निर्माण सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन,
- प्रदेश मुख्यमन्त्री, सभामुख, मन्त्री, उपसभामुख, प्रदेश सचिव तथा सचिवहरूको निवास व्यवस्थापन,
- प्रदेशभित्रको सहरी विकास योजना तर्जुमा, सहरी पूर्वाधार निर्माण, सञ्चालन, मर्मत सम्भार र आवास तथा भवन सम्बन्धी योजनाहरूको कार्यान्वयन र मार्ग निर्देशन,
- प्रदेशभित्र उपयुक्त भवन निर्माण प्रविधिको प्रवर्द्धन,
- प्रदेशस्तरमा राष्ट्रिय भवन संहिताको कार्यान्वयन र नियमन,
- प्रदेशको राजधानी र प्रादेशिक शहरको विकास, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, संयोजन र पूर्वाधार निर्माण,
- सुरक्षित बसोबास, जग्गा एकीकरण (ल्याण्ड पूलीङ्ग), घर एकीकरण (हाउस पूलीङ्ग) सम्बन्धी नीति तर्जुमा र कार्यान्वयन,
- प्रदेशस्तरमा खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन, सेवाको शुल्क निर्धारण, योजना, आयोजना कार्यान्वयन तथा सञ्चालन, संभार र नियमन,
- खानेपानी तथा सरसफाई सेवा विस्तरमा निजी क्षेत्रको सहभागिता प्रवर्द्धन सम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन,
- सर्वसाधारणलाई स्वच्छ खानेपानीको उपलब्धता र खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छतामा पिछडिएको वर्गको पहुँच सुनिश्चितता ।

६. संगठन संरचना तथा स्वीकृत दरबन्दी तेरिज

मन्त्रालय मातहत रहेका महाशाखा र शाखाहरू

❖ प्रशासन, योजना तथा अनुगमन महाशाखा

- जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा
- योजना तथा अनुगमन शाखा
- आर्थिक प्रशासन शाखा
- कानून शाखा

❖ जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास महाशाखा

- ऊर्जा विकास शाखा
- अनुमतिपत्र तथा नियमन शाखा
- सिंचाइ तथा जलउत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन शाखा

- ❖ **आवास, भवन तथा शहरी विकास महाशाखा**
  - शहरी विकास तथा भौतिक योजना शाखा
  - आवास तथा भवन शाखा
- ❖ **ग्रामीण सडक महाशाखा**
  - ग्रामीण सडक शाखा
  - झोलुङ्गे पुल शाखा
- ❖ **प्रादेशिक सडक तथा यातायात व्यवस्था महाशाखा**
  - सडक पुल शाखा
  - प्रादेशिक सडक शाखा
  - यातायात व्यवस्था शाखा
- ❖ **खानेपानी तथा सरसफाई महाशाखा**
  - खानेपानी शाखा
  - ढल निकास तथा सरसफाई शाखा

मन्त्रालय मातहत रहेका कार्यालयहरू

- ❖ यातायात पूर्वाधार निर्देशनालय- १ वटा
- ❖ पूर्वाधार विकास कार्यालयहरू-६ वटा
- ❖ प्रादेशिक सडक डिभिजन कार्यालयहरू-२ वटा
- ❖ जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजनहरू-१३ वटा
- ❖ भूमिगत जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन- २ वटा
- ❖ शहरी विकास तथा भवन कार्यालयहरू-५ वटा
- ❖ खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजनहरू-५ वटा
- ❖ यातायात व्यवस्था कार्यालयहरू- १० वटा
- ❖ नारायणी लिफ्ट खगेरी सिंचाई व्यवस्थापन कार्यालय-१ वटा

जम्मा कार्यालय संख्या: ४५ वटा

६. मन्त्रालय र मातहतका कार्यालयहरूको स्वीकृत दरबन्दी र पदपूर्तिको संख्यागत विवरण

क्र.सं.	कार्यालयको नाम र ठेगाना	स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ति	रिक्त	कैफियत
१.	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय, हेटौँडा	५५	३९	१६	
२.	यातायात पूर्वाधारनिर्देशनालय, हेटौँडा, मकवानपुर	२३	१२	११	
३.	शहरी विकास तथा भवन कार्यालय, काभ्रेपलान्चोक	१४	९	५	

क्र.सं.	कार्यालयको नाम र ठेगाना	स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ति	रिक्त	कैफियत
४.	शहरी विकास तथा भवन कार्यालय, काठमाण्डौ	१४	१२	२	
५.	शहरी विकास तथा भवन कार्यालय, नुवाकोट	१४	७	७	
६.	शहरी विकास तथा भवन कार्यालय, मकवानपुर	१४	१०	४	
७.	शहरी विकास तथा भवन कार्यालय, सिन्धुली	१४	५	९	
८.	यातायात व्यवस्था कार्यालय सानाठुला सवारी, एकान्तकुना, ललितपुर	६२	५५	७	
९.	यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारीचालक अनुमतिपत्रएकान्तकुना, ललितपुर	३८	२९	९	
१०.	यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारीचालकअनुमतिपत्र, जगाती, भक्तपुर	३५	३३	२	
११.	यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारीचालकअनुमतिपत्र, सुकेधारा, काठमाण्डौ	३५	३३	२	
१२.	यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारीचालकअनुमतिपत्र, ठुलो भन्याङ, काठमाण्डौ	३५	३२	३	
१३.	यातायात व्यवस्था कार्यालय मोटरसाईकल, गुर्जुधारा, काठमाण्डौ	५५	४८	७	
१४.	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय, हेटौडा, मकवानपुर	८	८	०	
१५.	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय, भरतपुर, चितवन	८	८	०	
१६.	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय, सल्लाघारी, भक्तपुर	९	९	०	
१७.	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय, सानोभन्याङ, काठमाण्डौ	१०	१०	०	
१८.	भूमिगत जलश्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजनकार्यालय, चितवन	१०	१०	०	
१९.	भूमिगत जलश्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजनकार्यालय, काभ्रेपलान्चोक	१०	१०	०	
२०.	पूर्वाधार विकास कार्यालय, काभ्रेपलान्चोक	१८	१७	१	
२१.	पूर्वाधार विकास कार्यालय, नुवाकोट	१८	१३	५	
२२.	पूर्वाधार विकास कार्यालय, सिन्धुपाल्चोक	१८	१४	४	
२३.	पूर्वाधार विकास कार्यालय, ललितपुर	१८	१७	१	

क्र.सं.	कार्यालयको नाम र ठेगाना	स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ति	रिक्त	कैफियत
२४.	पूर्वाधार विकास कार्यालय, चितवन	१८	१४	४	
२५.	पूर्वाधार विकास कार्यालय, रामेछाप	१८	१४	४	
२६.	नारायणी लिफ्ट खंगेरी सिंचाइ व्यवस्थापन कार्यालय, चितवन	१३	१३	०	
२७.	जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, काठमाण्डौं	११	११	०	
२८.	जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, भक्तपुर	११	११	०	
२९.	जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, धादिङ्ग	११	११	०	
३०.	जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, दोलखा	११	११	०	
३१.	जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, काभ्रेपलान्चोक	११	११	०	
३२.	जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, ललितपुर	११	११	०	
३३.	जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, मकवानपुर	११	११	०	
३४.	जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, नुवाकोट	११	११	०	
३५.	जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, रामेछाप	११	१०	१	
३६.	जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, सिन्धुली	११	१०	१	
३७.	जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, सिन्धुपाल्चोक	११	११	०	
३८.	जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय, चितवन	१४	१३	१	
३९.	जलस्रोत तथा सिंचाइ सब-डिभिजन कार्यालय, रसुवा	७	७	०	

क्र.सं.	कार्यालयको नाम र ठेगाना	स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ति	रिक्त	कैफियत
४०.	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन नं.२, धादिङ्ग	२१	१८	३	
४१.	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन नं३ ., सिन्धुपाल्चोक	२१	१५	६	
४२.	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन नं४ ., रामेछाप	२१	१६	५	
४३.	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन नं५ ., भक्तपुर	२२	२१	१	
४४.	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन नं ., १ .मकवानपुर	२१	१७	४	
४५.	प्रादेशिक डिभिजन सडक कार्यालय, खुर्कोट, सिन्धुली	३१	३१	०	
४६.	प्रादेशिक डिभिजन सडक कार्यालय, नुवाकोट	३१	३१	०	
	जम्मा	२६६	७६९	१२५	

स्रोत: भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय

७.चालु र पूँजीगत खर्च शीर्षकको प्रगति विवरण

रकम रु. हजारमा

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	व.उ.शि.नं.	कुल बजेट	खर्च	खर्च प्रतिशत
क	प्रादेशिक		१४१६२१९०	८६१३१००	६०.८२
१	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय (चालु)	३३७०००११३	३०१२८५	३५६४२.१९३	११.८३
२	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय (पूँजीगत)	३३७०००११४	६२५६१५	१३८३२७.१६४	२२.११
३	प्रदेश पूर्वाधार विकास कार्यक्रम (चालु)	३३७०००१४३	१४७३२	८४६०.५१३	५७.४३
४	प्रदेश पूर्वाधार विकास कार्यक्रम (पूँजीगत)	३३७०००१४४	१९६५२६८	१४३१३२२.८७१	७२.८३
५	यातायात पूर्वाधार निर्देशनालय (चालु)	३३७०१०११३	२१५६७	१०५२८.३३२	४८.८२
६	यातायात पूर्वाधार निर्देशनालय (पूँजीगत)	३३७०१०११४	४७९९००	२३५४९७.६१८	४९.०७
७	पूर्वाधार विकास कार्यालयहरू (चालु)	३३७०१०१२३	१११४६०	८२९६९.०९८	७४.४३
८	पूर्वाधार विकास कार्यालयहरू (पूँजीगत)	३३७०१०१२४	५८६०३८५	३२२९२७५.६२६	५५.१०
९	यातायात व्यवस्था कार्यालयहरू (चालु)	३३७०२०११३	२२३२७१	२०१९४५.४२	९०.४५
१०	यातायात व्यवस्था कार्यालयहरू (पूँजीगत)	३३७०२०११४	१६७००	१४३९१.९५	८६.१८
११	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालयहरू (चालु)	३३७०२०१२३	४९५०७	४०२३९.८१८	८१.२८
१२	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालयहरू (पूँजीगत)	३३७०२०१२४	७१००	५६९६.१६७	८०.२३
१३	जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालयहरू (चालु)	३३७०३०११३	१७५९४८	१४१२०६.१३७	८०.२५

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	ब.उ.शि.नं.	कुल बजेट	खर्च	खर्च प्रतिशत
१४	जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालयहरू (पूँजीगत)	३३७०३०११४	१४७९०२५	११४१२१२.७१७	७७.१६
१५	भूमिगत जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालयहरू (चालु)	३३७०३०१२३	१७७६६	१६९६२.९	९५.४८
१६	भूमिगत जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालयहरू (पूँजीगत)	३३७०३०१२४	१६६३००	८८११८.७६६	५२.९९
१७	शहरी विकास तथा भवन कार्यालयहरू (चालु)	३३७०४०११३	७४५६९	४४७७१.७२९	६०.०४
१८	शहरी विकास तथा भवन कार्यालयहरू (पूँजीगत)	३३७०४०११४	१०४६२००	४४७९६४.७६२	४२.८२
१९	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजनहरू (चालु)	३३७०५०११३	११५१४१	१०१४२८.७९७	८८.०९
२०	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजनहरू (पूँजीगत)	३३७०५०११४	१४१०४५१	११९७१४५.४२२	८४.८
	प्रादेशिक चालुतर्फको जम्मा		११०५२४६	६८४१४६.९३७	६१.९०
	प्रादेशिक पूँजीगत तर्फको जम्मा		१३०५६९४४	७९२८९५३.०६३	६०.७३
ख	संघ सशर्त अनुदान	३३७००१२०	५९०८०९१	४२१८७५.०१	७१.४१
१	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय (संघ सशर्त अनुदान) (चालु)	३३७००१२०३	२५०३९२	८९५४०.४०९	३५.७६
२	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय (संघ सशर्त अनुदान) (पूँजीगत)	३३७००१२०४	५६५७६९९	४१२९१७४.५९६	७२.९८
	समग्रमा, चालुतर्फ (क+ख)		१३७०३७०	७८२१४७.८५९	५७.०
	समग्रमा, पूँजीगततर्फ (क+ख)		२०६७९९११	१३४८९४५.०५	६५.२३
	समग्रमा, भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय (क+ख)	३३७	२००७०२८१	१२८३१८१५	६३.९३

स्रोत: भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय

द. आ.व.२०७६/०७७ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमको प्रगति विवरण

रकम रु.हजारमा

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	खर्च शीर्षक नं.	कुल बजेट	आर्थिकवर्ष २०७६/०७७ को		
				खर्च	प्रगति प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
	३३७	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	२००७०२८१.००	१२८३१८१५.०१	७१.४३	६३.९३
क	३३७०००११	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	९२६९००.००	१७३९६९.३६	५५	१८.७७
१	२११११	पारिश्रमि कर्मचारी	२९७४४.००	१८६४०.३४		६२.६७

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	खर्च शीर्षक नं.	कुल बजेट	आर्थिकवर्ष २०७६/०७७ को		
				खर्च	प्रगति प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
२	२११२१	पोशाक	५५०.००	२८०.००		५०.९१
३	२११३२	महंगीभत्ता	१३२०.००	६८४.१३		५१.८३
४	२११३४	कर्मचारीको बैठक भत्ता	६३०.००	५९१.००		९३.८१
५	२११३९	अन्य भत्ता	४४०.००	३.२०		०.७३
६	२११४१	पदाधिकारी बैठक भत्ता	१२५.००	०.००		०.००
७	२१२१३	योगदानमा आधारित बीमा कोष खर्च	२६४.००	०.००		०.००
८	२२१११	पानी तथा विजुली	१२१२.००	१०७१.५३		८८.४१
९	२२११२	संचार महसुल	१६७२.००	२४९.०५		१४.९०
१०	२२२१२	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	१५७२.००	११४८.८०		७३.०८
११	२२२१३	सवारीसाधन मर्मत खर्च	१५३०.००	११८४.९८		७७.४५
१२	२२२१४	बिमा तथा नवीकरण खर्च	१०७६.००	४६५.३४		४३.२५
१३	२२२२१	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	६८५.००	३७.३५		५.४५
१४	२२२३१	निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार खर्च	४००.००	३९९.४०		९९.८५
१५	२२३११	मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री	३२०७.००	२४२४.७४		७५.६१
१६	२२३१३	पुस्तक तथा सामग्री खर्च	१५०.००	०.००		०.००
१७	२२३१४	इन्धन - अन्य प्रयोजन	२७०.००	१७.०५		६.३१
१८	२२३१५	पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	२०८५.००	३४६.९२		१६.६४
१९	२२४११	सेवार परामर्श खर्च	२०२.००	०.००		०.००
२०	२२४१२	सूचनाप्रणाली तथा सफ्टवेयर संचालन खर्च	३५०.००	६९.८९		१९.९७
२१	२२४१३	करारसेवा शुल्क	३३२५.००	२८६१.०६		८६.०५
२२	२२५११	कर्मचारीतालिम खर्च	३००.००	५२.५५		१७.५२
२३	२२५२२	कार्यक्रमखर्च	५०९६.००	१६४३.५५		३२.७७
२४	२२६११	अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	२०००.००	२०००.००		१००.००
२५	२२६१२	भ्रमणखर्च	७००.००	१९९.२०		२८.४६
२६	२२७११	विविधखर्च	१५००.००	७६.८६		५.१२
२७	२६४२१	सरकारीनिकाय, समिति, बोर्ड	०.००	०.००		०.००

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	खर्च शीर्षक नं.	कुल बजेट	आर्थिकवर्ष २०७६/०७७ को		
				खर्च	प्रगति प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
		— पुँजीगत निःशर्त अनुदान				
२८	२६४२२	सरकारीनिकाय, समिति, बोर्ड — पुँजीगत सःशर्त अनुदान	२४००००.००	०.००		०.००
२९	२८१४२	घरभाडा	९६०.००	५०३.२६		५२.४२
	३३७०००११३	चालु खर्चकोजम्मा	३०१२८५.००	३५६४२.१९		११.८३
१	३१११२	गैरआवासीय भवन निर्माण/खरिद	११७५००.००	०.००		०.००
२	३११२१	सवारीसाधन	१८५००.००	१८५००.००		१००.००
३	३११२२	मेशिनरी तथा औजार	१४७००.००	१७७७.१४		११.६८
४	३११२३	फर्निचर तथा फिक्चर्स	४६००.००	१६७२.९०		३६.३७
५	३११५१	सडक तथा पूल निर्माण	३९४१५.००	०.००		०.००
६	३११५४	तटबन्ध तथा बाँध निर्माण	०.००	०.००		०.००
७	३११५६	खानेपानी संरचना निर्माण	०.००	०.००		०.००
८	३११५८	सरसफाई संरचना निर्माण	८०००.००	५३९१.८१		६७.४०
९	३११५९	अन्य सार्वजनिक निर्माण	१७९५००.००	०.००		०.००
१०	३११७१	पुँजीगत सुधार खर्च सार्वजनिक निर्माण	०.००	०.००		०.००
११	३११७२	पुँजीगत अनुसन्धान तथा परामर्श	२४३४००.००	१११०४५.३२		४५.६२
	३३७०००११४	पुँजीगत खर्चको जम्मा	६२५६१५.००	१३८३२७.१६		२२.११
ख	३३७०००१४	प्रदेश पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	१९८००००.००	१४३९७८३.३८	७५	७२.७२
१	२६४११	सरकारी निकाय, समिति एवं बोर्डहरूलाई निःशर्त चालु अनुदान	१४७३०.००	८४६०.५१		५७.४४
२	२८९११	भैपरी आउनेचालु खर्च	२.००	०.००		०.००
	३३७०००१४३	चालु खर्चको जम्मा	१४७३२.००	८४६०.५१		५७.४३
१	३१११२	गैर आवासीयभवन निर्माण/खरिद	२१४६१३.००	१३३९७४.६८		६२.४३
२	३१११३	निर्मित भवनको संरचनात्मक सुधार खर्च	१०००.००	०.००		०.००

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	खर्च शीर्षक नं.	कुल बजेट	आर्थिकवर्ष २०७६/०७७ को		
				खर्च	प्रगति प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
३	३११५१	सडक तथा पूलनिर्माण	८१९३४६.००	६११५६९.२६		७४.६४
४	३११५४	तटबन्ध तथा बाँध निर्माण	४७०९२.००	२८२८५.८७		६०.०७
५	३११५५	सिंचाई संरचना निर्माण	४१३०७.००	३३२५०.८१		८०.५०
६	३११५६	खानेपानी संरचना निर्माण	१४८७३७.००	१०७२४७.०७		७२.११
७	३११५८	सरसफाई संरचना निर्माण	२३७९०.००	६४४९.५०		२७.११
८	३११५९	अन्य सार्वजनिक निर्माण	६६८३९६.००	५१०५४५.७०		७६.३८
९	३११७२	पूँजीगत अनुसन्धान तथा परामर्श	९८७.००	०.००		०.००
	३३७०००१४ ४	पूँजीगत खर्चको जम्मा	१९६५२६८.००	१४३१३२२.८७		७२.८३
घ	३३७००११	यातायात पूर्वाधार निर्देशनालय	५०१४६७.००	२४६०२५.९५	७४	४९.०६
१	२११११	पारिश्रमिक कर्मचारी	१३८७४.००	४८४३.२७		३४.९१
२	२११२१	पोशाक	२३०.००	६०.००		२६.०९
३	२११३२	महंगी भत्ता	५५२.००	१८६.६७		३३.८२
४	२११३४	कर्मचारीको बैठक भत्ता	१०८.००	१०८.००		१००.००
५	२११३९	अन्य भत्ता	८०.००	०.००		०.००
६	२१२१३	योगदानमा आधारित बीमा कोष खर्च	११०.००	२६.४०		२४.००
७	२२१११	पानी तथा बिजुली	२४०.००	३५.८३		१४.९३
८	२२११२	संचार महसुल	२२२.००	१०४.४९		४७.०७
९	२२२१२	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	४२८.००	३६९.६६		८६.३७
१०	२२२१३	सवारी साधनमर्मत खर्च	३५०.००	३५०.००		१००.००
११	२२२१४	बिमा तथानवीकरण खर्च	१२८.००	५५.९५		४३.७१
१२	२२२२१	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	५०.००	४९.९०		९९.८०
१३	२२२३१	निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार खर्च	१५०.००	५०.९४		३३.९६
१४	२२३११	मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री	७७५.००	७६५.९६		९८.८३
१५	२२३१३	पुस्तक तथा सामग्री खर्च	३०.००	५.७५		१९.१७
१६	२२३१४	इन्धन - अन्य प्रयोजन	३०.००	२२.४८		७४.९२

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	खर्च शीर्षक नं.	कुल बजेट	आर्थिकवर्ष २०७६/०७७ को		
				खर्च	प्रगति प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
१७	२२३१५	पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	३८०.००	३७८.४५		९९.५९
१८	२२४११	सेवा र परामर्श खर्च	२००.००	७०.३९		३५.१९
१९	२२४१३	करार सेवाशुल्क	८३०.००	८३०.००		१००.००
२०	२२५११	कर्मचारी तालिम खर्च	१५०.००	१५.५२		११.६८
२१	२२५२२	कार्यक्रम खर्च	२५०.००	२०४.३८		८१.७५
२२	२२६११	अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	८५०.००	८४८.५०		९९.८२
२३	२२६१२	भ्रमण खर्च	१००.००	२५०.००		२५०.००
२४	२२७११	विविध खर्च	२५०.००	२५०.००		१००.००
२५	२८१४२	घर भाडा	१२००.००	६४३.८०		५३.६५
ङ	३३७०१०११३	चालु खर्चको जम्मा	२१५६७.००	१०५२८.३३		४८.८२
१	३११२१	सवारी साधन	५०००.००	५०००.००		१००.००
२	३११२२	मेशिनरी तथा औजार	७००.००	७००.००		१००.००
३	३११२३	फर्निचर तथा फिक्चर्स	२००.००	२००.००		१००.००
४	३११५१	सडक तथा पूलनिर्माण	३६०००.००	१७७६६०.२९		४९.३५
५	३११७२	पूँजीगत अनुसन्धान तथा परामर्श	११४०००.००	५१९३७.३३		४५.५६
	३३७०१०११४	पूँजीगत खर्चको जम्मा	४७९९००.००	२३५४९७.६२		४९.०७
च	३३७०१०१२	पूर्वाधार विकास कार्यालयहरू	५९७८४५.००	३३१२२३६.७२	७४	५५.४६
१	२११११	पारिश्रमिक कर्मचारी	६७३२३.००	५०२४०.६१		७४.६३
२	२११२१	पोशाक	१७००.००	८८९.५०		५२.३२
३	२११३१	स्थानीय भत्ता	५७०.००	३११.८२		५४.७१
४	२११३२	महंगी भत्ता	४०८०.००	२०१५.३७		४९.४०
५	२११३९	अन्य भत्ता	५६०.००	२६२.५१		४६.८८
६	२२१११	पानी तथा बिजुली	१५४०.००	९७७.३१		६३.४६
७	२२११२	संचार महसुल	१३२०.००	९१०.११		६८.९५
८	२२२१२	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	३२४५.००	३१५१.२०		९७.११
९	२२२१३	सवारी साधनमर्मत खर्च	३७३०.००	३३२७.२५		८९.२०
१०	२२२१४	बिमा तथा नवीकरण खर्च	९६०.००	५४३.४८		५६.६१
११	२२२२१	मेशिनरी तथा औजार मर्मत	४४०.००	३५६.२४		८०.९६

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	खर्च शीर्षक नं.	कुल बजेट	आर्थिकवर्ष २०७६/०७७ को		
				खर्च	प्रगति प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
		सम्भार तथा सञ्चालन खर्च				
१२	२२३११	मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री	३५७०.००	३५६४.८९		९९.८६
१३	२२३१४	इन्धन - अन्य प्रयोजन	२४०.००	१७०.१९		७०.९१
१४	२२४११	सेवा र परामर्श खर्च	२५५०.००	१४००.५३		५४.९२
१५	२२४१३	करार सेवाशुल्क	१०३९२.००	७०९५.३६		६८.२८
१६	२२६११	अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	३२००.००	३००१.८८		९३.८१
१७	२२६१२	भ्रमण खर्च	४६०.००	२९३.०२		६३.७०
१८	२२७११	विविध खर्च	९४५.००	८७१.३४		९२.२०
१९	२८१४२	घर भाडा	४६३५.००	३५७८.५१		७७.२१
	३३७०१०१२३	चालु खर्चकोजम्मा	१११४६०.००	८२९६१.१०		७४.४३
१	३११२१	सवारी साधन	१५०००.००	१४९९५.००		९९.९७
२	३११५१	सडक तथा पूल निर्माण	५८४५३८५.००	३२१४२८०.६३		५४.९९
	३३७०१०१२४	पुँजीगत खर्चको जम्मा	५८६०३८५.००	३२२९२७५.६३		५४.१०
छ	३३७०२०११	यातायात व्यवस्था कार्यालयहरु	२३९९७१.००	२१६३३७.३७		९०.१५
१	२११११	पारिश्रमिक कर्मचारी	१४६५६९.००	१३२०६१.५९		९०.१०
२	२११२१	पोशाक	२७६०.००	२५००.००		९०.५८
३	२११३२	महंगी भत्ता	६२४०.००	५८९२.८२		९४.४४
४	२११३९	अन्य भत्ता	३४५०.००	३०१६.६९		८७.४४
५	२१२१३	योगदानमा आधारित बीमा कोष खर्च	१२४८.००	३१३.६०		२५.१३
६	२२१११	पानी तथाविजुली	१७८६.००	१६८०.९४		९४.१२
७	२२११२	संचार महसुल	२५५६.००	२०५६.९४		८०.४७
८	२२२१२	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	२०७६.००	२०२७.२७		९७.६५
९	२२२१३	सवारी साधनमर्मत खर्च	१५००.००	१४५८.३४		९७.२२
१०	२२२१४	बिमा तथा नवीकरण खर्च	७२०.००	४९५.३५		६८.८०
११	२२२२१	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	१०२५.००	१०२२.४५		९९.७५
१२	२२३११	मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री	२१६३०.००	२१६१९.०३		९९.९५

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	खर्च शीर्षक नं.	कुल बजेट	आर्थिकवर्ष २०७६/०७७ को		
				खर्च	प्रगति प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
१३	२२३१४	इन्धन - अन्य प्रयोजन	१८०.००	१७९.३८		९९.६६
१४	२२४११	सेवा रपरामर्श खर्च	११००.००	१०७७.७५		९७.९८
१५	२२४१३	करार सेवा शुल्क	१७३६२.००	१४९९६.५६		८६.३८
१६	२२६११	अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	९९०.००	९२५.५९		९३.४९
१७	२२६१२	भ्रमण खर्च	८२५.००	६७९.४१		८१.३८
१८	२२७११	विविध खर्च	१५१५.००	१४५१.०९		९५.७८
१९	२८१४२	घर भाडा	९७३९.००	८४९८.६३		८७.२६
	३३७०२०११३	चालु खर्चकोजम्मा	२२३२७९.००	२०१९४५.४२		९०.४५
१	३११२२	मेशिनरी तथा औजार	८७००.००	८२९२.०४		९५.३१
२	३११२३	फर्निचर तथा फिक्चर्स	३४००.००	३०६४.२०		९०.१२
३	३११७१	पूँजीगत सुधार खर्च सार्वजनिक निर्माण	४६००.००	३०३५.७१		६५.९९
	३३७०२०११४	पूँजीगतखर्चको जम्मा	१६७००.००	१४३९१.९५		८६.१८
ज	३३७०२०१२	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालयहरु	५६६०७.००	४५९३५.९९		८१.१५
१	२११११	पारिश्रमिक कर्मचारी	१९१७३.००	१७३२३.४३		९०.३५
२	२११२१	पोशाक	४९०.००	४२०.००		८५.७१
३	२११३२	महंगी भत्ता	९०६.००	८३६.०७		९२.२८
४	२११३९	अन्य भत्ता	१२१६.००	४६६.९०		३८.४०
५	२१२१३	योगदानमा आधारित बीमा कोष खर्च	१६७.००	१०६.८०		६३.९५
६	२२१११	पानी तथा बिजुली	९४७.००	८८२.४५		९३.१८
७	२२११२	संचार महसुल	१८४०.००	१०३४.२३		५६.२१
८	२२२१२	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	८६६.००	६९३.६७		८०.१०
९	२२२१३	सवारी साधनमर्मत खर्च	६१०.००	५३७.९८		८८.१९
१०	२२२१४	बिमा तथा नवीकरण खर्च	३००.००	१७६.१५		५८.७२
११	२२२२१	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	३५०.००	२७०.०५		७७.१६
१२	२२३११	मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री	७३२०.००	७३०५.५७		९९.८०
१३	२२३१४	इन्धन - अन्यप्रयोजन	१४०.००	७८.००		५५.७१

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	खर्च शीर्षक नं.	कुल बजेट	आर्थिकवर्ष २०७६/०७७ को		
				खर्च	प्रगति प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
१४	२२३१५	पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	२५०.००	१९९.१४		७९.६६
१५	२२४११	सेवा रपरामर्श खर्च	६४०.००	४८.२०		७.५३
१६	२२४१३	करार सेवाशुल्क	७३३४.००	४४३५.८६		६०.४८
१७	२२६११	अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	७००.००	२९७.८३		४२.५५
१८	२२६१२	भ्रमण खर्च	६००.००	३६७.५४		६१.२६
१९	२२७११	विविध खर्च	९००.००	७८५.३९		८७.२७
२०	२८१४२	घर भाडा	४७५८.००	३९७४.५७		८३.५३
	३३७०२०१२३	चालु खर्चकोजम्मा	४९५०७.००	४०२३९.८२		८१.२८
१	३११२२	मेशिनरी तथा औजार	४५००.००	३७३२.३२		८२.९४
२	३११२३	फर्निचर तथा फिक्चर्स	२०००.००	१६६५.२५		८३.२६
३	३११७१	पूँजीगत सुधार खर्च सार्वजनिक निर्माण	६००.००	२९८.६०		४९.७७
	३३७०२०१२४	पूँजीगत खर्चको जम्मा	७१००.००	५६९६.१७		८०.२३
झ	३३७०३०११	जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालयहरू	१६५४९७३.००	१२८२४१८.८५	७६	७७.४९
१	२११११	पारिश्रमिक कर्मचारी	८८८५४.००	७९४२४.३५		८९.३९
२	२११२१	पोशाक	१६०५.००	१४९०.००		९२.८३
३	२११३१	स्थानीय भत्ता	६६६.००	४१४.३४		६२.२१
४	२११३२	महंगी भत्ता	३७५६.००	२४०२.३५		६३.९६
५	२११३९	अन्य भत्ता	६३८.००	२९९.८०		४६.९९
६	२१२१३	योगदानमा आधारित बीमा कोष खर्च	७०१.००	३५५.६४		५०.७३
७	२२१११	पानी तथा बिजुली	२६५८.००	२२१०.९९		८३.१८
८	२२११२	संचार महसुल	२०९४.००	१५१५.७१		७२.३८
९	२२२१२	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	४२१५.००	३९४८.३६		९३.६७
१०	२२२१३	सवारी साधन मर्मत खर्च	३५७५.००	३४४९.९२		९६.५०
११	२२२१४	बिमा तथा नवीकरण खर्च	११२०.००	७७६.६०		६९.३४
१२	२२२२१	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	६७०.००	६१५.०९		९१.८०
१३	२२३११	मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री	४२५०.००	४२४२.९६		९९.८३

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	खर्च शीर्षक नं.	कुल बजेट	आर्थिकवर्ष २०७६/०७७ को		
				खर्च	प्रगति प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
१४	२२३१४	इन्धन - अन्यप्र योजन	३५०.००	२४५.३२		७०.०९
१५	२२४११	सेवा रपरामर्श खर्च	४७५०.००	२३५९.७१		४९.६८
१६	२२४१३	करार सेवाशुल्क	७७३६.००	६५४०.५०		८४.५५
१७	२२६११	अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	४८५०.००	४५२८.०१		९३.३६
१८	२२६१२	भ्रमण खर्च	६६०.००	५५९.३५		८४.७५
१९	२२७११	विविध खर्च	१४५०.००	१३४२.१५		९२.५६
२०	२६४२१	सरकारी निकाय, समिति, बोर्ड — पुँजीगत निःशर्त अनुदान	४००००.००	२४०००.००		६०.००
२१	२८१४२	घर भाडा	१३५०.००	४८५.००		३५.९३
	३३७०३०११३	चालु खर्चकोजम्मा	१७५९४८.००	१४१२०६.१४		८०.२५
१	३११२१	सवारी साधन	५४०००.००	३०३५७.१३		५६.२२
२	३११२२	मेशिनरी तथा औजार	५००.००	४९७.८८		९९.५८
३	३११२३	फर्निचर तथा फिक्चर्स	५००.००	४९१.५५		९८.३१
४	३११५४	तटबन्ध तथा बाँध निर्माण	५४५७२५.००	५०३८७३.५९		९२.३३
५	३११५५	सिंचाई संरचना निर्माण	८६९५००.००	५९८२५२.०६		६८.८०
६	३११७२	पुँजीगत अनुसन्धान तथा परामर्श	८८००.००	७७४०.५१		८७.९६
	३३७०३०११४	पुँजीगत खर्चको जम्मा	१४७९०२५.००	११४१२१२.७२		७७.१६
ज	३३७०३०१२	भूमिगत जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालयहरु	१८४०६६.००	१०५०८१.६७	७६	५७.०९
१	२११११	पारिश्रमिक कर्मचारी	१२५७२.००	१२४१८.८१		९८.७८
२	२११२१	पोशाक	२२०.००	२२०.००		१००.००
३	२११३२	महंगी भत्ता	५२०.००	५१८.५८		९९.७३
४	२११३९	अन्य भत्ता	१०४.००	८१.५०		७८.३७
५	२२१११	पानी तथा विजुली	४९६.००	२६९.४७		५४.३३
६	२२११२	संचार महसुल	३००.००	१८८.४५		६२.८२
७	२२२१२	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	५३४.००	५२३.२१		९७.९८
८	२२२१३	सवारी साधनमर्मत खर्च	४८०.००	४७०.०२		९७.९२
९	२२२१४	बिमा तथा नवीकरण खर्च	१५०.००	८३.५३		५५.६९
१०	२२२२१	मेशिनरी तथा औजार मर्मत	८०.००	७९.२३		९९.०३

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	खर्च शीर्षक नं.	कुल बजेट	आर्थिकवर्ष २०७६/०७७ को		
				खर्च	प्रगति प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
		सम्भार तथा सञ्चालन खर्च				
११	२२३११	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	६००.००	५९८.१२		९९.६९
१२	२२३१४	इन्धन - अन्य प्रयोजन	५०.००	२९.७१		५९.४२
१३	२२४११	सेवा र परामर्श खर्च	२००.००	८३.४५		४१.७३
१४	२२६११	अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	५६०.००	५१४.७७		९१.९२
१५	२२६१२	भ्रमण खर्च	८०.००	७६.९०		९६.१३
१६	२२७११	विविध खर्च	२२०.००	२०७.१६		९४.१७
१७	२८१४२	घर भाडा	६००.००	६००.००		१००.००
	३३७०३०१२३	चालु खर्चको जम्मा	१७७६६.००	१६९६२.९०		९५.४८
१	३११२२	मेशिनरी तथा औजार	३०००.००	२९४३.६४		९८.१२
२	३११५५	सिंचाई संरचना निर्माण	१६२३००.००	८४२१७.०१		५१.८९
३	३११७२	पूँजीगत अनुसन्धान तथा परामर्श	१०००.००	९५८.१२		९५.८१
	३३७०३०१२४	पूँजीगत खर्चको जम्मा	१६६३००.००	८८११८.७७		५२.९९
ट	३३७०४०११	शहरी विकास तथा भवन कार्यालयहरु	११२०७६९.००	४९२७३६.४९	६९	४३.९६
१	२११११	पारिश्रमिक कर्मचारी	३५४२०.००	१९७०८.४७		५५.६४
२	२११२१	पोशाक	७००.००	५४०.००		७७.१४
३	२११३१	स्थानीय भत्ता	४००.००	०.००		०.००
४	२११३२	महंगी भत्ता	१६८०.००	१०८३.०४		६४.४७
५	२११३९	अन्य भत्ता	३०५.००	१६८.६८		५५.३०
६	२२१११	पानी तथा बिजुली	१०२०.००	७६०.५०		७४.५६
७	२२११२	संचार महसुल	८४०.००	४९३.६९		५८.७७
८	२२२१२	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	१५५०.००	१४९६.८९		९६.५७
९	२२२१३	सवारी साधनमर्मत खर्च	२०००.००	१७४८.७१		८७.४४
१०	२२२१४	बिमा तथा नवीकरण खर्च	५००.००	१७३.५२		३४.७०
११	२२२२१	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	२२५.००	२०१.८४		८९.७१
१२	२२३११	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	२३७५.००	२३७३.०८		९९.९२

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	खर्च शीर्षक नं.	कुल बजेट	आर्थिकवर्ष २०७६/०७७ को		
				खर्च	प्रगति प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
१३	२२३१४	इन्धन - अन्यप्र योजन	१२५.००	९७.१५		७७.७२
१४	२२४११	सेवा रपरामर्श खर्च	५७५.००	२१५.००		३७.३९
१५	२२४१३	करार सेवा शुल्क	२०२७९.००	११२२१.२२		५५.३३
१६	२२६११	अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	२२५०.००	२१६४.५१		९६.२०
१७	२२६१२	भ्रमण खर्च	३७५.००	२२४.५२		५९.६७
१८	२२७११	विविध खर्च	७५०.००	६५५.९२		८७.४६
१९	२८१४२	घर भाडा	३२००.००	१४४५.००		४५.१६
	३३७०४०११३	चालु खर्चकोजम्मा	७४५६९.००	४४७७१.७३		६०.०४
१	३१११२	गौर आवासीय भवन निर्माण/खरिद	४०२९००.००	१०६२३५.०८		२६.३७
२	३११५१	सडक तथा पूल निर्माण	५००००.००	१७२८८.१०		३४.५८
३	३११५९	अन्य सार्वजनिक निर्माण	४९०५००.००	२८३२१९.५९		५७.७४
४	३११७१	पूँजीगत सुधारखर्च सार्वजनिक निर्माण	२८०००.००	२७८००.२६		९९.२९
५	३११७२	पूँजीगत अनुसन्धान तथा परामर्श	७४८००.००	१३४२७.७३		१७.९४
	३३७०४०११४	पूँजीगत खर्चको जम्मा	१०४६२००.००	४४७९६४.७६		४२.८२
ठ	३३७०५०११	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालयहरु	१५२५५९२.००	१२९८५७४.२२	८५	८५.१२
१	२११११	पारिश्रमिक कर्मचारी	५९९९७.००	५०२०५.६६		८३.६८
२	२११२१	पोशाक	१०५०.००	९१०.००		८६.६७
३	२११३१	स्थानीय भत्ता	२७०.००	१७५.४०		६४.९६
४	२११३२	महंगी भत्ता	२५२०.००	२०५०.५७		८१.३७
५	२११३९	अन्य भत्ता	३५०.००	१९०.८२		५४.५२
६	२२१११	पानी तथा बिजुली	११२०.००	९०६.९२		८०.९७
७	२२११२	संचार महसुल	९३०.००	६३३.७१		६८.१४
८	२२२१२	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	१२५५.००	१२५०.८३		९९.६७
९	२२२१३	सवारी साधनमर्मत खर्च	१५००.००	१४३४.८८		९५.६६
१०	२२२१४	बिमा तथा नवीकरण खर्च	३७५.००	३२७.०६		८७.२२
११	२२२२१	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	२७५.००	२७०.५६		९८.३९

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	खर्च शीर्षक नं.	कुल बजेट	वार्षिकवर्ष २०७६/०७७ को		
				खर्च	प्रगति प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
१२	२२३११	मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री	१५७५.००	१५६९.४५		९९.६५
१३	२२३१४	इन्धन - अन्य प्रयोजन	१५०.००	९३.५०		६२.३३
१४	२२४१३	करार सेवा शुल्क	३७५७२.००	३६९३३.४३		९६.१७
१५	२२६११	अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	१५००.००	१४९५.६५		९९.७१
१६	२२६१२	भ्रमण खर्च	२५०.००	१०७.३५		४२.९४
१७	२२७११	विविध खर्च	६००.००	५६३.२९		९३.८८
१८	२८१४२	घर भाडा	३८५२.००	३१०९.७४		८०.७३
	३३७०५०११३	चालु खर्चको जम्मा	११५१४१.००	१०९४२८.८०		८८.०९
१	३११२१	सवारी साधन	२२५००.००	२२५००.००		१००.००
२	३११२२	मेशिनरी तथा औजार	१०००.००	९७८.६१		९७.८६
३	३११२३	फर्निचर तथा फिक्चर्स	१००.००	५०.००		५०.००
४	३११५१	सडक तथा पुलनिर्माण	३२००.००	३२००.००		१००.००
५	३११५६	खानेपानी संरचना निर्माण	१२०३६५१.००	१०९१५०७.२८		८४.०४
६	३११५८	सरसफाई संरचना निर्माण	५४०००.००	३९६०९.११		७३.३५
७	३११७१	पूँजीगत सुधारखर्च सार्वजनिक निर्माण	११६०००.००	१०९८२५.२९		९४.६८
८	३११७२	पूँजीगत अनुसन्धान तथा परामर्श	१००००.००	९४७५.१४		९४.७५
	३३७०५०११४	पूँजीगत खर्चको जम्मा	१४१०४५१.००	११९७९४५.४२		८४.८८
ग	३३७००१२०	भौतिक पूर्वाधार विकासमन्त्रालय (संघ शसर्त अनुदान)	५९०८०९१.००	४२१८७५.०१		७१.४१
१	२२१११	पानी तथा बिजुली	२५२.००	१४४.५०		५७.३४
२	२२११२	संचार महसुल	१९३.००	९२.००		४७.६७
३	२२२१२	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	१८८.००	११७.७०		६२.६१
४	२२२१३	सवारी साधन मर्मत खर्च	१९४.००	१०२.०९		५२.६२
५	२२३११	मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री	३३५.००	२३६.७१		७०.६६
६	२२६११	अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	१०८.००	५३.२५		४९.३१
७	२२६१२	भ्रमण खर्च	१४९.००	७९.३९		५३.२८

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	खर्च शीर्षक नं.	कुल बजेट	आर्थिकवर्ष २०७६/०७७ को		
				खर्च	प्रगति प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
८	२२७११	विविध खर्च	७३.००	३०.००		४१.१०
९	२६३३२	शसर्त अनुदान	२४८९००.००	८८६८४.७८		३५.६३
	३३७००१२०३	चालु खर्चकोजम्मा	२५०३९२.००	८९५४०.४१		३५.७६
१	३१११२	गैर आवासीय भवन निर्माण/खरिद	४३०५००.००	१३३७९६.५०		३१.०८
२	३११५१	सडक तथा पूल निर्माण	२९०२७४.००	२२२५८१३.९४		७६.६८
३	३११५३	विद्युत संरचना निर्माण	५०००.००	१४२२.०५		२८.४४
४	३११५४	तटबन्ध तथा बाँध निर्माण	३३६५३७.००	३०१७२८.९८		८९.६६
५	३११५५	सिंचाई संरचना निर्माण	१०५६८५.००	६५७४९४.२०		६२.२१
६	३११५६	खानेपानी संरचना निर्माण	८७०९०८.००	७७८२०२.११		८९.३६
७	३११५८	सरसफाई संरचना निर्माण	२९१३८.००	२९०१४.९२		९९.५८
८	३११५९	अन्य सार्वजनिक निर्माण	१७०००.००	०.००		०.००
९	३११७१	पूँजीगत सुधारखर्च सार्वजनिक निर्माण	६०४४.००	१७०१.८९		२८.१६
१०	३११७२	पूँजीगत अनुसन्धान तथा परामर्श	३०००.००	०.००		०.००
	३३७००१२०४	पूँजीगत खर्चको जम्मा	५६५७६९९.००	४१२९१७४.६०		७२.९८

स्रोत: भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय

९. संकलन भएको राजश्व

रकम रु.मा

क्र.सं.	कर राजश्व		गैरकर राजश्व	
	शीर्षक	संकलित रकम	शीर्षक	संकलित रकम
१	सवारी साधनकर (११४५१) ३३३४१	६४९३१३७५.७९		
२	सडक निर्माण तथा सम्भार दस्तुर (११४५४)	०		
३	सवारी ईजाजत र स.चा.अ.प. दस्तुर (११६२१) १४२५६	८५८०७७२१२		
४	परीक्षा शुल्क १४२२४	२९४७३५००		
५	यातायात क्षेत्रको आय (१४२२५)	२६८४९७६१३		
६	ईम्बोस्ड नं. प्लेट शुल्क (१४२१३)	०		
७	पञ्जिकृत शुल्क (११६११) १४२५३	१३३६६५५०		
८	आयकर १११११	३१३७६१६३		

९	प्रशासनिक दण्ड जरिवाना र जफत १४३१२	६४५०३१		
१०	बेरुजु (१५११२) असुली १५१११	२७७९५		
		७६९४६०१४४३		

स्रोत: भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय

१०. बजेट, नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्यको प्रगति विवरण

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रम	प्रगति अवस्था
सडक पूर्वाधार		
१३२	पुष्पलाल प्रदेश चक्रपथ (रामेछाप-दोलखा-सिन्धुपाल्चोक-नुवाकोट-धादिङ-चितवन-मकवानपुर-सिन्धुली-काभ्रे) ।	प्रदेश यातायात गुरुयोजनाको मस्यौदा प्राप्त भइ पुष्पलाल चक्रपथको खण्डहरूको पहिचान गरिएको ।
१३२	पोष्ट बहादुर बोगटी सुरुङ मार्ग (भिमफेदी-कुलेखानी) ।	विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार भएको ।
१३३	हेटौँडा-फाखेल-फर्पिङ सडकको स्तरोन्नति	मर्मत सम्भार भइ स्तरोन्नतिका लागि ठेक्का व्यवस्थापन भएको ।
१३४	चौतारा-सिपाघाट-कात्तिके-काठमाडौँ सडक आयोजनाको विस्तार तथा स्तरोन्नति ।	विस्तार तथा स्तरोन्नति कार्य भएको ।
१३४	टोखा-छहरे-नुवाकोट सडक आयोजनाको विस्तार तथा स्तरोन्नति	नुवाकोट खण्डमा सडक स्तरोन्नति कार्य भएको ।
यातायात व्यवस्थापन		
१३५	सवारी साधन दर्ता, नवीकरण र सवारी चालक अनुमतिपत्र लगायतका कामलाई अनलाईन प्रणालीमा आबद्ध गरी प्रदेशमा दर्ता भएका सवारी साधनको लगत अद्यावधिक बनाउने कार्य ।	सवारीचालक अनुमतिपत्रको आवेदन अनलाईन मार्फत लिने व्यवस्था भएको र अन्य सेवा अनलाईन प्रणाली मार्फत् सेवा प्रवाह गर्न आवश्यक प्रक्रियाको लागि अध्ययन भइरहेको ।
१३७	इलेक्ट्रिक मास ट्रान्जिट प्रणाली सञ्चालन	विद्युतीय सवारी साधन सञ्चालन

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रम	प्रगति अवस्था
	र विद्युतीय सवारी साधन सञ्चालनमा प्रोत्साहन	सहजीकरण समिति गठन भइ खरिद प्रक्रियाको लागि प्राविधिक स्पेसिफिकेशन तयार भएको र सोही अनुसार विभिन्न कम्पनीहरूबाट दररेट माग गरी लागत अनुमान तयार गर्ने कार्य भइरहेको साथै चार्जिङ्ग स्टेशन निर्माणका लागि उपसमिति गठन भइ जग्गा प्राप्ति तथा व्यवस्थापनको लागि सहजीकरणको कार्य भइरहेको।
ऊर्जा जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास		
१३९	वर्षेभरि सिंचाइ सुविधा सुनिश्चित गर्न सतह सिंचाइ कार्यक्रम र भूमिगत सिंचाइ कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।	४० वटा सिंचाइ योजना सम्पन्न भएको र सम्पन्न र निर्माणाधीन गरी ५२५० हेक्टर थप भु-भाग सिंचित गरिएको।
१४०	जोखिम न्यूनीकरण गर्न तटबन्ध निर्माण, पहिरो नियन्त्रण र बस्ती संरक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।	२०७८० मिटर नदी किनारमा तटबन्ध गरी बस्ती/बजार/जग्गा सुरक्षित गरिएको।
१४१	तामाकोशी, खिम्ती, कमला, मरिन, रिउ, मगुई जस्ता नदीहरूको नदी व्यवस्थापन तथा नियन्त्रण गर्न गुरुयोजना तयार गर्ने।	गुरुयोजना तयारीका लागि प्रारम्भिक प्रभावित क्षेत्र पहिचान गर्ने कार्य गरी आ.व. २०७७/०७८ मा गुरुयोजना तयारी गर्ने कार्यक्रम रहेको।
१४२	घरघरमा बिजुली तथा स्वच्छ ऊर्जाका प्रविधि पुऱ्याउन ग्रामीण विद्युतीकरण कार्यक्रम र नवीकरणीय ऊर्जा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।	ग्रामीण विद्युतीकरण कार्यक्रम अन्तर्गत सिन्धुली जिल्लाको ४ गाउँपालिका (ध्याङलेख, सुनकोशी, तीनपाटन र फिक्कल) र दुधौली नगरपालिका गरी ५ स्थानीय तहमा र सिन्धुपाल्चोक जिल्लाको जुगल

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रम	प्रगति अवस्था
		गाउँपालिकामा कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको साथै वैकल्पिक ऊर्जा अनुदान कार्य सञ्चालन कार्यविधि तयारी कार्य अगाडि बढाइएको ।
भवन आवास तथा शहरी विकास		
१४३	धादिङ जिल्लाको रुबी भ्याली गाउँपालिकाको समग्र विकास र उत्थानका लागि एकीकृत विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	एकीकृत विकास गुरुयोजना तयार गर्न परामर्शदाता छनौटको प्रक्रियामा रहेको ।
१४४	स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा दोलखा, सिन्धुपाल्चोक, मकवानपुर र सिन्धुलीमा एकीकृत वस्ती विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	सिन्धुपाल्चोक, सिन्धुली र चितवन जिल्लामा एकीकृत बस्ती विकास पूर्वाधार निर्माण भएको तथा मकवानपुर र दोलखा जिल्लामा निर्माण कार्यको लागि प्रारम्भिक कार्य भएको ।
१४५	सबै जिल्लाहरूमा एकीकृत सरकारी भवन तथा आवास गृह निर्माणको लागि अध्ययन एवं निर्माण गर्ने ।	प्रदेश राजधानी हेटौँडाको गुरुयोजनाको अवधारणा (Inception) प्रतिवेदन प्राप्त भएको ।
१४६	प्रदेश सभा भवन निर्माण, संसदीय समितिका कार्यालयहरू, मिडिया सेन्टर लगायत आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गर्ने ।	प्रदेश सभा भवन निर्माणको लागि बोलपत्र आव्हान भइ मूल्यांकनको चरणमा रहेको साथै अन्य कार्यक्रमहरूको प्रारम्भिक कार्य अगाडि बढाइएको ।
खानेपानी तथा सरसफाई		
१४७	घर घरमा खानेपानीको पहुँच पुऱ्याउन "एक घर एक धारा" कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	कार्यक्रम सञ्चालन भइ ५१,४७९ जनसंख्या थप लाभान्वित भएको ।
१४८	अति सुख्खा क्षेत्रमा स्वच्छ खानेपानीको	रामेछाप जिल्लामा लिफ्ट पम्पिङ्ग

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रम	प्रगति अवस्था
	आपूर्ति गर्न "सुख्खा क्षेत्र खानेपानी योजना" सञ्चालन गर्ने ।	खानेपानी योजना सञ्चालन भएको ।
१४९	फोहोर पानीको व्यवस्थापन गर्न ढल व्यवस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	ढल व्यवस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको ।
१५०	एकीकृत शहरी फोहोरमैला व्यवस्थापन कार्ययोजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने	
१५१	प्रदेश पूर्वाधार कार्यक्रम	
१५२	"प्रदेश पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम" सञ्चालन गर्ने ।	स्थानीय तह मार्फत् कार्यक्रम सञ्चालन भइ भौतिक प्रगति ७२.८९ र वित्तीय प्रगति ७२.७७ प्रतिशत रहेको ।

स्रोत: भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय

११. आ.व. २०७६/०७७ मा सम्पादन भएका महत्वपूर्ण कार्यहरू

➤ खानेपानी तथा सरसफाई

क्र.सं.	विवरण	एकाई	उपलब्धि			कैफियत
			आ.व. ०७५/७६	आ.व. ०७६/७७	जम्मा	
१.	सम्पन्न खानेपानी आयोजना	गोटा	१८	१५	३३	
२.	गुणस्तर सुधार आयोजना	गोटा	१४	१४	२८	निर्माणाधीन
३.	लाभान्वित जनसंख्या	जना	२१९८४	५२१७२	७४१५६	आयोजना पूर्ण सम्पन्न तथा स्कीम सम्पन्नबाट लाभान्वित
४.	ढल व्यवस्थापन	संख्या	१	२३	२४	निर्माणाधीन
५.	खानेपानी आयोजनाको	गोटा	१५	१०	२५	सम्पन्न

	सम्भाव्यता अध्ययन					
६.	खानेपानी आयोजनाको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन	गोटा	१९	९०	१०९	सम्पन्न

➤ **शहरी विकास तथा भवन निर्माण**

क्र.सं.	विवरण	एकाई	उपलब्धि		
			आ.व. ०७५/७६	आ.व. ०७७/०७६ .व.	जम्मा
१.	भवन निर्माण	गोटा	३५	१८	५३
२.	पार्क निर्माण	गोटा	१६	१३	२९
३.	सरकारी कार्यालयहरू मर्मत	गोटा	६०	५८	११८
४.	अन्य संरचना निर्माण	गोटा	२७	५४	८१
५.	अध्ययन अनुसन्धान तथा परामर्श	गोटा	६	१३	१९
६.	जनता आवास इकाई निर्माण	गोटा	७३४	६२०	१३५४

➤ **ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास**

क्र.सं.	विवरण	एकाई	उपलब्धि		
			आ.व. ०७५/७६	आ.व. ०७६/७७	जम्मा
१.	सम्पन्न भएका सिंचाइ योजना	संख्या	९०	४०	१३०
२.	सिंचित क्षेत्रफल	हेक्टर	१६००	५२५०	६८५०
३.	नदी नियन्त्रण, पहिरो नियन्त्रण तथा तटबन्धन	कि.मि.	२६	२१	४७
४.	सिंचाइ योजनाको पहिचान	गोटा	९१	४५	१३६
५.	सिंचाइ तथा नदी नियन्त्रण योजनाको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन	गोटा	५३	५३	१०६

➤ सडक पूर्वाधार

क्र.सं.	विवरण	एकाई	सम्पन्न परिमाण		
			आ.व. ०७५/७६	आ.व. ०७६/७७	जम्मा
१.	सडक पूर्वाधार				
क)	कच्ची सडक	कि.मि.	४१८	४७३	८९१
ख)	ग्राभेल (खण्डस्मिथ) सडक	कि.मि.	१६१	२४३	४०४
ग)	कालोपत्रे सडक	कि.मि.	९१	६१	१५२
घ)	ढलान सडक	कि.मि.	५	२८	३३
२.	सडक पुल	गोटा	१४	१९	३३
३.	सडक पुल सर्भे	गोटा	२२	१५	३७
४.	सडक सर्भे	कि.मि.	२१०	९४९	११५९

➤ यातायात व्यवस्थापन

- यातायात व्यवस्था कार्यालयहरूमा दर्ता भएका सवारी सम्बन्धी विवरण

क्र. सं.	कार्यालयको नाम	दर्ता भएका सवारी संख्या			कैफियत
		आ.व.०७५/७६ सम्मको जम्मा	आ.व.०७६/७७ को जम्मा	आ.व. ०७६/७७ सम्मको जम्मा	
१.	यातायात व्यवस्था कार्यालय, सानाठुला सवारी, ललितपुर	३०३७२९	१६२९१	३२००२०	
२.	यातायात व्यवस्था कार्यालय, मोटरसाइकल, गर्जुधारा, काठमाडौं	१०६३७०२	७५१३०	११३८८३२	
३.	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय, हेटौंडा, मकवानपुर	१३६५	१४७७१	१६१३६	
	जम्मा	१३,६८,७९६	१,०६,१९२	१४,७४,९८८	

- यातायात व्यवस्था कार्यालय, सवारीचालक अनुमतिपत्र कार्यालयहरूबाट प्रवाह भएको सेवा सम्बन्धी विवरण

क्र. सं.	कार्यालयको नाम	स.चा.अ.प. दर्ता संख्या		ट्रायल पास संख्या		नवीकरण संख्या	प्रतिलिपि जारी संख्या
		नयाँ	वर्ग थप	नयाँ	वर्ग थप		
१.	यातायात व्यवस्था कार्यालय, स.चा.अ.प, एकान्तकुना	५२३२०	२१२४६	१८९३४	६१२५	४३९९१	४८४९
२.	यातायात व्यवस्था कार्यालय, स.चा.अ.प, ठुलोभन्दाड	४६६७२	२३४४९	१६६६६	८७७८	१४९३४	६७९
३.	यातायात व्यवस्था कार्यालय, स.चा.अ.प, सुकेधारा	४१४५६		१९७२२	६०१५	१५१५७	६२७
४.	यातायात व्यवस्था कार्यालय, स.चा.अ.प, जगाति	४३०२३	१५९२४	१५२५१	६१३३	१२७९८	६४३
५.	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय, हेटौँडा	८९९०		२५९६	३४८	५८३७	२१८
	जम्मा	२५३०८०		१००५६८		९२७१७	७०१६

स्रोत: भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय

१२. मन्त्रालयबाट निर्माण गर्नुपर्ने/भएका ऐन, कानून, नियमावली, कार्यविधि, निर्देशिकाहरूको विवरण

क्र.सं.	तर्जुमा गर्नुपर्ने कानून ऐन	विद्यमान अवस्था
१.	प्रदेश सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन २०७५ ,	पहिलो संशोधन सहितको ऐन निर्माण भएको ।
२.	प्रदेश सार्वजनिक सडक सम्बन्धी ऐन	प्रदेश सभामा दर्ता भई प्रदेश सभाको निर्माण प्रक्रियामा रहेको ।
३.	खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी ऐन	मस्यौदा सहमति प्राप्त भएको ।
४.	उर्जा तथा विद्युत सम्बन्धी ऐन	सैद्धान्तिक सहमतिको प्रक्रियामा रहेको ।

क्रसं..	तर्जुमा गर्नुपर्ने कानून	विद्यमान अवस्था
५.	जल उपयोग तथा नदी व्यवस्थापन ऐन	सैद्धान्तिक सहमतिको प्रक्रियामा रहेको ।
६.	प्रदेशस्तरमा सरकारी कार्यालयहरूको भौतिक व्यवस्थापन र निर्माण सम्बन्धी ऐन	सैद्धान्तिक सहमतिको प्रक्रियामा रहेको ।
	नियमावली	
१.	प्रदेश पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम (सञ्चालन कार्यविधि), नियमावली, २०७६	नियमावली राजपत्रमा प्रकाशन भई कार्यान्वयनमा रहेको ।
२.	प्रदेश सवारी तथा यातायात व्यवस्था सम्बन्धी नियमावली	नियमावलीको अन्तिम मस्यौदा तयारीका लागि कानून मस्यौदा समितिमा रहेको ।
	कार्यविधि	
१.	जनता आवास कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका २०७५ ,	एक पटक संशोधन भई कार्यान्वयनमा रहेको ।
२.	एकीकृत बस्ती विकास सम्बन्धी कार्यविधि २०७७ ,	कार्यविधि निर्माण गरी राजपत्रमा प्रकाशन भई कार्यान्वयनमा रहेको ।
३.	नवीकरणीय ऊर्जा प्रणाली अनुदान परिचालन तथा कार्य सञ्चालन कार्यविधि, २०७६	मस्यौदा तया भई मस्यौदा सहमतिको लागि सम्बन्धित मन्त्रालयमा पठाउने क्रममा रहेको ।

स्रोत: भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय

१३. विनियोजित रकम लक्ष्य अनुसार खर्च हुन नसक्नुका कारणहरू

- कोभिड-१९ (कोरोना भाइरस) महामारीका कारण लक्ष्य अनुसारको प्रगति हासिल हुन नसकेको र आगामी दिनमा समेत सामाजिक दुरी कायम गरी कार्य गर्न चुनौतीपूर्ण रहेको ।
- मन्त्रालय र मातहतका कार्यालयहरूको कार्यबोझ अनुरूप जनशक्ति नरहेको तथा कार्यालयको दरबन्दी अनुरूप कर्मचारी पदपूर्ति हुन नसकेको ।
- पोष्टबहादुर बोगटी सुरुङ्ग मार्ग (भिमभेदी-कुलेखानी) सडक खण्डमा अस्थायी आयोजना कार्यालय स्थापना तत्काल हुनुपर्ने ।
- पूर्ण रुपमा नयाँ संरचना भएको हुँदा व्यवस्थापकीय कार्यमा बढी समय लागेकोले समग्र कार्य सम्पादनमा असर परेको ।

- यातायात व्यवस्था कार्यालयहरूबाट सम्पादन हुने कार्यहरू जस्तै: अनलाइनसवारी चालक अनुमतिपत्र दर्ता प्रणाली र EDL/VRs को सर्भर सञ्चालन र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरू हालसम्म यातायात व्यवस्था विभागबाट भइरहेको हुँदा बारम्बार सर्भर सम्बन्धी समस्याको समाधान र अन्य व्यवस्थापकीय कार्यहरू जस्तै सर्भर मर्मत सम्भार तथा सेवा सुचारु र बन्द गर्ने जस्ता कार्यहरूका लागि विभागलाई अनुरोध गरिरहनु पर्ने भएकोले उक्त कार्यहरू चुस्त दुरुस्त रूपमा गर्न र सेवाग्राहीलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्न नसकिएको।
- संघीय तथा प्रादेशिक आयोजनाहरू निर्माण सम्पन्न गर्न बढी समय लाग्ने गरेकोमा तीन वर्षभित्र आयोजना सम्पन्न गर्ने गरी पर्याप्त बजेट विनियोजनको व्यवस्था नभएको।
- संघबाट हस्तान्तरण भई आएका सडक आयोजनाहरू सम्पन्न गर्न संघीय सरकारबाट न्यून बजेट विनियोजन हुने गरेको।

१४. समस्या समाधानका उपायहरू तथा आगामी कार्यदिशा

- प्रदेश अन्तर्गत मन्त्रालय र मातहतका कार्यालयहरूको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण (O&M Survey) सम्बन्धमा कार्यालयहरूको कार्यबोझ तथा कर्मचारीहरूको वृत्ति विकास समेतलाई मध्यनजर गरी मन्त्रालयबाट पेश भएको मस्यौदा बमोजिम स्वीकृति हुनुपर्ने।
- कर्मचारी समायोजन पछि पनि पदपूर्ति नभएका पदहरूमा तत्काल करार सेवा मार्फत् भर्ना गर्ने र स्थायी पदपूर्तिको लागि पहल गर्नुपर्ने।
- विभिन्न कानून, नीति र कार्यविधिको तर्जुमाका साथै कर्मचारीलाई विषयगत अभिमुखीकरण गर्नुपर्ने।
- संघबाट हस्तान्तरण भई आएका सडक आयोजनाहरू सम्पन्न गर्न यथाशिघ्र संघीय सरकारबाट आवश्यक बजेट विनियोजन हुनुपर्ने।
- यातायात व्यवस्था कार्यालयहरूबाट सेवाग्राहीलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्न प्रदेश सरकार मातहत नै EDL/VRs सफ्टवेयर प्रणालीको सर्भर राखी सञ्चालन एवं व्यवस्थापन गरिनुपर्ने।
- पूर्वाधार विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्न प्रदेश सरकार मार्फत् कोभिड-१९ विशेष कार्यविधि/निर्देशिका जारी गर्नुपर्ने।
- लक्ष्य अनुरूप वार्षिक प्रगति हासिल गर्न मन्त्रालयबाट मातहतका कार्यालयहरूसँग वार्षिक कार्यसम्पादन करार सम्झौता गरिएको। साथै कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्ययोजना समेत तयार गरी लागु गरिएको।

सामाजिक विकास मन्त्रालय

१. पृष्ठभूमि:

नेपालको संविधानले गरेको तीन तहको शासकीय स्वरूप अनुरूप गठित प्रदेश सरकारका मन्त्रालयहरू मध्ये सामाजिक विकास मन्त्रालय एक महत्वपूर्ण कार्य जिम्मेवारी सम्पादन गर्ने गरी स्थापना भएको मन्त्रालय हो । यस मन्त्रालय अन्तर्गत शिक्षा,स्वास्थ्य, युवा,खेलकुद, भाषा, संस्कृति, पुरातत्व, महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग, सामाजिक सुरक्षा, श्रम तथारोजगार जस्ता विषय क्षेत्रहरूको कार्य जिम्मेवारी तोकिएको छ । खास गरी नागरिकलाई सर्भसुलभ गुणस्तरीय शिक्षा र स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराई जीवनस्तरमा सुधार ल्याउनु, अपाङ्ग तथा असक्त नागरिकलाई समान व्यवहार र विशेष सेवा सुविधा उपलब्ध गराउनु, युवाहरूको सार्थक सहभागिताका साथ स्वरोजगार र उद्यमशीलता विकासगरी प्रदेशको समृद्धिमा सहयोग पुऱ्याउनु, खेलकुद पूर्वाधारको विकास र खेलाडीहरूको व्यावसायिक क्षमता अभिवृद्धि, भाषा, लिपि, कला संस्कृतिको संरक्षण र प्रयोग, स्मारक र पुरातात्विक महत्वका स्थल संरक्षण, विकास र प्रवर्द्धन लगायतका कार्यहरू सम्पादन गरी सेवा र सुविधा प्रवाह गर्नु मन्त्रालयको प्रमुख जिम्मेवारी हो ।

२. दीर्घकालिन सोच:

- नागरिकको मौलिक अधिकारको रूपमा रहेको आधारभूत स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क उपलब्ध गराउने,
- प्रत्येक नागरिकले सहज रूपले गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्न सक्नेगरी आवश्यक औषधि, उपकरण, प्रविधि र दक्ष स्वास्थ्यकर्मीहरू सहितको प्रभावकारी एवं जवाफदेहीपूर्ण स्वास्थ्य सेवा प्रणालीको स्थापना गर्ने ।
- स्वास्थ्य सेवा प्रवाहमा जनसहभागिता प्रवर्द्धन गर्ने र यसका लागि निजी तथा सहकारी क्षेत्रको संलग्नता वृद्धि र व्यवस्थित गर्दै अपनत्व प्रवर्द्धन गर्ने ।
- सबै नेपाली नागरिकहरू शारीरिक, मानसिक, सामाजिक र भावनात्मक दृष्टिकोणबाट स्वस्थ रही उत्पादनशील र गुणस्तरीय जीवनयापन गर्न सक्षम हुने ।
- लैङ्गिक समानता मार्फत मर्यादित, न्यायपूर्ण, सुरक्षित र सभ्य समाजको विकास गर्ने ।
- बालबालिका तथा किशोर किशोरीहरूका अधिकार संरक्षण गर्दै उनीहरूलाई सक्षम र योग्य नागरिक बनाउने ।
- ज्येष्ठ नागरिकको अधिकार संरक्षण एवं सम्मानजनक जीवनयापनको व्यवस्था गर्ने ।
- आधारभूत सामाजिक संरक्षण,सेवा, सुविधाहरूमा सबै नागरिकको पहुँच अभिवृद्धि गर्ने ।

- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको आर्थिक सामाजिक सशक्तीकरण तथा पूर्ण अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको संरक्षणको व्यवस्था गर्ने ।
- मानव बेचबिखन तथा ओसारपसारको नियन्त्रणबाट आत्मसम्मानयुक्त समाजको स्थापना गर्ने ।
- सामाजिक, आर्थिक तथा राजनीतिक अवसरहरूमा समान सहभागिताको सुनिश्चितता गरी लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण र सशक्तीकरण गर्ने ।
- बालबालिका विरुद्ध हुने सबै प्रकारका शारीरिक तथा मानसिक हिंसा, क्षति वा दुर्व्यवहारबाट बालबालिका तथा किशोर किशोरीहरूलाई संरक्षण गर्ने ।
- ज्येष्ठ नागरिकका सेवा सुविधाहरूको पहुँचलाई सहज बनाई उनीहरूलाई सुरक्षित र सम्मानित तुल्याउनुका साथै सामाजिक संरक्षणका कार्यक्रमलाई समावेशी, गुणस्तरीय एवं प्रभावकारी बनाई लोक कल्याणकारी राज्यको स्थापना गर्न सघाउ पुऱ्याउने ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकारको सुनिश्चितता गर्दै उनीहरूको जीवनस्तरमा सुधार गर्ने ।
- सामाजिक संरक्षणका कार्यक्रमलाई समावेशी, गुणस्तरीय एवं प्रभावकारी बनाई लोक कल्याणकारी राज्यको व्यवस्थापना गर्न सघाउ पुऱ्याउने ।
- मावन बेचबिखन तथा ओसारपोसारको जोखिम पहिचान गरी नियन्त्रणका लागि उपयुक्त कदम चालिने ।
- शिक्षामा सबैको पहुँच र गुणस्तर अभिवृद्धि गरी प्रतिस्पर्धी, संवर्द्धन र सांस्कृतिक सुसम्बन्धमा आधारित समाजको निर्माण गर्ने ।
- बहुल संस्कृति एवम् सम्पदाहरूको संरक्षण, सम्बर्द्धन र सांस्कृतिक सुसम्बन्धमा आधारित समाजको निर्माण गर्ने ।
- विकासमा युवा सहभागिताबाट समृद्ध राष्ट्र निर्माण गर्ने ।
- स्वयंसेवक सेवाबाट सभ्य, सहयोगी र अन्तनिर्भर समाज निर्माण गर्ने ।

३. उद्देश्यः

- नागरिकको मौलिक अधिकारको रूपमा रहेको आधारभुत स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क उपलब्ध गराउने
- प्रत्येक नागरिकले सहज रूपले गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्न सक्नेगरी औषधि, उपकरण, प्रविधि र दक्ष स्वास्थ्यकर्मीहरू सहितको प्रभावकारी एवं जवाफदेहीपूर्ण स्वास्थ्य सेवा प्रणालीको स्थापना गर्ने ।

- स्वास्थ्य सेवा प्रवाहमा जनसहभागिता प्रवर्द्धन गर्ने र यसकका लागि निजी तथा सहकारी क्षेत्रको संलग्नता वृद्धि र व्यवस्थित गर्दै अपनत्व प्रवर्द्धन गर्ने ।
- सामाजिक, आर्थिक तथा राजनीतिक अवसरहरूमा समान सहभागिताको सुनिश्चितता गरी लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण र सशक्तिकरण गर्ने ।
- लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा, भेदभाव र बहिष्करणको अन्त्य गर्ने ।
- हिंसा प्रभावित तथा विभिन्न हुनै सबै प्रकारका शारीरिक तथा मानसिक हिंसा, क्षति वा दुर्व्यवहारबाट बालबालिका तथा किशोर किशोरीहरूलाई संरक्षण गर्ने ।
- ज्येष्ठ नागरिकका सेवा सुविधाहरूको पहुँचलाई सहज बनाई उनीहरूलाई सुरक्षित र सम्मानित तुल्याउनुका साथै सामाजिक संरक्षणका कार्यक्रमलाई समावेशी, गुणस्तरिय एवं प्रभावकारी बनाई लोक कल्याणकारी राज्यको स्थापना गर्न सघाउ पुऱ्याउने ।
- सबै प्रकारका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई सम्मानपूर्ण र अवरोधमुक्त वातावरणका लागि आवश्यक कदम चाल्दै उनीहरूलाई समतामूलक पहुँच बढाउने ।
- आर्थिक सामाजिक तथा सांस्कृतिक विकासमा पछाडि परेका समुदायको साधनस्रोत, सेवा र सुविधामा पहुँच सुनिश्चित गर्ने ।
- सबै नागरिकहरूलाई शिक्षा प्राप्त गर्ने अधिकारलाई सुनिश्चित गरी शिक्षामा पहुँच, गुणस्तर र व्यवस्थापनमा वृद्धि गर्ने ।
- गुणस्तरमा जीवनयापन गर्न चाहिने सीप, योग्यता, क्षमताको अभिवृद्धि गर्ने प्रतिस्पर्धी, उद्यमी र नवप्रवर्तनात्मक मानव पुँजीको विकासबाट आर्थिक, सामाजिक रुपान्तरण गर्ने ।
- विकासमा युवा सहभागिताबाट समृद्ध राष्ट्र निर्माणको ध्येयलाई योजनाबद्ध रूपमा खेलकुदको माध्यमबाट अधि बढाउने ।
- प्रभावकारी कार्ययोजना र कार्यान्वयक माध्यमबाट भाषाको जगेर्ना र सांस्कृतिक धरोहरको संरक्षण, सम्बर्द्धन गर्ने तथा सांस्कृतिक पक्षको विकासमा जोड दिने ।

४. रणनीति:

- संविधानले प्रदान गरेको स्वास्थ्य सम्बन्धी हकलाई सुनिश्चित गर्न गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवामा सबैको पहुँच वृद्धि गरी न्यायसंगत एवम् जवाफदेही स्वास्थ्य सेवा प्रणालीको माध्यमबाट स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने ।

- सामाजिक, आर्थिक तथा राजनीतिक अवसरहरूमा समान सहभागिताको सुनिश्चितता गरी लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण र सशक्तिकरण गर्ने ।
- बालबालिका विरुद्ध हुने सबै प्रकारका शारीरिक तथा मानसिक हिंसा, क्षति वा दुर्व्यवहाबाट बालबालिका तथा किशोर किशोरीहरूलाई संरक्षण गर्ने ।
- ज्येष्ठ नागरिकका सेवा सुविधाहरूको पहुँचलाई सहज बनाई उनीहरूलाई सुरक्षित र सम्मानित तुल्याउनुका साथै सामाजिक संरक्षणका कार्यक्रमलाई समावेशी, गुणस्तरीय एवं प्रभावकारी बनाई लोक कल्याणकारी राज्यको स्थापना गर्न सघाउ पुऱ्याउने ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकारको सुनिश्चितता गर्दै उनीहरूको जीवनस्तरमा सुधार गर्ने ।
- सामाजिक संरक्षणका कार्यक्रमलाई समावेशी, गुणस्तरीय एवम् प्रभावकारी बनाई लोक कल्याणकारी राज्यको स्थापना गर्न सघाउ पुऱ्याउने ।
- मानव बेचबिखन तथा ओसापसारको जोखिम पहिचान गरी नियन्त्रणका लागि उपयुक्त कदम चालिने ।
- सबैलाई जीवनोपयोगी शिक्षाका अवसरहरू प्रदान गर्दै जीवनपर्यन्त सिकाइ उन्मुख तथा नवप्रवर्तनशील शैक्षिक प्रणाली विकास गर्ने ।
- मुलुकको आवश्यकता अनुरूप गुणस्तरीय, व्यावसायिक र सीपयुक्त शिक्षा प्रदान गर्ने ।
- रोजगारी एवम् स्वरोजगारीका लागि सिपमूलक शिक्षाको विस्तार गर्ने ।
- धार्मिक, पुरातात्विक तथा ऐतिहासिक सम्पदाहरूको पुनर्निर्माण गरी संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्ने ।
- मौलिक संस्कृतिहरूको जगेर्ना गर्दै विकासका मूलप्रवाहीकरण गर्ने ।
- युवाहरूलाई राष्ट्रको सर्वाङ्गिक विकासमा मुलप्रवाहीकरण गर्ने ।
- स्वयंसेवी भावनाको प्रवर्द्धन र स्वयंसेवकका रूपमा सेवा गर्न चाहने व्यक्ति तथा संस्थाहरूलाई परिचालन गरी विकासको राष्ट्रिय अभियानमा सहयोग पुऱ्याउने ।

५. कार्यक्षेत्र

- शिक्षा
- स्वास्थ्य
- युवा तथा खेलकुद
- भाषा तथा संस्कृति
- महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक र अपाङ्गता भएका व्यक्ति
- श्रम तथा रोजगार ।

६. संगठन संरचना तथा स्वीकृत दरबन्दी तेरिज (पदपूर्तिको अवस्था सहित):

सामाजिक विकास मन्त्रालय र मातहतका निकायहरूको संगठन संरचना तथा स्वीकृत दरबन्दी तथा वर्तमानमा पदपूर्तिको अवस्था देहाय बमोजिम रहेको छ :-

६.१ सामाजिक विकास मन्त्रालय र मातहतका निकायको सारांश

सि.नं.	पद	श्रेणी/तह	सेवा	समूह	स्वीकृत दरबन्दी	पूर्ति	रिक्त
१	प्रदेश सचिव	रा.प. प्रथम	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	१	१	०
२	सह-सचिव/निर्देशक	रा.प. प्रथम	शिक्षा	शिक्षा प्रशासन	१	०	१
३	निर्देशक	११	स्वास्थ्य	हे.ई.	१	१	०
४	निर्देशक	११	स्वास्थ्य	हे.ए.	१	१	०
५	निर्देशक	११	स्वास्थ्य	ज.हे.स.	१	०	१
६	निर्देशक	११	स्वास्थ्य	मे.ल्या.टे.प्याथो	१	०	१
७	उप-सचिव	रा.प. द्वि	प्रशासन	सामान्यप्रशासन	२	०	२
८	उप-सचिव	रा.प. द्वि	शिक्षा	शिक्षाप्रशासन	७	७	०
९	प्रमुख कन्सल्टेन्टअब्स्ट्रेसियन एण्ड गार्डनोकोलोजिस्ट	११	स्वास्थ्य	अब्स/गार्डनो	१	०	१
१०	प्रमुख कन्सल्टेन्टजनरल फिजिसियन	११	स्वास्थ्य	मेडिसिन	१	०	१
११	प्रमुख जनस्वास्थ्यप्रशासक	११	स्वास्थ्य	हेल्थइन्स्पेक्सन	१	०	१
१२	प्रमुख मेडिकलसुपरीटेन्डेन्ट	११	स्वास्थ्य	जनरल हेल्थसर्भिसिज	५	०	५
१३	ब./अस्पताल नर्सिङप्रशासक	९/१०	स्वास्थ्य	जनरननर्सिङ	२	१	१
१४	ब./क. आयुर्वेद विज्ञ	९/१०	स्वास्थ्य	आयुर्वेद	१	०	१
१५	ब.स्वास्थ्य शिक्षाप्रशासक	९/१०	स्वास्थ्य	हे. ए.	२	०	२
१६	ब/क प्याथोलोजिष्ट	९/१०	स्वास्थ्य	प्याथोलोजी	१	०	१

सि.नं.	पद	श्रेणी/तह	सेवा	समूह	स्वीकृत दरबन्दी	पूर्ति	रिक्त
१७	ब/कन्सल्टेन्ट माइक्रो बायोलोजिष्ट	९/१०	स्वास्थ्य	प्याथोलोजी	१	०	१
१८	बरिष्ठ उपस्वास्थ्य प्रशासक	९/१०	स्वास्थ्य	प.हे.ए/ए.चि.	४	४	०
१९	बरिष्ठ जनस्वास्थ्य प्रशासक	९/१०	स्वास्थ्य	हेल्थइन्स्पेक्सन	९	७	२
२०	बरिष्ठ/कन्सल्टेन्टअब्स्ट्रेसियन एण्ड गार्डनोकोलोजिस्ट	९/१०	स्वास्थ्य	अब्स/गार्डनो	५	१	४
२१	बरिष्ठ/कन्सल्टेन्ट अर्थोपेडिक सर्जन	९/१०	स्वास्थ्य	सर्जरी	५	१	४
२२	बरिष्ठ/कन्सल्टेन्टइ.एन.टी.सर्जन	९/१०	स्वास्थ्य	अटोरिनो	१	१	०
२३	बरिष्ठ/कन्सल्टेन्ट एनेस्थेसियोलोजिस्ट	९/१०	स्वास्थ्य	एनेस्थेसियोलोजी	५	०	५
२४	बरिष्ठ/कन्सल्टेन्ट जनरल फिजिसियन	९/१०	स्वास्थ्य	मेडिसिन	५	२	३
२५	बरिष्ठ/कन्सल्टेन्ट डर्माटोलोजिष्ट	९/१०	स्वास्थ्य	डर्माटोलोजीलप्रा भानरल	१	०	१
२६	बरिष्ठ/कन्सल्टेन्ट पिडीयाट्रिसियन	९/१०	स्वास्थ्य	पेडियाट्रिक्स	५	१	४
२७	बरिष्ठ/कन्सल्टेन्ट प्याथोलोजिष्ट	९/१०	स्वास्थ्य	प्याथोलोजि	१	०	१
२८	बरिष्ठ/कन्सल्टेन्ट मेडिकल जनरलिष्ट	९/१०	स्वास्थ्य	मेडिकलजनरलिष्ट	१	०	१
२९	बरिष्ठ/कन्सल्टेन्ट रेडियोलोजिष्ट	९/१०	स्वास्थ्य	रेडियोलोजी	५	०	५
३०	बरिष्ठ/कन्सल्टेन्ट सर्जन	९/१०	स्वास्थ्य	सर्जरी	५	०	५
३१	बरिष्ठ/कन्सल्टेन्ट साइक्याट्रिक	९/१०	स्वास्थ्य	साइक्याट्रि	५	०	५
३२	मेडिकल सुपरीटेन्डेन्ट	९/१०	स्वास्थ्य	जनरल हेल्थसर्भिसिज	३	०	३
३३	प्रमुख महिला विकास अधिकृत	रा.प. द्वि	विविध		१	१	०
३४	स/उप्र मे टे	९/१०	स्वास्थ्य	मे.ल्या.टे.	१	१	०
३५	शाखा अधिकृत	७/८	प्रशासन	सामान्यप्रशासन	९	८	१

सि.नं.	पद	श्रेणी/तह	सेवा	समूह	स्वीकृत दरबन्दी	पूर्ति	रिक्त
३६	शाखा अधिकृत	७/८	शिक्षा	शिक्षा प्रशासन	१३	१२	१
३७	क.नर्सिड अधिकृत	७/८	स्वास्थ्य	क.न.	१	०	१
३८	जनस्वास्थ्य अधिकृत वा सो सरह	७/८	स्वास्थ्य	हेल्थइन्स्पेक्सन	८	१	७
३९	नर्सिड अधिकृत	७/८	स्वास्थ्य	जनरलनर्सिड	६	४	२
४०	ब./फार्मैसी अधिकृत	७/८	स्वास्थ्य	फार्मैसी	२	०	२
४१	फिजियोथेरापिष्ट	७/८	स्वास्थ्य	फिजियोथेरापी	४	२	२
४२	ब/मेडिकलटेक्नोलोजिष्ट	७/८	स्वास्थ्य	मे.ल्या.टे.	५	२	३
४३	बरिष्ठइन्टोमोलोजिष्ट/ब./ज.स्वा.अ.	७/८	स्वास्थ्य	हे.इ.	१	०	१
४४	बरिष्ठ कम्युनिटी नर्सिड अधिकृत	७/८	स्वास्थ्य	क.न.	१	०	१
४५	बरिष्ठ जनस्वास्थ्य अधिकृत	७/८	स्वास्थ्य	हे.इ.	१२	८	४
४६	बरिष्ठ नर्सिड अधिकृत/क.न.	७/८	स्वास्थ्य	क.न.	२	०	२
४७	बरिष्ठ स्वास्थ्यशिक्षा अधिकृत	७/८	स्वास्थ्य	हे.ए.	४	४	०
४८	मेडिकल ल्याबटेक्नोलोजिष्ट	७/८	स्वास्थ्य	मेडिकलल्याब टेक्नेलोजी	५	१	४
४९	वायोमेडिकल ईन्जिनियर	७/८	स्वास्थ्य	विविध	१	०	१
५०	शाखा अधिकृत (विषयगत)	रा.प. तृ.	शिक्षा	शिक्षाप्रशासन	६	५	१
५१	तथ्याङ्क अधिकृत	७/८	आ.यो.त.	तथ्याङ्क	८	०	८
५२	डेमोग्राफर/तथ्यांक अधिकृत	रा.प. तृ. ७/८	आ.यो.त.	तथ्याङ्क	२	१	१
५३	शाखा अधिकृत	रा.प. तृ.	न्याय	कानून	१	१	०
५४	मेडिकल अधिकृत	८	स्वास्थ्य	ज.हे.स.	२८	१३	१५
५५	लेखा अधिकृत	७/८	प्रशासन	लेखा	५	५	०

सि.नं.	पद	श्रेणी/तह	सेवा	समूह	स्वीकृत दरबन्दी	पूर्ति	रिक्त
५६	आयुर्वेद चिकित्सक	८	स्वास्थ्य	आयुर्वेद	१४	१५	-१
५७	डेंटल सर्जन	८	स्वास्थ्य	डेंटिष्ट्री	५	५	०
५८	म.स.टे.अ.	रा.प. तृ.	विविध	विविध	१	०	१
५९	महिला विकास अधिकृत	रा.प. तृ.	विविध		२	१	१
६०	तथ्याङ्क सहायक	५/६	आ.यो.त.	तथ्याङ्क	७	४	३
६१	रेफ्रिजरेटर टेक्निसियन	५/६	इन्जिनियरिङ्ग	इलेक्ट्रिकल	१	१	०
६२	लेखापाल	६	प्रशासन	सामान्यप्रशासन	२९	-	-
६३	नायब सुब्बा + (अधिकृतछैठौं)	५/६	प्रशासन	सामान्यप्रशासन	२५	२१	४
६४	सह-लेखापाल	५/६/७	प्रशासन	लेखा	१४	-	-
६५	महिला विकास निरीक्षक	रा.प. अनं. प्रथम	विविध		२	०	२
६६	लेखा सहायक	५	प्रशासन	लेखा	६	-	-
६७	सहायक	५	प्रशासन	सामान्यप्रशासन	६	१	५
६८	खरिदार	४/५/६	प्रशासन	सामान्यप्रशासन	६	२	४
६९	कम्प्युटर अपरेटर	५/६/७	विविध		१०	४	६
७०	एनेस्थेटिक सहायक	५/६/७	स्वास्थ्य	विविध	४	२	२
७१	ब./कविराज (निरीक्षक)	५/६/७	स्वास्थ्य	आयुर्वेद	१४	१५	-१
७२	पब्लिक हेल्थ नर्स	५/६/७	स्वास्थ्य	क.न./प.हे.न.	१३	११	२
७३	फार्मैसी सहायक	५/६/७	स्वास्थ्य	फार्मैसी	५	१	४
७४	ब./ल्याब टेक्निसियन	५/६/७	स्वास्थ्य	मेडिकलल्याब टेक्नोलोजी	३२	२८	४
७५	बायोमेडिकल टेक्निसियन	५/६/७	स्वास्थ्य	विविध	४	२	२

सि.नं.	पद	श्रेणी/तह	सेवा	समूह	स्वीकृत दरबन्दी	पूर्ति	रिक्त
७६	मेडिकल रेकर्डर सुपरभाइजर	५/६/७	स्वास्थ्य	मेडिकलरेकर्डर	६	५	१
७७	रेडियोग्राफर	५/६/७	स्वास्थ्य	रेडियोग्राफी	७	७	०
७८	स. डाइटिसियन	५/६/७	स्वास्थ्य	विविध	१	०	१
७९	स्टाफ नर्स	५/६/७	स्वास्थ्य	जनरलनर्सिङ	५३	३८	१५
८०	हाउस क्विड सुपरभाइजर	५/६/७	स्वास्थ्य	पतालुर्ततरस्वास्थ्य	१	०	१
८१	परिवारनियोजन सुपरभाइजर, क्षय कुष्ठ निरीक्षक, भेक्टर कन्ट्रोल निरीक्षक, खोपसुपरभाइजर (२६ जना) = वा सरहको दरबन्दीमा	५/६/७	स्वास्थ्य	हे.इ.	५४	४३	११
८२	प्राविधिक सहायक	रा.प. अनं. प्रथम	शिक्षा	शिक्षाप्रशासन	१५	२	१३
८३	अ.न.मी.	४/५/६	स्वास्थ्य	क.न./प.हे.न.	३२	१८	१४
८४	अ.हे.व.	४/५/६	स्वास्थ्य	हेल्थइन्स्पेक्सन	१३	५	८
८५	कोल्डचेन असिस्टेन्ट	४/५/६	स्वास्थ्य	हेल्थइन्स्पेक्सन	१६	१४	२
८६	डार्करुम सहायक	४/५/६	स्वास्थ्य	रेडियोग्राफि	३	३	०
८७	डेन्टल हाइजिनिष्ट	४/५/६	स्वास्थ्य	डेन्टिष्ट्रि	४	३	१
८८	वैद्य	४/५/६	स्वास्थ्य	आयुर्वेद	२४	२४	०
८९	ल्याब असिस्टेन्ट	४/५/६	स्वास्थ्य	मेडिकलल्याब टेक्नोलोजी	८	६	२
९०	भारी सवारी चालक	श्रेणीविहिन	इन्जिनियरिङ्ग	मेकानिकल	१	०	१
९१	हलुका सवारी चालक	श्रेणीविहिन	इन्जिनियरिङ्ग	मेकानिकल	३१	४	२७
९२	का. स./ औषधि कुटुवा	श्रेणीविहिन	प्रशासन	सामान्यप्रशासन	१५	८	७
९३	कार्यालय सहयोगी	श्रेणीविहिन	प्रशासन	सामान्यप्रशासन	१४३	७३	७०
९४	लोडर प्याकर	श्रेणीविहिन	प्रशासन	सामान्यप्रशासन	२	०	२
	जम्मा				८४३	४५६	३३८

स्रोत: सामाजिक विकास मन्त्रालय

७. चालु र पूँजीगत खर्च शीर्षकको प्रगति विवरण : प्रदेश सरकार स्रोत र नेपाल सरकार स्रोत तर्फको प्रगति विवरण:

७.१ चालु र पूँजीगत खर्च शीर्षकको प्रगति विवरण(प्रदेश सरकार स्रोततर्फ)

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	ब.उ.शी.नं.	पूँजीगत /चालु	कुल बजेट (रु.)	आ.व.२०७६/०७७ को		
					खर्च (रु.)	खर्च प्रतिशत	भौतिक प्रगति
१	सामाजिक विकास मन्त्रालय (प्रदेश खेलकुद विकासपरिषद्, रोजगार सूचना केन्द्र र सार्वजनिक निर्माण कार्यान्वयन इकाइहरु समेत)	३५०००११	पूँजीगत	९७९,०५०,०००	६२१,६३१,७८४	६३.४९	८७.०२
			चालु	९६६,४७४,०००	६७६,४९२,८९६	७०.००	८३.५४
			जम्मा	१,९४५,५२४,०००	१,२९८,१२४,६८०	६६.७२	८४.५७
२	शिक्षा विकास निर्देशनालय	३५००१०११	पूँजीगत	८,३३५,०००	८,२८२,०६७	९९.३६	१००.००
			चालु	४८८,५२६,०००	३५९,०२२,१५४	७३.४९	९१.१४
			जम्मा	४९६,८६१,०००	३६७,३०४,२२१	७३.९२	९२.३
३	शिक्षा तालिमकेन्द्र	३५००३०११	पूँजीगत	३,३५०,०००	२,९०८,०००	८६.८१	१००.००
			चालु	३२,४०८,०००	२३,२२४,२५४	७१.६६	९०.५३
			जम्मा	३५,७५८,०००	२६,१३२,२५४	७३.०८	९१.५८
४	व्यावसायिक तथा सीप विकास केन्द्रहरु	३५००४०११	पूँजीगत	१,१६४,०००	१,१६३,१६५	९९.९३	१००
			चालु	९०,५१६,०००	५३,३७९,४११	५८.९७	८६.११

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	ब.उ.प्री.नं.	पूँजीगत /चालु	कुल बजेट (रु.)	आ.व.२०७६/०७७ को		
					खर्च (रु.)	खर्च प्रतिशत	भौतिक प्रगति
	(गजुरी र हेटौडा)		जम्मा	९९,६८०,०००	५४,५४२,५७६	५९.४९	८८.०९
५	स्वास्थ्य निर्देशनालय	३५००२०११	पूँजीगत	२,४००,०००	२,२३९,०००	९३.२९	१००.००
			चालु	७८,२७७,०००	३७,७९२,०४५	४८.१८	६९.००
			जम्मा	८०,६७७,०००	३९,९५१,०४५	४९.५२	७५.००
६	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, काठमाडौं	३५००६०११	पूँजीगत	९,७३०,०००	८,४४६,०४९	८६.८०	९५.००
			चालु	४४,८९३,०००	२२,०४४,२६५	४९.९९	५५.००
			जम्मा	५४,६२३,०००	३०,४९०,३१४	५५.९०	६२.००
७	स्वास्थ्य आपुर्ति व्यवस्थापन केन्द्र	३५००५०११	पूँजीगत	७४,९००,०००	४८,७००,३८७	६५.०२	९९.००
			चालु	८५,२०६,०००	६९,९३६,६४८	७२.६९	९४.००
			जम्मा	१६०,१०६,०००	११८,६३७,०३५	६९.९०	९६.००
८	जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला, काठमाडौं	३५००७०११	पूँजीगत	२७,६५०,०००	२४,१५९,२६७	८७.३८	९८.००
			चालु	२८,५९६,०००	१७,२९४,९५४	६०.३७	६४.००
			जम्मा	५६,२४६,०००	४१,४५३,२२१	७३.६६	८१.००
९	स्वास्थ्य कार्यालयहरु (१३ वटा) अस्पताल (८ वटा)	३५००७०११ ३५००२०१२	पूँजीगत	२४,५००,०००	२३,९४३,५०७	९७.७३	१००.००
			चालु	३०७,५०८,०००	२४०,८०३,०६९	७८.३९	७५.५३
			जम्मा	३३२,००८,०००	२६४,७४६,५७६	७९.७४	८०.४७
१०	आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र (१३ वटा)	३५००२०१३/१४	पूँजीगत	४९,५५०,०००	३८,२३७,४२७	९२.०३	९०.६८
			चालु	५२८,८२७,०००	४३३,७५३,६२५	८२.०२	७९.९८
			जम्मा	५७८,३७७,०००	४७१,९९१,०५२	८२.७५	८५.४९

७.२ चालु र पूँजीगत खर्च शीर्षकको प्रगति विवरण(नेपाल सरकार स्रोततर्फ)

क्र. सं.	कार्यालयको नाम	ब.उ.शी.नं.	चालु/पूँजीगत	कुल बजेट (रु.)	आ. व. २०७६/०७७ को		
					खर्च (रु.)	खर्च प्रतिशत	भौतिक प्रगति
१	सामाजिक विकास मन्त्रालय र मातहतका सबै निकायहरुको	३५०००१२०	पूँजीगत	२२,१७,६४,०००	११,२३,३६,५१२	५०.६६	६६.१३
			चालु	१,९५,२७,८१,०००	१,०६,२६,०३,६७०	५४.४१	६२.४५
			जम्मा	२,१७,४५,४५,०००	१,१७,४९,४०,१८३	५४.०३	६३.८१

७.३ चालु र पूँजीगत खर्च शीर्षकको प्रगति विवरण(प्रदेश सरकार र नेपाल सरकार स्रोततर्फ)

क्र.सं.	बजेट विवरण	ब.उ.शी.नं.	चालु/पूँजीगत	कुल बजेट (रु.)	आ. व. २०७६/०७७ को		
					खर्च (रु.)	खर्च प्रतिशत	भौतिक प्रगति
१	प्रदेश सरकार ततर्फको	३५००००११	पूँजीगत	१,१८,९४,७९,०००	७९,५८,४१,४२१	६६.९१	९७.२५
			चालु	२,७५,०९,१९,०००	२,०१,२६,६६,६४९	७३.१६	७९.९९
			जम्मा	३९,४०३,९८,०००	२,८०,८५,०८,०७०	७१.२७	८४.७४
२	नेपाल सरकार स्रोततर्फको	३५०००१२०	पूँजीगत	२२,१७,६४,०००	११,२३,३६,५१२	५०.६६	६६.१३
			चालु	१,९५,२७,८१,०००	१,०६,२६,०३,६७०	५४.४१	६२.४५
			जम्मा	२,१७,४५,४५,०००	१,१७,४९,४०,१८३	५४.०३	६३.८१
३	कूल जम्मा	३५००००११/ ३५०००१२०	पूँजीगत	१,४१,१२,४३,०००	९०,८१,७८,१०८	६४.३५	८१.६९
			चालु	४,७०,३७,००,०००	३,०७,५२,७०,३१९	६५.३८	७१.२२
			जम्मा	६,११,४९,४३,०००	३,९८,३४,४८,४२७	६५.१४	७४.२७

स्रोत: सामाजिक विकास मन्त्रालय

द. आ. व. २०७६/०७७ मा स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमको प्रगति विवरण

द.१ आ. व. २०७६/०७७ मा स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमको प्रगति विवरण (प्रदेश सरकार स्रोततर्फ)

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	ख.शी.नं.	कुल बजेट रु	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		
				खर्च रु	प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
१	सामाजिक विकास मन्त्रालय (३५००००११)	२११११	३६००२०००.००	२२९९३७३०.११	७९.३०	६३.८७
		२१११२	७०७०००.००	६७०८५८.००	२३.६५	९४.८९
		२११२१	७५००००.००	५२००००.००	५७.४१	६९.३३
		२११३२	२०२२०००.००	११९५८८०.००	४०.५७	५९.१४
		२११३४	१७३१०००.००	९१९२१०.००	७४.५१	५३.१०
		२११३५	१००००००.००	९३६९०३.१५	२.६७	९३.६९
		२११३९	८२४४०००.००	४१५४७११.८५	१७.३८	५०.४०
		२११४१	७५००००.००	१३७५००.००	७.६५	१८.३३
		२११४२	१५००००.००	०.००	४.०५	०.००
		२११४९	१४३०००.००	२४०००.००	०.००	१६.७८
		२१२१२	१४४००००.००	०.००	०.००	०.००
		२१२१३	३३१०००.००	१७१०००.००	८२.३९	५१.६६
		२२१११	२१८२०००.००	१०४८२०८.३९	७९.०४	४८.०४
		२२११२	१३०७०००.००	६२५६९८.००	८२.२९	४७.८७
		२२२११	३०००००.००	२६०६२१.६३	४२.४७	८६.८७
		२२२१२	२५७००००.००	१७७८३२६.३७	९५.१२	६९.२०
		२२२१३	२३४००००.००	२०००४६६.००	७१.७६	८५.४९
		२२२१४	६१००००.००	३७३९४०.००	२८.६३	६१.३०
		२२२२१	६९५०००.००	५०७६५८.००	४५.४५	७३.०४
		२२२३१	१६०००००.००	१२०३६२१.००	२४.६७	७५.२३
		२२३११	४८१२०००.००	४७१८८६८.००	८७.६२	९८.०६
२२३१३	३२००००.००	१६९८४९.००	२२.०८	५३.०८		

क्र. सं.	ब.ज.शी.नं.	ख.शी.नं.	कुल बजेट रु	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		
				खर्च रु	प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
		२२३१४	४२००००.००	१०१७५१.००	१८.७७	२४.२३
		२२३१५	१६७६०००.००	११४०१४८.००	२१.७९	६८.०३
		२२४११	४५८००००.००	२०००००.००	२०.८३	४.३७
		२२४१२	१३४००००.००	११४७३६६.००	४९.०३	८५.६२
		२२४१३	६७०२०००.००	५२३२५६४.९९	३३.३०	७८.०७
		२२४१९	५००००.००	१८७४०.००	९.१८	३७.४८
		२२५११	७०००००.००	११९०३०.००	३०.१३	१७.००
		२२५१२	९४१२०००.००	१३८१९४७.००	२५.९२	१४.६८
		२२५२२	२०८७९३०००.००	८९८०९९५.६०	१९.०३	४३.०१
		२२५२९	२०००००.००	०.००	०.००	०.००
		२२६११	३३२४०००.००	२७५३७७१.००	५७.०७	८२.८५
		२२६१२	८१००००.००	८४९५०.००	३७.३३	१०.४९
		२२६१३	११५००००.००	०.००	०.००	०.००
		२२७११	१६६४०००.००	७७०८७१.००	६१.२३	४६.३३
		२६४१२	६६०००००.००	०.००	०.००	०.००
		२६४१३	१००१८५०००.००	३८०५३४९०.००	३४.१३	३७.९८
		२६४२२	४९७००००००.००	४५४०७२६५६.००	९७.६७	९१.३६
		२६४२३	४७५०००००.००	३४६७६४७६.००	९२.५०	७३.००
		२७२१३	१००००००.००	४८५९०.००	३३.३३	४.८६
		२८१४२	३१८००००.००	२३१९५००.००	६८.४०	७२.९४
		२८१४३	१५००००.००	१५००००.००	२५.००	१००.००
		२८९११	३२०००.००	०.००	०.००	०.००
		चालु जम्मा	९६६४७४०००.००	६७६४९२८९६.०९	८३.५४	७०.००
		३१११२	५३००००००.००	२५६७५२००.००	५६.६७	४८.४४
		३१११३	२५०००००.००	५३३२७७.००	१६.६७	२१.३३
		३११२१	३९७९००००.००	२९३७०७२७.००	४७.८३	७३.८१

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	ख.शी.नं.	कुल बजेट रु	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		
				खर्च रु	प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
		३११२२	४५९५०००.००	३७४४१३८.००	४३.२४	८१.४८
		३११२३	३११५०००.००	२२३९६०५.००	३७.४५	७१.९०
		३११३२	१४०००००.००	९६७५१०.००	२४.२०	६९.११
		३११५९	८२७६५००००.००	५२५९६०१२९.५६	५२.५८	६३.५५
		३११७२	३७५०००००.००	२३७०६१२५.००	९७.२२	६३.२२
		३१४११	९५०००००.००	९४३५०७२.००	३३.३३	९९.३२
		पुँजीगत जम्मा	९७९०५००००.००	६२१६३१७८३.५६	८७.०२	६३.४९
		जम्मा	१९४५५२४०००.००	१२९८१२४६७९.६५	८४.५७	६६.७२
२	शिक्षा विकास निर्देशनालय (३५००१०११)	२११११	१९४८५०००.००	१०८८०७५६.६६	८९.५४	५५.८४
		२११२१	३५००००.००	२१००००.००	९१.६६	६०.००
		२११३२	८४००००.००	५२६०१६.६७	१००	६२.६२
		२१२१३	१३९०००.००	९७९२०.००	१००	७०.४५
		२२१११	३१८०००.००	१७८८९०.००	१००	५६.२५
		२२११२	१४४०००.००	१२६२९७.३५	१००	८७.७१
		२२२१२	४९७०००.००	४९७०००.००	१००	१००
		२२२१३	४३००००.००	३७७४७६.२८	१००	८७.७९
		२२२१४	१५१०००.००	१२६६२५.००	८७.५०	८३.८६
		२२२२१	४०५०००.००	४०४७४१.००	८०.००	९९.९४
		२२२३१	३२५००००.००	१९२१३३३.२७	०.००	५९.१२
		२२३११	७०००००.००	७०००००.००	१००	१००
		२२३१४	८४०००.००	७६५७५.००	१००	९१.१६
		२२४१३	१७३२०००.००	११९१६०५.१२	९४.४४	६८.८०
		२२५२२	२४१३१०००.००	१४३२७५९२.००	५०.००	५९.३७
		२२६११	६०००००.००	५८५७६५.००	१००	९७.६३
		२२६१२	१५००००.००	६७९००.००	३३.३३	४५.२७
		२२७११	२०००००.००	१९९०९०.००	१००	९९.५५

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	ख.शी.नं.	कुल बजेट रु	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		
				खर्च रु	प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
		२५३११	२५०००००.००	०.००	०.००	०.००
		२६४१२	३०४००००००.००	२१५७०७०९३.२२	९६.४४	७०.९६
		२६४२२	१२८००००००.००	११०३९९४७७.००	१००	८६.२५
		२८१४२	४२००००.००	४२००००.००	१००	१००
		चालु जम्मा	४८८५२६०००.०	३५९०२२१५३.५७	९१.१४	७३.४९
		३११२१	६२५००००.००	६२१२१८४.००	१००	९९.३९
		३११२२	१०८५०००.००	१०७०२५१.००	१००	९८.६४
		३११२३	१००००००.००	९९९६३२.००	१००	९९.९६
		पुँजीगत जम्मा	८३३५०००	८२८२०६७	९९.३६	१००
		कुल जम्मा	४९६८६१०००	३६७३०४२२१	७४.९२	९२.३
३	शिक्षा तालिमकेन्द्र (३५००३०११)	२११११	९६१९०००.००	५६६५०००.००	९७.१४	५८.८९
		२११२१	१७००००.००	१४००००.००	८४.६०	८२.३५
		२११३२	४०८०००.००	३२४०००.००	१००	७९.४१
		२११३९	१०००००.००	६४६००.००	४०.००	६४.६०
		२१२१३	६२०००.००	०.००	०.००	०.००
		२२१११	२५८०००.००	२५८०००.००	१००	१००
		२२११२	९४०००.००	७५९००.००	१००	८०.७४
		२२२१२	२६६०००.००	२६५०००.००	३३.३३	९९.६२
		२२२१३	२०५०००.००	२०४९९९.००	१००	१००
		२२२३१	४०००००.००	२५८०००.००	१००	६४.५०
		२२३११	५०००००.००	४९९९७०.००	१००	९९.९९
		२२४१३	१२२६०००.००	१२१९२१०.००	१००	९९.४५
		२२५१२	१७२५००००.००	१२८३३१३७.००	९३.५३	७४.३९
		२२५२२	१५०००००.००	१०९०८६७.००	१००	७२.७२
		२२६११	२०००००.००	२०००००.००	१००	१००

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	ख.शी.नं.	कुल बजेट रु	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		
				खर्च रु	प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
		२२६१२	५००००.००	२५६००.००	१००	५१.२०
		२२७११	१०००००.००	९९९७१.००	१००	९९.९७
		चालु जम्मा	३२४०८०००.००	२३२२४२५४.००	९०.५३	७१.६६
		३११२१	७५००००.००	७२५०००.००	१००	९६.६७
		३११७१	२६०००००.००	२१८३०००.००	१००	८३.९६
		पुँजीगत जम्मा	३३५००००.००	२९०८०००.००	१००	८६.८१
		जम्मा	३५७५८०००.००	२६१३२२५४.००	९१.५८	७३.०८
४	व्यावसायिक तथा सीप विकास तालिम केन्द्र (३५००४०११)	२११११	१७३९२०००.००	१३०२५७२८.००	७५.५०	७४.८९
		२११२१	४०००००.००	३४००००.००	८६.२३	८५.००
		२११३२	९८४०००.००	८३७७९६.००	८५.००	८५.१४
		२११३९	५००००.००	०.००	०.००	०.००
		२१२१३	५०००.००	४८००.००	९६.२३	९६.००
		२२१११	२७८०००.००	२५६३७९.००	१००	९२.२२
		२२११२	१९२०००.००	१५२५७८.००	१००	७९.४७
		२२२१२	१५००००.००	६४११३.००	४५.५४	४२.७४
		२२२१३	२७००००.००	२२८५४०.००	१००	८४.६४
		२२२१४	३००००.००	५६२०.००	१००	१८.७३
		२२३११	४१५०००.००	४१५०००.००	१००	१००
		२२३१४	१९८०००.००	१३१४२५.००	६७.४५	६६.३८
		२२३१५	१९९०००.००	४०९१०.००	३३.४५	२०.५६
		२२४१३	१८००००.००	१८००००.००	१००	१००
		२२५१२	६८५५७०००.००	३६५१३४०१.००	६०.६२	५३.२६
		२२६११	६९००००.००	६७३९९०.००	१००	९७.६८
		२२७११	११००००.००	९६५५१.००	१००	८७.७७
		२७२१३	२००००.००	२००००.००	१००	१००

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	ख.शी.नं.	कुल बजेट रु	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		
				खर्च रु	प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
		२८१४२	३९६०००.००	३९२५८०.००	१००	९९.१४
		चालु जम्मा	९०५१६०००.००	५३३७९४११.००	८६.११	५८.९७
		३१११३	५०००००.००	५०००००.००	१००	१००
		३११२२	२८००००.००	२८००००.००	१००	१००
		३११२३	३८४०००.००	३८३१६५.००	१००	९९.७८
		पुँजीगत जम्मा	११६४०००.००	११६३१६५.००	१००	९९.९३
		जम्मा	११६४०००.००	११६३१६५.००	८८.०९	९९.९३
५	स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्था कन्ड्र (३५००५०११)	२११११	८६८३०००.००	५२३५६६४.००	९५.००	६०.३०
		२११२१	२३००००.००	१३००००.००	६५.००	५६.५२
		२११३२	४०८०००.००	२५६४७६.००	९०.००	६२.८६
		२११३९	१००००००.००	८६४९०८.००	१००	८६.४९
		२१२१३	८२०००.००	३९०००.००	८५.००	४७.५६
		२२१११	७०३०००.००	३९४१७९.००	८०.००	५६.०७
		२२११२	१०२०००.००	१०१९३०.००	१००	९९.९३
		२२२१२	२६२०००.००	२६२०००.००	१००	१००.००
		२२२१३	५०००००.००	४२५६७३.००	९५.००	८५.१३
		२२२१४	१३००००.००	१००७६१.००	९५.००	७७.५१
		२२२३१	६०००००.००	५९६८७१.००	१००	९९.४८
		२२३११	८५००००.००	८४९८८८.००	१००	९९.९९
		२२३१४	५०००००.००	३१५१९१.००	८५.००	६३.०४
		२२३१५	१२१५०००.००	११९१९०४.००	१००	९८.१०
		२२४११	८०००००.००	४९९५७७.७५	७९.००	६२.४५
		२२४१३	१३६६०००.००	९८३२४६.००	८३.००	७१.९८
		२२४१९	७५०००.००	४००६५.००	१००	५३.४२
		२२५११	१५०००००.००	५२५४५.००	१००	३.५०

क्र. सं.	ब.ज.शी.नं.	ख.शी.नं.	कुल बजेट रु	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		
				खर्च रु	प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
		२२५२२	२०००००.००	०.००	०.००	०.००
		२२६११	५०००००.००	३६६४१०.००	१००	७३.२८
		२२६१२	२०००००.००	६०००.००	५.००	३.००
		२२७११	२०००००.००	१९९१७०.००	१००	९९.५९
		२७२१३	६४७०००००.००	४८८२६१३२.००	८५.००	७५.४७
		२८१४२	४०००००.००	१९९०५७.००	१००	४९.७६
		चालु जम्मा	८५२०६०००.००	६१९३६६४७.७५	९४.०	७२.६९
		३१११३	५०००००.००	४८९८०४.००	१००	९७.९६
		३११२१	३४५०००००.००	३४३६२३५१.००	१००	९९.६०
		३११२२	१८००००००.००	९२६३१६५.००	१००	५१.४६
		३११२२	२०५०००००.००	४१८५२६९.००	३५.००	२०.४२
		३११२३	४०००००.००	३९९७९८.००	१००	९९.९५
		३११७२	१००००००.००	०.००	०.००	०.००
		पूँजीगतजम्मा	७४९०००००.००	४८७००३८७.००	९९.०	६५.०२
		चालु जम्मा	१६०१०६०००.००	११०६३७०३४.७५	९६.०	६९.१०
६	स्वास्थ्य निर्देशनालय (३५००२०११)	२११११	२०१४१०००.००	१४०३२३२६.००	८०.००	६९.६७
		२११२१	३२००००.००	२२००००.००	९०.००	६८.७५
		२११३२	७६८०००.००	५३४०००.००	७६.००	६९.५३
		२११३५	४५००००.००	४५००००.००	१००	१००
		२११३९	८८५०००.००	९१८७३४.००	१००	१०३.८१
		२१२१३	१५४०००.००	१०६८००.००	७८.००	६९.३५
		२२१११	५०००००.००	४९८५२०.००	१००	९९.७०
		२२११२	३४२०००.००	३३६७०९.००	१००	९८.४५
		२२११२	८७९०००.००	२७९१४२.००	४५.००	३१.७६
		२२२१३	४६५०००.००	२६५९७९.००	७६.००	५७.२०

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	ख.शी.नं.	कुल बजेट रु	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		
				खर्च रु	प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
		२२२१४	८५०००.००	६५०२२.००	८७.००	७६.५०
		२२२३१	६५००००.००	४६५०५८.००	८०.००	७१.५५
		२२३११	५०००००.००	४९४९९८.००	१००	९९.००
		२२३१३	५०००००.००	५०६५.००	२४.००	१०.१३
		२२३१४	२२८०००.००	१८०००.००	२०.००	७.८९
		२२४१३	६२००००.००	१२००००.००	२५.००	१९.३५
		२२५१२	६४५००००.००	२२५६१३०.००	४५.००	३४.९८
		२२५२२	३७८९८०००.००	१३४१४२२२.००	४३.००	३५.४०
		२२६११	१८९२०००.००	१५३५४६६.००	८९.००	८१.१६
		२२६१२	४०००००.००	३९६०००.००	१००	९९.००
		२२७११	४०००००.००	३९७४६६.००	१००	९९.३७
		२६४१३	२५०००००.००	२३१३७.००	०.००	०.९३
		२८१४२	१२०००००.००	८०००००.००	७५.००	६६.६७
		२८१४९	५०००००.००	७९१००.००	२०.००	१५.८२
		चालु जम्मा	७८२७७०००.००	३७७१८७४.००	६९.०	४८.१८
		३१११३	५०००००.००	३३९८९९.००	७८.००	६७.९८
		३११२२	१४०००००.००	१३९९२७६.००	७६.००	९९.९५
		३११२३	५०००००.००	५०००००.००	१००	१००
		पुँजीगत जम्मा	२४०००००.००	२२३९१७५.००	१००	९३.३०
		जम्मा	८०६७७०००.००	३९९५१०४९.००	७५.००	४९.५२
७	जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला (५३००६०११)	२११११	८५२००००.००	२५४६२२८.५०	४५.००	२९.८९
		२११२१	१४००००.००	७००००.००	५९.००	५०.००
		२११३२	३३६०००.००	१६४४५०.००	५५.००	४८.९४
		२११३९	१६२७०००.००	१४४४००४.००	९५.००	८८.७५
		२१२१३	६७०००.००	२१३५०.००	४३.००	३१.८७

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	ख.शी.नं.	कुल बजेट रु	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		
				खर्च रु	प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
		२२१११	४०२०००.००	१०७०२७.००	३०.००	२६.६२
		२२११२	९८०००.००	९७९७८.००	१००	९९.९८
		२२२१२	२१८०००.००	२१७९०२.००	१००	९९.९६
		२२२१३	१०००००.००	९९७१७.००	१००	९९.७२
		२२२१४	५००००.००	१०३२०.००	२७.००	२०.६४
		२२२३१	१०००००.००	८३४०६६.००	९१.००	८३.४१
		२२३११	२७५०००.००	२७४५१३.००	१००.००	९९.८२
		२२४१३	८५३०००.००	६८५८९६.००	८७.००	८०.४१
		२२५१२	५१००००.००	१८८६३४३.००	४३.००	३६.९९
		२२५२२	३१००००.००	२३१३०३७.००	८३.००	७४.६१
		२२६११	३००००.००	२९९८५०.००	१००	९९.९५
		२२६१२	८००००.००	७९८००.००	१००	९९.७५
		२२७११	२५००००.००	२४९९९२.००	१००	१००
		२७२१३	४५००००.००	४४९९१८०.००	१००	९९.९८
		२८१४२	१५००००.००	१३१२५००.००	९५.००	८७.५०
		चालु जम्मा	२८५१६०००.००	१७२१४१५३.५०	६४.००	६०.३७
		३११२१	४२५००००.००	४२४९४३०.००	१००	९९.९९
		३११२२	२२४००००.००	१८९१०६५.८०	९५.००	८४.४२
		३११२३	१०००००.००	९९९१७९.००	१००	९९.९२
		पूँजीगत जम्मा	२७६५००००.००	२४१५९२६७.००	९८.००	८७.३८
		जम्मा	५६१६६०००.००	४१३७३४२०.५०	८१.००	७३.६६
८	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र (३५००६०११)	२११११	७७०५०००.००	४५०४९०२.००	७५.००	५८.४७
		२११२१	१३००००.००	६००००.००	५५.००	४६.१५
		२११३२	३१२०००.००	१४००२०.००	६०.००	४४.८८
		२११३५	२०००००.००	१९९७९४.००	१००	९९.९०

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	ख.शी.नं.	कुल बजेट रु	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		
				खर्च रु	प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
		२११३९	४८०००.००	४१०००.००	९५.००	८५.४२
		२१२१३	६२०००.००	०.००	०.००	०.००
		२२१११	१०८०००.००	७२४३७.०५	७५.००	६७.०७
		२२११२	१५६०००.००	७५१००.०१	५५.००	४८.१४
		२२२१२	२०५०००.००	२०४९३७.१३	१००	९९.९७
		२२२१३	२०००००.००	१२९९२८.४६	७५.००	६४.९६
		२२२१४	५००००.००	०.००	०.००	०.००
		२२२३१	५००००.००	०.००	०.००	०.००
		२२३११	३०००००.००	२९८६०१.६२	१००	९९.५३
		२२३१३	५०००००.००	३२३४३०.००	७५.००	६४.६९
		२२४१३	७४००००.००	७४००००.००	१००	१००
		२२४१९	७५०००.००	३८२१५.००	६०.००	५०.९५
		२२५११	१८७०६०००.००	१०२५१४२८.८०	६५.००	५४.८०
		२२५१२	८४७६०००.००	११०८५३०.००	२५.००	१३.०८
		२२५२२	२२०००००.००	१८४३२८७.००	९५.००	८३.७९
		२२६११	२०००००.००	१९२०४६.००	१००	९६.०२
		२२६१२	१०००००.००	३८६३५.००	४५.००	३८.६४
		२२७११	२०००००.००	१९४३९४.९९	१००	९७.२०
		२६४२२	२५०००००.००	०.००	०.००	०.००
		२८१४२	१५९००००.००	१५८७५७८.७६	१००	९९.८५
		चालु जम्मा	४४८१३०००.००	२२०४४२६५.८२	५५.०	४९.१९
		३११२१	७००००००.००	६३८२८६९.००	१००	९१.१८
		३११२२	७३००००.००	७३००००.००	१००	१००
		३११२३	२००००००.००	१३३३१७९.३५	७५.००	६६.६६
		पुँजीगत जम्मा	९७३००००.००	८४४६०४८.३५	९५.०	८६.८०

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं.	ख.शी.नं.	कुल बजेट रु	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		
				खर्च रु	प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
		जम्मा	५४५४३०००.००	३०४९०३१४.१७	६२.०	५५.९०
९	स्वास्थ्य कार्यालयहरु (३५००२०१२)	२११११	१०८२३३०००.००	९९९७२८७७.५६	१००	९२.३७
		२११२१	१८८००००.००	१६६५०००.००	१००	८८.५६
		२११३१	१०१७०००.००	७४७०७०.००	१००	७३.४६
		२११३२	४४२७०००.००	४०१५९९९.००	१००	९०.७२
		२११३५	५४२५०००.००	५०२१६५५.००	१००	९२.५७
		२११३९	६६११०००.००	४५८२८२९.३८	८०.००	६९.३२
		२१२१३	९७५०००.००	५३६८००.००	१००	५५.०६
		२२१११	३२७००००.००	२४०९४९८.७०	१००	७३.६८
		२२११२	१२७९०००.००	११५३२४६.००	१००	९०.१७
		२२२१२	२४५५०००.००	१९०९२३६.२५	८०.००	७७.७७
		२२२१३	३२५००००.००	२९५२४४६.८३	१००	९०.८४
		२२२१४	१५३५०००.००	६०१३३९.८०	५०.००	३९.१८
		२२२३१	४२६००००.००	३३६९७१३.००	१००	७९.१०
		२२३११	४७६००००.००	४२६२५४५.००	९०.००	८९.५५
		२२३१४	६५००००.००	२९६६८९.९२	५०.००	४५.६४
		२२४१३	६०४८०००.००	५२२४७५५.००	९०.००	८६.३९
		२२५१२	२१४०००००.००	१२५४६५५७.१०	६०.००	५८.६३
		२२५२२	६२८५३०००.००	३४६१७८९३.५०	६०.००	५५.०८
		२२६११	३६५००००.००	२५७६७९०.००	७०.००	७०.६०
		२२६१२	२६४००००.००	१६०४५४६.००	६०.००	६०.७८
		२२७११	७९००००.००	७७०६७०.००	१००	९७.५५
		२६४१२	४००००००.००	३३३००३७३.००	८५.००	८३.२५
		२७२१३	१९८५००००.००	१६५७२५९७.६९	८५.००	८३.४९
		२८१४२	२०००००.००	४५०००.००	२०.००	२२.५०
		२८१४९	५००००.००	४६९४०.००	१००	९३.८८

क्र. सं.	ब.ज.शी.नं.	ख.शी.नं.	कुल बजेट रु	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		
				खर्च रु	प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
		चालु जम्मा	३०७५०८०००.००	२४०८०३०६८.७३	७५.५३	७८.३१
		३१११२	३९५००००.००	३८९१९५२.०१	१००	९८.५३
		३१११३	३५००००.००	३५००००.००	१००	१००
		३११२१	१६८०००००.००	१६७५७५८०.००	१००	९९.७५
		३११२२	१३०००००.००	११७५६४९.००	१००	९०.४३
		३११२३	२१०००००.००	१७६८३२५.९७	१००	८४.२१
		पुँजीगत जम्मा	२४५०००००.००	२३९४३५०६.९८	१००.००	९७.७३
		जम्मा	३३२००८०००.००	२६४७४६५७५.७१	८०.४७	७९.७४
१०	अस्पतालहरु (३५००२०१३)	२११११	२१९०३२०००.००	१७७५२०८३०.८०	१००	८१.०५
		२११२१	४१९००००.००	३४४५०००.००	१००	८२.२२
		२११२२	१६३३३३०००.००	१२२४७९३९.००	१००	७४.९९
		२११३१	२०३७०००.००	१३४८२९६.००	१००	६६.१९
		२११३२	९१९८०००.००	७५६९१८६.००	१००	८२.२९
		२११३५	३५६७५०००.००	२९७०४५३०.००	१००	८३.२६
		२११३९	३४४४८०००.००	२७६०३७३२.५०	८०.००	८०.१३
		२१२१३	१९२४०००.००	९४४६००.००	१००	४९.१०
		२२१११	९०४२०००.००	८३६६७८२.००	१००	९२.५३
		२२११२	२०७६०००.००	१४७३१८३.००	७०.००	७०.९६
		२२२१२	१३५७०००.००	१२७०१८०.००	१००	९३.६०
		२२२१३	५६००००.००	५४३८२५.००	१००	९७.११
		२२२१४	४५५०००.००	३९८८२९.००	१००	८७.६५
		२२२३१	२७०००००.००	२५६५५८८.००	१००	९५.०२
		२२३११	४३७००००.००	४३५४३८८.००	१००	९९.६४
		२२३१४	३४०००००.००	२७५९१०.००	८०.००	७९.८८
		२२३१५	८५००००.००	७०६३५०.००	८५.००	८३.१०

क्र. सं.	ब.ज.शी.नं.	ख.शी.नं.	कुल बजेट रु	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		
				खर्च रु	प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
		२२४१३	१९५४८०००.००	१४१२६७८३.००	७५.००	७२.२७
		२२५२२	२६८३२०००.००	१३७४५११५.००	५०.००	५१.२३
		२२६११	५२००००.००	५१७१५०.००	१००	९९.४५
		२२६१२	३२०००००.००	२११६२७६.००	६५.००	६६.१३
		२२७११	४४००००.००	४२५१३९.००	१००	९६.६२
		२६४२२	९५०००००.००	८६६२९२७४.००	९१.००	९१.१९
		२७२१३	३२३०००००.००	३११९६२३९.००	१००	९६.५८
		२८१४२	३१४००००.००	२१३६०००.००	६५.००	६८.०३
		२८१४९	२०००००.००	८२५००.००	४०.००	४१.२५
		चालु जम्मा	५२८८२७०००.००	४३३७५३६२५.३०	७९.९८	८२.०२
		३१११३	५०००००.००	४९४८७०.००	१००	९८.९७
		३११२१	२५२०००००.००	२५०२१२१६.००	१००	९९.२९
		३११२२	१०४५००००.००	७८२२४५५.००	७५.००	७४.८६
		३११२३	१९०००००.००	१८९५८०६.००	१००	९९.७८
		३११७२	३५०००००.००	३००३०८०.००	१००	८५.८०
		पूँजीगत जम्मा	४१५५००००.००	३८२३७४२७.००	९०.६८	९२.०३
		जम्मा	५७०३७७०००.००	४७१९९१०५२.३०	८५.४१	८२.७५
११	आयुर्वेद स्वास्थ्य कार्यालय (३५००२०१४)	२११११	५००२८०००.००	४५४४७०९७.४३	९५.००	९०.८४
		२११२१	१०६००००.००	९०००००.००	९५.००	८४.९१
		२११३१	११५००००.००	३२७८३१.००	५०.००	२८.५१
		२११३२	२२९७०००.००	१८७९९१०.००	९५.००	८१.८४
		२११३५	१३०००००.००	१२९३५११.५१	१००	९९.५०
		२११३९	३९९०००.००	३०८४९२.००	९५.००	७७.३२
		२१२१३	४४३०००.००	२९३६००.००	८०.००	६६.२८
		२२१११	७०००००.००	५६७२८४.००	१००	८१.०४
		२२११२	७२१०००.००	६८६५५१.००	१००	९५.२२

क्र. सं.	ब.ज.शी.नं.	ख.शी.नं.	कुल बजेट रु	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		
				खर्च रु	प्रतिशत	
					भौतिक	वित्तीय
		२२२१२	३६९०००.००	३६२५२२.६९	१००	९८.२४
		२२२१३	३९००००.००	३८९०४४.०९	१००	९९.७५
		२२२१४	८६०००.००	६२०४२.००	९५.००	७२.१४
		२२२३१	१३७००००.००	१२०५१०५.४९	१००	८७.९६
		२२३११	१२६८०००.००	१२३९८५५.००	१००	९७.७८
		२२३१४	२९३०००.००	२७९४४५.००	१००	९५.३७
		२२४१३	३८५८०००.००	१२१०१८८.१५	४५.००	३१.३७
		२२५२२	१९६५००००.००	१७६५४०३६.२०	९५.००	८९.८४
		२२६११	१९५००००.००	१८२०००७.००	९७.००	९३.३३
		२२६१२	६६७०००.००	५७५०६०.००	९५.००	८६.२२
		२२७११	१९५०००.००	१९४९५१.००	१००	९९.९७
		२६४२२	६०४०००.००	५९८१६९.००	१००	९९.०३
		२७२१३	८३०००००.००	७७७५८२६.००	१००	९३.६८
		२८१४२	२७५००००.००	२०१३६००.००	९०.००	७३.२२
		चालु जम्मा	९९८४८०००.००	८७०८४१२८.५६	९१.०५	८७.२२
		३१११३	८६०००००.००	८४८७४०४.९५	१००	९८.६९
		३११२१	३०००००.००	२९८७९९.००	१००	९९.६०
		३११२२	४८२५०००.००	४७५०६७०.४७	१००	९८.४६
		३११२३	१३०००००.००	१२९९२९९.००	१००	९९.९५
		३११५७	३२५०००.००	२९६६५५.००	१००	९१.२८
		३११५९	१५०००००.००	९९७९४०.२७	१००	६६.५३
		पुँजीगत जम्मा	१६८५००००.००	१६१३०७६.६९	१००.००	९५.७३
		जम्मा	११६६९८०००.००	१०३२१४८९७.२५	९५.६७	८८.४५
मन्त्रालय र सबै निकाय		चालु जम्मा	२७५०९१९०००.०	२०१२६६६४७८.३२	७३.१६	७९.९९
		पुँजीगत जम्मा	११८९४७९०००	७९५८४१४२१.००	६६.९१	९७.२५
		जम्मा	३९४०३९८०००	२८०८५०८७०७०.००	७१.२७	८४.७४

स्रोत: सामाजिक विकास मन्त्रालय

द.२ आ. व. २०७६/०७७ मा स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमको प्रगति विवरण (नेपाल सरकार स्रोततर्फ)

ब.उ. शी. नं.	खर्च शीर्षक	कुल बजेट	खर्च	प्रगति प्रतिशत	
				भौतिक	वित्तीय
सामाजिक विकास मन्त्रालय (३५०००१२०)	२११११	१९३६९००००	१४७९६९४८१		७६.४०
	२११२१	४५१००००	३०९००००		६८.५१
	२११३१	९४४०००	५२६८४४.२		५५.८१
	२११३२	१०७६४०००	७७५२६८.२९		७१.६८
	२११३४	२९०२०००	१७५८११०		६०.५८
	२११३५	१४६६८०००	७०४४२२६.५८		४८.०२
	२११३९	९७५०००	११०४७८६		११.३०
	२११४१	८७८४०००	५०२०१७०.७३		५७.१५
	२२१११	६१३७०००	४६८८५९६.५४		७६.४०
	२२११२	२६४६०००	१५३६७४१.४५		५८.०८
	२२२१२	४३८००००	३२७१५४.४२		७४.६८
	२२२१३	१३२००००	१०२५४८३.०५		७७.६९
	२२२१४	११०६०००	६७७६६.९४		६१.२३
	२२२२१	४२०००००	२५९७८०१.९९		६१.८५
	२२२३१	५१३००००	४०४४०५७.८७		७८.८३
	२२२३१	३५००००	३४६४९४		९९.००
	२२२९१	३०९६०००	१५९१४३८		५१.४०
	२२३११	१५१५००००	६०५७२४०.४		३९.९८
	२२३१२	५४००००	१७३६३५		३२.१५
	२२३१३	३२०००००	२९१९४२२		९१.२३
	२२३१४	९७२०००	४६४५०२		४७.७९
	२२३१५	४८१००००	३६१७२८०		७५.२०
	२२३१९	४३८००००	३४२४२०१.८३		७८.१८
२२४११	२२४००००	२९४५५९		१३.१५	

ब.उ. शी. नं.	खर्च शीर्षक	कुल बजेट	खर्च	प्रगति प्रतिशत	
				भौतिक	वित्तीय
	२२४१२	१२५०००	७५०००		६०.००
	२२४१३	५८७०७०००	४३८०४५५३.८		७४.६२
	२२४१३	१८६४६०००	११५८२६०५		६२.१२
	२२५११	३४३२५०००	१४८६७९६३		४३.३२
	२२५११	५७०००००	२९५६४५०.६		५१.८७
	२२५१२	१३५४८४०००	४१४२१५५४		३०.५७
	२२५२२	६९३९३७०००	४४६५६३६९२		६४.३५
	२२६११	१८६३७०००	७९०९९०७		४२.४४
	२२६१२	२१६००००	१७५२९१०		८१.१५
	२२७११	१०२००००	७९६६८७.९५		७८.११
	२६२३२	३२०००	०		०.००
	२६३३२	४६००४०००	१५१८२६००		३३.००
	२६४१२	२३७५००००	११८९३६०		५.०१
	२६४१३	५२८०००००	१९७५०००		३.७४
	२६४२२	१३१००००००	२०५०००००		१५.६५
	२६४२३	२०००००००	८००००००		४०.००
	२७१११	२१२७१०००	३५२३०००		१६.५६
	२७१११	८०६५९०००	५१९८७५०६		६४.४५
	२७२११	१९९०८००००	१२१९०१८३८		६१.२३
	२७२१३	१०१९४०००	८२१३७३२		८०.५७
	२७२१३	१०९४८६०००	६१०९१३२०		५५.८०
	२८१४१	१२०००००	११९४१६०		९९.५१
	२८१४२	१९२००००	१८२४०००		९५.००
	चालु जम्मा	१,९५,२७,८१,०००	१,०६,२६,०३,६७०	६२.४५	५४.४१
	३१११२	९०५०००००	५३५४००४७.७		५९.१६
	३१११३	१४५००००	१४५००००		१००.००

ब.उ. शी. नं.	खर्च शीर्षक	कुल बजेट	खर्च	प्रगति प्रतिशत	
				भौतिक	वित्तीय
	३१११४	४००००००	३४९६३९५		८७.४१
	३१११५	७७५००००	५५४५६७७		७१.५६
	३११२१	६२५०००	३६६८१८		५८.६९
	३११२२	८२४६३०००	३८९३५९७९.२		४७.२२
	३११२२	१००००००	९९३२९२		९९.३३
	३११२३	१३७६०००	३७६०००		२७.३३
	३११३२	४५०००००	४७००१४		१०.४४
	३११५६	४५०००००	३१४२९६२		६९.८४
	३११५९	३००००००	२९१२०८५		९७.०७
	३११७१	२४०००००	३७४९४३.३९		१५.६२
	३११७२	२७०००००	७३२२९९		२७.१२
	पूँजिगत जम्मा	२२,१७,६४,०००	११,२३,३६,५१२	६६.१३	५०.६६
	कूलजम्मा	२,१७,४५,४५,०००	१,१७,४९,४०,१८३	६३.८१	५४.०३

स्रोत: सामाजिक विकास मन्त्रालय

९.सङ्कलन भएको राजश्व

रकम रु.मा

क्र.सं.	कर राजश्व		गैर कर राजश्व	
	शीर्षक	संकलित रकम	शीर्षक	संकलित रकम
			१४२१९	४६०००
			१४२२३	२६५५००
			१४२२४	१२१५१६०
			१४२२९	५७२६०८९.३
			१४३१२	४०००१०.५
			१४३१३	१८५००६.३३
			१५१११	८८११३५७.५१
			१५११२	२०५१००
			जम्मा	१६८८५२२३.६४

स्रोत: सामाजिक विकास मन्त्रालय

१०.वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्यको प्रगति विवरण

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
२७.प्रत्येक नागरिकलाई राज्यबाट आधारभूत तहसम्म अनिवार्य र निःशुल्क तथामाध्यमिक तहसम्मको शिक्षा निःशुल्क पाउने संवैधानिक हकको सुनिश्चित गर्न हिमाली, पहाडी एवम् विकट क्षेत्रका बालबालिकालाई विद्यालयमा पहुँच पुऱ्याउन सुविधा सम्पन्न आवासीय विद्यालय सञ्चालनका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु।	आवासीय विद्यालय स्थापना र सञ्चालन विशेष अनुदान (१५ करोड)	५ वटा सामुदायिक विद्यालयहरू छनौट भई अनुदान प्रदान गरिएको (२ करोड १४ लाख)
२८.राष्ट्रियता, मौलिक कला, संस्कृति र ज्ञानको सम्मान, संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्नतथा नैतिक शिक्षालाई विद्यालय स्तरदेखि नै पाठ्यक्रममा समावेश गरी कार्यन्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।	पाठ्यक्रम विकास सम्बन्धी निर्देशिका र पाठ्यक्रम विकास	पाठ्यक्रम तथा पाठ्यसामग्री विकास निर्देशिका निर्माण कक्षा १ को अंग्रेजी र सामाजिक विषयका शिक्षक निर्देशिका छुपाई गरी प्रदेश भित्रका विद्यालयहरूलाई वितरण
२९.स्थानीय तहसँग समन्वय गरी आवश्यक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न प्रारम्भिक बाल शिक्षकहरूको प्रोत्साहनका लागि रु. ६ करोड ५० लाख स्थानीयतहहरूलाई वित्तीय हस्तारतरण मार्फत पठाउने व्यवस्था गरेको छु।	सामुदायिक विद्यालयका प्रारम्भिक बाल विकास कक्षाका शिक्षकहरूलाई प्रोत्साहन अनुदान	प्रदेशभरिका ५०१७ जना प्रारम्भिक बालविकास कक्षाका शिक्षकहरूलाई वार्षिक रु. १३ हजारका दरले प्रोत्साहन अनुदान उपलब्ध गराइएको
३०.अल्पसंख्यक, सीमान्तकृत, अति सीमान्तकृत, लोपोन्मुख एवम् विपन्न बालबालिकाको विद्यालय शिक्षामा दोहोरो नपने गरी निरन्तरताका लागि	आधारभूत तह (ECD - कक्षा ५) मा अध्ययनरत बालबालिकाको लागि दिवा खाजा कार्यक्रम	नेपाल सरकार र स्थानीय तहहरूबाट समेत दिवा खाजा कार्यक्रम

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
दिवा खाजा कार्यक्रम अन्तर्गत बजेट विनियोजन गरेको छु।		कार्यान्वयनमा रहेकोले दोहोरो पर्ने देखी कार्यान्वयन नगरी रकमान्तर गरिएको
३१. प्रदेशलाई चाहिने प्राविधिक तथा साधारण सबै किसिमका जनशक्ति उत्पादन रउपयोग हुन सक्नेगरी जीवनोपयोगी, व्यवहारिक एवम् विज्ञान र प्रविधिमा आधारिततक्ष प्राविधिक जनशक्ति उत्पादन गर्न सिन्धुपाल्चोक जिल्लामा बहुप्राविधिक महाविद्यालय स्थापना र सञ्चालन गरिनेछ। यसका लागी रु. ११ करोडविनियोजन गरेको छु।	बहुप्राविधिक महाविद्यालयको लागि वनक्षेत्रको जग्गा प्रासिका लागि वन विकास कोषमा दाखिलाको लागि(जग्गाखरिद) बहुप्राविधिक महाविद्यालयको स्थापना (अन्यसार्वजनिक सेवा)	CTEVT बाट अनुमति लिई शिक्षालय सञ्चालनमा रहेको नेपाल सरकारबाट दिनेश रामजी स्मृति बहुप्राविधिक शिक्षालयको लागि ०.८९७० हेक्टर (१७ रोपनी) जग्गाप्राप्त भएको
३२. प्रदेशभित्र एकीकृत शैक्षिक सूचना प्रणालीको सुदृढीकरण र कक्षा १० को माध्यमिक शिक्षा परीक्षा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक कानूनी र संस्थागत संरचनाको लागि बजेट विनियोजन गरेको छु।	शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली सुदृढीकरण प्रदेश शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रणाली स्थापना र सुदृढीकरण	स्थानीय तहहरूसँग अनलाइन मिटिङ भएको प्रदेश शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली सुदृढीकरण कार्यशाला भएको
३३. सामुदायिक विद्यालयमा शिक्षक विद्यार्थी अनपात सन्तुलनमा ल्याउन विद्यालय तह मिलान, समायोजन एवम् नक्साङ्कन गर्ने कार्य स्थानीय तहसँगको समन्वयमा सञ्चालन गर्नका लागि बजेटको व्यवस्था गरेको छु।	विद्यालय बस सेवाकार्यक्रम	२५ वटा सामुदायिक विद्यालयहरूका लागि विद्यालय बस सेवा अनुदान प्रदान गरिएको

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
३४. सामुदायिक विद्यालयहरूमा विज्ञान, अंग्रेजी र गणित विषयका शिक्षकहरूको अभावले पठनपाठनमा पर्ने असरलाई न्यूनीकरण गर्न स्वयंसेवक लगायत आवश्यक संख्यामा शिक्षक परिचालन गर्न शिक्षण सिकाइ अनुदानको व्यवस्था गरेको छु।	शिक्षण सिकाइ सहयोग अनुदान (माध्यमिक तह अंग्रेजी, गणित र विज्ञान शिक्षकका लागि)	प्रदेश भित्र शून्य दरबन्दी भएका २६२ वटा सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयहरू प्रत्येकलाई १ जना माध्यमिक शिक्षकको तलब बराबरको अनुदान उपलब्ध गराइएको ।
३५. सामुदायिक विद्यालयहरूको भौतिक सबलीकरण र शैक्षिक गणुस्तर सुधारकालागि पूर्वाधार विकास अन्तर्गत विद्यालय भवन, घेराबार, महिलामैत्री शौचालय, शुद्ध तथा स्वच्छ खानेपानी तथा हरित विद्यालय विकासका लागि रु. २४ करोडर विद्यालयमा कम्प्यूटर ल्याब, इ-पुस्तकालय र स्मार्ट बोर्डका लागि रु. ७ करोड ५० लाख विनियोजन गरेको छु।	विद्यालयहरूमा e library Smart board तथा ICT ल्याब स्थापना प्राविधिक तथा व्यवसायिक धार सञ्चालित विद्यालयहरूलाई प्रयोगशाला सामग्री खरिद अनुदान CTEVT मार्फत सामुदायिक विद्यालयमा सन्चालित कार्यक्रमका लागि सामुदायिक विद्यालयमा विषयगत प्रयोगशाला निर्माण विद्यालय भौतिक सबलीकरणका लागि अनुदान विद्यालय घेराबार निर्माण तथा बाहिरी वातावरणका लागि अनुदान	प्रदेशका नमूना विद्यालयको रूपमा विकास गर्न २० वटा सामुदायिक विद्यालयहरू छनौट भई काम भइरहेको ५० वटा सामुदायिक विद्यालयमा ICT ल्याब १५ वटा प्राविधिक तथा व्यावसायिक धार सञ्चालित विद्यालयलाई प्रयोगशाला सामग्री खरिद अनुदान उपलब्ध गराइएको । ३३ वटा विद्यालयमा विषयगत प्रयोगशाला निर्माण भएको ४३ वटा विद्यालयको भौतिक सबलीकरण भएको ५५ वटा विद्यालयमा घेराबार निर्माण तथा

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
	शुद्ध पिउने पानी स्वच्छ तथा हरित विद्यालयका लागि अनुदान विद्यालय खेलकूद मैदान निर्माणका लागि अनुदान	बाहिरी वातावरणका लागि अनुदान प्रदान ५७ वटा विद्यालयमा शुद्ध पिउने पानी स्वच्छ तथा हरित विद्यालयका लागि अनुदान प्रदान ३० वटा विद्यालयमा विद्यालय खेलकुद मैदान निर्माण
३६. दुई हजार भन्दा बढी शिक्षकलाई तालिम प्रदान गरी शिक्षाको गुणस्तर र शिक्षकको क्षमता अभिवृद्धि गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।	शिक्षकहरूका लागि TPD, पुनर्ताजागी, नेतृत्व विकास तालिमहरू रहेको	९३८ जना शिक्षकहरूले TPD तालिम प्राप्त गरेका (५०२ जना पुनर्ताजागी तालिम र ४३६ जनाले प्रमाणीकरण तालिम) सहित २८२६ जना शिक्षकहरूले तालिम प्राप्त गरेका)
३७. सामुदायिक क्याम्पसहरूको भौतिक सबलीकरण एवम् शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि रु. २३ करोड विनियोजन गरेको छु।	सामुदायिक क्याम्पसहरूको भौतिक सबलीकरण अनुदान सामुदायिक क्याम्पसहरूको गुणस्तर सुदृढीकरण सबलीकरण अनुदान	४० वटा सामुदायिक क्याम्पसहरूलाई भौतिक सबलीकरण अनुदान उपलब्ध गराइएको ४५ वटा सामुदायिक क्याम्पसहरूलाई शैक्षिक गुणस्तर सबलीकरण अनुदान उपलब्ध गराइएको

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
३८. प्रदेश गौरवको योजनाको रूपमा प्रदेश विश्वविद्यालय स्थापना र सञ्चालन गर्न नीतिगत तथा कानुनी व्यवस्थाका लागि बजेटको प्रवन्ध गरेको छु।	प्रदेश विश्वविद्यालय स्थापना र सञ्चालन	विज्ञमार्फत प्रदेश विश्वविद्यालय ऐनको मस्यौदा तयार पारिएको ।
३९. "निरक्षरतामुक्त प्रदेश तीन, पूर्ण साक्षर भएको उज्यालो दिन"भन्ने अभियानका साथ पूर्णसाक्षर जिल्ला घोषणा हनु बाँकी रहेका काठमाडौं र काभ्रेपलाञ्चोकलाई आगामी आर्थिक वर्षभित्र साक्षर जिल्ला घोषणा गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।	साक्षर प्रदेश घोषणा अभियान	काभ्रेपलाञ्चोक जिल्ला साक्षर घोषणा भइसकेको र काठमाडौंका सबै स्थानीय साक्षर घोषणा भएको तर जिल्ला साक्षर घोषणा हुन बाँकी रहेको ।
४०. "प्रदेश तीनको इच्छा, छोरी बहारीलाई उच्च शिक्षा"भन्ने अभियानका साथ आगामी आर्थिक वर्षमा लोपोन्मुख, अल्पसंख्यक, अतिसीमान्तकृत एवम् विपन्न वर्ग तथा समुदाय र हिमाली तथा विकट पहाडी जिल्ला स्थित सरकारी तथा सामुदायिक क्याम्पसमा अध्ययनरत गरीब तथा जेहेन्दार छात्रालाई स्नातक तथा स्नातकोत्तर तहको अध्ययनका लागि छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउन "छोरी बहारी छात्रवृत्ति कार्यक्रम"सञ्चालनगरिनेछ। यसका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन	छोरी बहारी उच्च शिक्षा छात्रवृत्ति अनुदान उच्च शिक्षा अध्ययन गर्ने अपाङ्ग विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति (उच्च शिक्षा) सामुदायिक कलेजबाट प्रथम श्रेणीमा स्नातक तह र कक्षा १२ बाट प्रथम श्रेणीमा उत्तिर्ण डुम मुसहर चमारको लागि छात्रवृत्ति (उच्च शिक्षा)	३९८ जना छात्राहरूले स्नातक र स्नातकोत्तर तहमा अध्ययनका लागि छात्रवृत्ति प्राप्त गरेका । ११२ जना उच्च शिक्षा अध्ययन गर्ने अपाङ्ग विद्यार्थीहरूले छात्रवृत्ति प्राप्त गरेका ।

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
<p>४१. राष्ट्रिय सांस्कृतिक धरोहरका रूपमा रहेका हनुमानढोका, स्वयम्भु क्षेत्र लगायत प्राकृतिक, ऐतिहासिक, पुरातात्विक तथा सांस्कृतिक सम्पदाहरूको पहिचान, विकास, निर्माण, संरक्षण र सम्बर्द्धनका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।</p>	उत्तरगया धाम धार्मिक स्थल संरक्षण	तोकिए बमोजिमको कार्य सम्पन्न
	गोदावेणी गोपाल मन्दिर मैतीदेवी काठमाडौं, शिवजीको मन्दिर निर्माण, बढानीलकण्ठ र मैत्रीपुरमहाविहार माहबुनिर्माण, धो आः छेः, क्व बहाल, काठमाडौं	तोकिए बमोजिमको कार्य सम्पन्न
	स्वयम्भू क्षेत्र विकास कार्यक्रम	कार्य प्रारम्भ हुन नसकेको
	हनुमानढोका दरबार क्षेत्रको विस्तृत योजनामा सहयोग	कार्य प्रारम्भ हुन नसकेको
	स्थानीय संस्कृतिझल्कने सम्पदा मार्ग बनाउनेरउत्तक्षेत्रकोसम्पदाहरूको जिर्णोदार निर्माण मकवानपुर	सम्पन्न
	प्राकृतिक, ऐतिहासिक, पुरातात्विक तथा सांस्कृतिक सम्पदाहरूको मर्मत र निर्माण	१५ ओटा सम्पदाहरूको मर्मत तथा निर्माण सम्बन्धी कार्य सम्पन्न भएको
	चौतारा साँगाचोक गढी उत्खनन, पुनर्निर्माण, विकास र	कार्यसम्पन्न भएको

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
	संरक्षण (गत आ.व.को क्रमागत र यस आ. व.मा बजेट थप	
४२. सामाजिकरूपले पछाडि परेका जिरेल, सुरेल, हायु, बनकरीया, चेपाङ, माझी, थामी, लेप्चा लगायत सीमान्तकृत एवम लोपोन्मुख जाति जनजातिको उत्थानको लागि विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।	भाषा, साहित्य र कलाको प्रवर्धन कार्यक्रम	चेपाङ, तामाङ, बौद्ध दर्शन, तामाङ लोक साहित्य र भाषा तथा साहित्यको प्रवर्द्धन
	जातीय संग्रहालय स्थापनाका लागि भवन निर्माण	थारु, दराई, चेपाङ, तामाङ, दनुवार, जिरेल र थामी सांस्कृतिक संग्रहालयको भवन निर्माण
	धार्मिक सांस्कृतिक भवन निर्माण बहुसांस्कृतिक धार्मिक संरक्षण भवन निर्माण (गत आ.व.को क्रमागत)	टासि छिमे गाछल गुम्बा विद्यालय, माहायाना बुद्धिष्ट सेवा समाज पाँचपोखरी, सिन्धुपाल्चोक, किराँत कुलुङ सामुदायिक तथा सांस्कृतिक भवन निर्माण, गोकर्णेश्वर काठमाण्डौं, रामभक्त हनमान सेवा समिति मकवानपुर र मेलम्ची बहुसांस्कृतिक भवन ।

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
<p>४३. प्रदेश भित्रका सबै नागरिकलाई स्वस्थ बनाई सवल मानव पूँजी निर्माणका लागि संघीय सरकार र स्थानीय तहसँगको समन्वयमा निःशुल्क आधारभूत स्वास्थ्य सेवालार्ई सर्वसुलभ र गुणस्तरीय बनाउन आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु</p>	<p>स्वास्थ्य संस्थाको न्युनतम सेवा मापदण्ड (minimum service standard-MSS) कार्यान्वयनकालागी स्थानिय तहका स्वास्थ्य संयोजकहरूकालागी अभिमुखीकरण कार्यक्रम स्थानिय तहसँग स्वास्थ्य सम्बन्धि कार्यक्रमको प्राविधिक सहयोग तथा अनुगमन अस्पतालको गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि MSS मापन (अर्धवार्षिक रूपमा)</p>	<p>निःशुल्क आधारभूत स्वास्थ्य सेवालार्ई सर्वसुलभ र गुणस्तरीय बनाउन अस्पतालबाट आधारभूत सेवा सहितको विशेषज्ञ सेवा नियमितरूपमा प्रदान भईरहेको । स्थानीय तहमा सेवालार्ई सर्वसुलभ र गुणस्तरीय बनाउन स्वास्थ्य कार्यालय मार्फत आवश्यक सहजीकरण र प्राविधिक सहयोग साथै तालिमको व्यवस्था गरिएको ।</p>
<p>४४. संघीय सरकार र स्थानीय तहसँग सघन समन्वय गरी निःशुल्क आधारभूत स्वास्थ्य सेवालार्ई प्रभावकारी र सुदृढ बनाउन स्वास्थ्य संस्थामा गुणस्तरीय औषधीको उपलब्धता सुनिश्चित गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।</p>	<p>प्रदेश भित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरूको लागि निःशुल्क सेवाका लागि औषधी खरिद अति आवश्यक आयुर्वेद औषधी खरीद तथा वितरण प्रदेश भित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरूको लागि बायोमेडिकल औजार उपकरण खरिद</p>	<p>संघीय सरकारबाट प्राप्त शसर्त अनुदानको रकम साथै प्रदेश बजेटबाट आवश्यक गुणस्तरीय निःशुल्क औषधीको खरिद गरि अस्पताल तथा स्थानीय तहमा समेत आपूर्तिको व्यवस्था भईरहेको ।</p>

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
४५.पर्यावरणमा आएको परिवर्तनसंगै नागरिकको जिवनशैलीमा बढीरहेको मुटुरोग, मधुमेह, क्यान्सर जस्ता नसर्ने रोगबाट आम नागरिकको जीवन रक्षाका लागि सचेतना,समयमै समयमै रोगको पहिचान, उपचार र रोकथाम गर्न चालु आर्थिक वर्ष देखि शुरु भएको मुख्यमन्त्री जनता स्वास्थ्य परीक्षण कार्यक्रम लाई आगामी वर्षमा थप बिस्तार गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।	मुख्यमन्त्री जनता स्वास्थ्य परीक्षण कार्यक्रम	३१स्थानीय तहमा मुख्यमन्त्री जनता स्वास्थ्य परीक्षण कार्यक्रम लाई विस्तारका लागि अभिमुखिकरण समेत भई तोकिएका अस्पतालबाट सेवा सुरु भएकोमा कोभिड-१९ का कारण स्थगित गरिएको ।
४६.आर्थिक वर्ष ०७६/७७ लाई स्वास्थ्य परीक्षण वर्ष घोषणा गरी तीस वर्ष माथिका विपन्न, अल्पसंख्यक तथा लोपोन्मुख जाति, शहीद तथा बेपत्ता परिवार, सशस्त्र द्वन्द्वका घाइते एवम् महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरुको निशुल्क स्वास्थ्य परीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु । यस बमोजिम कार्यक्रममा आर्थिक अवस्था कमजोर भएका प्रदेशका बासिन्दालाई स्वास्थ्य परीक्षणमा सहूलियत प्रदान गर्ने कार्यक्रम समेतका लागि रु ११ करोड विनियोजन गरेको छु ।	मुख्यमन्त्री जनता स्वास्थ्य परीक्षण कार्यक्रम स्वास्थ्य परिक्षण वर्ष २०७६/७७ अभियान(मुख्यमन्त्री जनता स्वास्थ्य परिक्षण कार्यक्रम नसर्ने रोग सम्बन्धि जनचेतना फैलाउन सूचनाका सामग्री विकास, प्रकासन, प्रसारण आदी)	कार्यक्रम शुरुवातको तयारी पुरा भएको तर कोभिड-१९ का कारण स्थगित गरिएको ।
४७.संघीय सरकारसँगको समन्वय र सहकार्यमा प्रत्येक स्थानीय तहमा पन्ध्र शैयासम्मको अस्पतालको स्थापना र सञ्चालनलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक सहयोग गरिनेछ। आयुर्वेद केन्द्रलाई क्रमशः प्राकृतिक	प्रदेशभित्र रहेको एक अस्पतालबाट एकीकृतरूपमा आधुनिक चिकित्सा तथा वैकल्पिक चिकित्सा सेवा प्रदान	१३ स्थानीय तहलाई चिकित्सकिय सेवा प्रदान गर्न आवश्यक बजेट प्रदान गरिएको । आयुर्वेद केन्द्रलाई स्तरोन्नती गर्न आवश्यक

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
<p>चिकित्सा,योग र ध्यान सेवा सहित पन्ध्र शैयासम्मको अस्पतालमा स्तरोन्नति गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ । आयुर्वेद तथा बैकल्पिक सेवा विस्तार एवं सुदृढीकरणका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।</p>	<p>गर्न नमूना कार्यक्रम स्थानीय तहमा पुर्वाधार भएका स्वास्थ्य संस्थामा १५ शैया सम्मको अस्पताल संचालन निरन्तरता (चालु)(वित्तीय हस्तान्तरण मार्फत स्थानीय तह) अंचल तथा जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाहरुको थप सेवा एवं भैरहेको सेवाको बिस्तार (मकवानपुर, धादिङ्ग, रामेछाप)</p>	<p>डिजाईन ड्रइङ्ग तयार भएको । तीन जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रबाट आयुर्वेद तथा बैकल्पिक सेवा विस्तार एवं सुदृढीकरणका लागि आवश्यक औजार उपकरण खरिद भई जनशक्ति समेत करारमा लिई सेवा सुरु गरिएकोमा कोभिड-१९ का कारण पूर्ण रुपमा सेवा प्रदान गर्न नसकिएको तर आ.व. २०७७।७८ मा सेवा सुरु गरिने ।</p>
<p>४८.सामुदायिक विद्यालयहरुमा स्वास्थ्य सेवा, बाल स्वास्थ्य प्रवर्द्धन, प्रजनन तथा यौन स्वास्थ्य परामर्श जस्ता सेवा प्रवाह गर्न सुरु गरिएको “एक विद्यालय, एक नर्स” कार्यक्रमलाई विस्तार गरी क्रमशः सबै स्थानीय तहका कम्तिमा एक विद्यालयमा एक नर्स पुर्याउने व्यवस्था गरिनेछ । यसका लागि रु. ६ करोड ६५ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।</p>	<p>एक विद्यालय, एक नर्स कार्यक्रम विस्तार तथा निरन्तरता (वित्तीय हस्तान्तरण मार्फत स्थानीय तहलाई) एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम विस्तारका लागि विद्यालय नर्स सेवा करार प्रक्रिया, स्थानीय तहलाई अभिमुखीकरण, सेवा</p>	<p>प्रदेश भित्रका सबै स्थानीय तहमा कम्ती एक माध्यामिक विद्यालय गरी जम्मा १२१ सरकारी माध्यामिक विद्यालयमा कार्यक्रम विस्तार गरिएको ।</p>

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
	प्रवेश तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम तथा कार्यक्रमको समीक्षा तथा भावी योजना तर्जुमा गोष्ठी	
४९. महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाले स्वास्थ्य क्षेत्रमा पुर्याउदै आएको योगदानको कदर गर्दै चालु आर्थिक वर्ष देखि प्रोत्साहन स्वरूप दिदै आएको संचार खर्चलाई निरन्तरता दिएको छु र यसका लागि आवश्यक बजेट छुट्याएको छु ।	महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरूका लागि संचार खर्च	प्रदेश भित्रका सबैमहिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकालाई रु २ हजार पाँच सय मात्र संचार खर्च स्थानीय तह मार्फत उपलब्ध गराईएको ।
५०. प्रदेशको गौरवको योजनाको रूपमा हेटौडा अस्पताललाई मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानमा नामाकरण गरी स्वास्थ्य सेवाको क्षेत्र र गुणस्तर विकास गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।	स्वास्थ्य सम्बन्धि ऐन, नियम, मापदण्ड, कार्यविधि, निर्देशिका तयारी मदन कुमार भण्डारी स्वास्थ्य बिज्ञान प्रतिष्ठानलाई चालु अनुदान	मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान ऐन, २०७६ तथा मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान नियमावली २०७७ जारी भएको ।
५१. प्रदेश मातहतका सरकारी तथा विशिष्टकृत सेवा उपलब्ध गराउने मुख्य मुख्य सामुदायिक अस्पतालहरूलाई सुविधा सम्पन्न बनाउन अस्पतालको पूर्वाधार तथा आवश्यक उपकरणहरू व्यवस्थापन एवं स्वास्थ्य संस्थाको पूर्वाधार विकासका लागि रु ४१ करोड विनियोजन गरेको छु ।	प्रदेश मातहतका अस्पताललाई सुविधा सम्पन्न बनाउन अस्पताल सुदढिकरण अनुदान । स्थानीय तहमा अस्पताल स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण अनुदान (नयाँ तथा	केही अस्पतालले आवश्यक औजार उपकरण खरिद गरेको तर केहीले कोभिड १९ का कारण खरिद गर्न नसकेको । कोभिड १९ का कारण सामुदायिक अस्पतालहरूलाई प्रदान

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
तथा सशक्तिकरण गर्न स्थानीय तहलाई प्रोत्साहन गर्दै समुदायमा आधारित पुनर्स्थापना कार्यक्रम संचालन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु	साझेदारीमा अपाङ्गता सहायता सामाग्री निर्माण वितरण(अन्य)	कार्यक्रम संचालन हुन नसकेको ।
	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको लागि सञ्चालित संघ संस्था अनुदान कार्यक्रम	सम्बन्धित १५ वटा संघ संस्थालाई अनुदान उपलब्ध गराई कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको ।
	विकलाङ्ग, मित्र समूह/अपाङ्ग बाल अस्पताल तथा पुनर्स्थापना केन्द्र बनेपान.पा.- ११ (संस्था/समितिलाई अनुदान)	सम्बन्धित संस्थालाई अनुदान उपलब्ध गराई कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको ।
	अपाङ्गताभएका व्यक्तिहरूका लागि समुदायमा आधारित पुनर्स्थापनासहयोग कार्यक्रम	वागमती प्रदेशका सबै स्थानीय तहमा रु. ३ लाखका दरले वित्तीय हस्तान्तरण गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन
	पूर्ण अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि दीर्घकालिन पुनर्स्थापना निर्माण डिपिआर समेत (मकवानपुर) (अन्य सार्वजनिक निर्माण)	मकवानपुरको हेटौँडामा निर्माण कार्य भइरहेको

स्रोत: सामाजिक विकास मन्त्रालय

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
<p>चिकित्सा,योग र ध्यान सेवा सहित पन्ध्र शैयासम्मको अस्पतालमा स्तरोन्नति गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ । आयुर्वेद तथा बैकल्पिक सेवा विस्तार एवं सुदृढीकरणका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।</p>	<p>गर्न नमूना कार्यक्रम स्थानीय तहमा पुर्वाधार भएका स्वास्थ्य संस्थामा १५ शैया सम्मको अस्पताल संचालन निरन्तरता (चालु)(वित्तीय हस्तान्तरण मार्फत स्थानीय तह) अंचल तथा जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाहरुको थप सेवा एवं भैरहेको सेवाको बिस्तार (मकवानपुर, धादिङ्ग, रामेछाप)</p>	<p>डिजाईन ड्रइङ्ग तयार भएको । तीन जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रबाट आयुर्वेद तथा बैकल्पिक सेवा विस्तार एवं सुदृढीकरणका लागि आवश्यक औजार उपकरण खरिद भई जनशक्ति समेत करारमा लिई सेवा सुरु गरिएकोमा कोभिड-१९ का कारण पूर्ण रुपमा सेवा प्रदान गर्न नसकिएको तर आ.व. २०७७।७८ मा सेवा सुरु गरिने ।</p>
<p>४८.सामुदायिक विद्यालयहरुमा स्वास्थ्य सेवा, बाल स्वास्थ्य प्रवर्द्धन, प्रजनन तथा यौन स्वास्थ्य परामर्श जस्ता सेवा प्रवाह गर्न सुरु गरिएको "एक विद्यालय, एक नर्स"कार्यक्रमलाई बिस्तार गरी क्रमशः सबै स्थानीय तहका कम्तिमा एक विद्यालयमा एक नर्स पुर्याउने व्यवस्था गरिनेछ । यसका लागि रु. ६ करोड ६५ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।</p>	<p>एक विद्यालय, एक नर्स कार्यक्रम विस्तार तथा निरन्तरता (वित्तीय हस्तान्तरण मार्फत स्थानीय तहलाई) एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम विस्तारका लागि विद्यालय नर्स सेवा करार प्रक्रिया, स्थानीय तहलाई अभिमुखीकरण, सेवा</p>	<p>प्रदेश भित्रका सबै स्थानीय तहमा कम्ती एक माध्यामिक विद्यालय गरी जम्मा १२१ सरकारी माध्यामिक विद्यालयमा कार्यक्रम विस्तार गरिएको ।</p>

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
	<p>प्रवेश तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम तथा कार्यक्रमको समीक्षा तथा भावी योजना तर्जुमा गोष्ठी</p>	
<p>४९. महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाले स्वास्थ्य क्षेत्रमा पुर्याउदै आएको योगदानको कदर गर्दै चालु आर्थिक वर्ष देखि प्रोत्साहन स्वरूप दिदै आएको संचार खर्चलाई निरन्तरता दिएको छु र यसका लागि आवश्यक बजेट छुट्याएको छु ।</p>	<p>महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरूका लागि संचार खर्च</p>	<p>प्रदेश भित्रका सबैमहिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकालाई रु २ हजार पाँच सय मात्र संचार खर्च स्थानीय तह मार्फत उपलब्ध गराईएको ।</p>
<p>५०. प्रदेशको गौरवको योजनाको रूपमा हेटौडा अस्पताललाई मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानमा नामाकरण गरी स्वास्थ्य सेवाको क्षेत्र र गुणस्तर विकास गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।</p>	<p>स्वास्थ्य सम्बन्धि ऐन, नियम, मापदण्ड, कार्यविधि, निर्देशिका तयारी मदन कुमार भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानलाई चालु अनुदान</p>	<p>मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान ऐन, २०७६ तथा मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान नियमावली २०७७ जारी भएको ।</p>
<p>५१. प्रदेश मातहतका सरकारी तथा विशिष्टकृत सेवा उपलब्ध गराउने मुख्य मुख्य सामुदायिक अस्पतालहरूलाई सुविधा सम्पन्न बनाउन अस्पतालको पूर्वाधार तथा आवश्यक उपकरणहरू व्यवस्थापन एवं स्वास्थ्य संस्थाको पूर्वाधार</p>	<p>प्रदेश मातहतका अस्पताललाई सुविधा सम्पन्न बनाउन अस्पताल सुदढिकरण अनुदान । स्थानीय तहमा अस्पताल स्वास्थ्य</p>	<p>केही अस्पतालले आवश्यक औजार उपकरण खरिद गरेको तर केहीले कोभिड १९ का कारण खरिद गर्न नसकेको । कोभिड १९ का कारण</p>

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
	निर्माण(अन्य)	
	महिला तथा सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी सूचनामुलक सामाग्री (उत्पादन, प्रसारण, निर्माण, छपाई तथा वितरण)	दाईजो प्रथा विरुद्धको "भोर" चलचित्र बागमती प्रदेशका विभिन्न ६ स्थानहरूमा विशेष प्रदर्शन गरिएको ।
	लक्षित वर्ग विशेष कार्यक्रम(लोपोन्मुख,सीमान्तकृत समुदायका महिलाहरूका लागि आर्थिक सशक्तिकरण)(अन्य)	कार्यक्रम संचालन हुन नसकेको ।
	जिल्लासेवा केन्द्र/सामुदायिक सेवा केन्द्र, संघ संस्थाद्वारा सञ्चालित सेवा केन्द्र तथा मनोसामाजिक विमर्श केन्द्र सहयोग कार्यक्रम(गै.स.सामाजिक क्षेत्रका सेवामूलक संस्थाहरु, धार्मिक संघ संस्थालाई दिइने चालु अनुदान)	सम्बन्धित ७ वटा संघ संस्थाहरूलाई अनुदान रकम उपलब्ध गराई कार्यक्रम संचालन ।
बुदा नं ५६विपद् तथा जोखिममापरेका महिला र बालबालिकाको संरक्षणका लागि मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउन एवं किशोरीको	मनोसामाजिक मनोविमर्श कर्ता तालिम ६ महिने (जनचेतना तालीम)	कार्यक्रम संचालन हुन नसकेको ।
	मनोसामाजिक	कार्यक्रम संचालन हुन

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
बहुआयामिक विकासका लागि किशोरी विकास कार्यक्रम संचालन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।	मनोविमर्श कर्ता समिक्षा(अन्य	नसकेको ।
	किशोरीहरुलाई आत्म प्रतिरक्षात्मक तालिम (५ दिने)(उद्यमशीलता ,रोजगारी मुलक / सशक्तिकरण / सीप विकास तालिम	कार्यक्रम संचालन हुन नसकेको ।
	साझेदारीमा जिल्ला सेवा केन्द्र (safe house) निर्माण अनुदान (रामेछाप, दोलखा, धादिङ्ग र मकवानपुर)(भवन निर्माण)	रामेछाप र धादिङ्गको जिल्ला सेवा केन्द्र निर्माण सम्पन्न तथा दोलखा र मकवानपुरको निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको ।
	प्रदेश स्तरीय लैङ्गिक हिंसा प्रभावितका लागि दीर्घकालिन पुनर्स्थापना निर्माण भक्तपुर (गत वर्षको क्रमागत: यस वर्ष थप समेत (अन्य सार्वजनिक निर्माण)	जग्गा प्राप्तिमा कठीनाई भई निर्माण हुन नसकेको ।
बुदा नं ५७ स्थानीय तहसंगको समन्वय र सहकार्यमा वागमती प्रदेशलाई सहयोगापेक्षी सडक मानवमुक्त प्रदेश बनाउने नीति अनुरूप अभिभावक विहिन बालबालिकाको संरक्षणका लागि सामाजिक सुरक्षाका विशेष कार्यक्रम	साझेदारीमा सहयोगापेक्षी सडक मानव मुक्त प्रदेश निर्माण सहयोग(गैर सरकारी सामाजिक क्षेत्रका सेवामूलक संघ संस्थालाई	साझेदारीमा सहयोगापेक्षी सडक मानवमुक्त प्रदेश निर्माणका लागि मानव सेवा आश्रम, मानव कल्याण समाज र कोशिस नेपाललाई अनुदान रकम उपलब्ध

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाएको।	अनुदान)	गराई कार्यान्वयन भएको।
	बालविवाह र सहयोगापेक्षी सडक मानवमुक्त प्रदेश निर्माण सहजकर्ताहरुलाई समिक्षा गोष्ठी(गोष्ठि तथा कार्यक्रम)	वागमती प्रदेशमा सबै जिल्लाका जिल्ला समन्वय प्रमुख र सहयोगापेक्षी सडक मानवमुक्त प्रदेश निर्माण सहजकर्ताहरु विच अभिमुखीकरण तथा समीक्षा गोष्ठी सम्पन्न।
बुदा नं ५८“प्रदेश र स्थानीय तहको एउटै सन्देश, बालविवाहमुक्त हाम्रो प्रदेश”भन्ने अठोटका साथ स्थानीय तहसंगको समन्वय र सहकार्यमा सम्बत् २०७८ सालसम्ममा बालविवाह मुक्त प्रदेश र सम्बत २०८० सम्ममा बालमैत्री प्रदेश बनाउन स्थानीय तहहरुलाई प्रोत्साहन गर्ने कार्यक्रमहरुलाई थप विस्तार गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु।	बालविवाहमुक्त प्रदेश निर्माण तथा सहयोगापेक्षी सडक मानवमुक्त सहजकर्ता तालिम	कार्यक्रम संचालन हुन नसकेको।
	बालविवाह र सहयोगापेक्षी सडक मानवमुक्त प्रदेश निर्माण सहजकर्ताहरुलाई समिक्षा गोष्ठी(गोष्ठि तथा कार्यक्रम)	बालविवाहमुक्त प्रदेश निर्माण सहजकर्ताबीच समीक्षा गोष्ठी सम्पन्न।
	बालविवाह विरुद्धको सूचनामुलक सामाग्री उत्पादन तथा प्रशारण(अन्य)	बाल विवाह विरुद्धको सूचनामूलक फ्लेक्स निर्माण गरी प्रदेशका माध्यमिक विद्यालयमा वितरण गरिएको र ३ ओटा भाषामा श्रव्य-दृश्य (भिडियो) सामाग्री उत्पादन गरिएको।

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
	बालविवाह विरुद्धको अभियान संचालन	वागमती प्रदेशका सबै स्थानीय तहमा रु. ३ लाखका दरले वित्तीय हस्तान्तरण गरी कार्यक्रम संचालन भएको ।
	बाल मैत्री स्थानीय तह घोषणा प्रोत्साहन कार्यक्रम	२ ओटा स्थानीय तह बालमैत्री स्थानीय तह घोषणा भएको ।
बुदा नं ५९संघीय सरकार र स्थानीय तहसंग समन्वय गरी संरक्षणमा राख्नु पर्ने टुहुरा तथा आश्रमहीन बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता, अल्जाईमर एवं अटिजम भएका व्यक्तिहरुका लागि संरक्षण गृह, दिवा सेवा केन्द्र, वृद्धाश्रम लगायत संस्थागत संरचना व्यवस्थित गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु ।	प्रदेश स्तरीय शिशु स्याहार केन्द्र सञ्चालन(अन्य)	प्रदेशस्तरीय दिवा शिशु स्याहार केन्द्र संचालन कार्यविधि मस्यौदा तयार भई केन्द्र संचालन हुन बाँकी रहेको ।
	प्रदेश बाल अधिकार समिति गठन तथा व्यवस्थापन(अन्य)	गठन प्रकृत्यामा रहेको ।
	प्रदेश स्तरीय मानव बेचबिखान तथा ओसारपसार नियन्त्रण, लैंगिक हिंसा विरुद्ध, जेष्ठ नागरिक र अपाङ्गता सम्बन्धी समिति गठन तथा व्यवस्थापन	गठन प्रकृत्यामा रहेको ।
	साझेदारीमा ज्येष्ठ नागरिक आनन्द निकेतन/वृद्धाश्रम/दिवा सेवा केन्द्र सञ्चालन अनुदान	सम्बन्धित ४ वटा संघ संस्थालाई अनुदान उपलब्ध गराई कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको ।

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
	मनमोहन स्मृति प्रतिष्ठान, (ज्येष्ठ नागरिक नागरिक देश दर्शन कार्यक्रम)	कार्यक्रम संचालन हुन नसकेको ।
	साझेदारीमा बाल अधिकार संरक्षण केन्द्र संचालन अनुदान	सम्बन्धित ३ वटा संघ संस्थालाई अनुदान उपलब्ध गराई कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको ।
	साझेदारीमा आधारित मानव वेचविखन र लैङ्गिक हिंसा पीडितहरूका लागि पुनर्स्थापना केन्द्र निर्माण अनुदान(सिन्धुपाल्चोक र चितवन)	चितवनमा जग्गा प्रासिको कठिनाईका कारण निर्माण हुन नसकेको र सिन्धुपाल्चोकमा निर्माण सम्पन्न हुने चरणमा रहेको ।
	असहाय अनाथ जेष्ठ नागरिकका लागि सुविधा सम्पन्न जेष्ठ नागरिक आनन्द निकेतन निर्माण तथा संचालन ललितपुर (गत वर्षको क्रमागत: यस वर्ष थप समेत (अन्य सार्वजनिक निर्माण)	निर्माण सम्पन्न भएको ।
बुदा नं ६० एकल महिला, यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यकहरूको संरक्षणका लागि विशेष कार्यक्रम	कार्यक्रममा समावेश नभएको ।	-
बुदा नं ६१ अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार संरक्षण सम्बर्द्धन	अपाङ्गता सुचना केन्द्र सञ्चालन(अन्य)	मन्त्रालयमा अपाङ्गता सुचना केन्द्र सञ्चालन ।

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
तथा सशक्तिकरण गर्न स्थानीय तहलाई प्रोत्साहन गर्दै समुदायमा आधारित पुनर्स्थापना कार्यक्रम संचालन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु	साझेदारीमा अपाङ्गता सहायता सामाग्री निर्माण वितरण(अन्य)	कार्यक्रम संचालन हुन नसकेको ।
	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको लागि सञ्चालित संघ संस्था अनुदान कार्यक्रम	सम्बन्धित १५ वटा संघ संस्थालाई अनुदान उपलब्ध गराई कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको ।
	विकलाङ्ग, मित्र समूह/अपाङ्ग बाल अस्पताल तथा पुनर्स्थापना केन्द्र बनेपान.पा.- ११ (संस्था/समितिलाई अनुदान)	सम्बन्धित संस्थालाई अनुदान उपलब्ध गराई कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको ।
	अपाङ्गताभएका व्यक्तिहरूका लागि समुदायमा आधारित पुनर्स्थापनासहयोग कार्यक्रम	वागमती प्रदेशका सबै स्थानीय तहमा रु. ३ लाखका दरले वित्तीय हस्तान्तरण गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन
	पूर्ण अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि दीर्घकालिन पुनर्स्थापना निर्माण डिपिआर समेत (मकवानपुर) (अन्य सार्वजनिक निर्माण)	मकवानपुरको हेटौँडामा निर्माण कार्य भइरहेको

स्रोत: सामाजिक विकास मन्त्रालय

११. आ.व. २०७६/०७७ मा सम्पादन भएका महत्वपूर्ण कार्यहरू

११.१ शिक्षा क्षेत्रमा सम्पादन भएका महत्वपूर्ण कार्यहरू

- सामुदायिक विद्यालयलाई आवासीय विद्यालयको रूपमा सञ्चालन गर्न ५ वटा सामुदायिक विद्यालयहरू (चितवन, धादिङ, सिन्धुपाल्चोक, दोलखा र रामेछापमा) छनौट भई अनुदान प्रदान गरिएको ।
- कक्षा १ को अंग्रेजी र सामाजिक विषयका शिक्षक निर्देशिका छपाई गरी प्रदेश भित्रका विद्यालयहरूलाई वितरण गरिएको ।
- प्रदेशभरिका ५०१७ जना प्रारम्भिक बालविकास कक्षाका शिक्षकहरूलाई वार्षिक रु. १३ हजारका दरले प्रोत्साहन अनुदान उपलब्ध गराइएको ।
- CTEVTबाट अनुमति लिई सिन्धुपाल्चोकमा दिनेश रामजी स्मृति बहुप्राविधिक शिक्षालय सञ्चालनमा रहेको साथै सो शिक्षालयको लागि नेपाल सरकारबाट ०.८९७० हेक्टर (१७ रोपनी) जग्गाप्राप्त भएको ।
- प्रदेश शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली सुदृढीकरणका लागि शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट विज्ञहरू झिकाई प्रादेशिक शैक्षिक व्यवस्थापन प्रणाली सुदृढीकरण सम्बन्धी कार्यशाला भएको तथा स्थानीय तहहरूसँग शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली विषयमा अनलाइन बैठक सम्पन्न भएको ।
- २५ वटा सामुदायिक विद्यालयहरूका लागि विद्यालय बस सेवा अनुदान प्रदान गरिएको ।
- प्रदेश भित्र शून्य दरबन्दी भएका २६२ वटा सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयहरू प्रत्येकलाई १ जना माध्यमिक शिक्षकको तलब बराबरको अनुदान उपलब्ध गराइएको ।
- २० वटा सामुदायिक विद्यालयहरूलाई प्रदेश स्तरबाट नमूना विद्यालय विकासका लागि छनौट गरी अनुदान उपलब्ध गराइएको ।
- ५० वटा सामुदायिक विद्यालयमा ICT ल्याव निर्माण, ३३ वटा सामुदायिक विद्यालयमा विषयगत प्रयोगशाला निर्माण, ४३ वटा सामुदायिक विद्यालयको भौतिक सबलीकरण, ५५ वटा सामुदायिक विद्यालयमा घेराबार निर्माण तथा बाहिरी वातावरण निर्माण, ५७ वटा सामुदायिक विद्यालयमा शुद्ध पिउने पानी स्वच्छ तथा हरित विद्यालयका लागि अनुदान प्रदान, १५ वटा प्राविधिक तथा व्यावसायिक धार सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयलाई प्रयोगशाला सामग्री खरिद अनुदान प्रदान, र ३० वटा सामुदायिक विद्यालयमा विद्यालय खेलकुद मैदान निर्माण गरिएको ।

- ५०२ जना शिक्षकहरूले TPD पुनर्ताजगी तालिम र ४३६ जनाले शिक्षकहरूले TPD प्रमाणीकरण तालिम सहित २८२६ जना शिक्षक एवम् प्रधानाध्यापकहरूले तालिम प्राप्त गरेका ।
- ४० वटा सामुदायिक क्याम्पसहरूलाई भौतिक सबलीकरण सम्पन्न भएको र ४५ वटा सामुदायिक क्याम्पसहरूलाई शैक्षिक गुणस्तर सबलीकरण अनुदान उपलब्ध गराइएको ।
- विज्ञ सहितको सहभागितामा प्रदेश विश्वविद्यालय ऐनको मस्यौदा तयार पारिएको ।
- काभ्रेपलाञ्चोक जिल्ला साक्षर घोषणा भइसकेको र काठमाडौंका सबै स्थानीय साक्षर घोषणा भई साक्षर जिल्ला घोषणाको तयारी हुँदै गर्दा कोभिड -१९ का कारण घोषणा गर्न बाँकी रहेको ।
- ३९८ जना छात्राहरूले स्नातक र स्नातकोत्तर तहमा अध्ययनका लागि छोरी बुहारी छात्रवृत्ति र ११२ जना उच्च शिक्षा अध्ययन गर्ने अपाङ्ग विद्यार्थीहरूले छात्रवृत्ति प्राप्त गरेका ।

११.२ युवा तथा खेलकुद, भाषा, कला र संस्कृति क्षेत्रमा सम्पादन भएका महत्वपूर्ण कार्यहरू

- युवा र विज्ञान दिवसमा विभिन्न क्रियाकलापहरू गरी आयोजना
- युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहन कोष मार्फत सार्वजनिक सूचना मार्फत अनुसन्धान विकास र नवप्रवर्तनका लागि आयोजना अवधारणा पत्रहरूको माग गरीएकोमा ११६ ओटा प्राप्त भएको। उक्त प्रस्तावहरू विज्ञहरूबाट मुल्याङ्कन गर्दा ४ ओटा प्रस्ताव मात्र पूर्ण प्रस्तावका लागि छनौट भएको ।
- प्रदेश विकास स्वयं सेवकको समिक्षा गोष्ठी सम्पन्न
- अन्तराष्ट्रियस्तरको रङ्गशाला गौरिटार निर्माणाधिन रहेको
- चौतारा,जिरी, कमलामाई रदुधौली सिन्धुली रङ्गशाला र धादिङमा रङ्गशाला क्रमागतरूपमा निर्माण भइरहेको ।
- शहिद स्मृति रङ्गशालाशिवपुरी, नवुकोट, लामिटेँर रङ्गशालानिर्माण,बागमती गापा मकवानपुर, गोदावरी गापा १० को रङ्गशाला, निर्माणाधिन रहेको
- बलेफि र भकुण्डेवेशी कभर्डहल निर्माण सम्पन्न ।
- मन्थली, मेलम्ची र मरिन, वैतेश्वरीमैनापोखरी, सुनकोशी, भलिवल प्रशिक्षण केन्द्र, जावालाखेल,गाल्पा बजारमा राष्ट्रिय तेक्वान्दो आइ.टि.एफ.एकेडेमी कभर्डहल,, लिसंन्खुपाखर कभर्डहल, सिन्धुपाल्चोक निर्माणाधिन रहेको ।

- २० ओटा स्थानीय खेलमैदान निर्माण सम्पन्न
- १५ ओटा ऐतिहासिक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाहरूको निर्माण तथा मर्मत कार्य सम्पन्न ।
- प्राज्ञिक एवम् राष्ट्रिय व्यक्तित्वका नाममा स्थापित प्रतिष्ठानहरूलाई अनुदान सहयोग
- भाषा, कला र संस्कृतिको संरक्षण, विकास र प्रवर्द्धनका लागि संघसंस्थाहरूको लागि अनुदान र सहयोग
- थारु, दराई, दनुवार, चेपाङ, तामाङ, जिरेल र थामी जातजातिहरूको सांस्कृतिक संग्रहालयको लागि भवन निर्माण
- चारओटा धार्मिक सांस्कृतिक भवन निर्माण
- सीप विकास केन्द्रबाट १०० युवालाई सिपमूलक तालिममा सहभागी भएको तर कोरानका कारण पुरा हुन नसकेको
- युवा, खेलकुद, भाषा र संस्कृतिसम्बन्धी कार्यक्रम/आयोजनाहरूको अनुगमन तथा निरीक्षण।

११.३ स्वास्थ्य क्षेत्रमा सम्पादन भएका महत्वपूर्ण कार्यहरू

- प्रदेश भित्रका सबै स्थानीय तहका कम्तीमा एक सरकारी माध्यामिक विद्यालयमा एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम विस्तार गरिएको ।
- प्रदेश मातहतका अधिकांश अस्पतालहरूले सेवा विस्तारका लागि औजार उपकरण खरिद गरि गुणस्तरीय सेवा प्रदान भईरहेको ।
- १९ स्थानीय तहमा रहेका प्राथमिक अस्पताल तथा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रबाट पूजिगत सुधार अन्तरगत सेवा विस्तारका लागि माग बमोजिमका USG, X ray, प्रयोगशालाका उपकरणहरू खरिद भई सेवा प्रदान भईरहेको ।
- ९ स्थानीय तहमा अस्पताल/स्वास्थ्य चौकी निर्माण शुरु भएको ।
- मन्त्रालय मातहतका निकायहरूबाट कोभिड—१९ रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारका क्रियाकलापहरू सञ्चालन भएका

११.४ महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका र जेष्ठ नागरिकका क्षेत्रमा सम्पादन भएका महत्वपूर्ण कार्यहरू

- १० जिल्लाका ४३ जना महिलापत्रकारहरूलाई २ समूहमा विभाजन गरि पत्रकारिता तालिम प्रदान
- दाईजो प्रथा विरुद्धको “भोर” चलचित्र बागमती प्रदेशका विभिन्न ६ स्थानहरूमा विशेष प्रदर्शन गरिएको ।
- बाल विवाह विरुद्धको सूचनामूलक फ्लेक्स निर्माण गरी प्रदेशका माध्यमिक विद्यालयमा वितरण गरिएको र ३ ओटा भाषामा श्रव्य-दृश्य (भिडियो) सामग्री उत्पादन गरिएको ।
- रामेछाप र धादिङको जिल्ला सेवा केन्द्र निर्माण सम्पन्न तथा दोलखा र मकवानपुरको निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको ।
- बागमती प्रदेशका ३१ वटा स्थानीय तहलाई ५ लाखका दरले बाल मैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागि प्रोत्साहन गरिएकामा २ ओटा स्थानीय तह बालमैत्री स्थानीय तह घोषणा ।
- समुदायमा आधारित पुनर्स्थापना कार्यक्रम संचालनका लागि बागमती प्रदेशका सबै स्थानीय तहमा रु. ३ लाखका दरले अनुदान उपलब्ध गराइ कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको ।

१२. आ.व. २०७६।०७७ मा तयार भएका ऐन, नियमावली तथा कार्यविधिहरू

❖ ऐन/नियम

- मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान ऐन, २०७६
- प्रदेश बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७६
- प्रदेश युवा परिषद् ऐन, २०७६
- प्रदेश खेलकूद विकास नियमावली, २०७६
- प्रदेश स्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०७६
- मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठाननियमावली, २०७६
- प्रदेश युवा परिषद् नियमावली, २०७७

❖ कार्यविधि/ निर्देशिका/मापदण्ड

- वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७६

- मुख्य मन्त्री जनता स्वास्थ्य परिक्षण कार्यक्रम संचालन सम्बन्धि कार्यविधि २०७६
- रोभिङ्ग अ.न.मी कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- एक विद्यालय एक नर्श कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- विद्यालय बस सेवा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- छोरी बुहारी उच्च शिक्षा छात्रवृत्ति अनुदान निर्देशिका, २०७६
- स्थानीय तहका महिला,सहकारी/संघ संस्थाका पदाधिकारीहरुको क्षमता अभिवृद्धिको लागि महिला नेतृत्व विकास प्रशिक्षण विषयक तालिम सञ्चालन सम्बन्धी निर्देशिका, २०७६
- स्थानीय तहका महिला जनप्रतिनिधी र कर्मचारीको नेतृत्व क्षमता अभिवृद्धिको लागि महिला नेतृत्व विकास प्रशिक्षण विषयक तालिम सञ्चालन सम्बन्धी निर्देशिका, २०७६
- प्राज्ञिक एवं राष्ट्रिय व्यक्तित्वहरुको नाममा स्थापित प्रतिष्ठान, कार्यविधि २०७६
- भाषा, साहित्य र कला प्रवर्धन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६
- खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गर्ने क्लब तथा संघसंस्था सहयोग तथा अनुदान कार्यविधि, २०७६
- प्रदेशस्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६
- आवासिय विद्यालय सञ्चालन सम्बन्धी निर्देशिका, २०७७
- पाठ्यक्रम तथा पाठ्यसामग्री विकास निर्देशिका, २०७७
- भाषा तथा संस्कृति सम्बन्धी नीति
- विद्यालय रस्थानिय तहमा निर्माण हुने खेलमैदान छनौट सम्बन्धमा मापदण्ड तर्जुमा
- ऐतिहासिक धार्मिक सांस्कृतिक सम्पदाको मर्मत र निर्माणका लागि छनौटको मापदण्ड तर्जुमा।

१३. विनियोजित रकम लक्ष्य अनुसार खर्च नभएको भए सो हुन नसक्नुका कारणाहरु

- ऐन नियम तर्जुमा भई नसक्दा सेवा प्रवाहमा कठिनाइ,
- जनशक्तिको अपर्याप्तता
- प्रदेश तहको सूचना तथा तथ्यांकको अभाव
- कोभिड -१९ को रोकथाम, उपचार र नियन्त्रण
- विषयक्षेत्र बमोजिम सेवा प्रवाहका लागि सबै जिल्लामा कार्यालय नहुनु
- आयोजनाहरुको कार्यान्वयनमा भौतिक सुधारका लागि जग्गा प्राप्तिमा समस्या

- स्थानीय तथा संघीयतहसँगको दोहोरो समन्वयमा कठिनाई हुनु
- स्थानीय तहसँगको Reporting Mechanismको अभाव ।

१४. आगामी कार्यदिशा

- प्रदेश सरकारको संस्थागत तथा कानुनी व्यवस्थाहरू क्रमशः विस्तार र मजबुत हुँदै गएकोले यस मन्त्रालयको कार्य क्षेत्रबमोजिम प्रवाह गर्नु पर्ने सेवा र सुविधाहरू जनतासम्म पुऱ्याउने काम निरन्तर जारी रहेको छ । आगामी आ. व. २०७७/०७८ मा यस प्रदेशका सबै १३ जिल्लाहरूमा सामाजिक विकासका क्षेत्रमा जनतालाई सहजरूपमा सेवा र सुविधा उपलब्ध गराउन कार्यालयहरू स्थापना गरिने नीति लिइएको छ । प्रदेश सरकारको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र सोको कार्यान्वयनबाट स्थानीय र संघीय दुबै तहको अपेक्षा सम्बोधनको प्रयासले प्रदेश सरकार प्रतिको आशा, भरोसा र विश्वास बढ्दै गएको अवस्थामा स्थानीय र संघीय दुबै तहको समन्वय र साझेदारीमा कार्यहरू गरी दिगो बनाउने प्रयास गरिने छ । कोभिड -१९ ले पारेको प्रभावलाई कम गर्न यसको रोकथाम, उपचार र नियन्त्रणका आवश्यक उपायहरू अवलम्बन गरी जनताले अनुभूति गर्ने गरी व्यवस्थापन गरिनेछ ।

प्रदेश नीति तथा योजना आयोग

१. पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले सबै किसिमका विभेदको अन्त्य गरी आर्थिक समानता, समृद्धि र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्दै दिगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको आकाङ्क्षा राखेको छ। संविधानले केन्द्रीकृत एकात्मक शासन प्रणालीलाई विकेन्द्रीकृत गरी संघीय ढाँचामा रूपान्तरित गरेको छ। नेपालको शासकीय परम्परामा यो राजनैतिक, प्रशासनिक र वित्तीय शक्तिको युगान्तकारी निक्षेपण हो। संविधानले संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी एकल र साझा अधिकारसहितका तीन तहको सरकारको व्यवस्था गरेको छ।

संविधान बमोजिम प्रदेश सरकारले प्रदेशको शान्ति सुरक्षा लगायत क्षेत्रगत नीतियोजना र कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन आदि कार्य गर्ने र तोकिएका कर र शुल्क उठाउने अधिकार संविधान बमोजिम प्रदेश सरकारले प्रदेशको विकासको दीर्घकालीन सोच र योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्न सक्दछ। प्रदेश सरकारको विकास नीति एवं योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा कार्यलाई लक्ष्यउन्मुख, सूचकमा आधारित र प्राथमिकताको क्षेत्र केन्द्रीत बनाउन सहयोग र सल्लाह दिनको लागि प्रदेश सरकारको मिति २०७५ जेठ २९ को निर्णयबाट प्रदेश नीति तथा योजना आयोग गठन भएको छ।

२. सोच:

- तथ्याङ्क र सूचनामा आधारित नतिजामुखी योजना तर्जुमा, अनुगमन र मूल्याङ्कन प्रणाली

३. उद्देश्य:

- तथ्याङ्क एवं मापदण्डमा आधारित योजना तर्जुमा गर्नु,
- योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन मूल्याङ्कनलाई प्रभावकारी बनाउनु
- अनुसन्धान र विकासलाई योजनाको आधारको रूपमा स्थापित गर्नु र
- परियोजना बैकमा आधारित योजना प्रणाली स्थापित गर्नु।

४. रणनीति

- सुदृढ तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन र व्यवस्थापनको आधार तयार गर्ने।
- योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमनलाई यथार्थपरक, व्यवहारिक र परिणामुखी बनाउने,
- योजना निर्माण र मूल्याङ्कनमा सहयोगी हुने नव अनुसन्धान र विकासमा जोड दिने
- परियोजना बैकमा आधारित योजना प्रणालीलाई स्थापित गर्ने।

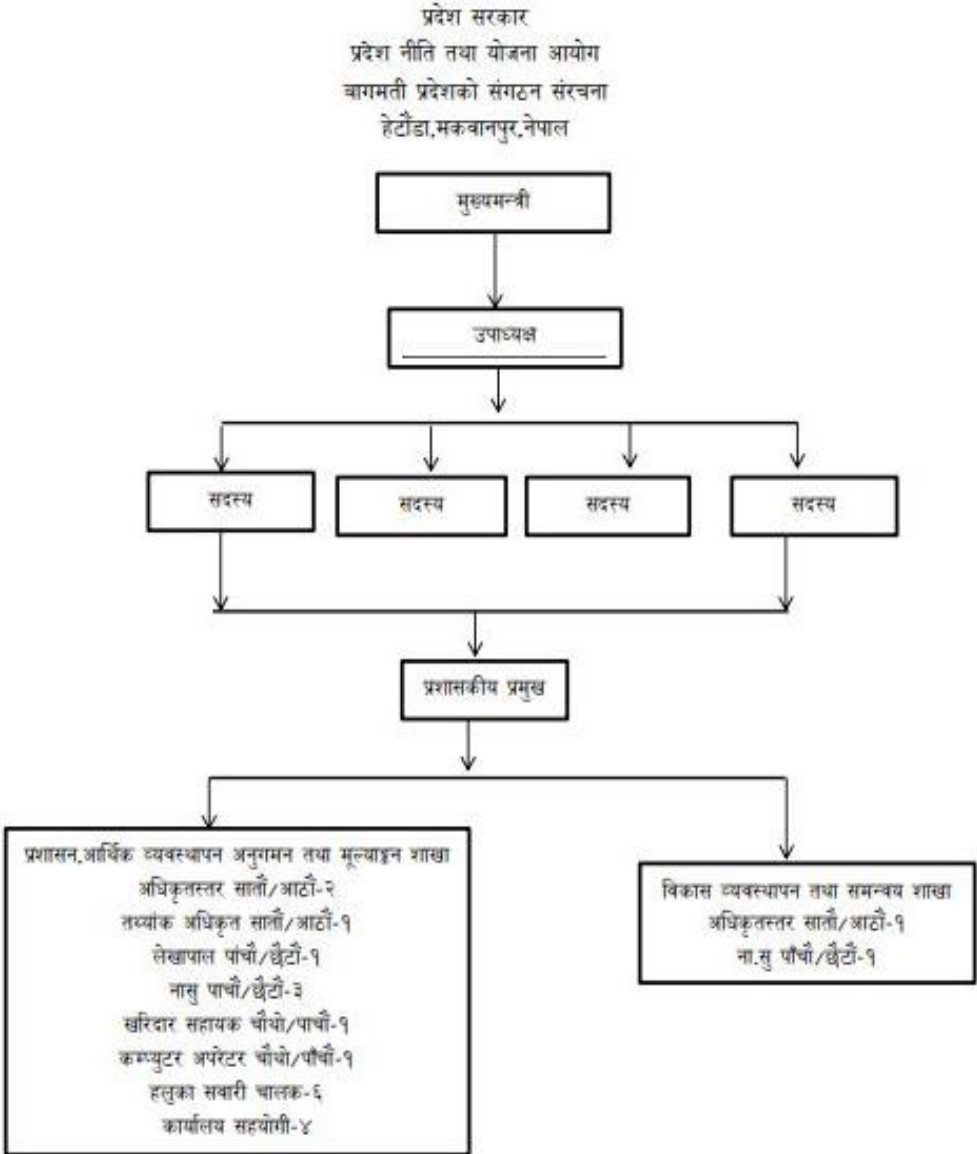
५. कार्यक्षेत्र:

प्रदेश नीति तथा योजना आयोगको गठन आदेश बमोजिम देहायअनुसारका काम कर्तव्य अधिकार बमोजिम रहेका छन्

- दीर्घकालीन सोच तथ्यपरक नीति तथा योजना तर्जुमा गर्ने।
- प्रदेश विकास नीति योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वय अनुगमन र प्रभाव मुल्याङ्कन गर्ने।
- प्रदेश र स्थानीय तहको विकास सम्बन्धी नीति तथा योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनमा समन्वय सहयोग र सहजीकरण गर्ने।
- प्रदेशस्तरको विकास नीति तथा कार्यक्रमको अध्ययन अनुसन्धान तथा अन्वेषण गर्ने।

६. संगठन संरचना र स्वीकृत दरबन्दी:

(क) प्रदेश नीति तथा योजना आयोगकोसांगठनिकसंरचना

(ख) दरबन्दी तेरिज

क्र.सं.	पद	सेवा	समूह	श्रेणी/तह	दरबन्दी संख्या	पूर्ती	रिक्त	कैफियत
१	प्रशासकीय प्रमुख	प्रशासन	सा.प्र	अधिकृत नवौ/दशौ	१	१	०	
२	अधिकृत	प्रशासन	सा.प्र	सातौ/आठौ	३	१	२	
३	तथ्यांक अधिकृत	आ.यो.त.	-	सातौ/आठौ	१	०	१	
४	लेखापाल	प्रशासन	लेखा	पाचौ/छैठौ	१	१	०	
५	नासु	प्रशासन	सा.प्र	पाँचौ/छैठौ	४	१	३	३ जना काजमा रहेको।
६	सहायक	प्रशासन	सा.प्र	चौथो/पाँचौ	१	१	०	
७	कम्प्युटर अपरेटर	विविध		चौथो/पाँचौ	१	१	०	कारारमा कार्यरत रहेको।
८	हलुकासवारी चालक				६	१	५	१ जना कारारमा कार्यरत
९	कार्यालय सहयोगी	प्रशासन			४	३	१	३ जना कारारमा कार्यरत
जम्मा					२२	१०		१२

स्रोत: प्रदेश नीति तथा योजना आयोग

७. चालु र पूँजीगत खर्च शीर्षकको प्रगति विवरण:

रकम रु.मा

क्र.स	ब.उ.शी.नं.	कुल बजेट	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		कैफियत
			खर्च	खर्च (%)	
१.	३९१०००११३	४३१७४०००	१४६९७०३६.५०	३४.०४	चालु
२.	३९१०००११४	२१९०००००	८४२८८७	३.८४	पूँजीगत

स्रोत: प्रदेश नीति तथा योजना आयोग

द.आ. व. २०७६/०७७ मा स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमको प्रगति विवरण

ब.उ.शी.नं३९१०००११३, ख.शी.नं. २२५२२

रकम रु.मा

क्र. सं.	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को			कैफियत
			खर्च	भौतिक प्रगति %	वित्तीय प्रगति %	
१	क्षेत्रगत विकास नीति, कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्ड आदिको तयारी	१००००००		०.००	०.००	
२	तथ्याङ्क संकलन तथा अध्याविधिक कार्य	५०००००		०.००	०.००	
३	प्रदेश र स्थानीय तहको योजना (आवधिक/वार्षिक) तर्जुमा, अनुगमन तथा मुल्याङ्कन कार्यविधि सम्बन्धि प्रशिक्षण	३१०००००		०.००	०.००	
४	प्रादेशिक आवधिक योजना सम्बन्धी अभ्यास, अनुभव आदानप्रदान तथा प्रतिवेदन प्रकाशन	५०००००		०.००	०.००	
५	प्रदेश स्तरीय नीति, योजना तर्जुमा कार्यान्वयन अनुगमन सम्बन्धी विषय विज्ञ नीजि क्षेत्र तथा सरोकारवालाहरूसंग अन्तरक्रिया तथा छलफल	१५०००००	१८९५९ ५	१५	१३	
६	प्रदेश वार्षिक योजना तर्जुमा सम्बन्धी प्रदेशस्तरीय कार्यालय तथा स्थानीय तहहरूलाई योजना अनुगमन तथा प्रशिक्षण कार्य	२६०००००		०.००	०.००	

क्र.	कार्यक्रमको नाम	कुल बजेट	आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को		कैफियत
७	प्रदेश भित्र रहेका प्राकृतिक श्रोत, प्राकृतिक चिकित्सा आयुर्वेद, सांस्कृतिक सम्पदा पहिचान सम्भाव्यता र उपयोगको अध्ययन र प्रतिवेदन	५०००००	०.००	०.००	

स्रोत: प्रदेश नीति तथा योजना आयोग

९.सङ्कलन भएको राजश्व

रकम रु.मा

क्र.सं.	कर राजश्व		गैर कर राजश्व	
	शीर्षक	संकलित रकम	शीर्षक	संकलित रकम
१	१११११	२११०७		
२	११११२	४४३०५२.००		
३	१११२३	५७९५.००		
४	१११३१	०.००		
५	११२११	७३५०६.२४		
	जम्मा	५४३४६०.२४		

स्रोत: प्रदेश नीति तथा योजना आयोग

१०. वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्यको प्रगति विवरण

क्र.सं.	बजेट वक्तव्यको बुदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
१	७६	दिगो विकासका सूचक र लक्ष्यहरूलाई स्थायीकरण गरी निर्दिष्ट लक्ष्य समयमै हासिल गर्न मुख्यमन्त्रीको अध्यक्षतामा गठित प्रदेश विकास परिषदलाई प्रभावकारी बनाउन विभिन्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।	प्रदेश विकास परिषदको पहिलो बैठक सम्पन्न भएको र दिगो विकासका सूचक र लक्ष्यहरूलाई स्थानियकरण गर्ने तर्फ कार्य भईरहेको।

क्र.सं.	बजेट वक्तव्यको बुदा नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यसम्पादनको यथार्थ अवस्था
२	७८	प्रदेश सरकारको पहिलो आवधिक योजनाको आधारपत्रको जगमा बसेर प्रदेशको आवधिक योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ। क्षेत्रगत कार्यक्रमहरूलाई दिगो विकासका लक्ष्यहरूसंग आवद्ध गरि प्रतिफल सुनिश्चित गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।	प्रदेशको आवधिक योजना तयार पारि प्रकाशन भएको

स्रोत: प्रदेश नीति तथा योजना आयोग

११.आ.व. २०७६।०७७ मा सम्पादन भएका मुख्य कामहरू:

- पहिलो आवधिक योजना (आ.व. २०७६/७७-२०८०/८१)
- प्रदेश योजना अनुगमन तथा मुल्याङ्कन दिग्दर्शन, २०७६
- प्रदेशको आवधिक योजना, मध्यमकालिन खर्च संरचना र वार्षिक विकास कार्यक्रम दिग्दर्शन आदि प्रकाशन गरिएको।
- प्रदेश आवधिक योजना स्वीकृत हुन ढिला भएकाले आवधिक योजनाले निर्देशित कार्यक्रम गर्न नसकिएको र कोरोना बन्दा बन्दीले समेत प्रभाव पारेको।

अनुसुची-१, आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को मन्त्रालय/निकायगत खर्च विवरण

निकायको नाम	चालु		पूँजीगत		कुल जम्मा		
	बजेट	खर्च	बजेट	खर्च	बजेट रु	खर्च रु	प्रतिशत
२०२ प्रदेश व्यवस्थापिका	२८५२३५०००	१११०१८११०	१००१५०००	२१६३०८११	४२५३९००००	२१२६४८०१.६६	४९.९९
२१६ मुख्य न्यायाधिकारको कार्यालय	१५४६९०००	९१२२६४६	१०४००००	१००८८४६	१६५९९०००	१०१३१५०१.६३	६१.३३
३०१ मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रपरिषद्को कार्यालय	३६५४७००००	११५८७१०४८	७२३५००००	९९३३२७२	४३७८२००००	१२५८०४३१९.७५	२८.७३
३०५ आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	२७५४१३०००	५०७६८५८०	३८०३००००	५९७५२२२	३१३४४३०००	५६७४३८०१.६७	१८.१०
३०७ उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	१५६९६५४०००	८९७८११६३५	३४५३४६००००	१३८४१६४३९८	५०२३११४०००	२२८१९७६०३३.१४	४५.४३
३१२ भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	३९०९१०७०००	२१५९४२९०२	१०१९७३७०००	७३८३८३४०	४९२८८६४०००	२८१७७६७२४२.२०	५८.७९
३१४ आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	६७७१०००००	५०३७२८३८०	१२१६००००००	५५६०१९४१२	१८९३१०००००	१०५९७४७७९१.९९	५५.९८
३३७ भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	१३५५६३८०००	७७४४२८३८८	१८७३५९६१०००	१२०५४०९०२८३	२००९१५९९०००	१२८२९५१८६७१	६३.८६
३५० सामाजिक विकास मन्त्रालय	४७०३७०००००	३०९७३१२०७०	१४११२४३०००	९१२०४१४२	६११४९४३०००	४००९३५६२१२.३२	६५.५७
३९१ प्रदेश नीति तथा योजना आयोग	४३१७४०००	१४८५२४७५	२९९०००००	८४२८८७	३८५	१५६९५३६१.५०	२४.१२

स्रोत: प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय

पुनः यस अनुसुचीमा स्थानीय तह अनुदान, वित्तीयव्यवस्था तथा अर्थ विविध अन्तरगतको बजेट र खर्च समावेश गरिएको छैन।

अनुसूची- २ प्रदेश सरकारको आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को यथार्थ आयको विवरण

(रकम रु.मा)

प्रदेश सरकारलाई राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त राजस्व				
सि. नं.	शिर्षक	आ.व. २०७६/०७७को अनुमान	आ.व. २०७६/०७७ को असार मसान्त सम्मसंकलन राजस्व	प्रतिशत %
१	११३१५-घरजग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तुर	४,५०,००,००,०००.००	६,३८,१३,८२,४०२.८६	१४१.८१
२	११४११-बाँडफाँड भई प्राप्त हुने मूल्य अभिवृद्धि कर	७,६०,१९,००,०००.००	५,१०,८०,०२,८७६.७९	६७.१९
३	११४२१-बाँडफाँड भई प्राप्त हुने अन्त शुल्क	३,००,००,००,०००.००	१,५२,००,०८,३८४.८६	५०.६७
४	११४५६ बाँडफाँड प्राप्त हुने सवारी साधन कर	४,५०,००,००,०००.००	३,८९,२४,८०,९५९.००	८६.५०
५	११४७१-बाँडफाँड बाट प्राप्त हुने मनोरञ्जन कर	१५,००,००,०००.००	७९,९८,५४२.९६	५.३३
६	११४७२-विज्ञापनकर	१५,००,००,०००.००	४,३०,३४,०९६.७७	२८.६९
७	१४१४६ बाँडफाँड भई प्राप्त विद्युत सम्बन्धी रोयल्टी	१०,००,००,०००.००	०.००	०.००
८	१४१५३ बाँडफाँड भई प्राप्त रोयल्टी	१०,००,००,०००.००	०.००	०.००
९	१४१५४ बाँडफाँड भई प्राप्त खानि तथा खनिज सम्बन्धी रोयल्टी	५,००,००,०००.००	०.००	०.००
१०	१४१५७-बाँडफाँड भई प्राप्त दहत्तर बहत्तरको विक्रिबाट प्राप्त हुने आय	२,५०,००,००,०००.००	९८,६९,६५,७८७.६६	३९.४८
११	१४१५८ बाँडफाँड भई प्राप्त पर्वतारोहण वातको रोयल्टी	५,००,००,०००.००	०.००	०.००
१२	प्रकृतिकस्रोतको आय रोयल्टी	९,३०,००,०००.००	०.००	०.००
जम्मा		२२,७९,४९,००,०००.००	१७,९३,९८,७३,०५०.९०	७८.७०

संघीय सरकारबाट प्राप्त अनुदान				
सि. न.	शिर्षक	आ.व. २०७६/०७७को अनुमान रु	आ.व. २०७६/०७७ को असर मसान्त सम्मसंकलन अनुदान	प्रतिशत
१	१३३११-समानिकरण अनुदान	७,५९,६४,००,०००.००	७,५९,६४,००,०००.००	१००.००
२	१३३१२-शसर्त अनुदान	७,४६,४९,००,०००.००	७,९७,८४,९६,६६५.००	१०६.८८
३	१३३१५ विशेष अनुदान	१,००,००,००,०००.००	४१,००,००,०००.००	४१.००
४	१३३१६ समपुरक अनुदान	२,००,००,००,०००.००	६४,६६,००,०००.००	३२.३३
जम्मा		१८,०६,१३,००,०००.००	१६,६३,१४,९६,६६५.००	९२.०८

प्रदेश सरकारको आफ्नो स्रोतबाट संकलित राजस्व

सि. न.	शिर्षक	आ.व. २०७६/०७७को अनुमान रु	आ.व. २०७६/०७७ को असर मसान्त सम्मसंकलन राजस्व	प्रतिशत
१	११६१४- रेडियो/एफ.एम.सञ्चालन दस्तुर	०.००	२२,५२,६४८.००	०.००
२	११६१५-टेलिभिजन सञ्चालन दस्तुर	०.००	४०,००,०००.००	०.००
३	१४१५१-सरकारी सम्पत्तिको बहालबाट प्राप्त आय	०.००	६,५८,६८५.७०	०.००
४	१४१५९-अन्य स्रोतबाट प्राप्त बाँडफाँड नहुने रोयल्टी	०.००	३२,६३,३४४.२७	०.००
५	१४२११-कृषि उत्पादनको विक्रीबाट प्राप्त रकम	०.००	१,६६,८४,५५४.९५	०.००
६	१४२१२-सरकारी सम्पत्तिको विक्रीबाट प्राप्त रकम	०.००	३,२७,३००.००	०.००
७	१४२१३-अन्य विक्रीबाट प्राप्त रकम	०.००	७३,६२८.००	०.००
८	१४२१७-नहर तथा कुलो उपयोग वापतको शुल्क	०.००	२,५००.००	०.००
९	१४२१९-अन्य सेवाशुल्क तथा विक्री	०.००	७,३३,३८०.००	०.००
१०	१४२२३-शिक्षा क्षेत्रको आमदानी	०.००	२,६५,५००.००	०.००
११	१४२२४-परीक्षाशुल्क	०.००	२,९२,३२,३६०.००	०.००

सि. न.	शिर्षक	आ.व. २०७६/०७७को अनुमान रु	आ.व. २०७६/०७७ को असार मसान्त सम्मसंकलन राजस्व	प्रतिशत
१२	१४२२५-यातायात क्षेत्रको आमदानी	०.००	३७,२७,८४,४४९.००	०.००
१३	१४२२९-अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	०.००	५,६७,७४,३८३.३०	०.००
१४	१४२५०-अन्य प्रशासनिक दस्तुरहरु	०.००	८,०००.००	०.००
१५	१४२५३-व्यावसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर	०.००	१८,२५,७६,४५५.००	०.००
१६	१४२५४-रेडियो/एफ.एम. सञ्चालन दस्तुर	०.००	२,२५,०००.००	०.००
१७	१४२५५-टेलिभिजन सञ्चालन दस्तुर	०.००	१,००,०००.००	०.००
१८	१४२५६-चालक अनुमति पत्र, सवारी दर्ता किताब (Blue book) सम्बन्धी दस्तुर	०.००	७२,२५,३२,००६.००	०.००
१९	१४२६४-वन क्षेत्रको अन्य आय	०.००	२,७७,८९,३३८.८१	०.००
२०	१४३१२-प्रशासनिक दण्ड,जरिवाना र जफत	०.००	२,२१,७०,७१९.८८	०.००
२१	१४३१३-धरौटी सदर स्याहा	०.००	१८,६४,८६५.१२	०.००
२२	१४५२९-अन्य राजस्व	०.००	१,७२,५४,९७८.४६	०.००
२३	१५१११-बेरूजू	०.००	७,५९,२६,९४२.०३	०.००
२४	१५११२-निकास फिर्ता	०.००	६,९६,१८०.००	०.००
२५	१५११३-अनुदान फिर्ता	०.००	१,०६,६३,१९,२५२.३२	०.००
२६	गत वर्षको नगद मौज्जात	६,७५,१६,८६,०००.००	१०,१८,२७,९४,८४०.८७	१५०.८२
प्रदेश सरकारको आफ्नो स्रोतबाट संकलित राजस्व जम्मा		६,७५,१६,८६,०००.००	१२,७८,७३,११,३११.७१	१८९.३९
कुल जम्मा		४७,६०,७८,८६,०००.००	४७,३५,८६,८१,०२७.६१	९९.४८

स्रोत: प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय

प्रदेश सरकार

आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय

बागमती प्रदेश

हेटौडा, मकवानपुर ।

फोन नं: ०५७-५२७५१८/५२७५२०

इमेल: moeap@bagamati.gov.np, moeap3@gmail.com

वेब: moeap.bagamati.gov.np